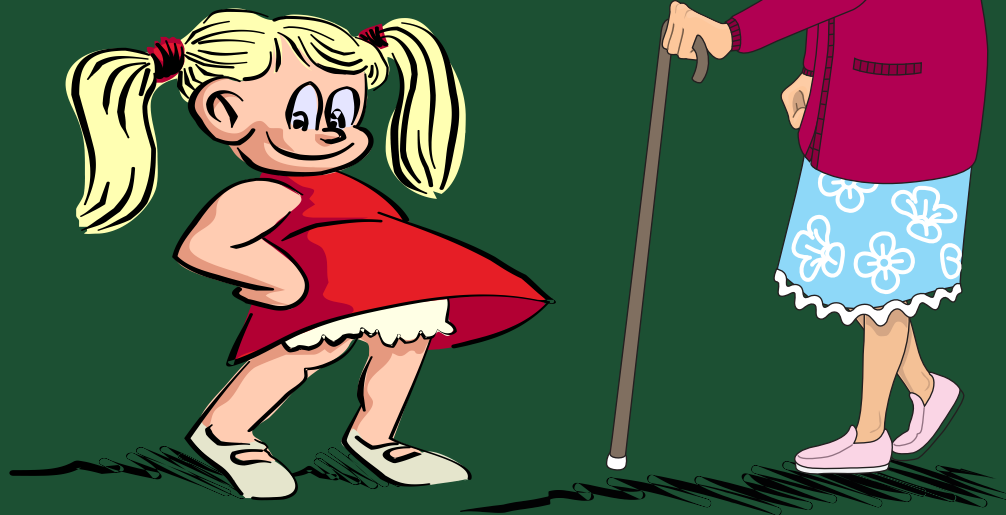

ასმათ ჯავახიშვილი

/ათო ბებო/

ღვიძრითიღან

ღვიძრითაძე

პირველი ნაწილი

2020

**di daqtikur - Semecnebi Ti
i gav - ar akebi**

2 0 2 0

წიგნში „ორშაბადან კვინტილამდე“ შეტანილია დიდქტიკურ-
შემეცნებითი შინაარსის იგავ-არაკები. იგი გათვალისწინებულია ყველა ასაკის
მკითხველისათვის, განსაკუთრებით კი, ბავშვებისათვის.

ორშაბად, სამშაბად,
ოთხშაბად და ხუთშაბად,
ზაბად, შაბად, კვინტილად,
სულ შვიდი დღე უოფილად,
ღმერთმა ჩვენ რაც გვიწილად.
კვირა ჰქვია სახელად
ამ შვიდივე დღეს,
გათენებას იწუებს
ჭორიკანა მზე.

სამხატვრო კონსულტანტი

ჯ ა ბ ა მ ო დ ე ბ ა მ ე

კომპიუტერული მომსახურება

ზ ა ა ტ ა ქ ო რ ქ ი ა

სვინსორი

ზ ა ზ ა ქ ო რ ქ ი ა

გ ო გ ი ე უ ფ ა რ ა მ ე

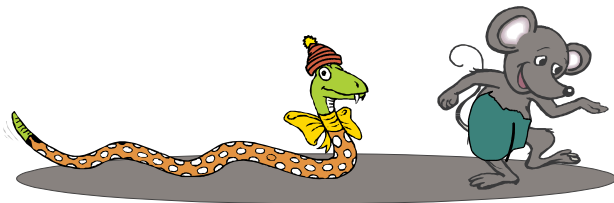
მაყარი გველი

მოსრიალებს ველზე გველი
სისინ, სისინ, სიცლით,
გზად შემოხვდა მწვანე ხვლიკი,
– გველო, რატომ იცინი?

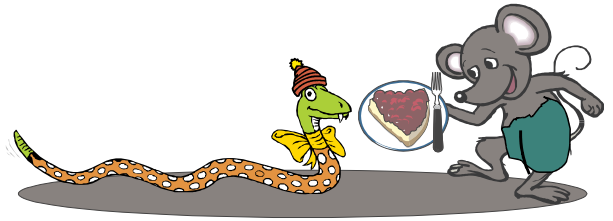
ო, არ მკითხო, იმისთანა
რამე ვნახე ახლა,
რომ გაიგებ, შენც იცინებ,
წამში კლდეზე ახვალ.

მიუეზარე ერთ თავუნას,
მსურდა მისი შესანსვლა,
მან კი თითი დამიქნია
და სორომი შებრძანდა.

– მანდ რა ნახე სასაცილო?
ბოდმას უნდა მოეკალა,
– თურმე სურდა იმ თავუნას,
ჩემთვის ტორტი მოერთვა.

შეუჩერდი და ფიქრი ვიწუე,
გამოუმტერდი მეთქი?
უცებ, თავვი მოცუნცულდა
დიდი ტორტით ხელში.

მეორეში ეანწი ეზურა
საჯსე თეთრი ღვინით,
– დამლოცეო, შემოგველე,
ცოლს ვირთავო დილით.

მითხრა: შენ უნდა წამომევე
ქორწილშიო მაყრად,
მინდა ერთურთს ვემეგობროთ,
გამოგათრომავრად.

– აბა, როგორ არ ვიცინო,
ისე როგორ გავძლო,
შეიძლება თავუნამ
დიდი გველი ათროს?

– იქნებ რამე მახეს გიგებს,
გულში რა აქვს, რა იცი? –
შენს ადგილას მე დილამდე
ალებათ, ვერც კი დავიცდი.

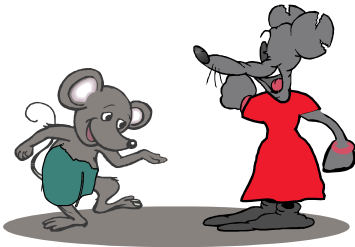
– მოდი, ახლავე წავიდეთ,
სოროს უური ვუგდოთ,
თუ რაიმე ცუდს გვიმხადებს,
მანე ჩვენვე ვუგოთ.

მიდის გველი, მისრიალებს,
ხვლიკი უკან მისდევს,
სოროს უური დაადო და
აი, ამას ისმენს:

– გენაცვალოს დედაშენი,
მაყარი თუ იშოვე?
– ხო, დედიკო, გველსა ვთხოვე,
მას მეგობრად ვიყოლებ.

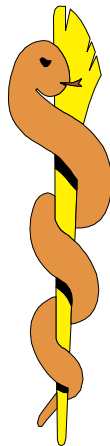
– უი, თავიც გამხმობია,
ეგ როგორღა იფიქრე?!
ვევლას ერთად გადაგვსანსლავს,
მაღე ყოფას გვიტირებს.

– არა, დედა, მთავარია,
მტერი მოყვრად იწამო,
ცხოვრებან რომ იიოლო,
ბევრი რომ არ იწვალო.

ის ხომ სიბრძნის სიმბოლოა,
მედიცინის ემბლემა,
მთავარია, რომ დამთანხმდა
და ჩემს სურვილს ენება.

– კარგი, შვილო, თუ ასე გსურს
მოსახდენი მოხდეს,
მეშინია, არ მინდა, რომ
მისი გესლი მოგ ხვდეს.

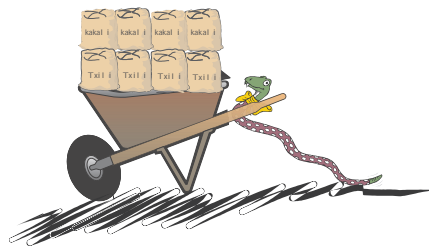
შეიძლება გვიერთგულოს,
გვამცნოს თავის სიბრძნე,
აღბათ დროა, მტერი მსხვერპლთან
მეგობრულად იქნეს.

– ხელიკო, ნახე რა თქვა თავგმა?
შენ კი, რა არ იფიქრე,
ერთგულება მეც კი ვიცი,
ნამდვილ ძმადც ვიც ულებ.

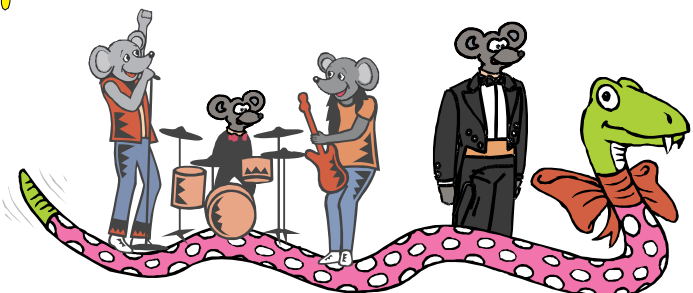
მთელი ღამე აგ როგებდა
გველი თხილს და კაკალს,
თან ფიქრობდა – ჩემი მისვლით
ვევლას იწეებს კანკალს.

დილით ადრე ურიკასე
ტომარ-ტომარ ალაგა,
შიგ შეება, წანათრია,
აკაკუნა დარბა.

მიეგება წარ-სეიმით
დედა-შვილი მაყარს,
სტუმრებს ძლიერ შეეშინდათ,
– გვიგებენო ხაფანგს!

შემოისვა ზურგზე სიძე
დამკურნელებთან ერთად,
ზატარძლის კარზე იკივლეს:
– ვაი, რასა ვხედავთ?!

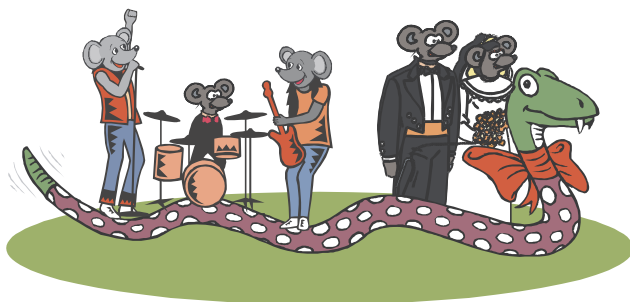
გველმა უთხრა: ნუ წრიპინებთ,
 ჩაიწვიტეთ ენა,
 მეგობრობა მე რომ ვიცი,
 თქვენც შეგეძლოთ ნეტა.

გაიმართა დაფი-ზურნა,
 დაილია ღვინო,
 რვა ტომარა თხილ-კაკალი
 თავუნებმა იყო.

ზატარძალი შესვეს გველზე,
 შემოუჯდა სიძე,
 – „ჰარი-ჰარალეს“ ძახილით
 განსრიალდა ველზე.

გველს წინ კატა გადაუსტა,
 – რას ხედავსო თვალები?
 გველზე თავუნები სხედან,
 თან არიან მთვრალეები.

– „მიაუ, მიაუ“, შესდექ, გველო,
 გადმოძისვი მე სავრები,
 ვგრძნობ, რომ ძლიერ დაილაღე,
 მათ მე დავემგ სავრები.

გველმა უთხრა: თუ არა გსურს
 ჩემი გესლით მოკვდე,
 თავუნებს თავი ანებე,
 ჩემი სწამთ და მენდნენ.

კატა შიშით გაიპარა,
 გველმა ვალი ასრულა,
 ეს ამბავი, როგორც მიხვდით,
 სულ კეთილად დასრულდა.

...ველანაირ შურს და მტრობას
 თქვენი ქცევით გააქარწყლებთ,
 ბოროტებას დათმობითა
 და სიკეთით დაამარცხებთ.

„გველსა ხერელით ამოიყვანს
 ენა ტკბილად მოუბარი“,
 ბრძნული ქცევით, ტკბილი სიტყვით,
 შესძლებთ განდეთ მეგობარი.

თორემ მტრობას მოსდევს მტრობა,
 ბოღმა ქვევრსაც ხეთქავს,
 სულ ეს არის, ზატარებო,
 რაც მსურდა, რომ მეთქვა.

ანდაზა: ტკბილი სიტყვით მდვიი მოიწველაო.

ბრიუვი გლეხი

ბრიუვი გლეხს ეწვია ოდესღაც,
მელია დილით ადრე,
– საქათმის მცველად დამნიშნე,
ეკ სამსახური მანდე.

– სამაგიეროდ რას ითხოვ?
ჰკითხა მელიას გლეხმა,
– დღეში ერთ კვერცხს თუ შემაჭმევ,
სხვა არაფერი მინდა.

ოცი დღე ჭამა მელიამ
თითო ქათამი დღეში,
გასუქდა, ხორცი იმატა,
ისე წავიდა ტყეში.

მეასე დღეს კი, როდესაც
გლეხი ეწვია საქათმეს,
გვიანდა მიხვდა, სიბრიევით,
ცუდი რამ როგორ დამართეს.

...სიბრივე ცუდი სენია,
ცოდნით მარცხდება ოდით,
რომ არ დაგვცინონ, გვატყუონ,
ეველამ ვისწავლოთ, მოდით!

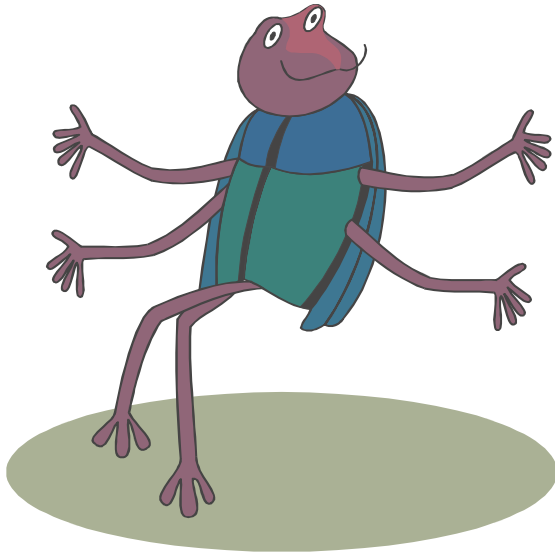
ოც ქათამს ასად გავიხდი,
წლის ბოლოს ნახე ნამატი,
მარტო ერთსა ვთხოვ, ნუ მოხვალ,
ნუ შემაწუხებ მანამდის.

გლეხმა იხარა, მელიას
სამადლობელი უთხრა:
– დაიწე, ძმაო, შეჭამე
ხუთ კვერცხამდეო თუნდაც.

ტილი და ბაღლინჯო

ტილმა უთხრა ბაღლინჯოს:
– რას გაფხარ, შე მანინჯო!
სურვილი მაქვს, რომ ახლა
ვაჟკაცურად ჩაგწიხლო!

გაუკვირდა ბაღლინჯოს:
– რა უნდაო ტილს?
ნუთუ რამე ვუძავე,
ნუთუ რამე სწეინს?

მანატოე, თუკი რამ
შემეძალა თქვენთან,
აღბათ, ის აჯობებდა,
მიხეხი რომ გეთქვა.

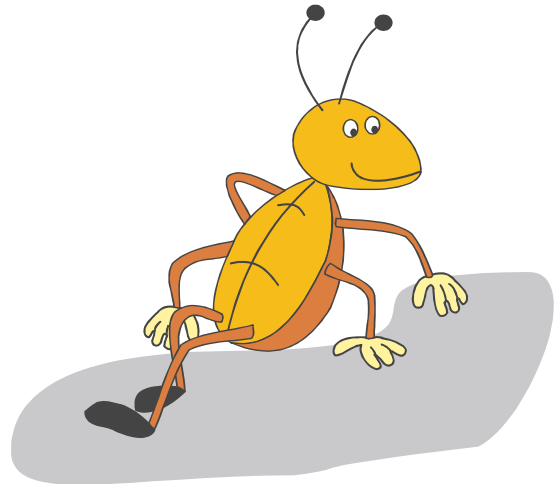
ანდაზა: ისეთი ლუკმა ჩაელაპე, რომ ეელზე არ დაგადგესო.

– მე რად მინდა მიხეხი,
როცა ჩხუბი მსურს,
ველარ ამჩნევ, ჩემს გულში,
ბოღმა როგორ დუღს?!

– ახ, ასეა – მობრძანდი,
შენი შიში არ მაქვს.
მოუქნია მუშტი და
ტილი უმაღ წახდა.

გადაუტედა კისერი,
ფეხზე ველარ დგება,
მინვდა, თავის ბრალთა
და ამიტომ კვდება.

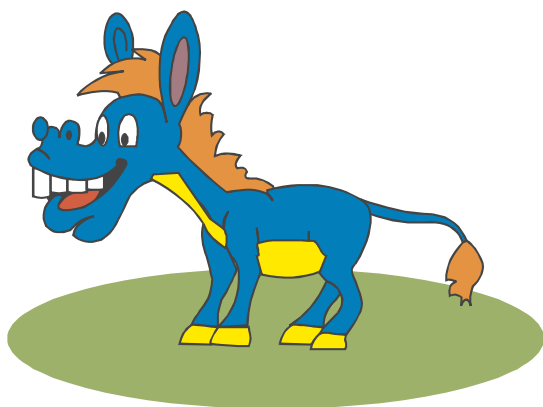
...განსოვდეთ, რომ დანაგვრა
თუ ინდომეთ სხვისი,
რაც მოგივათ, იქნებით,
ზუსტად იმის ღირსი.

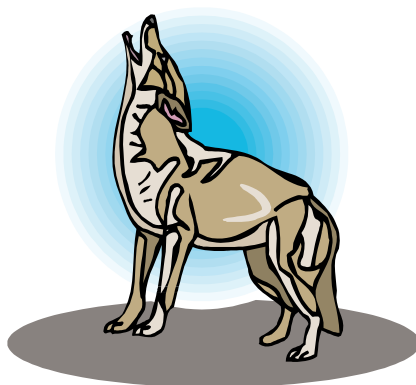
ვირეშმაკა სახედარი

ვირი ჰატრონს გაექცა
სისხამ დილით ერთხელ...
– ისეთ რამეს დაგმართებთ,
მომიგონებთ მე თქვენ!

შუალამეს ვირმა ფლოქვით
გამოალო კარი,
მელია საქათმეს უშვა,
კაცს უბრუნა ვალი.

დილას ჰატრონს ელდა ეცა
ქათმები რომ ვერ ნახა,
თავში ხელი შემოირტყა,
იმ დილიდან მთლად წახდა.

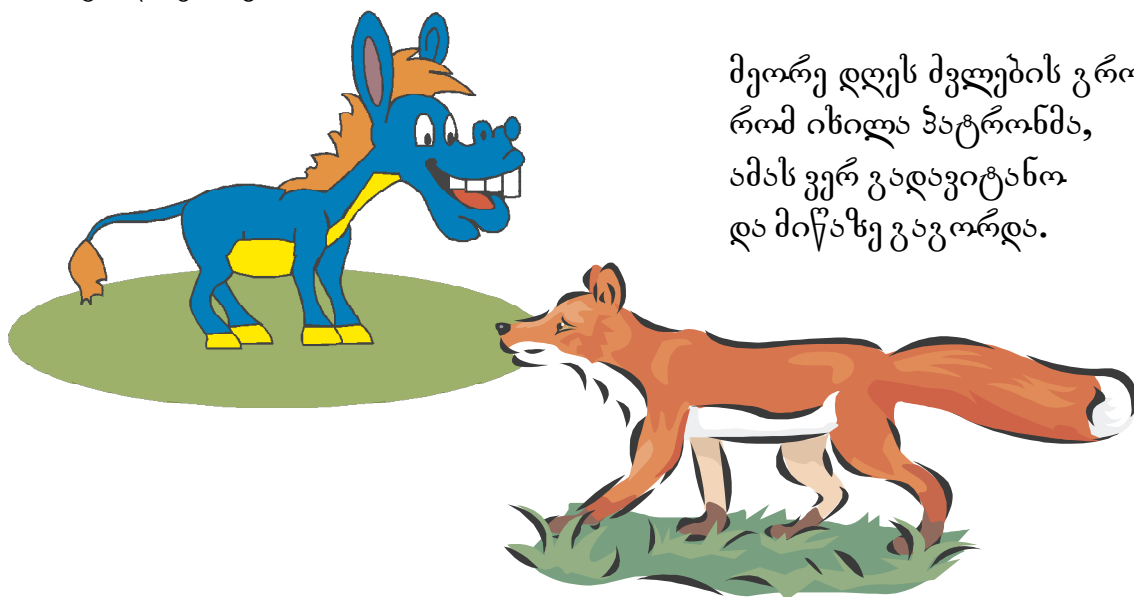

ჰატრონს თურმე, იგი ხშირად
უცემია წკეპლით,
ვირი, მაინც ვირად რჩება,
ვერ გარდაქმნი ცემით.

ვირმა მელია მოძებნა,
დახმარება სთხოვა,
– საქათმის კარებს გაგიღებ,
როცა ღამე მოვა.

ვირმა ახლა მკელი ნახა,
შესთავაზა ცხვრები,
ღამე უნდა შევიზაროთ,
ბლომად ვუაროთ ძვლები!

მეორე დღეს ძვლების გროვა,
რომ იხილა ჰატრონმა,
ამას ვერ გადავიტანო
და მიწასე გაგორდა.

ღორები ჩუმიად გარეკა,
გადალალა სხვა სოფლად,
ზატრონს გული გაუსკდება,
რომ გაიგებს რაც მოხდა.

კაცი რისხვით წამოენთო,
უცებ მიხვდა, რაც ხდება,
ვირი თუ განბოროტე,
ვირეშმაკა განდება.

...რასაცა სთეს, იმას იმკი,
გებრუნდება ყოველი,
საფრთხე მაშინ მოგვადგება,
როცა არც კი მოველით.

ცუდისთვის ცუდი მოგველის,
კარგისთვის კი – სიკეთე,
ღმერთი ყველას იმას აძლევს,
ვინც სხვისთვის რას იმეტებს.

ანდაზა: ვირი რომ ბატონად გყავდეს, ჰაცვს ნუ ჰკადრებო.

უვაუს მეფობა მოსდომნია

ფრინველეთში საიდანღაც
გაჩნდა შავი უვანჩალა,
– მეფედ მინდა მაკურთხოთო,
მთად არწივი დამხრჩვალა.

გზირდებით, რომ ავაუვავებ
მთებს, ტყეებს და ველებს,
ყოველ დილას საუზმეზე
გაჭმევთ შემწვარ გველებს!

არც ბატკნები მოგაკლდებათ,
მე ვარჩიკებს ვირჩევ,
თვით არწივზე ძლიერი ვარ,
ამირჩიეთ, გირჩევთ!

თორემ, ამ მთას იმ მთასა ვკრავ,
დავშლი კლდეს და ხევეებს,
საოცარი ძალა მერჩის,
ვერვინ შემაჩერებს!

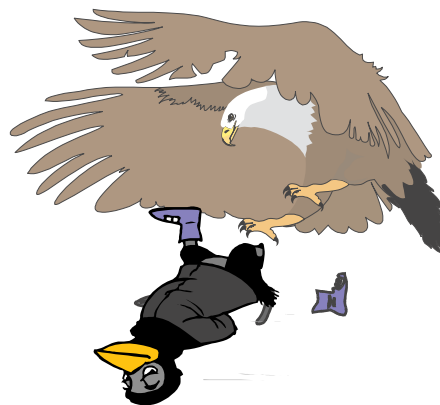
მტერი ვერას დამიშავებს,
რადგან იცის, ვინცა ვარ,

ანდაზები: უველა გლახა ფაფხურობსო.
უველაზე ბეცი ის არის, ვინც თავისთავს აქებსო.

მთაში ჭექა-ქუხილი ვარ,
ბარში ძალა მზისა ვარ!

საიდანღაც გაჩნდა მეფე
რისხვით ბუმბულნაშალი,
უვაუს არწივის დანახვაზე
დასცემია თავსარი.

გასაქცევი ვერ მონახა,
მუჭისხელა გახდა,

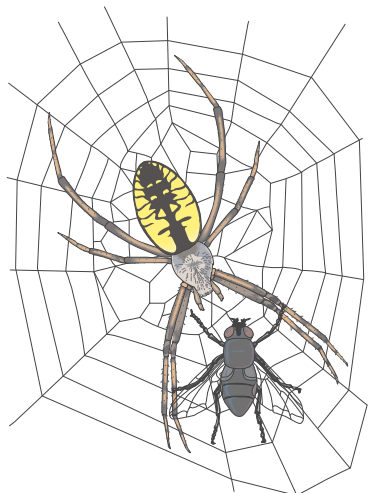
მეფემ ერთხელ უნისკარტა,
ბუმბულად გაფანტა.

...თუ ძალა არ გავაჩინათ,
ნუ შესწვდებით მთას,
თორემ იგივე მოგელოთ,
რაც მოსულია უვაუს!

ობობა და ბუზი

ობობამ ქსელი გააბა,
შიგ მოიმწევიდა ბუზი,
– ვიცო, რაცა ხარ ბატონო,
მსურს, რომ ვიძიო შური!

მათი დავა – უშედეგო,
ცოცხის მოსმით მოხდა,
აბლაბუდა დაიშალა,
ბუზი უმაღლესად.

ობობამ კი თავს უშეველა,
სხვის ბინაში შეძვრა,
მინვდა, საქმის გარჩევით, რომ
უსაშველოდ შეცდა.

...უველამ ვიცით, რომ ობობა
სასარგებლო მწერია,
ამას ვინაც ვერ მინვდება,
ის ნამდვილად შტერია!

ბუზმა უთხრა: ძარბალი ხარ,
მაგრამ შენ რას შერები?
სხვის ბინაში შემოჭრილხარ,
გაგიბია ქსელი!

მე ამ სახლში დავიბადე,
აქ ვიქეცი ბუზად,
შენ კი ახლა შემობრძანდი,
თავს არც კი გრძნობ სტუმრად!

– მავნებელი, რომ ბრძანდები
უნდა გწოვო სისხლი,
ოჯახის წევრად ჩამთვლიან,
რადგან მათთვის ვიღწვი!

ანდაზები: ძალა მოვიდა და სამართალი ერდოში ამერაო.
შოლტი ისე მოიქნე, რომ შენვე არ მოგ ხვდესო.

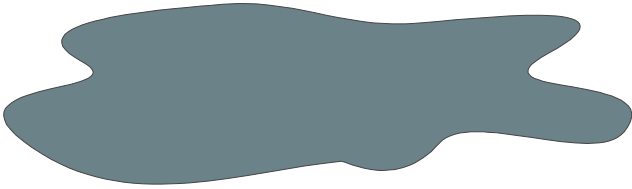
მომაკვდავი ტბა

ზღვას მერაღმა ტბამ გადასძახა:

– რად გიძლია ფრთები?!

შენ იზრდები, მე ორმოში

საცოდავად ვლპები!

გიერთდება შენ ძრავალი

მდინარეთა წყლები,

მე კი, ფერი შემეცვალა,

– ხედავ? – უკვე ვკვდები!

ზღვამ სიმშვიდით უზასუნა:

– შენ მე რად მედრები?

ძლიერები იძარჯვებენ,

სუსტები კი ქრებით!

შენც ეცადე გაძლიერდე,

მოიკრიბო წყლები,

შენ თავს შენ უნდა უშველო,

მე ნუ შემედრები!

...ძარტლაც, ეველა თავისთავის

მესაჭეა ოდით,

სხვისი კბენა არ გიშველით,

თქვენც ივარჯეთ, მოდით!

ანდაზა: დაგუბებული წყალი აეროლდებაო.

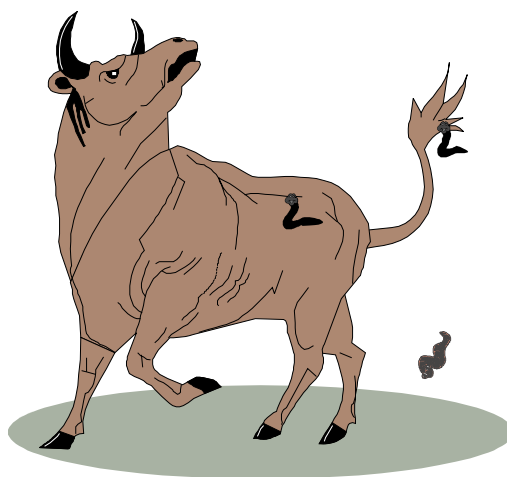
ძლიერი არ მარცხდება

წურბელები შეესივნენ
შრომისაგან დაღლილ ხარს...
ბრძანეს: სისხლი გამოწოვოთ,
ხედავთ, – თითქმის უკვე უარს?!

...წურბელები წურბელებად
ჩნდებიან და ქრებიან,
ძლიერს ვერაფერს ამარცხებს,
ძლიერები რჩებიან!

გადასანსლეს ყველა მწერი
მის სხეულზე მჯდომარი,
ზოგს კი მუშტი მოუქნიეს,
– მოვსპოთ ყველა მკბენარი!

ჯერი დადგა ხარის სისხლზე,
მან კი კუდი იქნია,
წურბელები ამოსრისა,
წარბი არც შეუხრია.

ანდაზა: ძალა აღმართს სწავსო.

დიდგულა გორაკი

მთას გორაკმა შეუძანა:
– რად მიჩრდილავ მხეს?
დიდი რომ ხარ, მისთვის მჩაგრავ
და მიმოკლებ დღეს?

გაგულისდა კვლავ გორაკი,
მოუქნია მუჭი,
მთას ვერ შესწვდა, თვითონ მოხვდა
მოქნეული მუშტი.

მთამ ღიმილით გადახედა:
– რას გიძავებ, რას? –
ახლა გაჩნდი, შე დიდგულავ,
– უკვე იღებ სმას?!

დაიშალა, ნაწილ-ნაწილ
წარიტაცა ქარმა,
დიდგულობამ ეს გორაკი
სულ ერთ წამში შთანთქა.

აღბათ კარგი მესობლობა
აჯობებდა ჩვენი,
თუ არა და, ზვავს გიგზავნი,
დაგეთულებ დღენი!

ანდაზა: დიდი იალქნის დაბერვას, დიდი ქარი უნდაო.

გომბეშო და წურბელა

გუბურაში ცხოვრობდა
გომბეშო და წურბელა,
მეხოხობას მათსას კი
მაღექარმა უბერა.

– ცოლი მომეყავს, გუბურა
ზომით არის ზატარა,
სამაგელი წურბელა,
ჩემი დარდი გამხდარა!

წურბელამ თქვა: რას მერჩი?
აქ ვცხოვრობდი ოდითგან,
შენ ახლახან ჩასახლდი
და მადანე მოდინარ?!

ცოლს მეც ვითხოვ, რადგანაც
ოჯახია მთავარი,
თუკი ასე წუნდები,
სხვა გუბეში გადადი!

– მე არსადაც არ წავალ,
ძლიერ კარგად დავფუძნდი,

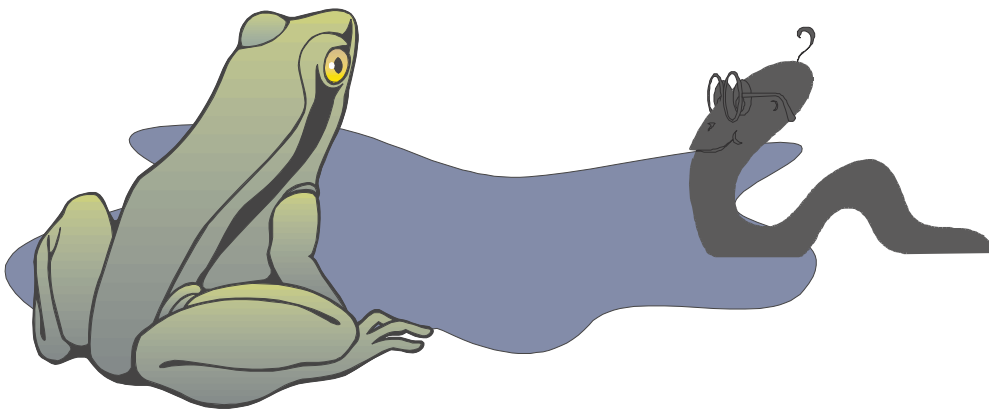
თავკომბალებს ჩემსას კი
ვიცი, სისხლს რომ მოსწუწნი!

– თუ მასეა, წურბუკებს
მწამს, რომ წამში ჩაულაზავ,
ინიც ვიცი, შენს თათებს
მშობლებს თავში ჩავვარტყამ!

დავა დიდხანს გაგრძელდა,
მზემ დანძრო გუბურა,
უსახლკაროდ დარჩენილთ
მან დიმილთ უეურა.

ველარც ცოლი შეირთეს,
არც შვილები შერჩათ,
მზეს შესედეს მორცხვად და
სურდათ მისთვის ეთქვათ:

...ჯიბრი ღუზავს სუეველას,
ვინც არ იხევს უკან,
კომპრომისით იმარჯვებს,
გონიერი თუ ხარ!

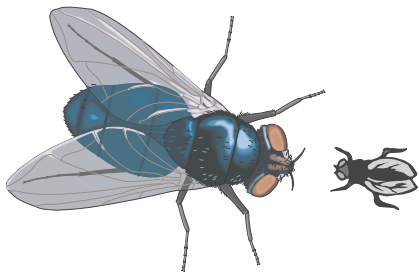
ანდაზები: სიბრძნე ებრძვის სიბრყვესა უთოფოდ და უხმლოდაო.
ვინც მზეს ტალახს ესვრის, თავზე დაეცემაო.

ბუზი და ქინქლა

ბუზმა დატუქსა ქინქლა:

– გადი, შე ერთოციცქნავ!
ვერ ხედავ? – ჩემს საზრდოსა ჭამ,
ირგვლივ ეველაფერს თითხნავ!

ქინქლამ უთხრა: ფრთხილად იუავ,
ნუ მექცევი მკაცრად,
თორემ, ისეთ დღეს დაგაური,
ცხრა მთას იქით წახვალ!

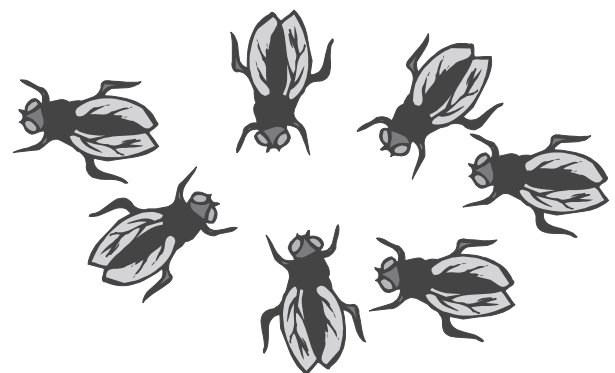
ბუზმა ხითხითი დაიწყო,
– შეხედეთო ციცქნას,
აღბათ ფიქრობს, ძლიერია,
თვის უფლებებს იცავს!

ფრთის ტელაშუნით გააძევა,
გააგრძელა ჭამა,
შესანსლავენ იმ საცოდავს,
შორსაც ველარ წავა!

ქინქლამ შოშია მოძებნა:
– დამეხმარე, ძმაო!
ბუზი უნდა გადაულაზო,
შენსე ცუდი თქვაო!

შოშია გააბოროტა,
ბუზს ეკვეთა რისხვით,
გადაულაზა სულ ერთ წამში,
„ღირსი ხარო, ღირსი!“

...არ იფიქროთ, ზატარა,
დაჟიგ რავო ვინმეს,
შეიძლება, ის ზაწაწა
შენს მტრად გადაიქცეს!

ანდაზები: იაფი ეველასე ძვირად დაგოჯდებო.
კაი კაცი, გლახა კაცთან წახდებო.

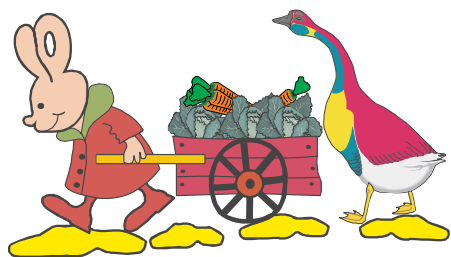

ტახუნას დაბადების დღე

ევავმა ხიდან გადმოსძასა
კურღლეებს კარგი ამბავი,
– დღეს ტახუნას დღეობას,
სუფრა გველის მაგარი!

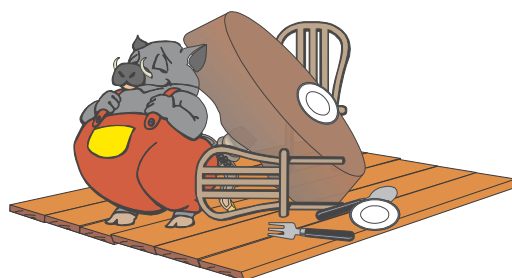
გადაეცით ბატს და იხვებს,
რომ დაესწრონ დღეობას,
თუ არ მოვლენ, დაარქმევენ
დღესასწაულს ღრეობას.
კუ და ზღარბიც არ ივიწყოთ,
დაიმშვენონ ხელი,
ტახს საჩუქარი სჭირდება,
ანდა მცირე ძღვენი.
კურღლეები ბოსტანს ეწვივნენ,
წამოიღეს სტაფილო,
სურთ სუფრაზე კნატაკნუტით
გემრიელად დაკბილონ.
ბატი კომბოსტოს მოათრევს,
იხვი მწვანის და ჭარხალს,
სადღევ რძელოდ წარმოთქვამენ

ცოტა ტყუილს, ბევრ მართალს.
კუს სურვზე მოუკიდა
კარტოფილი ტომრებით,
ზღარბს ეკლებზე წამოუცვამს
ვაშლი წითელ ლოყებით.
მტრის ჯინაზე გადაწვეიტეს
ტყეს ხეიმი აუწეონ,
ღრო მოვიდა, იუბილარს
კარგი სუფრა გაუწეონ.
მოიფიქრეს სადიდებლად
სულ ტკბილ-ტკბილი სიტყვები,
გზირდებით, რომ ტახუნია
ბედნიერი იქნები!
სინარულით ცხოველებმა
ერთურთს გული უძალეს,
ცოტახანში იუბილარს
სადილი გაუძალეს.

გამოცხადდა ტახუნია,
გადათხვლივა სუფრა,
სტუმრებს თითო ზანხური ჰკრას,
– აი, ასე უნდა!
ნურასოდეს შეეცდებით
ზატვი სცეთ უღირსს,
თორემ თქვენი გულისტკენა,
მას არაფრად უღირს!

ანდაზა: გოჭები ღრუტუნს ღორისგან სწავლობენო.

კოსმონავტი მელა

კოსმოსური სომალდით
მარსს ეწვია მელა,
იქაურები იხმო და
იმეგობრა ხელად.

არ შეშინდეთ, აქ ერთმანეთს
არ ერჩიან, რადგან,
ეველაფერი უხვადან,
ხორცის გორებს დავდგამ!

მარტო კურდღლები გვაკლია,
რომ ქვეყანა ვაშენოთ,
თქვენთან ერთად მსურს, რომ მარსზე
წაღკოტი ავაშენოთ!

მოიწვიეს დიდი კრება,
კურდღელთ იწიეს მსჯელობა,
– აბა, მელას როგორ ვენდოთ? –
სისხლში აქვსო მტერობა.

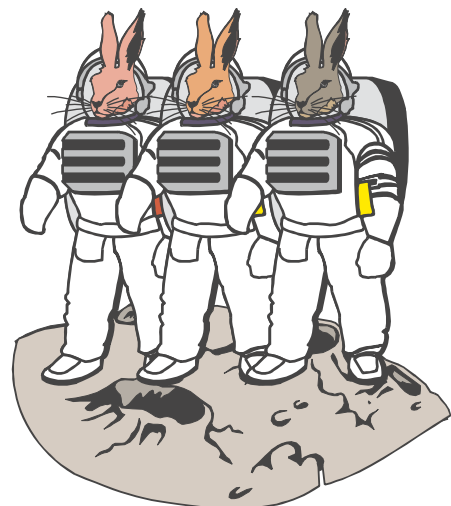
– იქნებ, სჯობს, რომ ჩაფხუტები
მოვიძიოთ რკინის,
ჩვენც ვინილოთ მარსის ყოფა! –
კურდღელთ მეფე კივის.

მაგრამ ნახა, რომ საჭმელი
თითქმის არა იყო,
კურდღელთ ფერმა მჭირდებაო,
გულში ფიქრი იღო.

გამოგზავნა მან მესიჯი,
გიგზავნითო სომალდს,
– ბაჭიებო, ამოფრინდით,
თქვენი მხსნელი მე ვარ!

აქ სტაფილო მრავლად მოდის,
არ მოგაკლებთ საკბილოს,
თითო წელი დაგჭირდებათ,
ბოლომდე რომ დაკბილოთ!

თორემ ეველას სულელებად
ოდითგანვე გვთვლიან,
ჩვენს ძვლებს, ჩვენი მტრები ვფიქრობ,
სანავგვესე ურჩიან!

ერთ ძეგლიას მოვერევით,
სულაც არ გვაქვს შიში,
მოვემზადოთ, გავემკ საჯროთ,
ჩვენ კოსმოსში რინით!

მარსიდან მთვარეზე გავალოთ,
მთვარიდან კი - მსესე,
მზიდან ვენერას ვეწვევით,
მღვამნი ოთხთავ ფენსე!

იქნებ ისე მოგვეწონოს,
არც ვინდომოთ მიწა,
ბედს ნამდვილად იქ ვეწვევით,
ზეცას შევძრავთ, ვფიცავთ!

მოიმზადეს საგ სალი და
წყალი ასი ქილა,
ჩაფხუტები ჩამოიცვეს,
– უკვე შორეთს ვფრინავთ!

გზიდან ძელას გადურეკეს:
– მოგვიწყო შეხვედრა,
ხალიჩები გაგვიფინე,
ვერავინ შეგვედრება!

სინარულით ჩვენმა ძელამ
აილესა კბილები,
აი, ახლა დაუნაურდები,
ბედნიერი ვიქნები!

დაინახა სომალდიდან
ჩაფხუტები ეშვება,
ეს, ტყუილად მიფიქრია,
რომ ჩემს სტომაქს ეშველა!

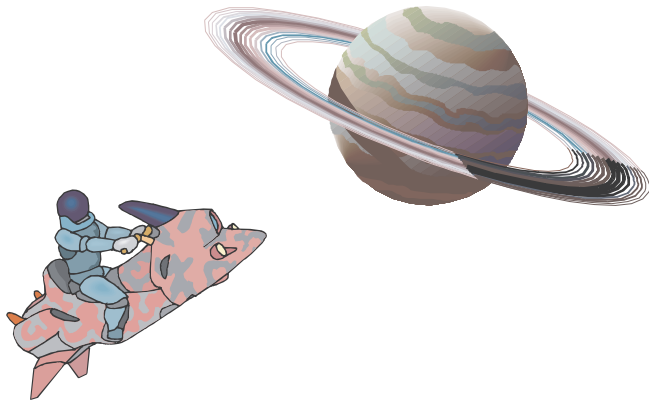
მიეგება, წინ წარუძღვა,
შეიყვანა მღვიმეს,
– მოინადეთ ჩაფხუტები,
თავებს გრძნობთო მძიმედ!

ბაჭიებმა მოიგონეს
ძელაკუდას ოინები,
ჯერ აღრეა, არ გავინდით,
ნუ გგონივართ „კოიები“!

საჭიროა, ჯერ ვინილოთ
გოლიათი სტაფილო,
ძერე სორცის გროვა ვნახოთ,
ჩვენ რომ აღარ დაგვკბილო!

ძელაკუდა გამოუტყდა:
მოგიტყუეთ აქო,
ახლა სათითაოდ შეგჭამთ,
სორცის გემო ვაქო!

სომალდს გეზი შეუცვალეს,
სატურნს გააგზავნეს,
საცოდავი მელაკუდა,
სულელს დაამსგავსეს.

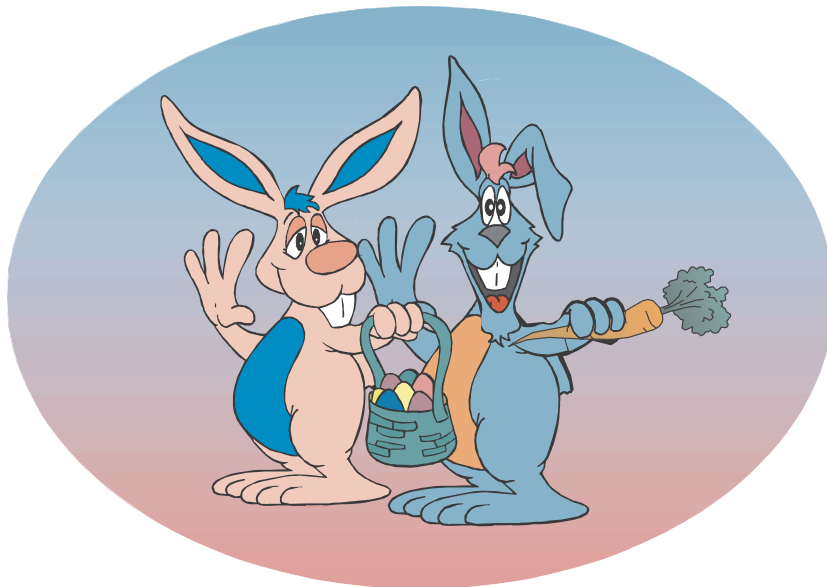
დარწმუნდნენ, რომ აქ არ არის
არც ბალი, არც ბოსტანი,
იქ რა გვაკლდა, რომ უოველდღე
ვწუწუნებდით, მოვთქვამდით!

ბაჭიებმა მელაკუდა
მოიქციეს წრეში,
თითომ თითო წამოარტყა,
ავდეს მძიმე დღეში.

დაუბრუნდნენ დედამიწას,
ტყეში იწეეს ცხოვრება,
დარწმუნდნენ, რომ სადაც იშვნენ,
მარტო იქ ეცხოვრებათ.

ჩამოაცვეს ჩაფხუტი და
სომალდში ჩატენეს,
– გეგონა რომ გვიძახებდი
შეჭმის შემდეგ შტერებს?!

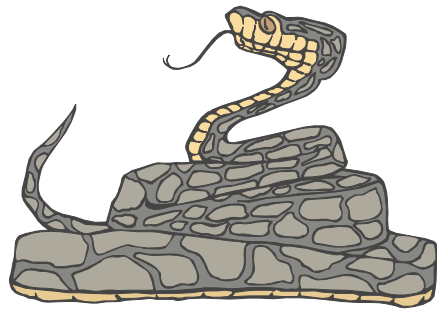
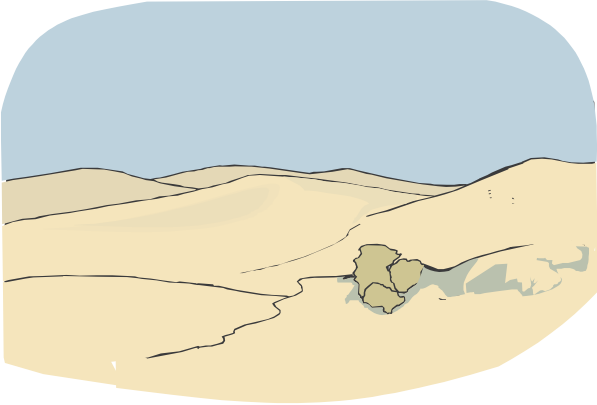
...არ იფიქროთ, აქ ცუდია,
სხვაგან იგებთ კომკებს,
სანამ რამეს გადაწყვეტდეთ,
ჭკუა იხმოთ, იქნებ!

ანდაზები: თუ შენ ისარი გაქვს, მეც ფარი მიპურიაო.
სადაც არა სჯობს, გასცლა სჯობსო.

შტერი მორიელი

მორიელმა გადაწვიტა
უზატრონოს უდაბნოს,
ისეთ ოაზისს გაუნდო,
შვილმა მის შვილს უამბოს.

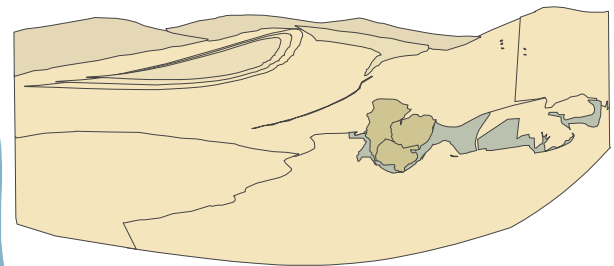

ცოტა ხანში ამოუარდა
ქარი ორომტრიალით,
ოაზისი მთლად ჩამარხა,
დარდი არის გვიანი.

დააწესა: ეველა გამვლელს
ანდევინა ფული,
ძალზე ძალე შეიძინა
ბევრი ფაიფური.
ათხრევინა მწერთ აუზი,
ამოავსო წელით,
ზალმის ხეები გადმოვო,
შრომა არც კი ღლის.
ცხელ ქვიშაზე გაწოლილი
იღიმება გველი,
დავრწმუნდი, რომ მორიელი
შტერიაო, შტერი!

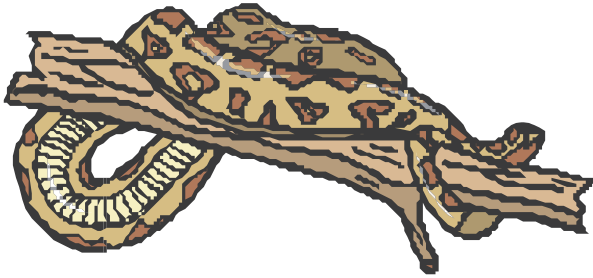
...შრომა მაშინ დაფანდება,
თუკი იცი რასაც ქმნი,
თუ არა და, ბრძენო გველო,
შენ სიმართლე უკვე თქვი!

ანდაზა: ბრძენმა თქვა, შტერმა ფქვაო.

გველი და მაიმუნი

გველმა ტყავი შეიცვალა,
გადაფინა ხეზე,
გამოძრება, სიბერეში
შემოვიფენ ძნრებსე.

მაიმუნმა დაინახა,
მათხოვეო, სთხოვა,
სულ ორ დღეში დაგებრუნებ,
ქორწილიდან მოვალ.

გველმა ტყავი მოახვია,
– იწონეო თავი,
მერე უნდა დამიბრუნო
მშვენიერი ტყავი.

ის ორი დღეც რომ გავიდა,
თან იყოლან თვე,
მაიმუნმა მიატოვა,
მშობლიური ტყე.

გველი, აბა რის გველია,
ვინმეს რამე დაუთმოს,
მოისმინა, რომ სხვა ქვეყნად
მაიმუნი საუბრობს:

– ერთი გველი შემომაკვდა,
გავატყავე წმინდად,
გავუიდი და გავმდიდრდები,
მეტი რაღა მინდა.

აფრიალა გველის ტყავი,
გამონახა მეიდველი,
გველმა რინით უსინინა:
– კარგი ლუკმა იქნები!

უკბინა და აკარგვინა
ჩვენს მაიმუნს თავი,
ცოტა ხანში გაატყავა,
მხეხე აშრო ტყავი.

სიბერეში, მართლაც ითხო
ბებრუნანა გვერდები...
იმ მაიმუნს ვინც მიბამავს,
თქვენც, მის დღეში იქნებით.

ანდაზა: ალხანას ჩალხანა არ დაეღუვაო.

ნახუქარი მათრახი

ერთხელ მეფემ ათრევინა
ტყიდან ღარიბს მორები,
დაღლილ-დაქანცულს უბრძანა:
– აბანავე ღორები!

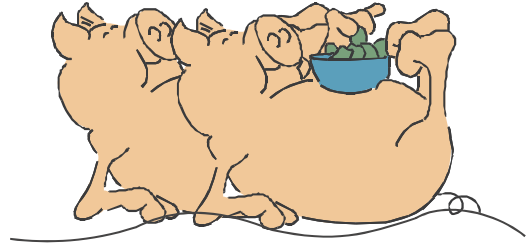

ფეხზე ვერ დგას, ოფლი მოსდის,
უნდა სადმე წამოწვეს,
– აბა, ახლა დოღი მაქვს და
არ მსურს, ცხენი ჩამოჩხეს!

მოფერა ცხენს, დაღლილმა
ასვა, წმინდა, აჭამა,
ფულის გადახდის სანაცვლოდ
მეფემ ცილი დასწამა:

– ორი მორი მოგიპარავს,
ღორს აგლიჯე ჯავარი,
ცხენებს ძუა შეაჭერი,
ქურდი ხარო მაგარი!

– ქურდს კი სჯიან და ციხეში
სვამენ ძლიერ დიდი ხნით,
წადი ახლა, გამეცაფე,
რასაც ვამბობ, მიმიხვდი?!

გლეხმა სთხოვა: მომეც წკეპლა,
ძროხებისთვის მჭირდება,
მეც შენსავით, ხშირად სხვების
ცემა ძლიერ მინდება!

მეფემ უთხრა: წკეპლა რაა?
მოგცემ ლამაზ მათრახს,
გაფრთხილებ, რომ ჩემსე ცუდი,
არავისთან არ თქვა!

გლეხმა მათრახი აიღო,
გზა დიდი აქვს სავალი,
ძალა არ აქვს, მძიერ-მწუერვალს
დაემგზავრა მამალი.

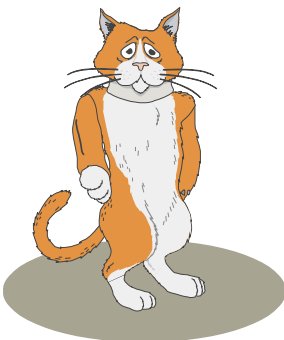

– რად ოხრავო, მეგობარო,
რა დარღები გიღრღნის გულის?
– მეფემ ბევრი მამუშაუა,
აღარ მიხდის ახლა ფულის!

– ახ, ასეა? – მე ვუჩვენებ
სეირს მაგ თქვენს მბრძანებელს,
იერს ისე შეუცვლი, რომ
ვეღარ ეცნოს მევარებელს!

გზაზე კატა გადმოუხტათ,
– მიმეგობრეთ მეცო,
გთხოვთ, არ მითხრათ, გაეთრიე,
საშინელო მსეცო!

მოდი ჩემთან, გულში გიკრავ,
მეგობარი მჭირდება,
მეფემ ძლიერ გამაბრახა,
მისი დასჯა გუინდება!

– ახ, ასეა? – მე მზადა ვარ,
სურვილი ავისრულოთ,
წამიუვანეთ, მიმეგობრეთ,
საქმე რომ დაუასრულოთ!

დაისვენეს, სხვა გზით ახლა
სასახლისკენ იწეეს სვლა,
ბატონის ჯავრს ამოვიურით,
დასასჯელად ვართო მზად!

თხარეს, თხარეს მათ გვირახი,
შემდრენ მეფის ტახტის ქვეშ,
როცა მეფე შემობრძანდა,
დაემგავსნენ ვარდნილ მესს.

ეცნენ, ხელები შეუკრეს,
გაიუვანეს გვირახით,
მათრახი გადაუჭირეს,
გაჭყვიროდა დილამდის.

კუნესის მეფე: შემიწვალეთ,
მანატით შეცდომა,
სინარბე შემომეზარა,
ვუცდენივარ ეტუობა!

არ დაინდეს, ცხოველივით
არბენინეს ოთხით,
შემდეგ, მიწა ათოხნინეს
გაუფლესავ თოხნით.

– მშია, მშია! – უვირის მეფე,
დამანაყრეთ ზურით,
– არა! – ახლა მიწა თხარე,
ასე გვსურსო გულით!

მიხვდა მეფე, გონს მოეგო,
„რაც სთესა, ის მოიმკო“,
გლეხი მეგობრად იწამა,
სასახლეში მოიხმო.

იმ დღიდან კი, გლეხი, კატა
და ამაყი მამალი,
მეფის მჩხევლები არიან,
არ სჭირდებათ მათრახნი!

ანდაზები: რასაც კაცია თავისთავს უწამს, ვერა მტერი ვერ უწამსო.

ღარბი ტუის ცხოვრება

ცნრა მთას იქით, შორეთში,
ოკეანის გადაღმა,
არის ერთი ხშირი ტყე,
რომელიც არ გადასმა.

აქ ცხოველნი სხვაგვარად,
სხვა წესებით ცხოვრობენ,
თუმცა არა აკლიათ,
მაგრამ მანაც ომობენ.

აქვთ საჭმელი, სასმელი
და ქონება ულუვი,
თავდასხმებით, ბრძოლები,
თითქმის გამოუღევი.

ცნრა მთას აქეთ, მთის ძირში
ცხოვრობს ძველი მოღვა:
მკელი, მელა, ტურიკო,
ლომი, ვეფხვი ზორბა.

უჭირთ, არ აქვთ საჭმელი,
თუმცა სასმელი ბევრია,
ქათმებს ველარ იპარავს
მაწანწალა ძელია.

დამშეულან დათვები,
ბალახს ჭამენ მკლები,
– რატომ გაულარობდით? –
ამას, ვერა ვხვდებით!

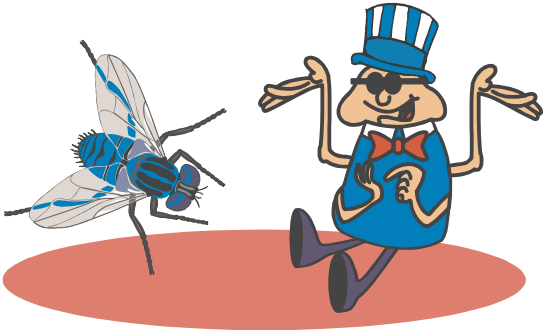
მდიდარ ტუიდან დაბრუნდა
ანაღვანრდა ჯიქი,
მე გიშველით, ძმებო! –
გაიძახის რჩით.

ეს ღარბი ტუე-ველი
მე შორეთში მიქია,
ანლა მინდა ვეელამ თქვანთ:
– ჩუენი მეფე ჯიქია!

ტუე დაანშო ემუილმა,
კივილმა და ბურღლუნმა,
მეფედ ჯიქი ირჩიეს,
ავუია და დუღლუნა.

მათ ცხოვრებას აკვირდება
ჭია, მეტად ბერილი,
ნახვსე მჯდომი ხარაბუსა,
ბოკვერ-თვალახელილი.

ლომბოკვერას დაავალეს
შატარების აღსრდა,
– არაფერი არ ვასწავლოთ,
ცოდნა დარდი განდა!

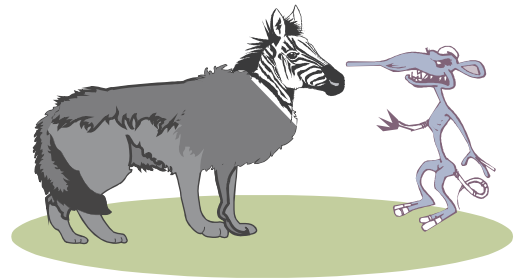

საჭიროა, რომ დღეიდან
შევიცვალოთ იერი,
ახალგაზრდები გვჭირდება,
გავაძევათ ხნიერნი!

დათვი კატად გადაიქცა,
ვეფხმა იწეო ეეფა,
მელია წრეწუნა განდა,
მგელი არის სეპრა.

სწილო ვირთხად მოგვევლინა,
ვირთხა იქცა ჟირაფად,
თავის სორო ეჩვენებთ
მათ უდიდეს გვირბანად.

ოკეანის გაღმიდან
გემით მოდის ბარაქა,
ტყის საცოდავ ცხოველებს,
ლუკმა დღესაც არა აქვთ.

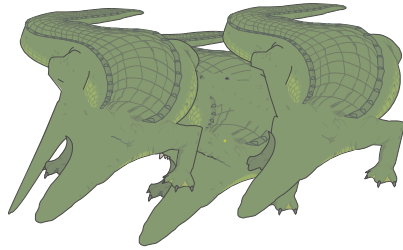
კურდღლებმა თქვეს: არ გვინდა
უცხოური სტაფილო,
ქვასავით მაგარია,
როგორ უნდა დაგვბილოთ?!

დათვებს თაფლის მაგივრად
დაურიგეს წებო,
– ბევრი ჭამა გაწეუნთო!
თავს დასჩხავის წერო.

მკვებს ცხვრის ნაცვლად უგზავნეს
ნიანგების ტყავები,
კბილები დაიმტვრიეს,
აიტკიეს თავები.

ჯიქი, ლომი და ჭია,
ხარბუსა მკბენარი,
მშიერთ მუმტებს უქნევენ,
– აქა ვართო ეველანი!

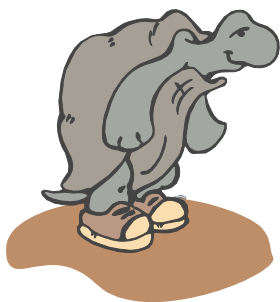
მთლად დაიბნენ ცხოველნი,
დაეხვიათ რეტი,
სად გავიქცეთ, რა ვქნათო,
ღირსნი ვართო მეტის?

...გამდიდრებას ვინაც კი
სხვის იმედზე იწეებს,
იერსახეს დაკარგავს,
თან ვერაფერს იღებს.

ანდაზები: ბრძენს ღარიბი უეუარდა და სულელს სძულდაო.

უსრდელი კურდელი და კუ

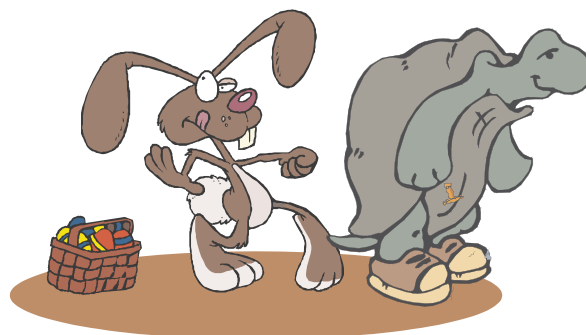
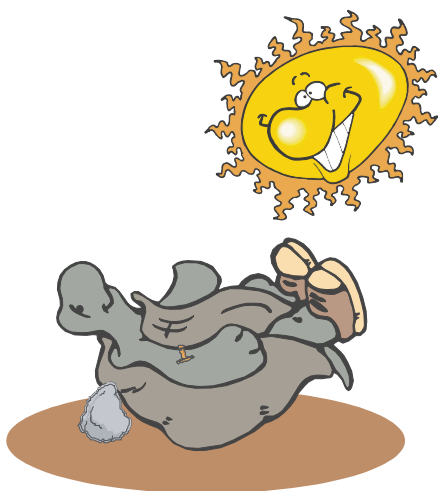
მოჩანხალებს დაღლილი კუ,
მოიმღერის მშვიდად,
ქვას წამოჰკრა უცებ ფენი,
გადაბრუნდა უირად.

ჩაუარა, ფენი წაჰკრა,
– ვიბურთავებ ახლა!
კუ მაშინვე წამოჯდა და
ბედნიერი გახდა.

გდია ზურგზე, მხეს შეჰყურებს,
ელოდება მშველელს,
იქნებ ვინმემ გაიაროს,
ცოტა შვება ექნეს.

– მადლობთ, ძმაო! – შეუძანა,
განგრძელა გზა,
კურდელი კვლავ დაედუნა,
– ფენი უნდა გკრას!

კუ მიუხვდა გულისწადილს,
ქვას მოუღვა გვერდით,
კუს მაგივრად იმ ქვას მოხვდა
მოქნეული ფენი.

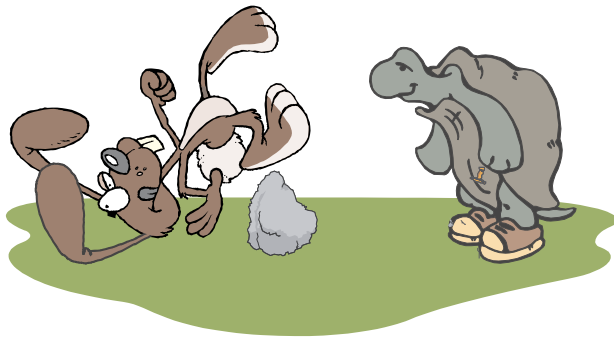
დაინახა, მოხტუნაობს
ცეკვა-ცეკვით კურდელი,
ცხოველებში ცნობილია,
როგორც ძალზე უსრდელი.

– ვაი, დედა! – გაიძახის,
– გავიტყნე კოჭი,
– რა გინდოდა, რად მომდიე? –
კუ თავს უქნევს – მოჩხი!

– ახლა წავალ, აქ დაგტოვებ,
მგელი შეგჭამს, ალბათ,
ზრდილობა რომ ვქონებოდა,
ხომ შესძლებდი წასვლას!

– გიბრძანებ, რომ მომიარო,
კურდღელი ვარ კუნთია,
თორემ მაგ ჯავშანს წავგართმევ,
ვიტყვი, ჩემი ბურთია!

მერე, დესერტად მივართმევ
შენს რბილ სხეულს მელიას,
– ხო, ხო, ხოა! – კუ სითსითებს,
წავალ, უკვე მელიან!

მიხვდა, ცუდად იყო საქმე,
გადაწუვიტა დათმობა,
– კარგი, კარგი, მომეხმარე,
ვერ დავრჩები მარტოკა!

– ეცადე, რომ შემომაჯდე,
ჩემს ჯავშანსე დამავრდე,
ვიცი, ფენი ძლიერ გტკივს,
მაგრამ გიჩხევ, გამავრდე!

ანდაზა: ურემი რომ გადაბრუნდება, გზა მერე გამოჩნდებაო.

„ზოზინ-ზოზინ“ წაიყვანა
ჩირგვისაკენ კურდღელი,
– გამოსწორდი! – კუმ ურჩია,
ნუ იქნები უზრდელი!

– ახლა მადლობა მითხარი,
თუ გსურს, კვლავ მოგეხმარო,
იქნებ მართლაც გამოსწორდე,
ზნე კეთილად იცვალაო!

ტეში უკვე ვერავინ სცნობს
თავაზიან კურდღელს,
კუს ჭკუა უსწავლებია,
აღარა ჰგავს უზრდელს.

...განსოვდეთ, რომ თავნებობა
და უაზრო ქილიკი,
ეველას თვალში დაგამცირებთ,
ქცევას იცვლის ვირიც კი!

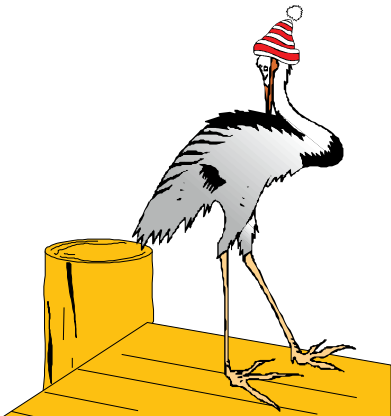

ჭორის მსხვერპლი

აეიუინდა გომბეშო:
ხედავთ? წერო მომდევსო!
ბატო ამბობს: გაჩუმი,
თორემ, ამ ფრთას მოგდებო!

წერო სახურავსეა,
ჭაობშიც აქვს ბინა...
– მე აქ ეიუინს გიკრძალავ,
რადგან ჰატრონს სძინავს.

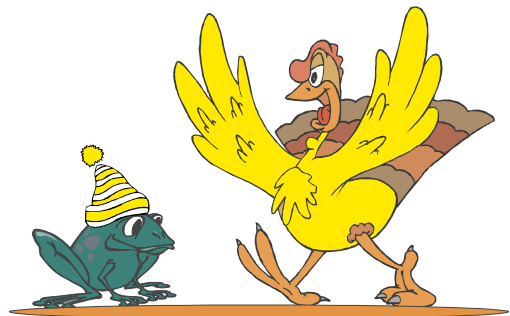

განურეე მიდამო,
ამატკიე უურები,
ზინარ, შენთვის ხმაურობ,
ირგვლივ არ იუურები!

ადექ, მიდექ-მოდექი,
ირგვლივ მწერი ბევრია,
დილიდანვე ხმაურით,
ეული გაგებერია!

უკვე ეველას მოსწეინდა
ეს უანრო ეიუინი,
გინდა რომ შეგვეცოდო,
სისარმაცეს მისტირი?

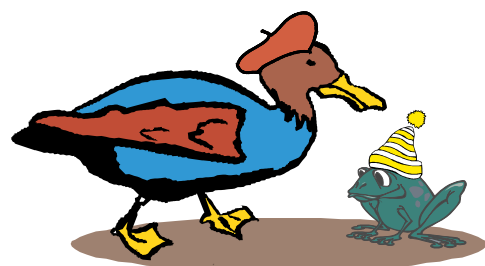
არ გაჩერდა გომბეშო,
ზის და მწარედ მოსთქვამს,
მასთან კრუსი მივიდა,
– ასეთი რა მოხდა?

– მოხდა ის, რომ მწერები
შემიჭამა ბატმა,
ჩემი გულისტკივილი,
არავისთან არ თქვა!

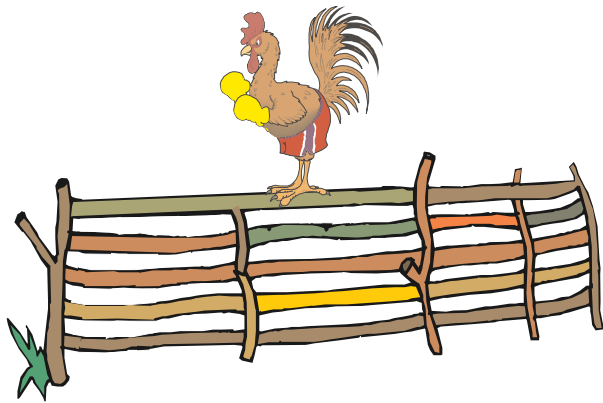
კრუსი ბატთან წავიდა
საქმეების სარჩევად,
ინჰმა მიზეზი ჰკითხა,
ინტერესი დასჩემდა.

– რა გჭირს, ასე რად ტირი,
ვინ გატკინა გული?
– კრუსმა ჩამინისკარტა,
გამიმწარდა სული!

იხვი კრუნს წაეჩხუბა,
კრუნი ბატს, ბატი-წეროს,
გომბეშო კი იცინის,
თავს აფარებს ხის ჩეროს.

ესო არივ-დარია
ამ გომბეშოს უიყინმა,
დილით ადრე მამალმა
ძალზე მკაცრად იყივლა:

– ვინც ურია ამ ესოს
მეგობრული ცხოვრება,
იგი უველას მტერია
და აქ არ ეცხოვრება!

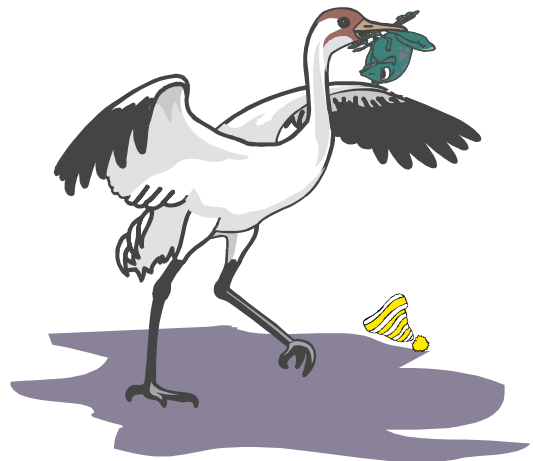
განამევეს გომბეშო,
მოუკეტეს კარები,
– წეროს ნისკარტს დღეიდან,
ვერსად დაეძალები!

ანდაზა: ჭორმა სინამდვილე ლაფში ამოსვარაო.

ხასიათი წაუნდა
ამრევ-დამრევ უიყინას,
გორაკიდან ჩაგორდა
და ფეხები იტკინა.

ველარ შესძლო გაქცევა,
იქცა წეროს ლუკმად,
– უველა კისერს მოიტყნო,
ჭორიკანა თუ ხართ!

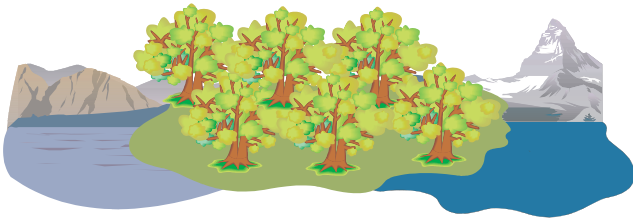
... განსოვდეთ, რომ მშვიდ ეოფას,
თუ აურევთ ენით,
დამარცხდებით იცოდეთ,
ცუდი ბოლო გელით!

ახალი ცხოვრება

ორ ზღვას შორის მოქცეულა
გაუვალე ტყე,
მის გარშემო აღმართულა,
დაგრესილი კლდე.

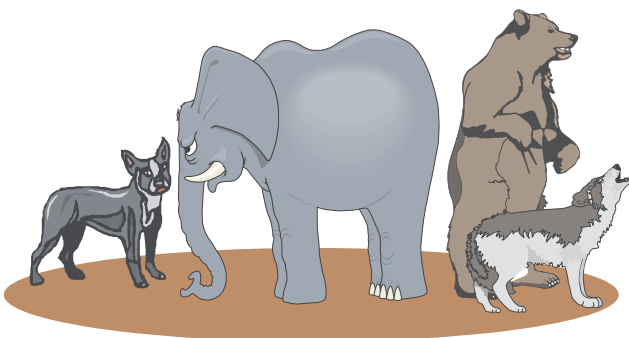

ეს ტყე ოდით ცნობილია,
როგორც მხარდი, ნეტარი,
ახლა ძლიერ არეულა,
– რა ხდებაო ნეტავი?

რა ხდება და ლომმა ბრძანა:
– დროა ავუვით დინებას,
მოგვიძველდა ადამ-წესი,
ეს ქცევაშიც ვლინდება!

ვბრძანებ! – შევიცვალათ წესი,
უნდა შევქმნათ სულ სხვა ლექსი,
სადაც უნდა მიირთვასო,
ტურნამ – სპილო, დათვმა – მკელი!

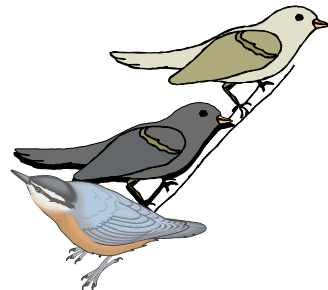
მელამ – ძაღლი,
ძაღლმა – ლეკვი,
მაგრამ, გწამდეთ მხოლოდ ერთი,
ლომი არის ამ ტყის ღმერთი!

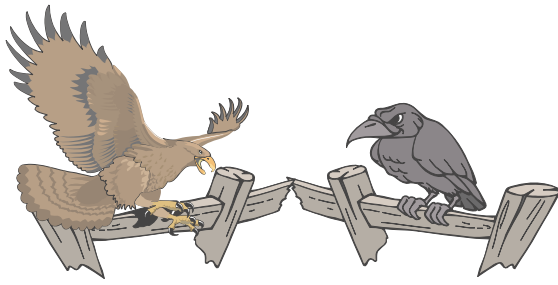
კიდევ ვბრძანებ! – წაიშალოს
ირგვლივ მთელი საზღვრები,
რაც კი ტყეა ახლო-მანლო,
ვევლას მეფე გაუნდები!

სადაც მინდა, იქ შევჭამ და
დავლეფ, ვილხენ, დავწვები,
თუ მსურს, ზეცად ავიჭრები,
მზე და მთვარე გაუნდები!

ვბრძანებ! – ენაც შეიცვალათ:
ტურნამ იწეოს ბლავილი,
დათვი ეფედეს, მელა ღრენდეს,
ვეფხვმა იწეოს კნავილი!

ვვაჟმა სტვენით ჩამოგვძახოს,
ბუღბუღს ეწეოს ჩხავილი,
იქნებ შაშვმაც, ტოროლამაც
შეისწავლონ ბლავილი!

ფულურში ციუმა ზიდოს
სტაფილო და მწვანილი,
თხილ-კაკალი აკნატუნონ
ბაჭიებმა ვანილით.

თავუნებმა კი სორში,
ზიდონ ტკბილი თაფლი,
ჭიანჭველებს სამთრისათვის
ვაცნობინოთ ვაფლი!

არწივებმა ამოიხონ
ხილფაფებით სტომაქი,
– რა ვქნა? – უნდა შეეჩვიონ,
სხვა ცხოვრება რომ არი!

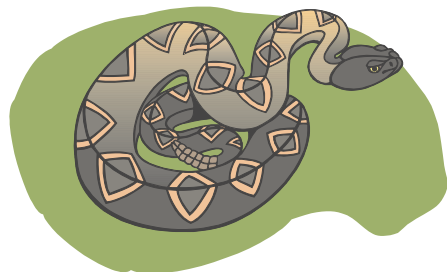

მსურს, მზე ღამით ანათებდეს,
მთვარე კი დღით ვიდოდეს,
ვარსკვლავები მოსასხამსე
მძივად გადმოდიოდეს!

მარტო მე ვარ ძველი წესით
მჭამელი და მსმელი,
უწინდელად შეუვალი,
მკაცრი სიტყვის მთქმელი!

ვინც ჩემს წესებს დაარღვევს და
არ ასრულებს ბრძანებებს,
ვურჩევდი, რომ არც დაფიქრდნენ,
სულ სხვა მხარეს წაბრძანდნენ!

შემორტყა თავში უველამ,
ცხოველ-ფრინველ, მწერებმა,
სოროდან თავი ამოყვეს
მთლად შემცბარმა გველებმა.

გველმა ჰკითხა: მე რას მიჩჩევ,
როგორ უნდა ვიცხოვრო?
– ბალახის ძოვა დაიწე,
თუ გსურს სული იცხოვნო!

– მე რაღა ვქნა, რა ვჭამო და
 ან რა ხმები გამოვცე?
 – უხრდელი ხარ შენ, ჭრიჭინავ,
 კითხვა აღარ წამოგცდეს!

ითათბირეს, აიტკიეს
 ფიქრით ვეველამ თავი,
 – ეს რა გვჭირსო, რა ვაშავეთ?!
 ვანი, ვანი, ვანი!

ერთი დაგვჩხა, მეფეს უნდა
 ვახდევინოთ ბოდში,
 შეუცვივდნენ და დააბეს,
 ვერ ინძრევა ლოგინში.

– თქვი, რომ აზრი შევიცვალე,
 წავალ, ტყეს მივატოვებ,
 თუ არა და ზღვაში გისვრით,
 სველ წერტილს არ დაუტოვებთ!

ვეველამ თითო წამოარტყა,
 თავზე ასხეს ლაფი,
 ზანჩურის კვრით გაისტუმრეს,
 კვლავ იქნია თათი.

– დაუბრუნდები, დაუბრუნდები,
 გაგისიებთ ცხვირ-ზირს!
 ვერც კი მიხვდა, რომ მიაღვა
 აღელვებულ ზღვის ზირს.

შეცურდა და იქ თევზებმა
 თითო-თითო უთაქეს,
 მერე, ფსკერზე ჩაითრიეს,
 სული ამოუნადეს.

ანდაზა: ვინაც თავისი აზრის დამალვა არ შეუძლია, იმას ბატონობა არ შეუძლიაო.

... ვეველაფერს აქვს დასაწყისი,
 ჰქონებია სასრულიც,
 ეს ამბავიც აქ მთავრდება,
 წერტილი აქვს დასმული.

წერტილია დასასრული,
 თუმც მათქვს იმის უფლება,
 გაავარძელო დარიგება,
 ცხოვრებას თუ უხდება.

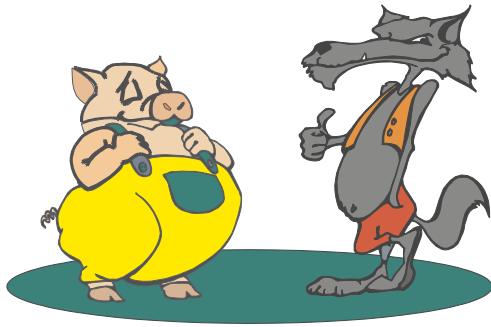
განსოვდეთ, რომ მიუღებელს,
 ნუ მიიღებთ რადგან,
 ის ჩვენს ყოფას არ უხდება,
 ცნება მთას იქით გაგვდგამს.

ღმერთმა, რადაც გაგვაჩინა,
 სჯობს ისეთნი დაურჩეთ,
 თორემ სრულად აღვიკვებით,
 ვემსგავსებით ნარჩენს.

ნარჩენი კი, ნაგავია,
 იგი მიწად ღზება,
 ერთმუშტად თუ შევიკვრებით,
 მტერი შიშით ქრება.

ჭვეტიტინა გოჭუნა

მოხტის გოჭი გამამღარი,
ჭვეტიტინ-ჭვეტიტინ, ჭვეტიტინებს,
უკან მოსდევს რუხი ძველი,
– ახლა შეგჭამ! – ღიღინებს.

გადუხტა წინ, – შეჩერდიო! –
შეგელანაზო გოჭუნა!
გოჭმა მშვიდად ჩაიციინა
და თვალები მოჭუტა.

– ვინ ვის შეჭამს? – საკითხავი
მგელუკუნა ეს არის,
ახლა ლომი გადავუღანაჲ,
ვგრძნობ მუცელში მხნედ არის!

გოჭმა შუშუნა ანთო,
შეანათა თვალებში,
მგელი გარბის, გოჭი მისდევს,
– გეყო მგელო თარეში!

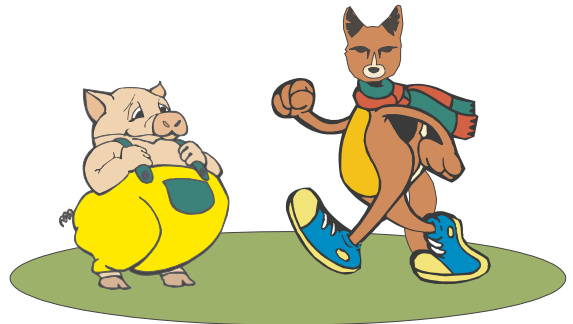

დაგოჭერ და მწვადად გაქცევ,
დავაყოლებ ნიგოზს,
ცოტას დედიკოს წაუულებ,
იქნებ, ლუკმა მიქოს!

მგელმა სოროს შეაღწია,
მოუკეტა კარი,
გოჭი კარზე აბრახუნებს,
– დაიბრძავე თვალი!

კარს მოშორდა, გზა განაგრძო
კვლავაც ჭვეტიტინ-ჭვეტიტინით,
მელა მოსდევს, – გოჭუნია,
გაბერილხარ ტიკივით!

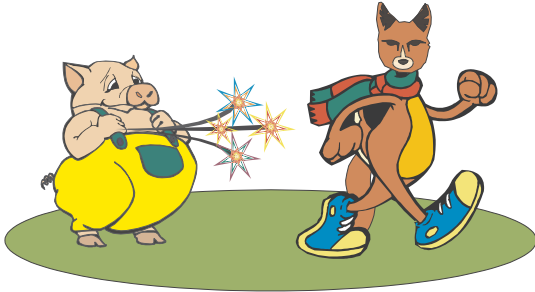
გოჭმა უთხრა: მგელი უკვე
მოვიმწევი მახეში,
თავს თუ აღარ დამანებებ,
ცუცხლს შეგინთებ სახეში!

– დამეჭიდე, თუ მოძრევი
შენ იქნები ჩემი,
არ ვიკადრებ გოჭუნია,
არც კი შეგეხები!

– თუ წავაგებ, შენ შემჭამე,
ჩაუთვლი, რომ ხარ ლომი,
– ლომი მუცელში მიხის და
მაღე ვხდები ღორი!

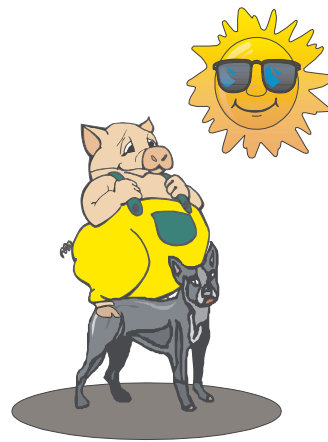
კვლავ შუშუნა მოამზადა,
მიანათა თვალებში,
მელა უვირის: ვიღუპები,
გოჭმა იწყო თარეში!

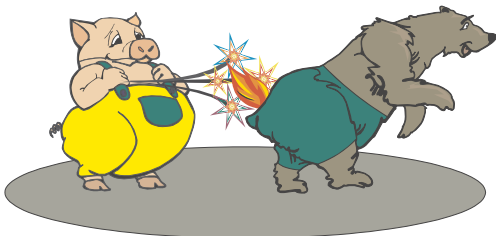
– რას აკეთებ, გოჭუნია?
– მსურს შეგელაზო უმაღლ!
– შენ არ მოგდევ, ჩემთვის ვწევარ,
არ გიფიქრი, ვდუმივარ.

– კარგი, ახლა განატყებ,
თუმც შეველანაე ვეველა,
მუცელში მყავს ცხოველები:
დათვი, ძველი, მელა!

მისტის გოჭი, მიჭყვიტინებს,
დათვი მისდევს ბაჯბაჯა,
– ახლა ჩემი ლუკმა ხდები,
დაგიჭირო, დამაცა!

კვლავ შუშუნა მოუდერა,
დათვს ესროლა ტანსე,
ბეწვზე ცეცხლი წაეკიდა,
– ასე უნდა, ასე!

ტურამ შიშით სორო ნახა,
შემვრა, თავი იმალა,
ყოვლისშემძლე გოჭმა იმ დღეს,
წარმატებით იხარა.

დათვმა წეაღში ძლივს შეასწრო,
იქ ჩაიქრო ცეცხლი,
– წადი გოჭო, ტეეს მოსცილდი,
დაგეწევი ვერც კი!

დაუბრუნდა ის სალორეს,
დედის ძუძუ წოვა,
შიშს თუ დასძლეუთ, ზატარებო,
წარმატებაც მოვა!

გოჭი კვლავაც გზას აგრძელებს,
მოძინია ისევ,
ხედავს, ტურა მწეხე თებება,
ხედ დანატა მეისვე.

თუ არა და, რაც ზევით ვთქვი,
სულ ზირიქით იქნება,
მტერი უმაღლ დაგამარცხებთ,
დღეებიც დაგეთვლებათ!

...„თურმე ხერხი, ღონესა სჯობს“,
თუ ინმარე იგი,
მაშინ გმიწად იწოდები,
არ იქნები ბრიუვი.

მოხერხებით დაამარცხებთ,
თვით ავუია მსეცსაც,
აი, ასე დავამთავრებ
ამ იგ ავურ ლექსსაც.

ბრიუვი, მანც ბრიუვად რჩება,
მისი ბოლო მარცხია,
რაც ვიამბეთ ტყუილია,
სიძარტლე არ აცხია.

ანდაზა: ცა ქუდად არ მიმანია და დედამიწა ქალამნადო.

რატომ ბრუნავს დედამიწა

დიდი ხნის წინ, სამყაროში
იყო ორი დედამიწა,
ერთმანეთს არ შორდებოდნენ,
მეგობრობა შეეფიცათ.

იღვნენ, სულ არ მოძრაობდნენ,
ვერძობდნენ ნაზი გრძნობით,
ყველა კარგს და სადარდებულს,
ავუარებდნენ დიდი ხდომით.

თურმე ოდით სამყაროში
ყველაფერს აქვს თავიც, ბოლოც,
ბოროტებს უთათბირიათ:
– დაუაშორეთ, ნეტავ როგორ?

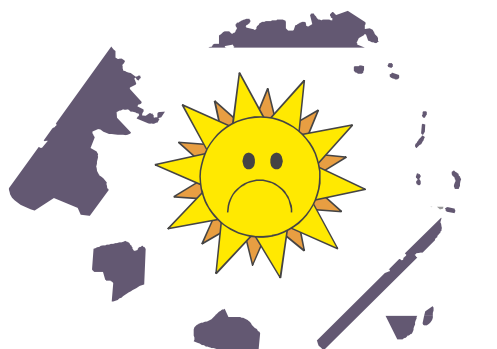
– ვის სჭირდება სამყაროში
ნეტა ორი დედამიწა?
ერთს მოვსახობთ და ერთს დავტოვებთ,
მალე ვიხამთ ამას, ვფიცავთ!

ჭორებით ვერ დაამარცხეს,
მოიფიქრეს სხვა სრიკები,
– თუ არ მოვსხვებთ ერთგულებას,
ცეცხლის ალში დავიწვევით!

გვიან ღამით, დედამიწებს
ტკბილი ძილით სძინებიათ,
ბოროტებსა ორთქლად ქმნილი,
ერთ-ერთს გულზე ჰფინებია.

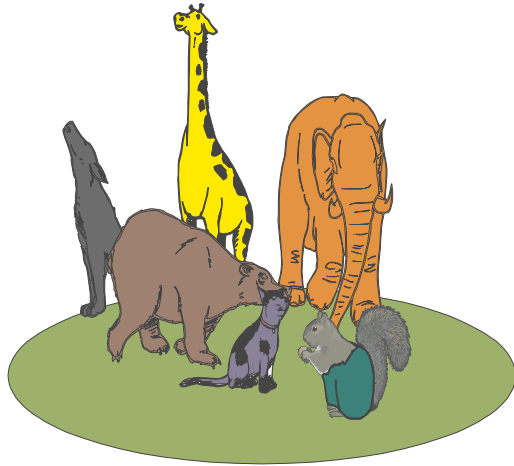
დაიძალა ნამცეცებად,
მზის გარშემო მიმოიბნა,
დედამიწამ გაიღვიძა,
მეგობარი ვერ იხილა.

აქეთ ვცა, იქით ვცა,
ცრემლი გულზე უხვად ეარა,
მცენარეთა დიდი ჯარი,
წიაღიდან ამოყარა.

ამხეთქა დაგროვილი
ღარღი მღუღარ ლავად,
აქეთ-იქეთ მიმოიქცა,
გამრან, მთები განდა.

ცრემლმა შექმნა ნაკადული,
 ნაკადულმა – მდინარე,
 ზღვები ერთურთს შეუერთდა,
 იქცა დიდ ოკეანედ.

მოგონებამ კეთილშობილ
 ცხოველების ილო სახე,
 ჯაფრის ამოყრის სურვილმა,
 მტაცებელთ დაუდრო მახე.

გონიერი არვინ ჰყავდა,
 შექმნა კაცი დამხმარედ,
 – ჩემს მეგობრის მოძებნაში
 შენ მაინც დამეხმარე!

კაცი ეძებს, თუმიც ვერ ჰპოვა
 მსგავსი მისი სახლის,
 ბორბოტება დაიძალა,
 მცირე დაჩნა მაინც.

დედამიწა გაუგლისდა,
 იწყო ირგვლივ რბენა,
 კვლავ გარშემო მიმოღის და
 მზესაც ურბენს, ვხედავთ!

თავის ირგვლივ ერთ შემოვლას,
 დღე და ღამე უნდება,
 მზის გარშემო მოძრაობას,
 თორმეტი თვე სჭირდება.

მზეს შეჰყურებს, შევლასა სთხოვს,
 თუმიც არ იღებს ზასუნს,
 თუმიც სხივებით განათდება,
 ტირის, აქცევს მას ზურგს.

აი მაშინ, კი ბნელდება,
 მოსთქვამს, დარდობს, იწვის,
 მეგობარს რომ ვერ იპოვის,
 ეს ნამდვილად იცის.

რა ქნას? მზესაც ეცოდება,
 უნდა გული გაუთბოს,
 – ვერ ერევი ბორბოტებას?
 რამე უნდა დაუთმო!

... დაჩენილმა სიავემ კი
 ხალხშიც ჰპოვა ადგილი,
 კეთილის შურთ, მათთან ეოფნა,
 არ ეოფილა ადგილი.

გულში ორი ზარკუჭია:
 სიკეთის და სიავის,
 არჩევანი თქვენზე არის,
 ერთურთს თუ რას მიაწვდით.

ეს ცხოვრება დროში ჯდება,
სტუმრად ვართ მიწასე,
ბოროტება დანაშაულებით,
უველან კარგი მიაგეთ!

დედამიწა ღმერთმა შექმნა,
მე კი ზღაპრად ვაქციე,
გვედრებით, ძალზე სწრაფად,
სიხვე განაქციეთ!

ცხრა მთას იქით, ცხრა ზღვას იქით,
ჩვენგან შორით-შორეთს,
– გაეთრიე ბოროტებაჲ,
ხედავ? – ჯოხით მოგდევთ!

შური, არის ბოროტება,
გთხოვთ, გვერდიდან იშორეთ,
უველაფერს სჯობს, მეგობარი
კარგზე კარგი იმოვოთ!

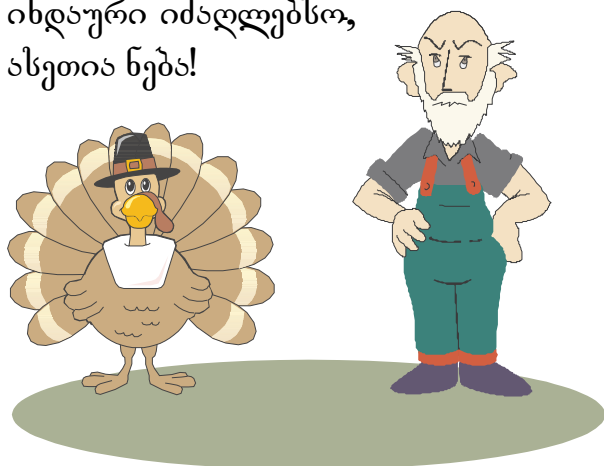
თუ ისმინეთ შეგონება,
თუმცა ვიცო, იწვალებთ,
გწამდეთ, უველგან განიშორებთ,
თუკი ღმერთი იწამეთ!

ანდაზა: კეთილი საქმის მეტი უველაფერი დაიქცევა და ბოროტების მეტი უველაფერი გამოსწორდება.

ინდაური ეფუას იწეებს

ინდაურმა ერთხელ ჰატრონს
„ელუ, ელუ, ელუთი“ მიმართა,
– ძაღლი ბევრს ჭამს, ეფუა ვიცი,
ხეზე უნდა მიძაბა.

გაენრდა ჰატრონს, რადგან
ძაღლს უნდაო კვება,
ინდაური იძაღლებსო,
ასეთია ნება!

გამობა თოკით ხეზე,
ბლომად მისცა საკენკი,
– ინაღურო, შენ იქნები
ქურდბაცაცას გამგდები!

აიფხორა, დაიფხორა,
განაურუა ეხო-კარი,
– ვინც გაბედავს აქ შემოსვლას,
გაუსკდება უძალ თავი!

ერთ სადამოს მელაკუდა
საქათმეში შეწარულა,
ისვი, ბატი და ქათამი, –
ეველა ერთად შეელაზულა.

გამოსვლისას მელაკუდამ
ნესვში ჩაჰკრა ფეხი,
ნაკვალევი, რომ იხილა,
ჰატრონს ეცა მენი.

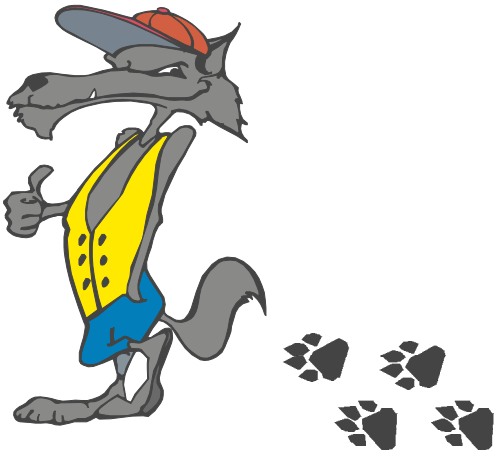
ინდაურმა განუცხადა:
– კარგად ვხედავ ნაკვალევს,
ეს ცოხნიას შეჭმულია,
დაჰკალ, ნულარ ახვალე!

ბრიყუმა ნათქვამი ირწმუნა,
ძროხას თავი აცალა,
ხორცი, ხორცად შეიჭამა,
ტყავი ღობეს აფარა.

ღრო გავიდა, რუხი მკელი
ცხვრების ფარას ეწვია,
ორი ცხვარი შეუელაზავს,
ბღაუილიც არ უცლია.

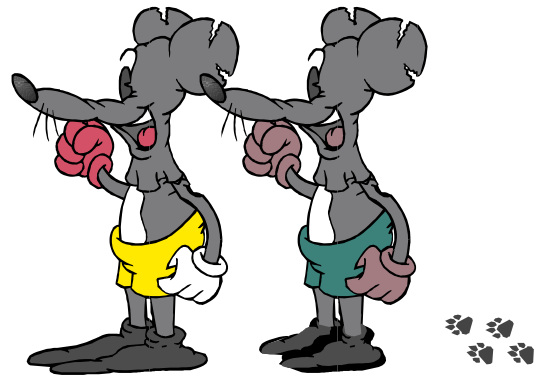
ვგრძნობ, რომ დროა დანისჯოს
ეს ავუია ინდაური,
ისე უნდა გავამწარო,
დაუაროს კინტაური!

თავგვებს უთხრა: კაკაღს მოგცემთ,
ამოგივსებთ სოროს,
ეხომი მსურს შეიპაროთ,
სკლინტით გაისვაროთ!

ახლა, მგელმა ჩაჰკრა ფეხი
ნესვში, ტოვებს კვალს,
ინდაური ხარს აბრალებს,
– ეგ ჭამდაო ცხვარს!

გაინარეს, თავ უნებმა
ატელაზუნეს ფეხები,
კვალი, კვალად დარჩენილა,
კაცს გაუჩნდა ეჭვები.

ხარსაც ამრეს ტუავი ფიცხლად,
ღობეს ვადანჰფინეს,
– „ასე დავსჯით ვეველა ქურდსო“! –
კარს წერილი ჰკიდეს.

მაღლი დიდხანს ორჭოფობდა,
– გაგიჟდაო ზატრონი,
მთლად სულელი ბრძანებულა,
ინდაურის ამეოლი!

ხელი სტაცა წაღღს სიბრაზით,
ინდაური დაკლა,
– მაღლი ვარო, ამის შემდეგ,
აღარასდროს არ თქვა!

დროზე უნდა დავუხმარო,
მოიკრიბოს გონება,
ინდაურის ჭკუით მავალს,
არ შეჩჩება ქონება.

ძაღლი ადგილს დაუბრუნა,
ეზო-კარი ანდო,
ირწმუნა, რომ ოდითგანვე,
– ესააო სანდო!

. . . განსოვდეთ, რომ რაც არ იცით,
ხელი იმას არ ჰკიდოთ,
განა ვინმეს შეუძლია,
ცას ვარსკვლავი დაჰკიდოს?

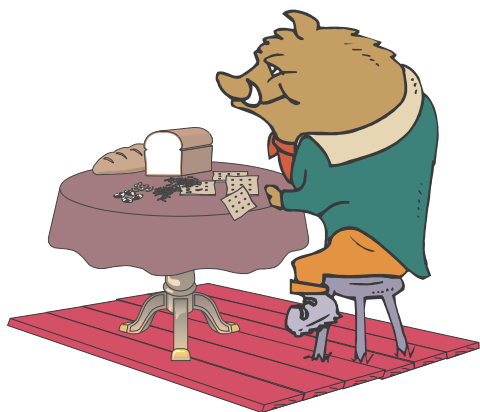
ის აკეთეთ, რაც თვით ძაღვით,
რისიცა გაქვთ ნიჭი,
შეუძლებელს თქვენ ვერ შესძლებთ,
თუკი ეს არ იცით.

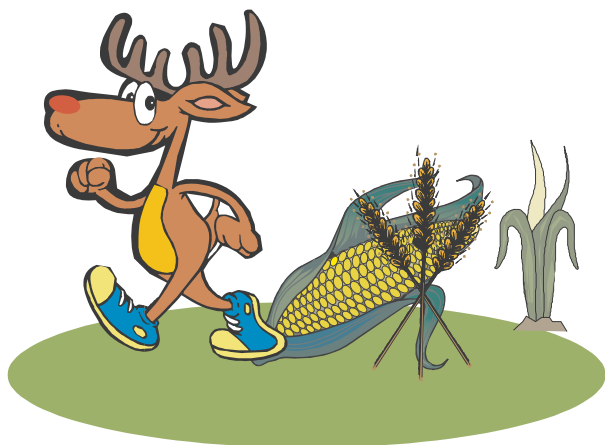
ანდაზა: თივამი ცეცხლი არ დაიმალებაო.

ტახი საჭმლის გამგებელი

ლომს ტახი დაუნიშნია
კვების დარგში გამგედ,
საჭმელს როცა ანაწილებს,
წონას აკლებს განგებ.

ირემს შეხვდა ორი შეკვრან
ბაღასი და უთხრა:
– ნაწილი შენ მოიპოვე,
მეგობარი თუ ხარ!

მგელს მიუგდო გამოსრული
ძვალე, ბოდის უხდის,
– მანატრე, მეგობარო,
ეს წყალობას უდრის!

მელას ქათმის ბუმბული ხვდა,
ტურას – ჩიტის კურტუმი,
კურდღელს – სტაფილოს ფოჩები,
დათვის – ცხვრის თავი უეურო.

ვეფხვს გადაგდო ცხენის ჩონჩხი,
თათზე შერჩა ფულურო,
კთხოვთ, არავინ არ იფიქროთ,
მეფეაო უგულო!

გასუქდა და გასულუქდა,
გვერდებს იკრა ქონი,
აღრე იყო მათხოვარი,
თითქმის არასმქონი.

წამოიწეეს მითქმა-მოთქმა,
ვინც კი საქმეს არჩევს,
ტახი გაჰკრავს ანგარიშებს,
იქით ადებს ვალებს.

ლომი ამბობს: ჰატიოსან
ტანთანა მაქვს საქმე,
მისი ძწამს და ამიტომაც
დაჟინებით ვაქებ!

– დარბია ეს ტყე-ველი,
თითქმის არასმქონი,
მუდმივ ჯდომით გასჩენია
ჩვენს ტახუნას ქონი!

ცოტა ხანში ხმა გავარდა,
– მოდის ტყეში კონტროლი,
კვების საქმეს შეამოწმებს,
კანონების მოთხოვნით!

ლომმა უთხრა ტახუნას:
– მოუმატე საკვები,
თორემ, ხრიკებს მიგვიხვდება,
ერთად გავინლაართებით!

ტანმა ათჯერ მეტი ლუკმა
ჰატიოსნად გაყო,
კომისიამ შეაფასა:
– ლუკმა უველას არგო!

წავიდნენ და იმავე დღეს
ტანმა გეგმა ადგინა,
ძველებური ეშმაკობით,
ცხოველები აჟირა.

ანდაზა: ღორი რომ გასუქდება, ინატრებს – ნეტა, მკელს დამჭიდონო!

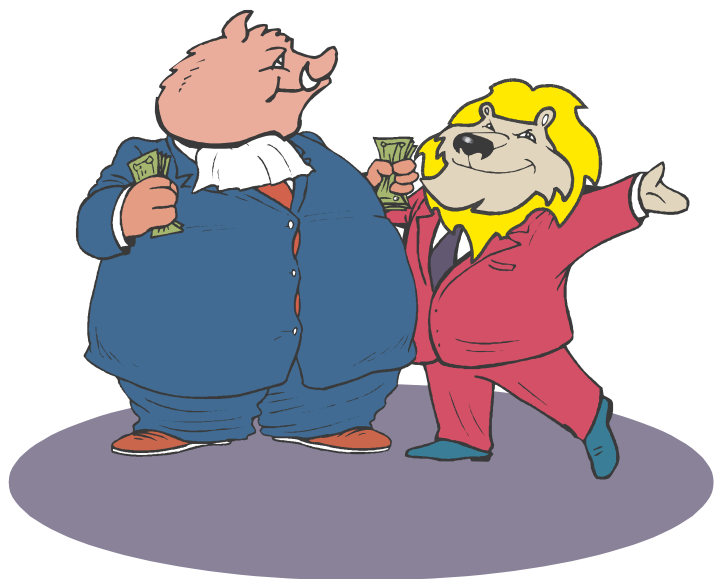
დღესაც იგივეს აკეთებს,
ტანი კვლავაც ტახობს,
სული სძვრებათ ტყეში ცხოველთ,
ის გოჭებთან ხარობს.

. . . გახსოვდეთ, რომ სიმართლისთვის,
ბრძოლა გმართებთ ბოლომდე,
ტანი ღორის ჯიშისაა,
სურს ბოლომდე ღორობდეს.

თქვენ კი, თავებს ნუ იტყუებთ,
არ იცისო ლომმა,
ამ ცხოველთ ლუკმა გაიყვეს,
ტყეში მხოლოდ ორმა.

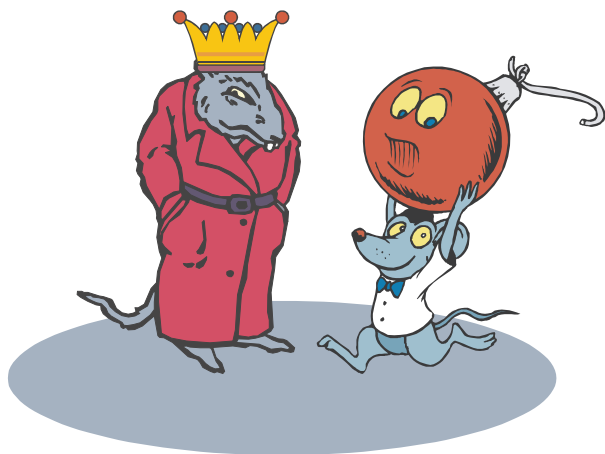
თურმე სათლი დიდხანს ზიდავს
წყალს, წყაროდან აღებულს,
ღრო მოვს და დაჟანგდება,
მოისვრიან ხმაწებულს.

თუ იგრძნობთ, რომ გატყუებენ,
მათთან ბრძოლა გმართებთ,
თუ არა გსურთ საბოლოოდ,
მათხოვარი განდეთ!

მფრინავი წრუწუნები

წრუწუნებმა მოინდომეს
თურმე ცაში ფრენა,
– რა იქნება, დაეთანხმოს
ამ ჩვენს სურვილს უკელა?

ახლა, ტყეში წავიდნენ და
ლომს ეახლნენ კრძალვით,
– ჩვენმა მეფემ გამოგვეზავნა,
სახუქრების დართვით!

მიუტანეს კალათებით:
წაბლი, თხილი, კაკალი. . .
– ფრენის უფლება მოგვეცე,
შენთვის რთული არ არის!

სახუქრებით განხარა
ლომმა, დართო ნება,
სადაც გინდათ ინავარდეთ,
თუკი შესძლებთ ფრენას!

მიაკითხეს მეფე ვირთხას
თხოვნით: მოგვეცე ნება,
რომ ავფრინდეთ ძაღლს ცაში,
ფრთები გამოგვებას!

ვირთხამ უთხრა: ვაგვიძლითო?!
ასე, არა ხდება,
წრუწუნებად დაიბადეთ,
ქურდები ხართ უკელა!

ფრენა ჩიტების ვაღია,
ასე შექმნა ღმერთმა,
ვიცი რთული ხვედრი გერგოთ,
საჭიროა თმენა!

გებრძანებთ, რომ ამ საკითხზე
აღარასდროს იფიქროთ,
რაც ცხოვრებაც გერგოთ წილად,
მარტო ის რომ იტვირთოთ!

განცხადებას მოაწერა
ხელი, აცხო ბეჭედი,
ხითხითისგან აუთრთოლდა
განიერი ბეჭები.

წრუწუნები, განცხადებით
ახლა ვირთხას ეახლნენ,
– ლომმა ნებართვა მოგვცაო,
ეს კი სურვილს გვიანლებს!

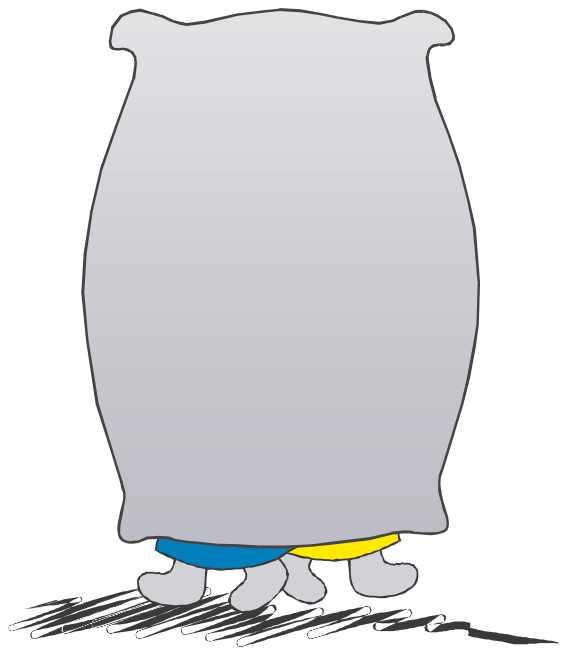
– კარგით, რაც გსურთ ის აკეთეთ,
ფრთა შეისხით უველამ,
წადით ცაში, ისეირნეთ,
სანამ არა ბნელა!

იფაფხურეს წრუწუნებმა,
თუმცა ფრენა ვერ შესძლეს,
გრძნობენ, ფრთა არ გამოესხათ,
მიხვდნენ, ძლიერ რომ შერცხვნენ.

კატა დიდხანს შესცქეროდა
მათ წამება-ტანჯვას,
თავზე ტომარა ახურა,
უველა გამოსკვანჩა.

ანდაზა: ღორის თავი ხალიჩაზე დადეს, იკორავა და ლაფში ჩავარდაო.

მიიუვანა სახლში, უთხრა:
– მე შეგასხამთ ფრთებს,
როცა ზირში ჩამისტებით,
მიხვდებით, რომ ფრენთ!

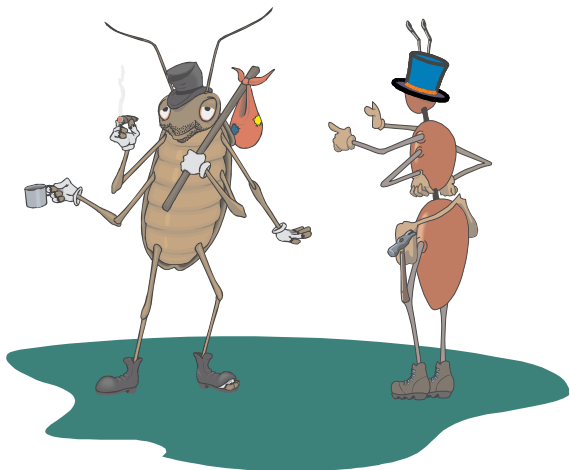
გახარეს, წრუწუნებმა
ზირში იწეეს ხტუნვა,
კატამ მუცელი აივსო,
– შტერებს ასე უნდათ!

. . . განსოვდეთ, რომ შეუძლებლის,
თუ ინდომეთ შეძლება,
საფრთხის წინაშე დადგებით,
ფერი, უმაღ გეცვლებათ!

დასჯილი ვირი

სამი წუვილი ფეხით მოხტის
ვიწრო ბილიკს რწეილი,
დანიანსა, ჭიანჭველა
ზის და მწარედ ტირის.

ინტერესმა შეაჩერა,
მოიგრიხა კისერი,
– ვინ გაბუდა შენი წუენა,
რას არისო მიზეხი?!

– ათჯერ მეტი ტვირთი ვზიდე,
შრომით ვღვარე ოფლი,
ვირმა ტვირთი წამართვა და
მიწა ზილა ფლოქვით!

ასე მხაგრავს ის ყოველდღე,
სპობს ნაშრომს და ნაწვალებს,
ყოველ დილას ეგ მუტრუკი
ამ ერთ ციცქნას მაწვალებს!

ანდაზა: ცუდი შვილი დედ-მამის მაგინებელიაო.

რაც მოგივა ალიაო, ყველა შენი ბრალიაო.

დედა ნახე, მამა ნახე, – შვილი ისე გამოიხსეო.

რწეილმა ცხვირი აიპრინა,
– მე ვუტირებ ყოფას!
სტვენით თავი მოუყარა
მკბენარ რწეილთა მოდგმას.

მწოლიარე ვირი მინდვრად
ხითხითებდა თავისთვის,
– ჭიანჭველა დავამარცხე,
ხედავთ? მოთქმის ხმა ისმის!

მიეზარა რწეილთა ჯარი,
შეესია რეგვენს,
ისე მწარედ დაკბინეს, რომ
ველარა სწევს გვერდებს. . .

– მოერივნენ? – თვითვე მიხვდით,
აბა, მეტი რას გითხრათ? –
რწეილუკების ერთგულებამ,
ვირი უმაღლ ჩაწიხლა.

– რას ველოდით აბა მისგან? –
ვირი მანც ვირია,
ისიც უნდა გვანსოვდეს, რომ
ვირი, ვირისშვილია!

დამღუპველი სიკეთე

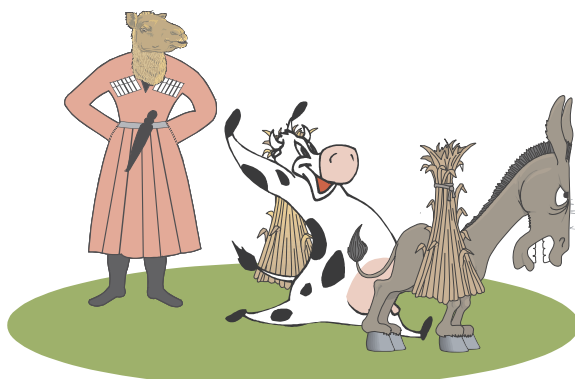
ერთხელ, მამამ დაუტოვა
აქლემს დიდი ქონება,
განიხარდა, დაუაჟაკა ცდა,
სუსტი ნუ გეგონებათ!

ერთ წელიწადს მთლად გადახმა
მინდორ-ველი გვალვისგან,
დამშეულან ცხოველები,
სულს დაფავენ დარდისგან.

აქლემს ცხვარმა მიაკითხა,
– დამეხმარე, ძმაო!
ბატკნებს ლუკმა გაუყავი,
ცოტა მეც მარგეო!

აქლემს არც კი უფიქრია,
ისე გასცა საჭმელი,
თხა მოადგა, – ციკნები მუაჟს,
კიკინებენ საწელები!

– არ იღარდო, მე აქა ვარ,
უხვადა მახვს ქონება,
რამდენიც გსურს თან წაიღე,
თუ კარგად გეყოლება!

კარს მიაღვნენ ძროხები და
მოითხოვეს შველა,
დანაურა, გამოაძლო
შინაური უველა.

არც სახედარი ივიწყა,
არც ხარი, არც კამეჩი,
ტეიდანაც კი მიაკითხეს,
– მოწელება გაეცი!

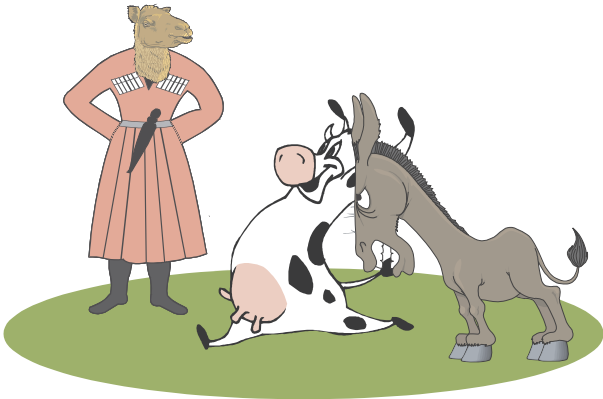
გაცემით კი გასცა, მაგრამ
თვითონ დარჩა მშიერი,
მთლად დასუსტდა, დასანსალებს,
აღარ არის ძლიერი.

გრძნობს, – სულს დაფავეს, შველას ითხოვს,
– აბა, ვინ რას მისცემს?
ტირის და მთელ სამეაროზე
გულში წყენას იღებს.

მიაკითხა ცხვრების ფარას,
– ცოტა მაინც მაჭამეთ!
– მთლად გაგიჟდი? – მათხოვრები,
უველა გარეთ გაუარეთ!

თხებმა უთხრეს: საჭმელი გვაქვს,
შენთვის არა გვცაღია,
აქლემი ხარ, შიმშილობა,
დიანს, შენი ვაღია!

ძროხამ რქენით მოიძორა,
ვირმა უარს ტლინკი,
ხარ-კამეჩი ახმუილდა,
– გაეთრიე, მიდი!

სასაცილოდ არც კი ეყოთ
მხეცუნებს მისი თხოვნა,
ჰანჩურის კვრით მოისროლეს,
– არც გაბედო ჩვენთან მოსვლა!

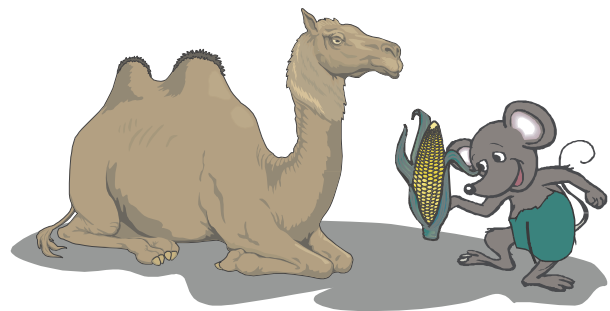
ახლა მიხვდა საცოდავი,
ქონება რომ გადაუარა,
სიკვდილის წინ ანდერძად კი
თვისტომთ ასე დაუბარა:

– ეველას ვთხოვთ, რომ
სულელურად,
არ მოიქცეთ არასდროს,
ზომა-წონა თუ არ იცით,
გაცემული არ ახსოვთ!

გაჭირვებულს დაეხმარეთ,
თქვენს თავსედაც იფიქრეთ,
თორემ, როცა მოგშივდებით,
თქვენც ჩემსავით იტირებთ!

ის-ის იყო, სულს ღაფავდა,
მოცუნცულდა თავი,
სიძინდი მიუბნენინა,
– ვთხოვ, კბილებით დაფქვი!

ძალა იგრძნო და წამოდგა,
ხელი მიჭყო შრომას,
მოსავალი უხვად მოხდის,
დაივიწეს წერომა.

... ვულში წყენა არ ჩაიღო,
კვლავაც გასცემს სარჩოს,
მაგრამ იცის, ვის რამდენი,
როდის უნდა არგოს.

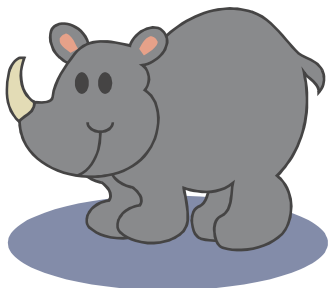
ბუნებაში ეველაფერს აქვს:
წონა, ზომა, იერი,
ზომიერად თუ გაეცით,
არ დაჩხებით მძიერი.

სიკეთე კაცს ალამაზებს,
ანალოვებს ღმერთთან,
ამ იგავის დედანაწრით
მსურდა ეს, რომ მეთქვა.

ანდაზა: ჩემმა დაჭედელმა ჯორმა, წინლი ისევ მე მესროლაო.

ბოდის იხდის მარტორქა

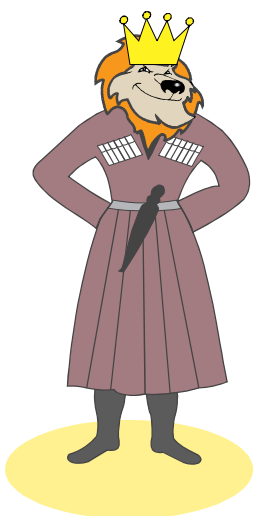
ხვნიშა-ხვნიშით მოძანძალებს
ტეეში რუსი მარტორქა,
– რა გაწუხებს, საცოდავო? –
უნებურად წამოძვდა.

– ვიცი, ძლიერ უშნო რომ ვარ,
საშინელი ცხოველი,
ეველა, ვინც კი თვალს შემაჯღებს,
მხოლოდ, ლანძღვას მოჰყვით.

– ადრე თურმე, მშვენიერი
და ლამაზი განსდით,
ერთხელ ეშმაკს ვუცდენივარ,
იმ წუთიდან წავსდი.

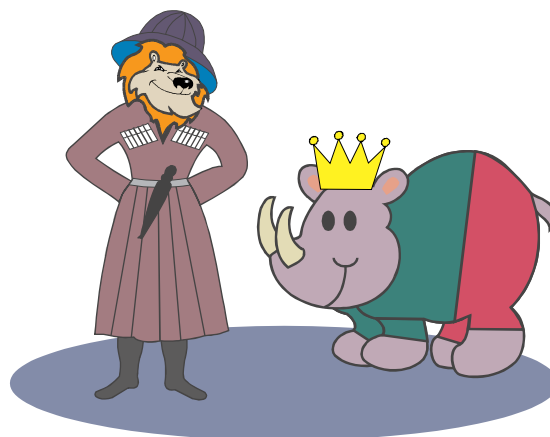
– ლომი ტანტსე, რომ ვინილე
ძლიერი და ლამაზი,
შურმა თვალები მიბრმავა
და მეფობა წავართვი!

– როგორ? – გეტყვით ახლა ამბავს,
უჩვეულო მოსასმენს,
დავბრუნე, რომ ძვანავდა
უძვირფასესს მოსასმელს.

ვთქვი, რომ მეფე თუმც ლამაზი,
გონიერი გმართავთ,
არც კი იცით, ქურდობაცადა,
მატყუარა განსლავთ!

დამიჯერეს, ტანტი ართვეს,
მედამნიშნეს მეფედ,
თავს იცავდა, არ უსმინეს
და ჩემს ტყუილს ენდნენ.

ლომმა ჩივილი გაბედა,
სასამართლოს მიხმეს,
– იქნებ ცილისწამებაა
და მართალი იქნეს!

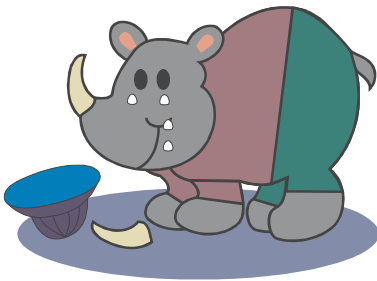
– მე დამკითხეს, შემდეგ ლომი,
კვლავ დაუწამე ცილი,
სიმართლეს, რომ ვერ ამტკიცებს,
ლომი მოთქმით ტირის.

როგორც იქნა ჭკუას უხმო,
დამაფიცა ღმერთი,

– თუ ვტყუოდე, მომტყდეს-მეთქი,
რქა ორიდან ერთი!

ვთქვი თუ არა, რქამ ჭახნანი
გაიღო და მოტყდა,
ცხოველები გაბოროტდნენ,
ბევრი მუშტი მომხვდა.

ტანმაც ფორმა დაუკარგავს,
სახემ იწყო ღრეჭა,
როცა წყალში ჩავიხედე,
გულში ელდა მეცა.

მარტო დავრჩი, იქ მყოფებმა
გამაძევეს ტყიდან,
– განა ამდენი წუხილი,
ერთ ტყუილად ღირდა?

– რად მინდოდა მე მეფობა?
დავრჩი მარტოდმარტო,
ადარავინ არ მზატობს,
ჩემს საქციელს ვნანობ!

– უშნო დავრჩი, სულით, ხორციით,
დაუძანძალებ ეული,
– ხედავთ, ვინ მობრძანდებაო? –
ცხოველთაგან წყეული!

– მეგონა, რომ შვილი მანც
გადურჩება წყევლას,

ისიც ჩემნაირი გაჩნდა,
ეჯავრება ეველას!

ზატებანს ცხოველებს ვთხოვ,
არც სურთ ჩემი დანახვა,
აი, გუშინ, ჩემი შვილი
ბოკუერმაც კი გალახა!

– რაღა დაგვრჩა, ამ ერთი რქით
თავი უნდა დავიცვათ,
ვინც კი ბრძოლას შეეცდება,
რქასე უნდა ავიცვათ!

ბოდიშს ვუხდი მთელ სამყაროს,
ამ უდიდესს ცოდვისთვის,
ზასუნს ვაგებ რაც ვაძავე,
უძანხიჯესს მოდგ მისთვის.

– ეველასა ვთხოვთ, დამიჯეროთ,
ცილი არვის დასწამოთ,
არ მინდა, რომ დანსაჯოთ
და შვილები აწვალოთ.

აღბათ სჯობს, რომ არ ინდომოთ,
ის, რაც თქვენ არ გეხებათ,
მაშინ ეველან ზატოვსა გცემთ,
ცუდად არ შეგეხებათ!

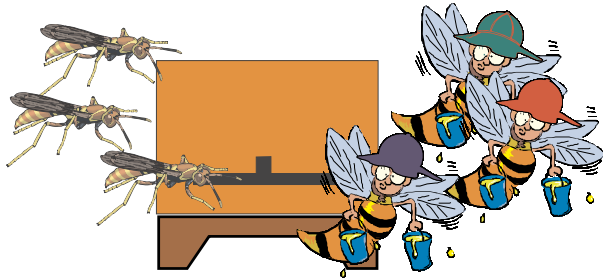
გვითხრა და გზა გაავრძელა,
მუნძულ, ოხვრა-ხვნეშით,
დაუუქნიოთ ჩვენც მას ხელი,
მისი დარდი გვესმის!

მიუუტევოთ, რადგან მიხვდა
დანაშაულს მისას,
ამის შემდეგ მისი მოდგმა,
ცუდს არაფერს იწამს.

ანდაზა: ტყუილის მთქმელს მართალსაც არ დაუჯერებენო.

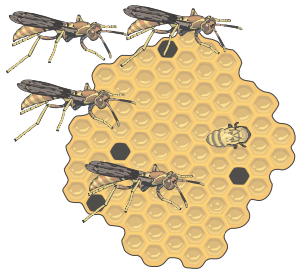
მუქთახორა კრახანები

კრახანებმა გააძევეს
სკიდან ფუტკრის ამაღლა...
ამოხვლიძეს მთელი თაფლი,
შეირგებდნენ, აბა რა!

დაიკავეს საბუღარად
ფიჭის უველა ნასვრეტი,
შიგ არაჩა დარჩენილა,
კარგად იყო ნასვლეზი.

კვლავ მომივდათ, აზუსუნდნენ,
ფუტკრებს სთხოვეს: მობრძანდით!
კთხოვთ იშრომით, დაგვიმსადლოთ
ზამთრისათვის დოვლათი!

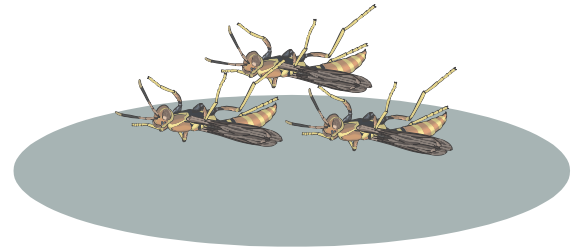
ფუტკრებმა თქვეს: მათ სუფელი,
ნეტავ ხომ არ ვკონივართ?
თაფლი უნდათ და ამიტომ
მუშასეულად ვდომივართ!

გზა იცვალეს, სხვა ქვეყნისკენ
იძრა მთელი ამაღლა,
შიმშილისგან კრახანებმა,
ბოღმა ველარ დამალა.

– ვიცით, გზაში გავაქრობენ
ჭილეუვები, ქორები,
ან ტალახში ავსილავენ,
მოგორავე ღორები!

ფუტკრებს, თითქმის აღარც ესმით
მათი რისხვა, მუქარა,
ფულუროში ფიჭა ასხეს,
თაფლით ავსეს ღუმფარა.

კრახანები კი კვდებიან,
რადგან არ სურთ შრომა,
ფიჭა სანთლად დაიღვარა,
სკაც იქცევა გროვად.

... ასე არის, მიმთვისებელს
არ შერჩება ცოდვა,
არც კი იცის, ის მეორედ,
ქვეყნად რომ არ მოვა!

მშრომელებს კი ღმერთი სწუვალობს,
არ დატოვებს მშიერს,
ლუკმას უველას გამოუჩენს,
ანაგაზრდას, ხნიერს.

გახსოვდეთ, რომ არ შეშინდეთ,
თუ გაკადრეს მსგავსი რამ,
თქვენი შრომით თავს გაიტანთ,
თუკი ქვეყნად ღმერთის გწამთ!

ანდაზა: წარმაცისათვის ყოველდღე უქმეაო.

მენაგვე კატა

კატამ ერთხელ გადაწყვიტა
ესეირნა ნავით. . .

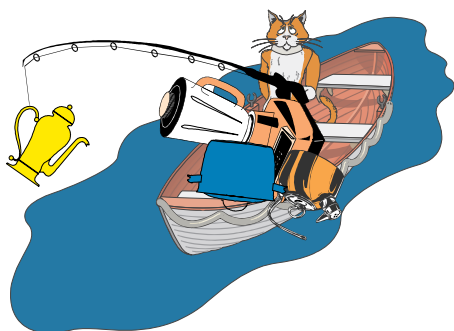
– თევზს დავიჭერ, ვიცი ბლომად,
მსურს გავირთო თავი!

ნავში ჩაჯდა, ღრმად შეცურდა,
ანკესს აბა მატლი,
თევზის ნაცვლად ამოიღო
გახვრეტილი ქვაბი.

კვლავაც სცადა, ჩაიდანი
ამოაგდო ფსკერიდან,
ნავში ჩაღო, გაელიმა,
– ხედავთ, ეს რა მელირსა?

ანკესს მოჰყვა კიდევ ბევრი
საოჯახო ნივთი,
ნავი ჰირამდე აავსო
უვარვისი ტვირთით.

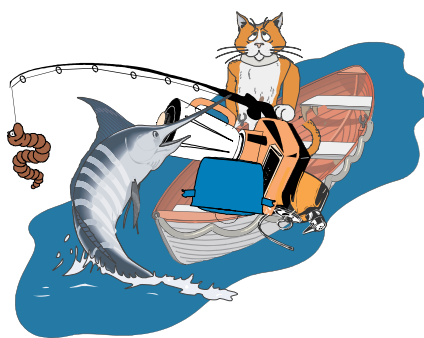
ბედს ვცდი, კიდევ შევცურდები,
იქნებ, ლუკმა ვპოვო,
წულიდან ქაშაყი გაჰკივის:
– ვერ დანაურდი, ღორო?

– ვერა ხვდები? – მთლად გამძარცვე,
დამიქციე ოჯახი,
თავში მიინდა, რომ ჩაგარტყა,
– ამისათვის მობრძანდი?!

– ნეტა რაში მჭირდებაო
მე ამდენი ნავავი?
ძლიერ ვწუსვარ, რომ ამ წყალში
სასუსნავი არ არის!

– შენთვის, იქნებ, ნავავია,
ჩემთვის არის ქონება,
თევზი უსუსურიაო,
ნურავის ეგონება!

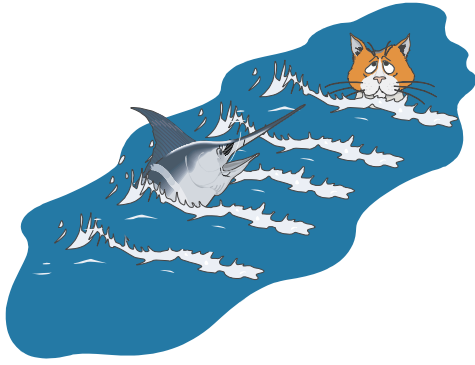

– კატავ, რამე დაგიბავე,
რატომ მქურდავ, რა გინდა?!
ნავს დაგიმსხვრევ, თუ ერთ წამში,
ნაქურდალს არ მომიტან!

– კარგი! – უთხრა კატამ თევზს და
კვლავ ისროლა ანკესი,
თევზმა ფარფლით დაიჭირა,
შეუცვალა სვლა-გეხი.

ზირი სტაცა კატას თათხე,
ჩაითრია წყალში,
რამდენჯერმე ჩაუთაქა,
კუდი მსუნავ თავში.

– ანლა შეგჭამ, შეიცვალა
ღრო, ვერ ხვდები, ვერა?!
რაც კი კატა დაკარგულა,
მე შევჭამე ყველა!

სამი რამე არის ქვეყნად,
 თურმე, ეოვლისმომრევი:
 ცოდნა, ძალა, მოხერხება,
 რასაც ვერ მოერევი.

ამ სამიდან, თუნდ ერთ-ერთი,
 თუ გაქვს, ისიც რამეა,
 თუ არა და, სისხამ დილაც,
 უკუნეთი ღამეა.

კატამ ფეხი გაიქნია,
 მიაშველა თათები,
 – შეგეშალა თევზუნიავ,
 ჩემი ლუკმა განდები!

თუ სამივე გაგაჩნია,
 ზირველი ხარ იცოდე,
 შენი თავი შეცნებიდან, –
 უძლეველად იწოდე.

სულ ერთ წამში გადაელაზა
 თევზი თავის ქვაბებით,
 ...სანამ ვინმეს მუშტს მოუქნევ,
 შეამოწმე ძალები!

თუ არ იცი, რა ძალა აქვს
 შენს მტერს, ოდით ავისმქმნელს,
 მაშინ, სჯობს რომ არ შეება,
 უარესი არ იქნეს!

ანდაზა: უბედურს, ქვა აღმართში მოეწევაო.

გამდიდრებული გლეხი

სისხამ დილით მინდვრისაკენ
გაეშურა გლეხი,
ღარბისა და ძლიერ მშიერს,
ხელში ჰქონდა ხერხი.

იქნებ, შეშა გავეიდო და
მარტო ზური ვიყიდო,
სიღარბის დასამლეუად,
უკეთესად ვიფიქრო!

მიდის გზასე, ვირი ნახა,
ზის და მწარედ მოთქვამს:
– მგელმა გავა მომაჭამა,
თუმც ტლინკები მოხვდა!

დამეხმარე მეგობარო,
თორემ ვეღარ ვდგები,
თუ მომარჩენ, მე დღეიდან,
შენი მხსნელი ვხდები!

გლეხმა კალთა მოიხია,
შეუხვია გავა,
თავის ქონში მოასვენა,
– ტყეში ვეღარ წავა!

ცოტა ხანში გამოკეთდა,
ვირმა იგრძნო ძალა,
– გამოგუვები, შეშა მოფჭრათ,
მოგვიხდება გავლა!

მიდიან და გზასე ნახეს
ფენატკენი ძაღლი,
– მომეხმარეთ მეგობრებო,
გადამეჭრა ძარღვი!

გლეხმა, ახლა მოახია
ზერანგს ერთი მკლავი,
ფენი მაგრად გაუკრა და
განაძევა დარდი.

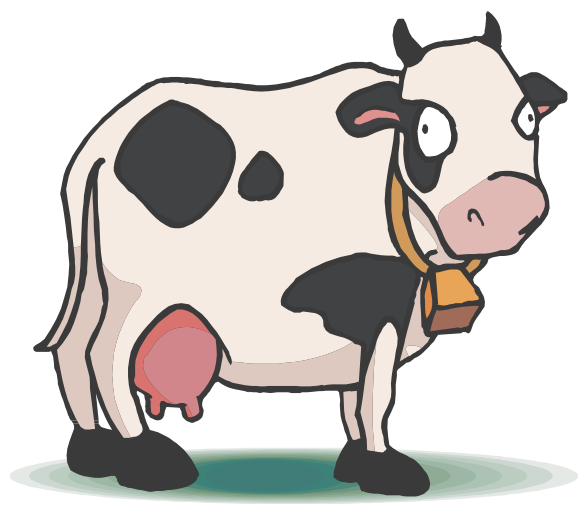

ძაღლუკა და გლეხი ვირსე
შემომჯდარნი მიდიან,
– აბა რა ქნან, შუა ტყეში
მანძილი ხომ დიდია?

ტყეში კისერი უღრმვია
უზატრონო ძროხას,
გლეხსა სთხოვა: დამეხმარე,
მეგობარი თუ ხარ!

ახლა ჰერანგ ს წინა მხარი
მოახია, უხვია,
ძროხა ქოხში მიიუვანა,
ტკბილი სიტყვა უთქვია.

მაღსე მალე ძროხამ იგრძნო
უკეთესად თავი,
რძე სუეველას უწილადა,
– ვაღიაო, ვაღი!

ქოხი ლამის ჩამოიქცეს,
ძლივს იმაგრებს კედლებს,
ცოტა ხანში, ჩვენმა გლეხმა
უმკურნალა დედლებს.

დედლებმა კი კვერცხი დადეს,
გამოჩეკეს წიწილნი,
სინარულით ძველი ქოხიც
გულიანად იცინის.

ვირმა თქვა, რომ საჭიროა
ავიშენოთ სახლი,
ქოხი ჩვენ ველარ დაგვიტყვეს,
რადგან ბევრი გავსდით!

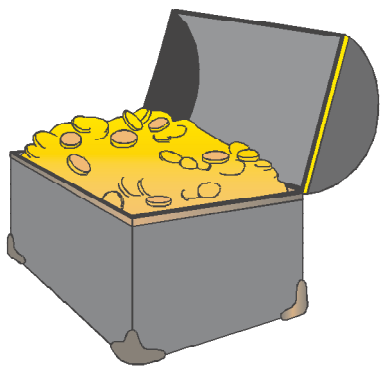
ვირი შეშას ეზიდება,
გლეხი კი თხრის საძირკველს,
ორმოდან ვილაც იძახის:
– ვერ ხვდებით, რომ მაწუხებთ!

– მე ვირთხა ვარ, მიწის მუშა,
გვირახსა ვთხრი გრძელს,
მაგრამ ვგრძნობ, რომ რაღაც მიძლის,
წინ ვერაფრით ვწევ!

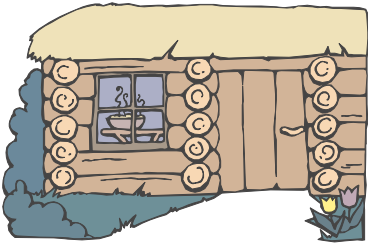
გლეხმა ვირს თოკი მოაბა,
ვირთხას უგდო წვერი,
– გამოაბი, ჩვენ ამოფწევთ,
სულ არ არის ძნელი!

ვირმა ტანი ძლივსლა დაძრა,
თოკს ამოჭევა სკივრი,
გახსნეს, უცებ ამოვარდა,
ოქრო-ვერცხლის სხივი.

გლესმა თავში წაიშინა,
– რა ვუყოლო ამას?
ვირი უცვებ აკუნტრუშდა,
– მოვლას უნდა მაგას!

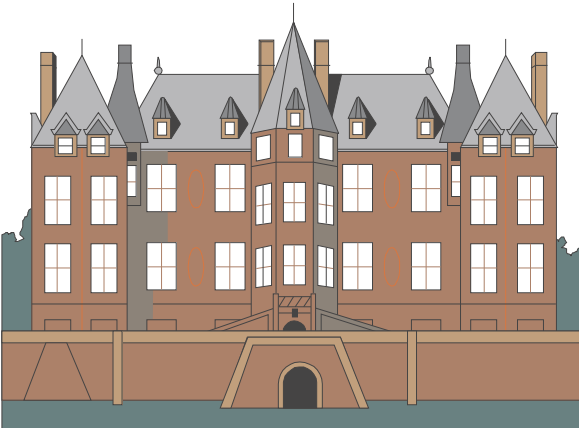
სასლეს კი არა, დიდ სასასლეს
ავაშენებთ ვუელა,
– მე ის ქონიც მეყოფაო,
შინ იხარებ, შენა!

– ზერანგი ხომ აღარა გაქვს,
მასაც უნდა შეძენა,
დედლებს საქათმე ავუგოთ,
ჩვენთან ყოფნა ეძნელათ!

ძროხას ბოსელი სჭირდება,
ძაღლს სადგომი თბილი,
– ოქრომ სულ გამოგამტერა,
აი, ამას ვჩივი!

ცოტა ხანში აღიმართა
სწრა-სასასლე ეხო-კარით,
გლესს ატლასი შემოაცვებს,
თუმც მონძები იქვე არის.

ცხოველებმა გადაწვიტეს
მოუგუნონ ცოლი,
– ოჯახს ქალი სჭირდებაო,
რომ მოზილოს ცოლი!

გაიგეს, რომ სხვა სოფელში
ვერ თხოვდება ქალი,
რადგან მის მამას ჰქონია,
მებატონის ვალი.

მოუწვენენ და გზას გაუდგნენ,
თან წაიღეს მონძები,
გლესი მასში გამოაწივეს,
– ვგრძნობთ, რომ შეეცოდები!

ქალმა, როცა დაინახა:
ვირი, ძაღლი, ძროხა,
დედლებების დიდ ამალამ
ძლიერ განაოცა.

გაინარა, – შეძლებული,
მიშოვია ქმარი,
თუ დოვლათი არ ვამრავლე,
არ ვყოფილვარ ქალი!

მამამისს კი მებატონემ
ქონი ართვა ვაღში,
– ის დროაო, რომ ვინალო
ქვები ამ შტერ თავში!

სიძემ უთხრა: თუძე მდიდარი
არ განლავარ, წავიყვან,
ჩემს ვირსა და მეწველ ძროხას,
საბაღასოდ ვაიყვან!

კლემეა დიდად გაინარა,
– ვეწვიეო ბედს,
რად იცოდა, რომ განგება
უმსადებდა მეტს.

ვირზე შესვეს ზატარძალი,
უკან მამა მოუსვეს,
დედლებს კრიანით მიჰყავთ და
არაფერიც არ უთხრეს.

სასახლესთან რომ მივიდნენ,
ქმარმა უთხრა ცოლს:
– ეს სახლი, რომ ჩემი იქოს,
კიდევ მოხელ ცომს?

ქალმა უთხრა: გავინარებ,
ძროხით მუხლს არ ჩავხრი,
კლემეა ხელი გადახვია,
– მე დედოფლად ვაგხდი!

... არ იფიქროთ, რომ ბევრი გაქვთ,
აღარ უნდა მატება,
სიზარმაცით ძალზე სწრაფად,
რაც გაქვთ, გაგეფანტებათ!

ანდაზები: **ხე ნაყოფით იცნობაო.**
შეუგნებულთან ომი გერჩივნოს, შეუგნებულთან ღხინსო.

წრუწუნა და ვირთხა

ზაწაწინა წრუწუნამ
დაინახა ვირთხა,
– საშინელი ბრძანდები,
მსურს სიძარტლე გითხრა!

– ალბათ შენი იერით,
ქვეყნად უველას სძულხარ,
კარგად იცი ეტეობა,
და ამიტომ სდრუმხარ!

დაუწუნა ფერი და
ზომა, წონა, იერი,
არც ზატარას არ ჰგავხარ, –
ბრძანებულხარ ხნიერი!

მოთმინების ფიალა,
რომ ავესო ვირთხას,
თავში წამოუთაქა
და დიმილით უთხრა:

– წამო, წყალში ჩაიხედე,
იქნებ, მიხვდე სიძარტლეს,
ძერე ვნახოთ, აბა ერთი,
თავს რიღათი იძარტლებ!

ვირთხამ გუბურა მოძებნა,
ჩაიხედეს ერთად...
შენც ჩემნაირი ბრძანდები,
ახლა მაინც ხედავ?

თავი მიხვდა, იერსახით
ძარტლაც ვირთხას ჰგავდა,
ფერმიც ნახა მსგავსება და
ახლა უფრო წახდა.

გადაწუვიტა, რომ ამ დღიდან
ფორმა უნდა ეცვალა,
საკუთარი ჯიში, სახე,
სხვისაზე გაეცვალა.

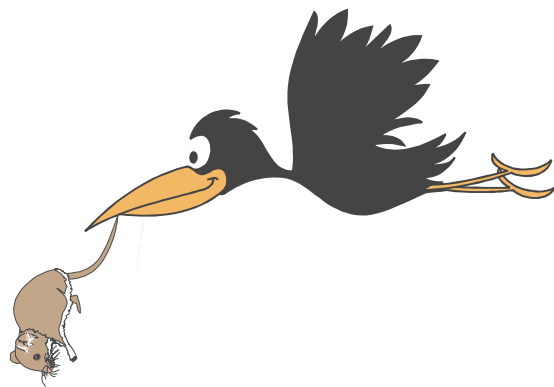

ჯერ ჩიტობა მოინდობა,
თუმც ვერ შეძლო ფრენა,
იქნებ, ძაღლობა სჯობდესო
და დაიწყო ღრენა.

შეცბა, ვერვინ შეაშინა,
შემდეგ იწყო კნავილი,
– მალე კატა გავხდებიო! –
ვირთხას უწყო ქადილი.

ჩუმად სიდან მომწირალი
შავი უვავი, ევანჩაღა,
სულ ერთ წამში ჩამოემვა,
თავი წააწყანცაღა.

...ვინც თავის რჯულს უღალატებს,
იერს სხვისას ინატრებს,
ის ამ ქვეყნად არასოდეს,
აღარაფრად ივარგებს!

ანდაზა: თავის ქება, თავის ტენაო.

ჭიჭყინა და ვეშანა

აჭიჭყინდა ჭიჭყინა:

– ვეშანუნამ მიკბინა,
თუ თავს არ დამანებებს,
ერთი მანგრად მივტყინავ!

მერე ნახავს ცრემლებით,
ზღვა რომ იწეებს ღელვას,
მას ვეშანა კი არა,
ზღარბი უნდა ერქვას!

– რაო, რა თქვი, ჭიჭყინავ,
ვნახოთ, ვინ ვის მიტყინავს?

მე ვეშანა კი არა,
ვეშანუნა მქვია,
შენნაირი ოხრები
ზღვაში ბევრი ურია!

ბადეს თუკი აჭევები
სანაგვეში გურიან,
აქ თუ დარჩი, საჭმელად
მწესუმწირა გქვია!

– რაო, რა თქვი, დიდთავავ? –

აღარა თქვა მისთანა,
მე თუ მწესუმწირა ვარ,
შენ იქნები ვირთავავ!

– ახ, ვირთავავ მიწოდე? –

რაც მოგივა ნახავ,
ახლა ზირს, რომ დავადებ,
სულ ერთ წამში გშთანთქავ!

– ვერ ჩამეღანავ, რადგანაც
ვგრძნობ, რომ უკვე წამსდარსარ,
ფორმა თუმც უსომო გაქვს,
ჭკუით ციცქნა გამსდარსარ!
ახლა წავალ, ვიჩქარი,
შენთვის დრო სულ არა მაქვს!

არ ავიდგეს გვერდები –
მე ვერასდროს მედრები!

პატარა ვარ, სწრაფი,
შენ, მოსრდილი ჩლანვი,
მე გავძვრები უენწში,
შენ მოგტყდება დრუნჩი!

... უთხრა, მისკენ გაექანა,
მოუქნია ფარფლი,
ვაი, მგონი გადამეღანავ,
სამუდამოდ გავექრი!

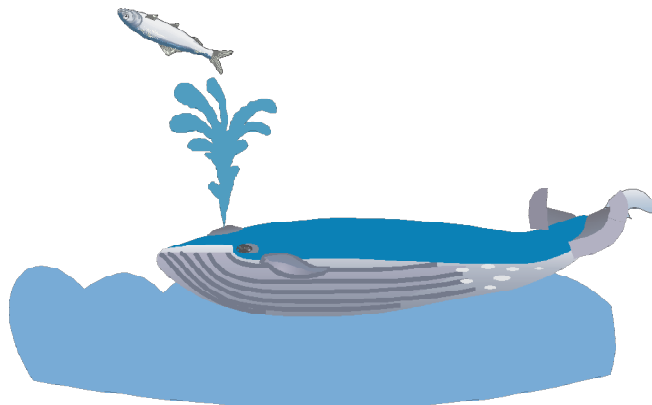
შეიცოდა, ამოაგდო,

– ვიმეგობროთ! – უთხრა...

მეგობრობას, ჭიჭყინა,
გაფრთხილება უნდა!

... თუ ძალა არ გავაჩნია,

თუ არა გაქვს იმედი,
მაშინ დათმოვა სჯობია, –
ამ დასკვნამდღე მივედით!

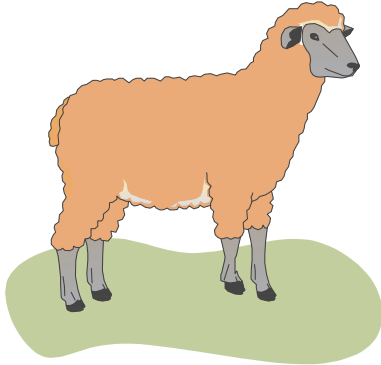

ანდაზები: უჯიმოსგან ჯიმიანი არ ნახულაო.

უხეირო ქოლგა წვიმაში დაიძლებაო.

შურისძიება

ცხვარმა ფენი მოიტენა,
ველარ დარბის მარდად,
ზატრონმა თქვა: დაუძლურდა,
მალე უნდა დავკლა!

ვაცმა უური მოჰკრა ნათქვამს,
ზატრონს უთხრა მკაცრად:
– ფარას აღარ წაუძღვები,
მსგავსი რამ თუ დაგცდა!

– აბა რა ვქნა, რად ვაჭამო,
თუ რმეს ველარ მომცემს? –
შენ კი, შენს საქმეს მიხედე,
შარებს ნულარ მომდებ!

თორემ, დანა შენთვისაც მაქვს,
შენი ხორციც გვეჭმევა,
თუ ფენი არ მოუჩივბა,
მას დღეები ეთვლებს!

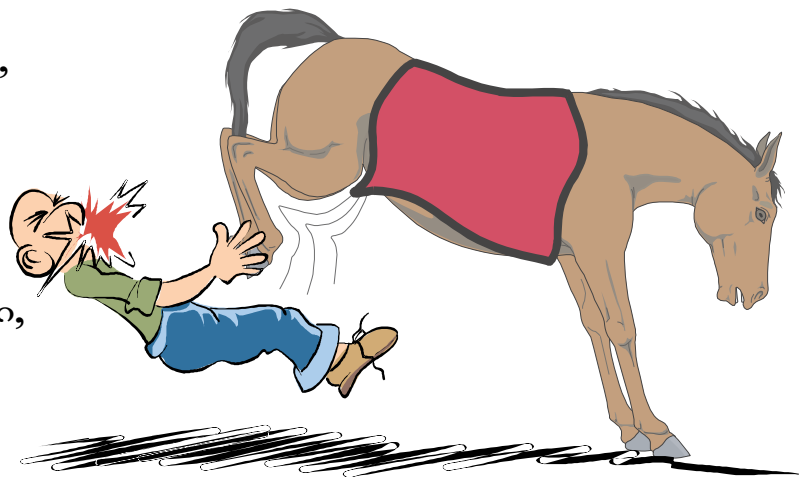
რომ შეიტყო ცხვარმა თქმული,
გაიხეთქა ლამის გული,
– რა ბოროტი ბრძანებულა,
მის კაცობას ფუი, ფუი!

ეს ამბავი ცხოველებმა,
სულ ერთ წამში გაიგეს,
– ზატრონი უნდა დავსაჯოთ,
მანეს თვითვე დაიგებს!

ვაცმა ბეწვი იგლიჯა და
თავის ნერწვევით მოთელა,
ფენი მაგრად შეუსვია,
– ახლა მალე მოჩივბა!

დილით ზატრონს შეუკანძმეს
ცხენი მარდსე მარდი,
მომეშველეთ! – გასძახოდა,
– ვაი, გადავარდი!

იქვე მდგომმა ვირმა ტლინკი
აუარა და აუვირა,
ძაღლმა ფენსე უკბინა და
უფრო მეტად ატირა.

გაკაპასდა კიკინა,
– ნახე, როგორ გიკბინა?
ტკივილისგან ჰატრონმა
წინ და უკან ირბინა.

ფეხზე დამდგარს ნისკარტს კრავენ
ჭორიკანა ბატები,
– თქვი, დღეიდან შევიცვლები,
კარგზე კარგი გავხდები!

ციდან მოჭერის შავი ფთილა,
ეს ფუტკრების გუნდია,
კაცი ისე ახტუნავეს,
თითქოს მრგვალი ბურთია.

– ჰა, ბურთი და მოედანი,
გაუაჩაღოთ შეხვედრა,
კაცს გვერდები დაუხილეს,
სახლში წასვლა ეძნელა.

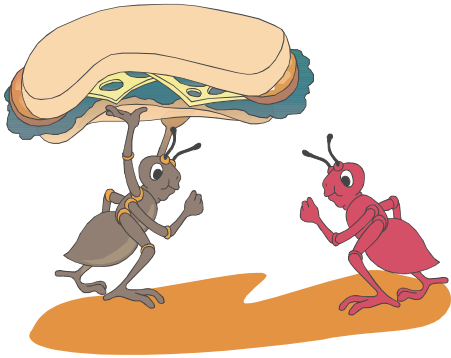
ამის შემდეგ ის სუეველას
საუცხოოდ ეპყრობა,
ცხოველების მეგობრობამ,
მთლად შეცვალა ეტეობა!

ანდაზა: ცხვარი ცხვარია, თუ გაბრაზდა, ცხარიაო.

შრომის მაღლი

ათჯერ მეტი ტვირთი მიაქვს
ჭიანჭველას თავის თავსე,
წინ მეგობარი შემოხვდა,
კოტრიალით ორთავ მხარსე.

ბოლოს მწერებს მოაბეზრნ
მათხოვრობით თავის თავი,
უველამ კარი მოუკეტა,
შეაჩვენა, როგორც მცდარი.

შეუძახა: რას გორაობ?

– სამთარი კარს მოგუადგება,
მოგშივდება, ვინ რას გაჭმევს,
საჭმელი რომ მოგინდება?!

– სულელი ვარ, შენებრ ვზიდო,
ტვირთი ჩემსე ბევრად ღიღი? –
უველას რამეს მოწილადებს,
გამახნია განა რიდი?

ჭიანჭველამ გა განავრძო,
ზიდა, ზიდა სამთრის სარჩო,
მერე, კარი მოიკეტა,
რომ დღეები თბილად განვლოს.

მეგობარი, კი მშიერი
უველას კარსე უგაკუნებს,
ზოგი აჭმევს, ზოგი ასმევს,
მიეჩვია მუქთა საჭმელს...

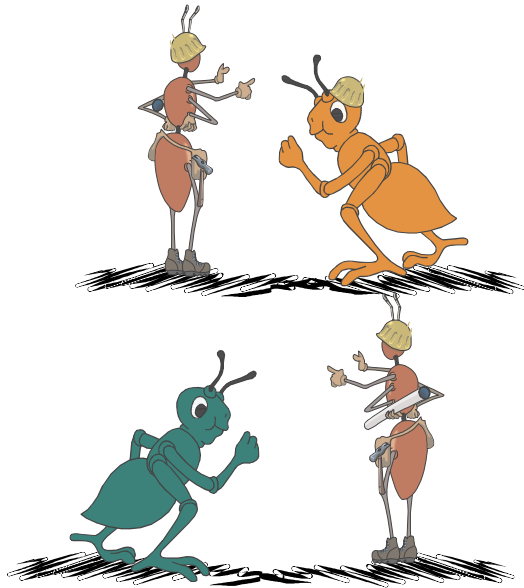
გაბრაზებით წამოიწყო
მეზობელთა სამდურავი,
– რა იცითო, რა არისო,
ჩემნარი მეგობარი?!

სიკუდილის დროს მიხვდა მარტო,
რომ ჩხუბი არ უშველიდა,
კრება სთხოვა მოეწვიათ,
სხვა დრო აღარ ექნებოდა.

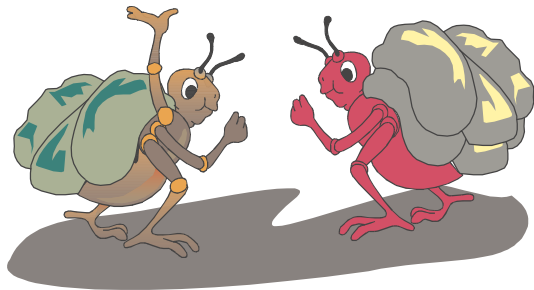
შეიკრიბა ჭიანჭველთა
რისხვით კრული მთელი ჯარი,
ერთხმად სურდათ უველას ეთქვა
ზარმაცისთვის საუვედური.

მაგრამ, როცა დანახეს
მომაკვდავი მეგობარი,
გული მათაც გაუთბათ და
შეიცოდეს, როგორც მცდარი.

დაიძანა: გთხოვთ მიშველოთ,
მომიტევოთ სიზარმაცე,
თუკი ახლა გადავჩნები,
გზირდებით, არ ვიზარმაცებ!

დაიფიცა თავის მოდგმა,
წასულიც და მომავალიც,
გამოკვებეს და გაათბეს,
აღუდგინეს ძალიც, ღონიც.

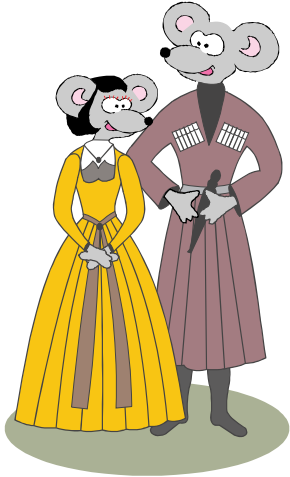

განათხულდა, ჭიანჭველამ
სწვებთან ერთად იწყო შრომა,
და ამ ამბის დასასრულიც,
მხოლოდ შრომის მადლით მოჩნა.

ანდაზები: ჭკუა საქმით გამოჩნდებაო.

თავუნების ქაღილი

ღრმა სოროში თავუნებმა
გადინაღეს სადილი,
წუნამ წუნია შეერთო
და დაიწყო ქაღილი.

– გაუმრავლდებით ქვიშასავით,
მოვედებით სამყაროს,
გვწამს, რომ შევძლებთ კატუნები
სამუდამოდ გავუაროთ!

კატამ ყური მოჰკრა ქაღილს,
მუშტი შეჰკრა მკაცრად,
– თავუნებო, გზირდებით, რომ
ევვლას ერთად გშთანთქავთ!

ტენა თხილი, ძაფსე აცვა,
აუკინძავს მძივი,
სოროში ჩანსრიალა,
მოუძებნა ძირი.

თავუნებმა ძღვნად ჩათვალეს,
ევვლა აჭევა თხილს,
კატუნამ ამოსწია,
დანანარცხა ძირს.

ანდაზა: ზედმეტ ტრახანს მეფეც დაუღუპიაო.

ძლივს წამოდგენ, დანინახეს
კატის დიდი თვალები,
– გვანატიე, ბატონოო,
ნუთუ, არ გებრალლებით?!

კატამ ულვამი ასწია,
გადახედა ღიმილით,
– თქვენი ბედი, არ მშიაო,
აღბათ, წადილს მიმიხვდით!

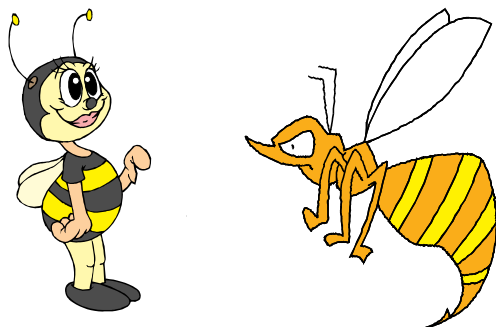
– არასოდეს დაიქაღნოთ
ის, რაც არ შეგიძლიათ,
თქვენისთანა აბეზრები,
მე ბევრი შემირგია!

გულისხმეთქვით მიაღწიეს
ღრმა სორომდე თავგებმა,
კატა იქვე წამოწვა და
ლამაზ სიზმრებს დანებდა.

კრანანა და ფუტკარი

ფუტკარს შემოხვდა კრანანა,
უთხრა: მე, ძმა ვარ შენი,
ვაღლებული ხარ მიმიღო,
მაჭამო ტკბილი წვენი!

სახე ერთი გვაქვს, ბზუილიც,
გვცოდნია მწარედ კბენაც,
შენ იმუშავე, მე შევჭამ,
შენსავეთ შემწვეს ფრენა.

ფუტკარმა დიდხანს უსმინა,
– შენც ამხადეო თაფლი,
რა ფასი აქვსო შენს სიტყვებს,
ჩემს ძმად, მაინც ვერ ჩავთვლი!

წამოდი, სკაში მეწვიე,
უნდა გაჩვენო რაღაც,
მერე კი, მწარედ ინანებ,
ეკ სიტყვები რომ დავცდა.

კრანანა ფუტკარს ესტუმრა,
მთლად ღიად დარჩა ჰირი,
– მთელი ქარსანა ეოფილა,
უცბად იცვალა ნირი.

მუშა ფუტკარი აწეობდა
ფიჭის ნასვრეტში ტკბილ წვენს,
დედან შვილებზე სრუნავდა,
მამალნი უქმად იუნენ.

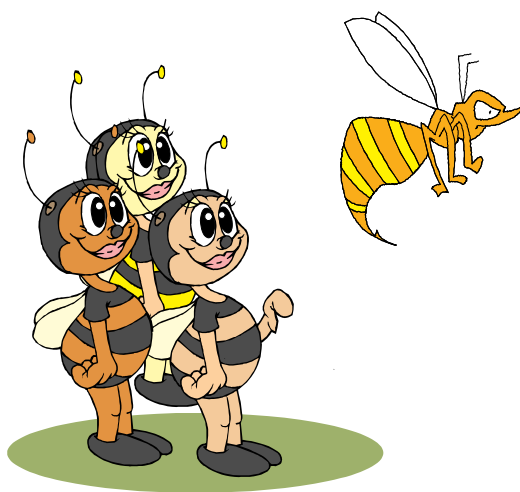
ნახა, რომ წარმაცო სოცავენ,
სკიდან გროვებდ ერიან,
– ძამა ფუტკარი არ ვარო,
ოღით კრანანა მექია!

აქ ვერ დავრჩები, რადგანაც,
მეც მათი ბედი მეწვევა,
კარი გამიღეთ, გაუფრინდე,
თორემ წუთები მეთულება.

გპირდებით, არ დავბრუნდები,
მე თქვენებრ არ მსურს ცხოვრება,
წარმაცო გაუჩნდი ოღითგან
და თქვენთან არ მეცხოვრება.

გამოაცილეს და უთხრეს
– აღარ იბრუნო ჰირი,
თვითვე მოძებნე ცხოვრების
თავის სარჩენი სტილი.

... განსოვდეთ, რომ ღმერთის ნებით,
მისი კურთხევით მოვედით,
თქვენგან კი ბეჯით სწავლას და
კაიკაცობას მოველით.

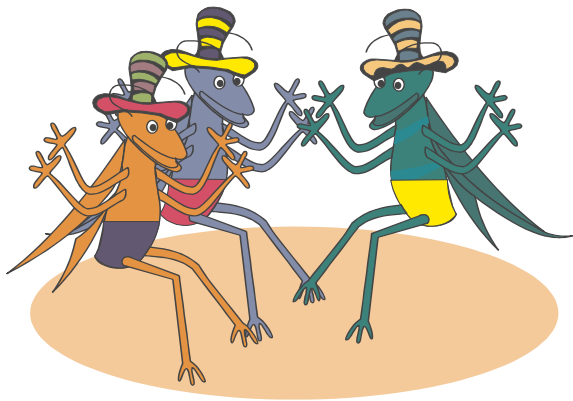

ანდაზა: სადაც არ გესაქმება, იქ ცხვირს ნუ ჩაყოფო.

ომი სამწერეთში

კალიებმა მოიწვიეს
ერთხელ მინდვრად კრება,
– ვერა ხედავთ, ახლო-მანლო,
თურმე, რა არ ხდება?!

შეარჩიეს დიდზე დიდი
შერეკილი კალია,
მეთაური უნდა იყო,
დიან, შენი ვალია!

დაიძახა: ეველა მოსხეთ,
ვინც მინდვრების მტერია,
ვისაც ჩვენი შიში არ აქვს,
დიან, მართლაც მტერია!

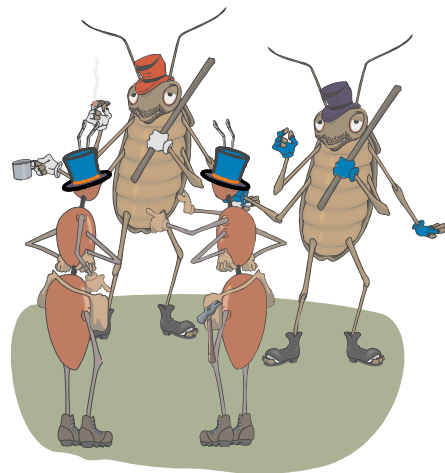
დაერივნენ ეველა იმ მწერს,
ვინც პროტესტი გამოთქვა,
ვინც რამეს წარმოადგენდა,
აწებინეს მიწის თხრა.

შემდეგ სხვა ველებს მოედვენ
ალესილი უღვაშით,
რწეილთა ჯარმა გუნა უკვეცა,
ლაფში ჩაფლეს მუნლამდის.

გაბორბოტდა მეთაური,
დობლი უხვად ეარა,
დიდი ომი წამოიწყო,
ჯარები შეჭყარა.

რწეილნი ერთმუშტად შეიკრნენ,
გამაგრეს საზღვრები,
– კალიები დაგვესხნენო,
ლონივრები, მამღრები!

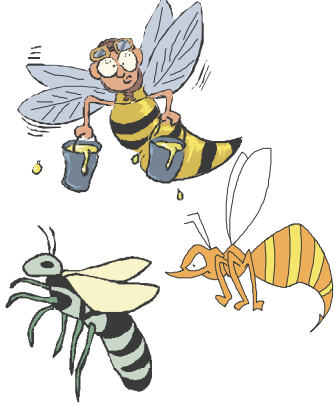
მალე ომი დაიწება,
დაიღვრება სისხლი,
კალიების მოსასპობად
ეველა ძმურად ვიბრძვით!

კალიებმა გადამოვეს
ჭალები და მინდვრები,
რწეილები მთლად გადასანსლეს,
წამობზიკეს ღიპები.

აქა-იქა აბზუილდნენ
ფუტკრები და ბზიკები,
მავათ თუ ვერ მოვერიეთ,
აბა, რანი ვიქნებით!

მათ ბრძოლაში სამწერეთი,
დაითრგუნა, დაიმშა,
ბევრმა თავი დააღწია, –
სხვა მინდვრებში გაიქცა.

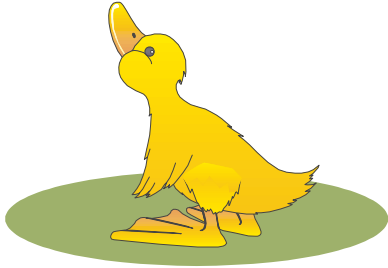

დარჩა ცოტა, მთლად უმწეო,
თავდახრილი მწერი,
გაბატონდა სამწერეთში,
მაუნებელი მტერი.

ანდაზა: შეჩვეული ჭირი სჯობს, შეუჩვეველ ჭირსო.

ნაბოლარა იხვის ჭუჭული

ნაბოლარა იხვის ჭუჭულს
მოსდომნია ჰირველობა,
ამისთანა ჰაწაწინას,
ვერან ვერ ენდობოდა.

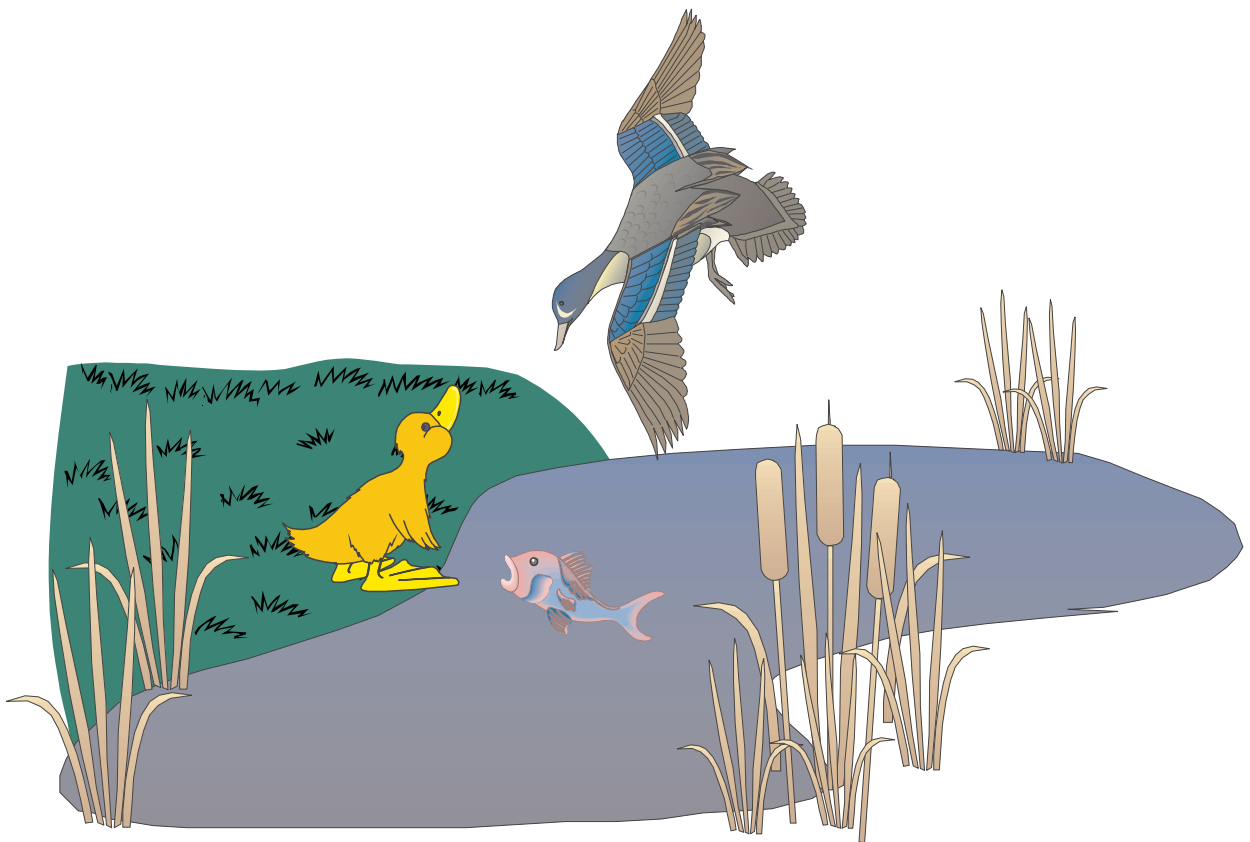

გადაწვიტა, გამირულ ქვევით
ძლიერება დაამტკიცოს,
და-ძმებს შორის უძლეველის,
სახელი რომ განამტკიცოს.

დადგა დრო, რომ დედან უველა
მდინარეში შეჭყოლოდა,
ნაბოლარამ შორს გასცურა, –
ლიდერს ასე შემვენოდა!

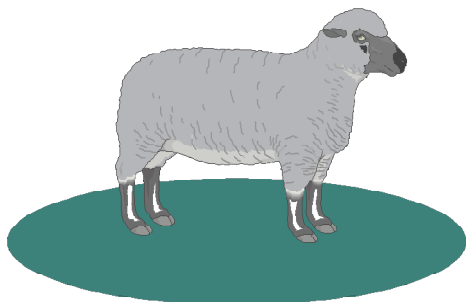
უცებ წყალში შეამჩნია
თვალვებდაჭყეტილი თავი,
– გადამსანსლავს ახლავეო,
მომეხმარეთ, ვაი, ვაი!

დედამ ფრთების ტლაშა-ტლუშით
მტერს ნისკარტი ჩასცხო თავში,
შეშინებულ შვილს უჩვენა,
თევზი როგორ იგდო უბაში.

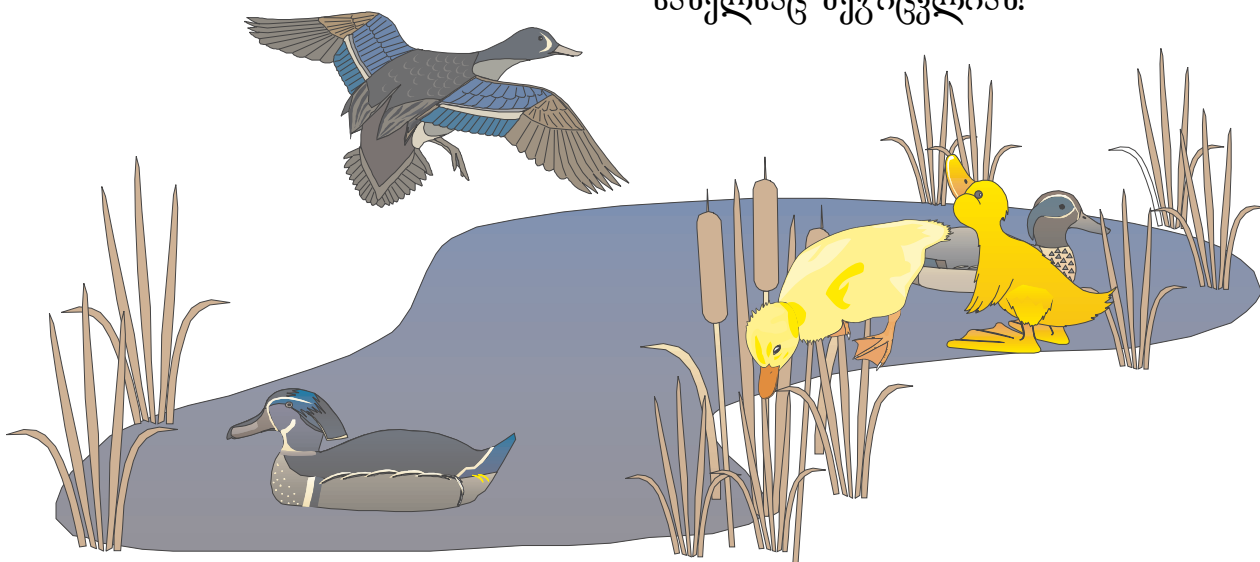

მეორე დღეს ჩვენი გმირი
ააუვირა გამბეძომ,
ცხვარზე თქვა, რომ „ეს თეთრი მთა“,
მოსაკლავად მომდევსო.

მთელ ენოში გაისმოდა:
– ვიღუპები, მიშველეთ! –
ნაბოლარა ბოლოს მიხვდა,
რომ სუსტია ისევე.

...არასოდეს არ ინდომოთ,
ის, რაც არ შეგიძლიათ,
სასაცილო განდებით და
სახელსაც შეგიცვლიან!

ანდაზა: უვიცობა, გმირსაც მსდალად წარმოაჩენსო.

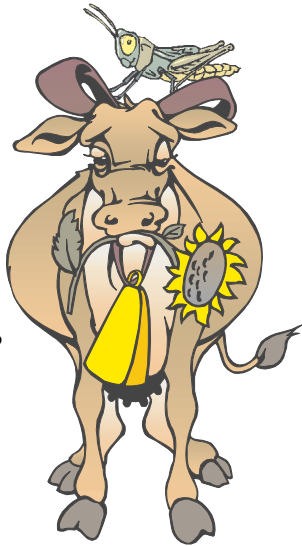
მაწევვარა კალია

ხრიოკ მინდორს გადაევლო
ხტუნვით მწვანე კალია,
– ეს რა ხდება, რამ მოძოვა? –
სულ ძროხების ბრალია!

– ახლა, რა ვქნა? ძლიერ მშინა,
დამკარგვია ძალ-ღონე,
ზასუს ძროხას მოვთხოვ, რადგან
კუჭი მტკივა, ძაღონებს!

ახტა-დახტა, ძროხის თავზე
მუშტმეკრულმა ბრძანა:
მინდორი რომ გადაძოვე,
მე რა ვჭამო ახლა?!

ძროხამ თავი გაიქნია,
– მინდორში არც გავსულვარ,
რადგან გუნდმა კალიების,
ვევლაფერი ჩასუსნა!

მათზე დიდი ძაუნებელი
არც მინახავს რამე,
– როგორ უნდა გავათენო,
მე მშიერმა ღამე?

კალიამ თქვა: უხ, მაგათი,
მთელი მოღმა გაწედეს,
ვისურვებდი, ჩემი წევვლა,
თქმისთანავე ახდეს!

კუდის მხრიდან გაიპარა,
დაეწია ძაუნებლებს,
გამოკვებეს, კუჭის ვსება,
რისხვასაც კი ანელებს.

ცოტა ხანში წამოვიდა
წვიმა ციდან თქემით,
კალიები ამოწევიტა
მიწაში ჩასრესით.

...არასოდეს არ უარყოთ
თქვენი ჯიში, ქმედება,
თორემ, წევვლა ძლიერ ძაღე,
მწარედ ამოქმედდება!

ანდაზა: რასაც თავს არ უსურვებ, იმას სხვისთვისაც ნუ გაიმეტებო.

ურჩი ბელი

ტყეში იყო ურჩი ბელი,
უტვინო და დაუბმელი,
არაფის არ უჯერებდა,
ჯიუტი და გაუსრდელი.

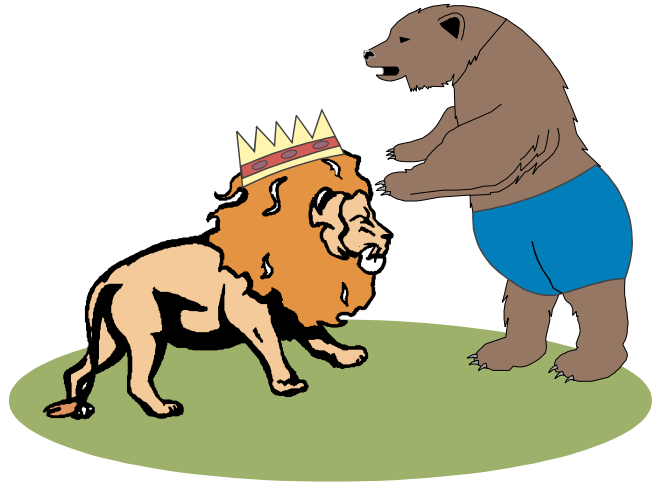
მიბეგვილი ჰყავდა ყველას:
დიდ-პატარას, ბოკვერ-ლეკვი,
– ყველას ჩემი მტერიაო,
ვინც სიმატლეს ზირში მეტყვის!

დედ-მამას ეურჩებოდა,
უსრდელი და მეტად ავი,
ო, რამდენჯერ გაუტეხავს
გოდორით დიდი თავი.

ირგვლივ ყველას დაიღალა,
აღარა სურთ გაგონება,
რადგან ყველას ურჩ ბელისგან,
მხოლოდ ცუდი აგონდება.

ტყეში მეფედ დაინიშნა
ღონიერი ლომბოკვერს,
მოადგილედ გვერდით ისვა,
ცუდი ბელი, თავბოხვერს.

ჩათვალა, რომ მისი შიში,
ტყეში ყველას გასჩენია,
– მე დამიცავს, მიერთვ ულებს, –
აბა სხვა რა დარჩენია?

დავაჟკაცდა ჩვენი ბელი,
გადაიქცა დათვად,
– ვიბრძანებთ, რომ ჩემს მეფესე,
ცუდი რამე არ თქვას!

მოიგონა ბელობაში
ვინ უტეხა თავი,
ვინ გაკიცხა, ვინ დატუქსა,
ვის უთქვია ავი.

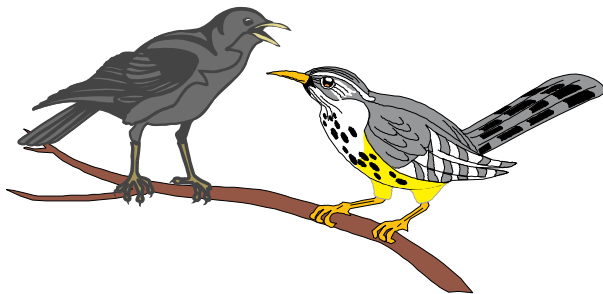

ეველა დილეგში ჩაუარა,
განუსაზღვრა სასჯელი,
თუმცა უვირიან: ჩვენ რას გვეჩი?
თვითონ ხარ დასასჯელი!

შემდეგ, მეფობა ინდომა,
ლომს მოუწყო ხრიკები,
– შენ თუ არ გადაგაგდევ,
რადღა დათვი ვიქნები?!

ლომი სწრაფად გამოფინისლდა,
– ვგრძნობ, რომ დათვი მტრობს,
აი თურმე, ტუის სამხეცე,
მას ასე რად გამობს!

დაიბარა ჭორიკანა
ეუანხალა და ჩნიკვი,
– მოადგილეს უთვალთვალეთ,
მხოლოდ მართალს იტყვი!

დათვმა ღამით ორმოცი
მარტოღმარტომ თხარა,
– მეფე შიგ ადმოჩნდებაო,
ფიქრით გაიხარა.

ჭორიკანა შიკრიკებმა
ლომს ამბები ამცნეს,
– დათვი ვერ მოესწრებაო,
ჩანაფიქრი ახდეს!

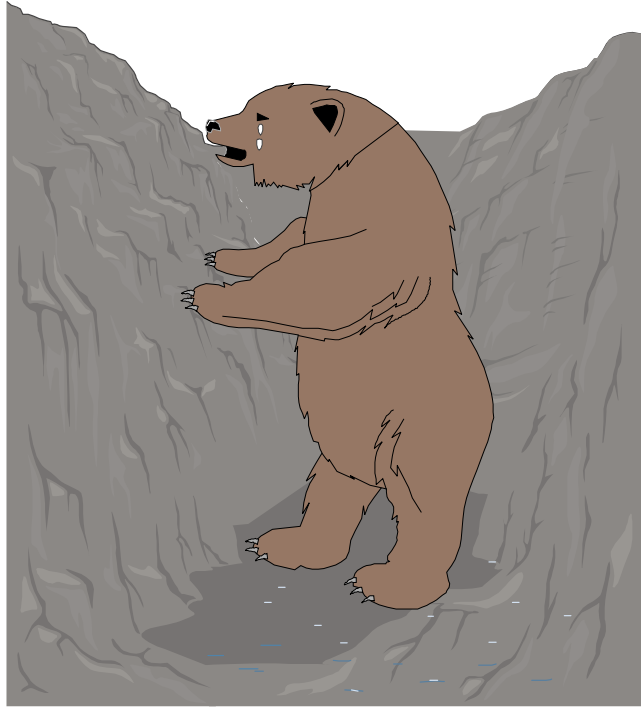
ლომმა დილით დათვი იხმო,
– ტყეში მსურსო წასვლა,
ვიცი, დიდ ზატის მომაგებ
და უარი არ თქვა!

დათვმა უთხრა: შეუძლოდ ვარ,
მაგრამ უკან მოგვეები,
ასე უნდა იქცეოდნენ,
ოღით, თურმე მოყვრები!

ლომმა ბრძანა: წინ გამიძებს,
იუაუ ტყეში მეგ სური,
ვიცი, ჩემი ერთგული ხარ,
არაფერსე გემდური!

დათვმა თავში წაიძინა:
– რადღა ვქნაო ახლა?
რას იტყვიან, თვის მახეში,
თვითონ გაიხლართა?

წინ მოფრინავს ჩნიკვი, ევაუვი,
უკან მიხდევს ამალა,
წინ წასული უჩი დათვი,
თავის ორმომ ჩამალა.

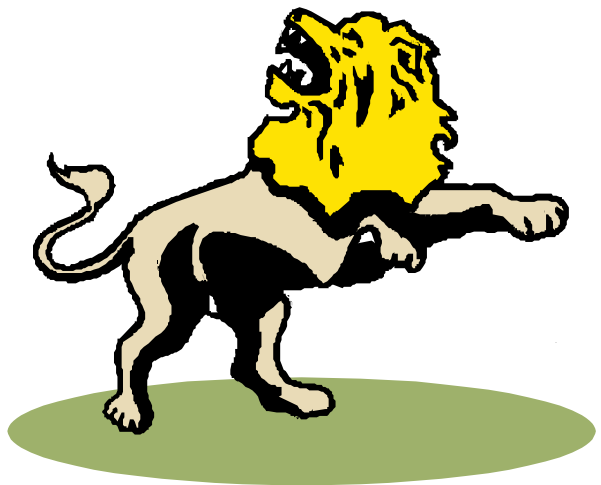
მოიწვია ლომმა კრება,
დათვი იყო ჰატიმრად,
განაჩენმა შეაძრწუნა
და ხმაძაღლა აუვირდა:

– გზირდებით, რომ მე დღეიდან
სულ სხვა დათვი ვიქნები,
ვიცი, უველას თვალში ახლა,
გარეწრად რომ ვითვლები!

დათვს არაფინ მოუსმინა,
განუმწესეს დილეგი,
ამ სასჯელით, ჰატარებო,
წლანწრის ფინაღს მივედით.

...არ გეგონოთ, რომ შერჩება
ცუდი საქმე ვინმეს,
აღბათ ღირს, რომ სიუჟეტი,
საფიქრელად ღირდეს!

მთავარია, რომ სიკეთე
სთესოთ ქვეყნად ოდით,
ბოროტება გაუაძვეოთ,
ჩვენ დღეიდან, მოდით!

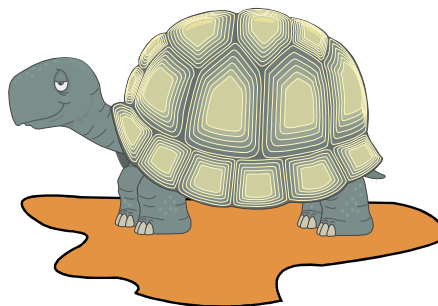
ანდაზა: ურჩი, ბრიუვის მეგობარიაო.

კუ და მუნლუსო

კუ შემოხვდა მუნლუსო მატლს,
მიესალმა კრძალვით,
– ვიძეგობროთ, რა იქნება,
მოდი, ჩემთან დაჩჩი!

– არა, არა! მივდიოდი,
გზად შემომხვდა წერო,
მითხრა: დროა მუნლუსუნა,
ანდერძი დაწერო!

მატლმა ზიხლით გადახედა,
– სად მცალია შენთვის!
შენ, რომ მეგობრად გინდივარ,
– აბა, სხვა რას მეტყვის?!

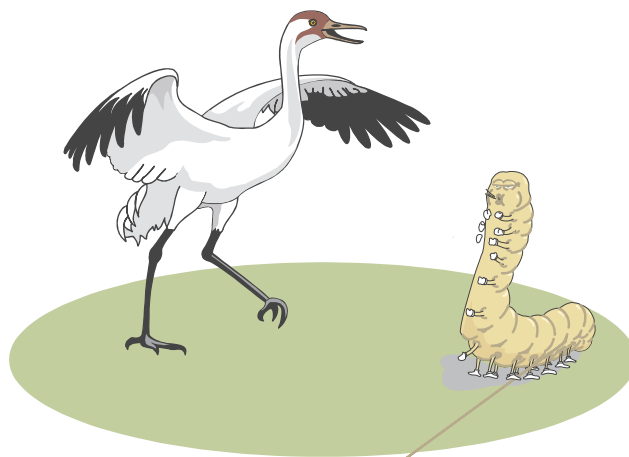
იქნებ, შემლო ზატეება,
ვიცი, გული გატკინე,
მეგობრობას მთავაზობდი,
მეკი, მწარედ გატირე!

კუს ცრემლები გადმოსცვივდა,
სიძარტოვემ დაღალა,
მუნლუსომ გზა გაავრძელა,
გრძნობს, რომ უკვე დაღამდა.

კუმ გაუღიმა მუნლუსოს,
– ვის არ მოსდისო შეცდომა,
მეგობრის ფასს მაშინ იგებ,
როცა გიჭირსო, ეტეობა!

მთულეძარე კუს შემოესმა,
ვიდაც შეეღას ითხოვს,
– ჩემს ჯავშანში დაიმაღე! –
მთელი გულით იხმობს.

გათენდა და კუმ იხილა
მუნლუსოა ჯავშანში,
– აქ რა გინდა, რას აკეთებ,
შეისვენე წასვლამდის?

ანდაზა: მეგობარი ჭირში გამოიცნობაო.

ვეფხვის სიზმარი

ვეფხვმა სიზმარში იხილა,
ტყეში მეფედ იჯდა,
საქებ სიტყვებს არ აკლებდნენ,
უძლეველი იქნა.

გაიღვიძა, გადაწვიტა,
რომ გაეგდო ლომი,
ამისათვის საჭიროა,
სისხლისმღვრელი ომი!

ათიოდე ვეფხვისაგან
თითქოს შედგა ჯარი,
ერთი ურუა, ბრძანც ჰყავს, კოჭლიც,
სულელიც და ავიც.

დრო მოვიდა, მეფედ იუოს
ვეფხვი ძალზე ძლიერი,
ლომი უკვე დაუძლურდა,
რადგან არის ხნიერი.

ამისათვის საჭიროა
შევებრძოლოთ მის ჯარს,
დამიჯერეთ, გამომეფით,
სიზმრის ძალა გვიცავს!

მოახსენა: თქვენ ხართ ჩემი
იმედი და ძალა,
ამ ტყეს მმურად გავიყოფითო,
როცა მეფე წავა!

ლომმა, როცა ვეფხვთა გუნდის
საწინდელი გაიგო,
სათითაოდ გატეიზა და
ტეეში ძეგლი აიგო.

...რადგან ლომი არის ტეეში,
მიღებული ძეფედ,

ვერასოდეს მოერევიტ,
მის მეფობას ენდეთ!

არასოდეს დაიჯეროთ
სულელური რჩევა,
გამარჯვება საბოლოოდ,
უძლიერესს რჩება!

ანდაზა: სულელური რჩევა შენც დაგღუზავს და სხვასაცო.

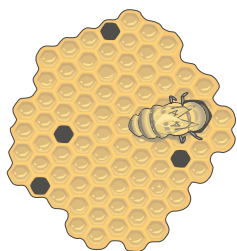
დასასჯელი დაისჯება

დათვმა ფუტკარი იხილა
მშვიდად ნექტრის მწოვი,
– ეს ის არის, რაც მჭირდება,
არა ვცდები მგონი!

დააცადა დანაერება,
მერე კრძალვით უთხრა:
– ცოტა თაფლი მიწილადე,
მეგობარი თუ ხარ!

ფუტკარს არც კი უფიქრია,
უწილად თაფლი,
მიირთვა და იქვე მიწვა
გახერილი დათვი.

მეორე დღეს კვლავ ითხოვა,
ცოტა ისევ უწილეს,
მესამე დღეს გაუბრაზდნენ,
ერთად წამოუკივლეს:

– მათხორობას მიჩვეულხარ,
გვიმსახურებ, როგორც ვსურს,
არ იფიქრო გვემინია,
„ისე არ წვიმს, როგორც ქუსს“.

დათვმა მუშტი მოუქნია,
– რასაც გინამთ, ნახავთ!
ხვეწნა-მუდარა არ გასჭრის,
უველას ერთად გძთანთქავთ!

ფუტკრებმა ბევრი იცინეს,
მიამურეს ფულუროს,
– დათვი ძალე მობრძანდება,
გვსურს, რომ სეირს ვუყუროთ.

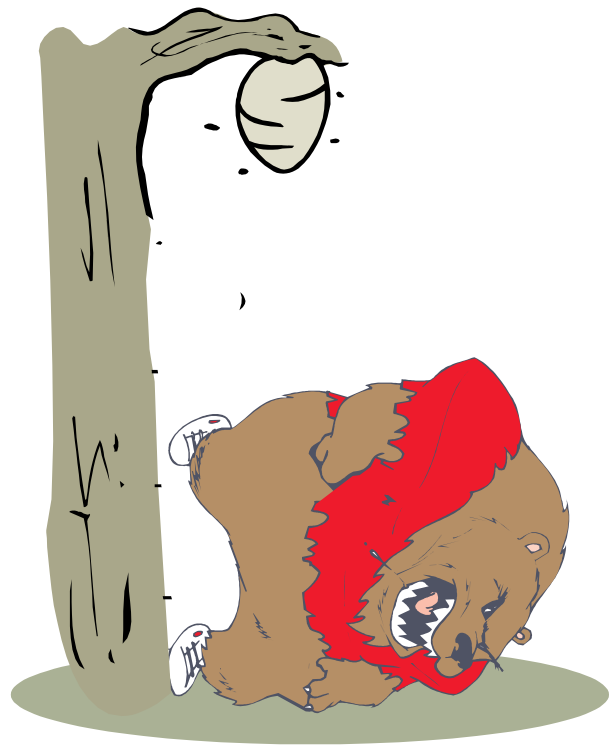
მოდის, რინით იმუქრება,
ხეხე იწყო ცოცვა,
თათი ჩაყო ფულუროში,
არ უშველის ლოცვა.

თათის ნაცვლად ამოიღო
ბურთის მსგავსი მასა,
ხიდან ველარ ჩამოცოცდა,
მიწას დაენარცხა.

შეშინდა და ამის შემდეგ
ფუტკრებს თავი ანება,
თუმცა, თაფლი ძლიერ უყვარს,
ფუტკართ სურვილს დანებდა.

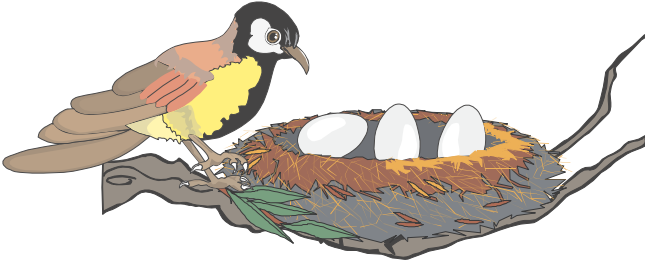
...არასოდეს შეგეშინდეთ,
თუ შეგემთხვათ მსგავსი რამ,
დასასჯელი ისჯებოდეს,
ჩვენ, ეს მართლაც ასე გვწამს!

ანდაზა: რაც არ გერგება, არ შეგერგებაო.

ჰარაზიტი ჩიტუნა

ჩიტუნამ ბუდეში
სამი კვერცხი დადო,
ფრთები გადააფარა,
გულმოდგინედ ათბო.

იშვიათად სტოვებდა,
რომ ეშოვა საზრდო,
განიკვირვა საღამოს,
– ერთით მეტიაო!

გაუჭირდა გარკვევა
თავისის და სხვისის,
სუეველს გამოჩეკა,
დღენიანდაგ იღწვის.

სახელებად ურჩია:
წია, კია, მია,
მეოთხე მსუნავია,
მას დაარქვეს: „შია“.

ანდაზები: დედა იკითხე და კვიცი ისე იუიდეო.
ანწლი არ მოგვცემს უურძენსო.

ვერაფრით ამოავსეს
ღორმუცელას მუცელი,
სულ გასჩნავის მშიაო! –
არ გეგონოთ სულელი.

მეგობრებმა ურჩიეს
დედალ-მამალ ჩიტუნებს:
– სხვა ბუდეში გადასვით,
ვერავისთან გიჩივლებთ!

თორემ, მალე თქვენს შვილებს,
მელაკუდან შეაჭმევს,
ემბაკობას მისას კი,
თქვენ ვერასდროს შეამჩნევთ!

ჰარაზიტი ფრინველი,
გუგული ბრძანდებოა,
შვილებს სხვებს აზრდევინებს,
თვითონ კი ლაღდებოა!

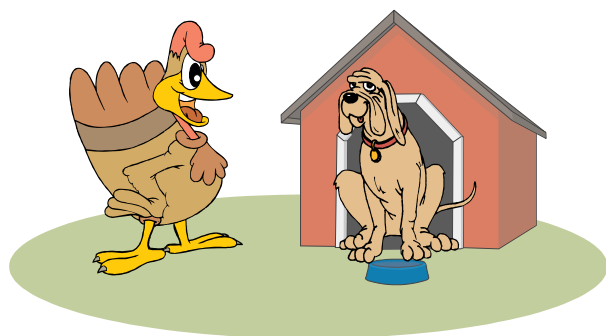
ადმზრდელებმა იფიქრეს:
– ჩვენ სხვაგვარად გაავზრდითო,
მთლად შევუცვლით გუნებას,
სასარგებლოს გაავზრდითო!

რიგრიგობით ტოვებდნენ
ზედამხედველს ბარტყებთან,
თუ რამეს დაამაჟებს,
არ ასცდებოა გატყეჟვა!

...მარტო აღზრდა არ შველის,
მთავარი ბუნება,
– ევაზი ბუღბუღად იქცეს,
მსგავსი არ მეგულებოა!

ქურდი დედალი

ძაღვთან მივიდა დედალი,
უთხრა: სათქმელი რამ მაქვსო,
მე დიდი დარდი მაწუხებს,
რომელიც გულის დამაქვსო.

ერთ დღეს ჰატრონი იხილეს
დარდით და სევდით სახსე,
როცა მიხედა გაიგეს,
მაშინ კი გაინარეს.

ჩიოდა: კვერცხი შევჭამეთ,
კრუნი კი ველარ დავსვიო,
რა ცუდი წელი დამიდგა,
მეკვლე მოლია ნავსიო.

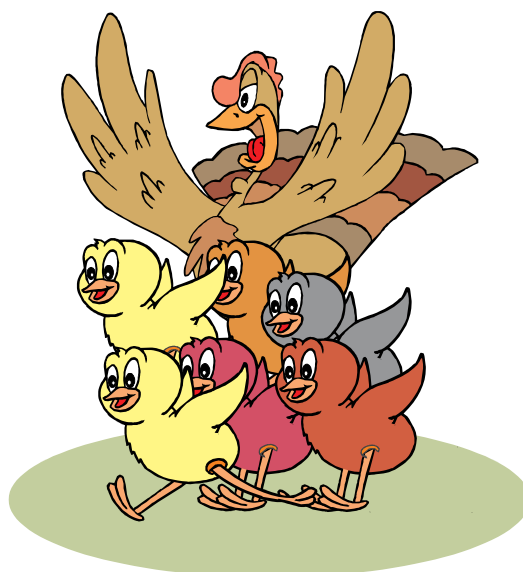
აი, მაშინ კი გულადად
ხევიდან ლაღეს წიწილი,
ჰატრონმა, რომ დაინახა,
დღემდე ხმამაღლა იცინის.

– მითხარი, არავის ვეტყვი,
ვიქნები შენი დაცვა,
მტრად შეგიძლია ჩამთვალო,
თუკი რამ, სხვასთან დამცდა!

დედალმა ცრემლები ფრქვევით
უთხრა, რომ კვერცხი ძალა,
ხეში აწეობდა, ათბობდა,
წიწილნი გამოვლდა.

– რად გაბედო ქურდობა? –
უტია ძაღვმა წყენით,
– აბა, რა მექნა? – კვერცხს ჭამენ,
დედობა მსურდა ლხენით!

ახლა მუავს ოცი წიწილი,
მისთვის დავუძვრები ხეში,
დღე მათთან ვარ, ღამით კი
იმედი მაქვსო შენი!

...ბუნების წესი უოფილა
დედა-შვილობის ძაღვი,
ბარაქა მაშინ გექნებათ,
ჭკვიანურად თუ გათვლით!

ანდაზა: ყველა თავის ბედის მჭედელია.

მატყუარა ქურდი

თავუნამ ერთხელ მოპარა
ციფეს მთელი სამთრის კაკალი,
ისე გამწარდა ციფუნა,
აუტყდა ტანის კანკალი.

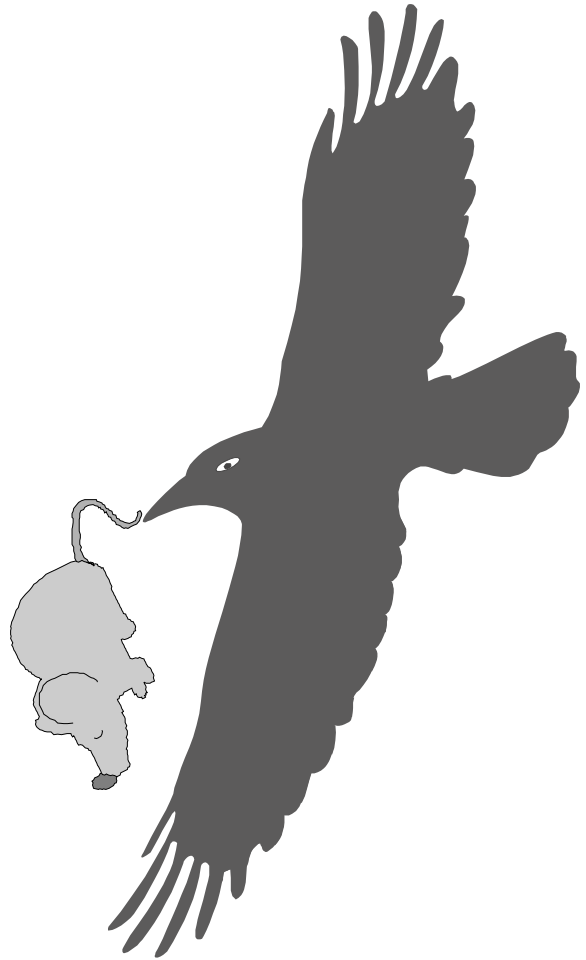

– რა ვქნა ახლა მე, ამ სამთარს
რითი ვირჩინო თავი? –
ჩემი ნაშრომით ნაურდება
ეს უნამუსო თავი!

მის ტირილს დიდხანს უსმენდა
ევავი-ევანხალა ხიდან,
– შენ დაწუნარდიო! – ურჩია,
გადაუხვია ტყიდან.

ნახა თავუნა წრეწუნებს
ავარჯიშებდა რიხით,
დაემვა, შვილი მოსტაცა,
თავი სიმწრისგან კივის.

სოროში ჩასვა შვილები,
გამოუკეტა კარი,
– წავალ, ევანხალას მოვძებნი,
იქნებ, ვაცოდო თავი!

უთხრა: რასაც მთხოვ, მოგიტან,
კთხოვ, დამიბრუნო შვილი,
– ვერ ხედავ, რა საწყალი ვარ? –
მას შემდეგ მოთქმით ვტირი!

მე ის კაკალი მჭირდება,
შენ რომ განიდე გუშინ,
– მოიტან? – შვილს დაგიბრუნებ,
ცრემლებს ტყუილად ნუ ერქ!

თავგება იფიქრა: სულ მცირეს
მივიტან, ის რას გაიგებს? –
შვილს მომცემს, სასრდოც დამჩნება,
ბოღმას გულში არ ჩაიდებს.

სულ რამდენიმე კაკალი
ევანს მიუტანა კრძალვით,
– ახლა კი, შვილი მომეცე,
მე შენს წინაშე თავს ვხრი!

ევანმა მოუხმო ციფუნას:
– თავგება გიბრუნა ვალი,
თუ იმან რამე დააკლო,
დაუღუპია თავი!

ციფუნა თქვა: ათჯერ მეტი აქვს
მას წაღებული აქედან,

აღბათ, შენც გული მოგიღობო,
ტკბილი სიტყვებით გაქებდა!

გაბრაზდა ევანი-ევანჩალა,
– ახლა ვუჩვენებ სეირს! –
სულ ჩაუშინამებ საცოდავს
ადრე დაგეგმილ ზეიმს!

იტყუა თავგი, ფულუროს
გადაუკეტა კარი,
ციფუნს თავგის სორო აჩვენა:
– აილე შენი ვალი!

ზიდა და ზიდა ციფუნამ
კაკლები თავის ბინაში,
თავუნა ევანმა შეჭამა,
ამოუწვიტა ჯილაგი.

...ტყუილს ოდითგან ჰქონია
მოკლე ფეხები ძლიერ,
იმარჯვებ მანძინ, თუ კი შენ,
ვევლა ცუდ ჩვევას სძლიე!

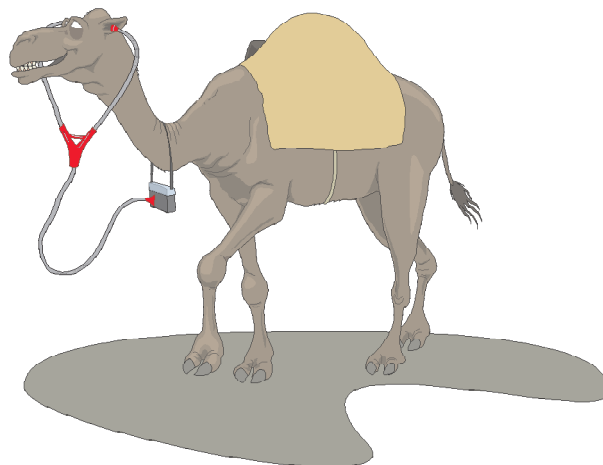
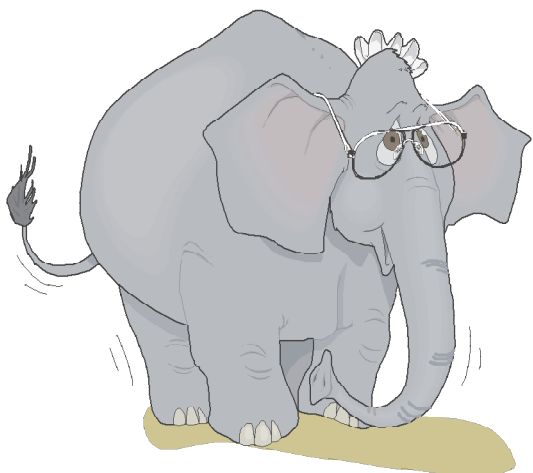

ანდაზები: როგორც დაიგებს, ისე დაისვენებო.
ტყუილს მოკლე ფეხები აქვსო.

სწილო და აქლემი

ბრმა სწილოს გზასე შემოხვდა
ერუბანუნა აქლემი.

– ძმობა მინდა შემოგფიცო,
რადღა დამჩინა სხვა მეტი.

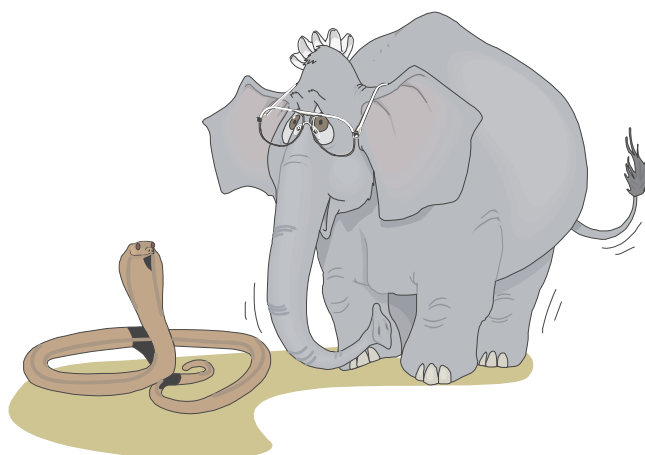

უთხრა: აქლემს ნუ უჯერებ,
და არ აჭევე ფიქრებს,
შენი ბინა მოსწონს ძლიერ,
სურს რომ მისი იქნეს.

სწილოძმა ძლიერ გაინარა,
– შენ თვალი ხარ, მე – ყური,
ჩვენ მტრებს ერთდ ვუთავაზოთ,
წვილ-წვილად ალიყური!

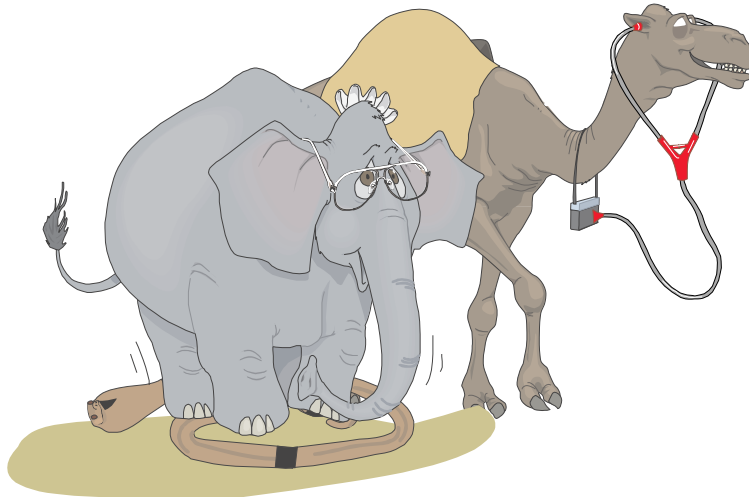
მათ საუბარს დიდხანს უსმენს
გველი ხისკენ წეული,
– თუ ძმობა არ ჩავიძალეთ,
ნურც ვუფილვარ წეული!

ერთხელ, როცა საბაღასოდ
აქლემი გზას გაუდგა,
გველი ქვევით ჩომოცოცდა, –
ვერც მიხვდებით, რა უთხრა!

სულ ერთ წამში ჩვენმა სწილამ
გველი ფეხით გასწიეს,
ენამწარეს, ბოროტების
ჩაღენა არ აღიწესა.

დღესაც ერთად დადიან და
მეგობრობას იცავენ,
ბოროტები მწარე სიტყვით,
თავეს თვითონ იკლავენ.

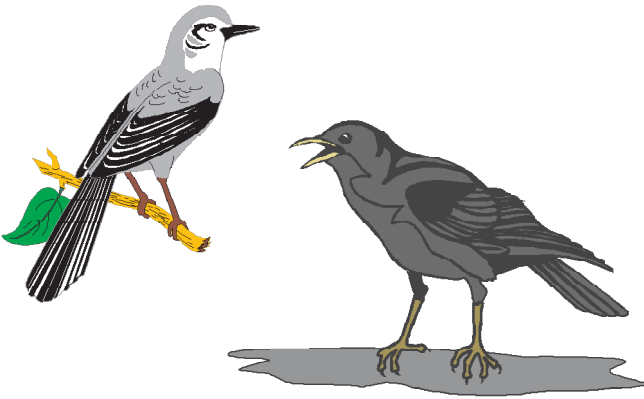

ანდაზები: გველი გარედანაა ჭრელი, ადამიანი შიგნიდანა.
კვერნა სანადიროდ წაუვიდა და ტყავი იქ დატოვა.

ჭორი

გათენდა და ჩნიკუმა ხიდან
გადასძახა უვავს:
რა გავიგე, იცი, გუშინ? –
ხევში ვეფხვი უარს!

უვავამა ქორებს ჩაუკარკლა:
დანოცილან ლომები,
რადგან, გუშინ წამოიწყეს
სისხლისმღვრელი ომები!

ქორმა სვავები მოძებნა,
– ხევშიაო ლეში,
დათვებს ერთურთი უხოცავთ,
სისხლი მოხჩეფუს თქემით!

სვავებს არწივი უნახავთ,
– გაგვიჩენია საჭმელი!
ღორებს ჭირი გასჩენიათ,
ხოვცი აქეთო სათლელი!

არწივმა ორბს გადასძახა:
ძროხებს ხევში ურიან,
იმდენი ხოვცი გვექნება,
ვერც კი დაითვლიან!

შეიკრიბნენ, გადაფრინეს
ხევი ჟივილ-ხივილით,
ლეში, რომ ველარ იხილეს,
ზეცა შესძრეს კივილით.

ორბმა არწივს წაუთაქა,
არწივმა კი – სვავს,
სვავმა ქორი ფეხქვეშ იღო,
ქორი უვავს კლანჭს ჰკრავს.

უვავს ჩნიკვი მოუძებნია:
– აი, ამან თქვა!
ჩნიკუმა თავი მოისაწყლა:
– რა მოხდაო, რა?!

– მომენტრეთ, საჭიროა
ახლა კენჭისყრა,
ფრინველთ მეფედ ვასახელებ –
არწივს, – აბა რა!

მისვდნენ, ახრი აღარ ჰქონდა
კინკლაობას, ჩხუბს,
ჭორით მეფე აირჩიეს,
ცხოვრება კვლავ დუღს.

ანდაზები: ჭორი ურმობით შემოვიდა და მისწლობით გადავიდა.
ჭკვიანი რომ შეცდებოდა, ბრიყუსე უარესია.

ხარბი ზღარბი

ზღარბმა ერთხელ გადაწვევით
მოეზარა ბევრი ვაშლი,
– ჩემს სადგომთან მივიტან და
გასახმობად მზეზე გავშლი!

თუმც მარაგი სამთრისათვის
საჭიროზე ეწეო მეტი,
სინარბისგან ჩვენს ზღარბუნას,
დახვეოდა თავზე რეტი.

დაინახა, რომ ზატრონი
ხეზე ძვდომი ვაშლსა კრეფდა,
– დასვენება მჭირდებაო, –
მიძილეთში წასვლა სძლეოდა.

გაიღვიძა, გაუკვირდა,
უკვე დაღამებულიყო,

– სახლში წავალ, წავუძინებ! –
ადრე უნდა ამდგარიყო.

როგორც იქნა მიაღწია
და სადგომში შეჭყო ცხვირი,
ზამთრის სარჩო მოუზარავთ,
თავში ირტყამს, მოქმით ტირის.

გამწარებულ ჩვენს ზღარბუნას
განცვევია ეკლუნები,
– გაუძამდარი ვეოფილვარ
და სხვას რატომ ვემდურები?!

რად მინდოდა კვლავ ქურდობა,
როცა მეონდა საკმარისი,
ახლა კი მძიერ-მწუურვალი,
ვხდები სხვისი გასამლისი!

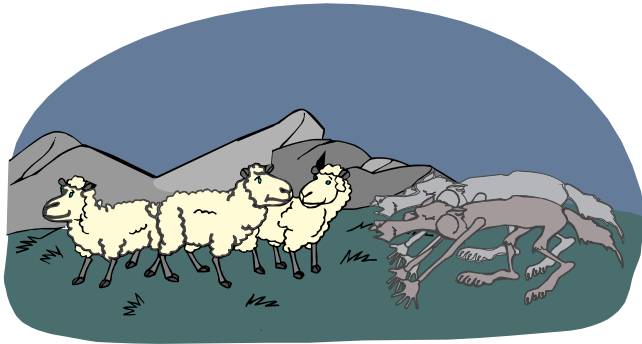
...რაც გაქვს, იმასაც დაკარგავ,
თუ სინარბემ გძლია,
სხვისი რამის მიძთვისებულს,
ახლაც ქურდი ჰქვია!

ანდაზები: ხარბის თვალს მიწა გაამდობსო.
ქურდთან რომ გაიარო, შენც ქურდს დაგიძახებენო.

განტევეების ვაცი

შუალამეს შეესია
ფარას, მკლების სროვა,
ბევრი ცხვარი განტევავეს,
დადგა მატელის გროვა.

ცოტა ადგილზე მიირთვეს,
ბევრი ტეში ზიდეს,
სამკელეთი დანაურეს,
ბოლოს მკლები ტლიკეს.

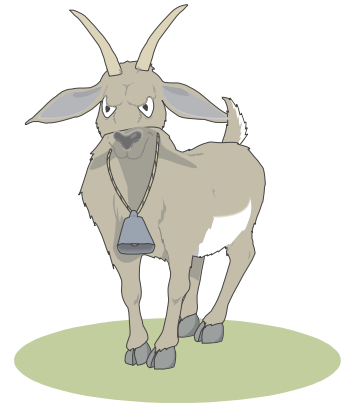
როცა დიდი დანაკლისი
შეამჩნია ჰატრონმა,
– ძაღლიაო დასასჯელი,
არ შეშვენის განდგომა!

ძაღლმა თქვა, რომ მე იმ დამეს
მოვიუვანე ცოლი,
ცხვრებისათვის არ მეცალა,
მიმისვლებით, მკონი!

ვაცმაც თავი გაიმართლა,
– თუმცა ბევრი ვუთმინე,
რომ გაზბრანდი, აი მაშინ,
თითოს, თითო ვურქინე!

აბა, მეტი რა შემეძლო,
ჩემი ხორციც უევართ,
ოღესმე, მასაც შევჭამოთ,
აი, ასე უთქვამთ!

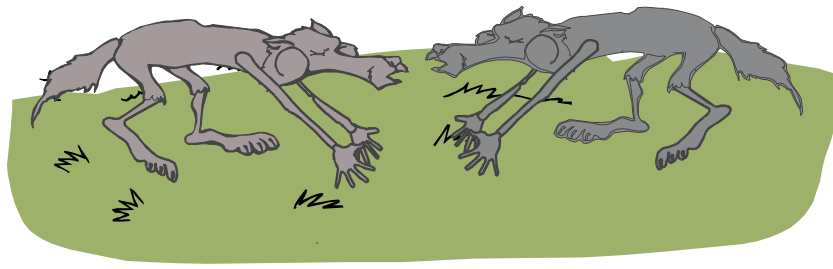

ცოტა ხანში მკლებს მომივდათ,
ისევ ფარას მიაღვ ნენ,
ქოფაკებმა აიწუვიტეს,
ადგილზევე მიაგდეს.

განტევავეს ურჩი მკლები,
საფრთხობელად გამაღეს,
მკლებს ერთურთის დატირება,
გარწმუნებთ, არც აცალეს.

გადაწუვიტეს, რომ შემდგომში
შევჭამოთო ვაცი,
ისე მწარედ ირქინება,
ფიქრსაც აღარ გვაცდის!

– ვაცს რას ერჩით? – ძაღლი არის
დასასჯელი ოდით,
ისეთი დღე დაუაუენოთ,
რომ ინანოს, მოდით!

ძაღვს ჩვენ ვეღარ მოვერევით,
რადგან არის ავი,
– განსოვთ, როგორ ამომივდო
მე შარშანწინ მხარი?

გადაწვიტეს ეოფილიყო
განტევებად ვაწი,
მან კი რქებსე წამოივო,
ძაღვებს აღარც აცლის.

მხოლოდ ერთი გადაურჩა,
ჩაიძალა ბუჩქებში,
შიშისაგან ჩაისვარა,
ვერ სწორდება მუხლებში.

სამკელეთმა, თუნდ დროებით
გადაწვიტა: შეეძვან, –
მკლები გამოსწორებულან,
ეს არი, რომ შეექმნათ.

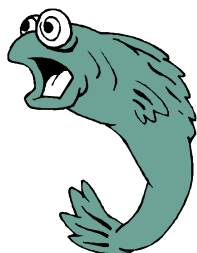
...განსოვდეთ, რომ ვაწი-ვაწობს,
ძაღლი-ძაღლობს, მკელი-მკლობს,
ეს ბუნების წესი არის,
ოღითგანვე ერთურთს მტრობს.

მოხერხება, ძლიერება,
მთავარია ეოფისთვის,
ასე არის, ეველა იბრძვის,
თავისთვის და მოღმისთვის.

ანდაზა: მკელს მკლურად დაუხვდი და მელას – მელურადო.

მკვეხარა თევზი

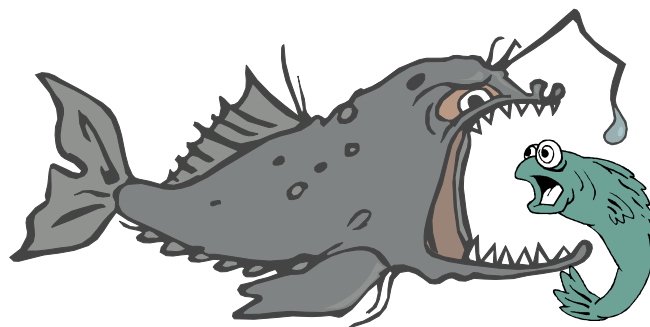
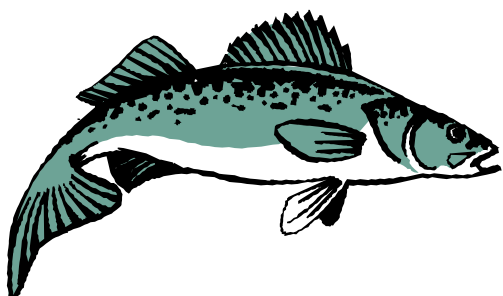
ზღვაში ლაღად დაცურავდა
ზაწაწინა თევზი,
ამბობდა, რომ ძლიერი ვარ,
- ზევსი ვარო, ზევსი!

ჩერჩეტები თქვენ ეოფილხართ,
რადგან ვერა სვდებით,
ცოტა ხანში ჩემი ლუკმა,
სუუველა განდებით!

დაინახა, რომ მარტოა,
ვეულა სადღაც გამქრალა,
- ააა, ზვიგენი მობრძანდება?
ჩემი ნატურაც ამხდარა!

დედამ ჰკითხა: რატომ ფიქრობ,
რომ სჯობიხარ ვეულას?
- ზირში ვერც კი ატრიალებ
ზაწაწინა ენას!

- არც გონებით განირჩევი,
არც წონა და ზომით,
ჩერჩეტი გამიჩენიხარ,
მე საცოდავს, მგონი!

უცებ იგრძნო, სხვის ხახაში
რომ ამოყო თავი,
მხოლოდ ამის თქმა მოასწრო,
- ვიღუპები, ვაი!

- არ მიჯერებთ? - მე განლავარ
ზღვაში ბრძენზე ბრძენი,
ვეულას ძალე დაკეთულებათ,
თქვენი ეოფის დღენი!

...სწორად უნდა შეაფასო
შეძლება და ღონე,
თორემ, ვინმე აღმოჩნდება,
მეტი ძალის მქონე!

**ანდაზები: სანამ წნელი ჰატარა, მანამდე უნდა მოგრიხოო.
სანამ ხმალი მოვიდა, ენამ თავი მოჭრაო.**

არამკითხე ჩიტი

გუბურაში ჩაწოლილი
ბეჭემოტი სვრინავს,
ხიდან ჩიტი ჩამოსძახის:
– ამდენ ხანს რად გძინავს?!

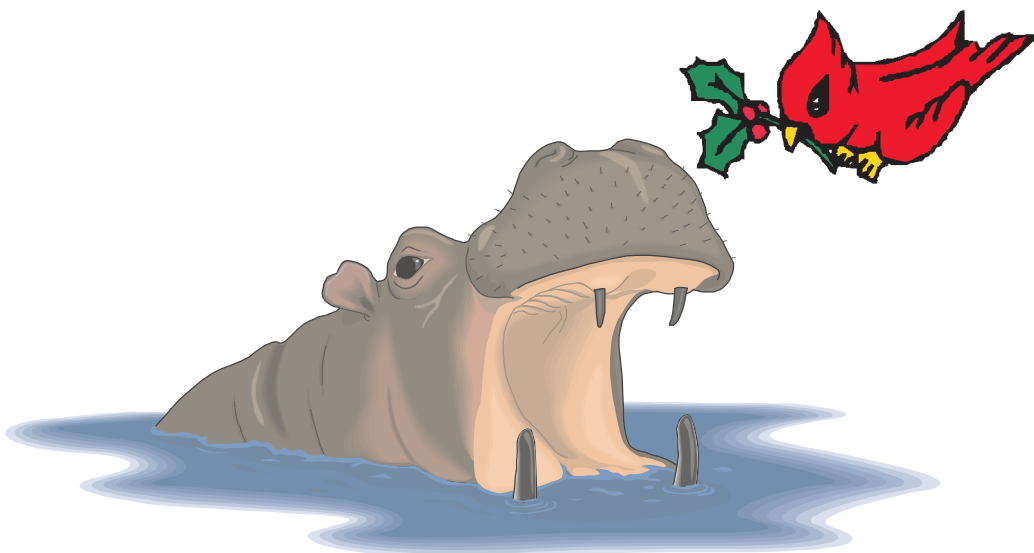
– არც კი იცი, რომ დავერუვდი,
სიტყვებს ველარ ვარჩევ,
აღბათ, გუბურა გჭირდება
და აქედან მაგდებ!

ჩიტი სწრაფად ჩამოფრინდა,
– ვერ გაიგე ნათქვამი? –
ბეჭემოტმა გადაულაპა,
– მე ვარ, შენი მშთანთქავი!

– აბა, ვინ გეკითხებოდა,
მეძინა თუ მეღვიძა? –
ლუკმა ზირში ჩამფრენოდეს,
ეს ზირველად მეღირსა!

ბეჭემოტმა ერთი თვალი
გაახილა ზანტი,
ჩამობრძანდი ჩემს ცხვირზე და
სიტყვა მითხარ მარდი!

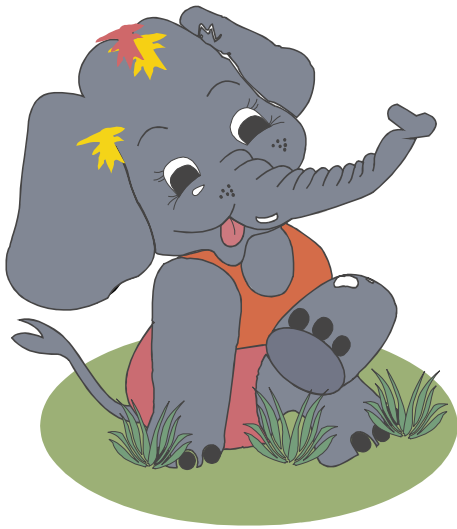
... „არამკითხე მოამბე,
მიტუიპეს და მიაგდეს.“
თქვენს საქმეში ცხვირს ვინც ჰყოფს,
ეს ამბავი უამბეთ!

ანდაზები: სანამ შესვიდოდე, გა მოსვლაზე იფიქრო.
სიტყვის თქმა რომ გინდოდეს, ჯერ გამკონი გასინჯეო.

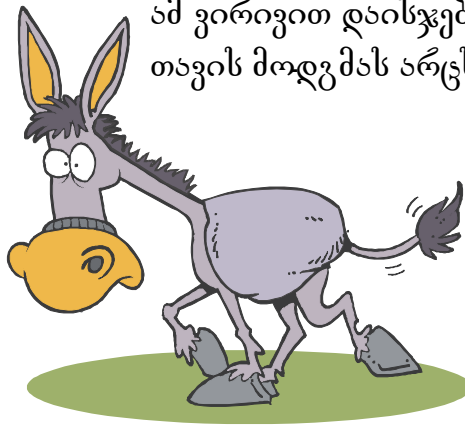
ვირი, ვირად იბადება

ვირუკელას შერცხვენია
ერთხელ ვირისშვილობის...
– სწლიუვი ვარო! – გაიძახის –
ვკავარ ფორმა – წრდილობით!

წაიყვანა, ამუშავა,
გადაამრო ტყავი,
– სად ხარ, დედა? – მიშველეო,
ვაი, ჩემი ბრალი!

...ვინც მშობლისას არ იწამებს,
მარტო უოფნას არჩევს,
ამ ვირივით დანისჯება,
თავის მოღვმას არცხვენს!

გაიპარა, ცხრა მთას იქით
დაუდია ბინა,
– ჩემი თავის ჰატრონი ვარ,
ვინ მოძავნებს, ვინა?!

ვირი, ვირად გაჩენილი,
ისეუ ვირად რჩება,
არ იფიქროთ, რომ ვირისგან
სწლიუვიკუნა ჩნდება!

ანრად ისიც კი მოსვლია:
– სწრაფად უნდა ვიზარდო,
აღარა მსურს, რომ შემდგომშიც,
ვირისშვილად ვითვალ!

საკვები, რომ უხვად ილო,
ტანი სწრაფად ჰყარა,
მაღა იგრომნო და ატროკდა,
ტლინკები შეჰყარა.

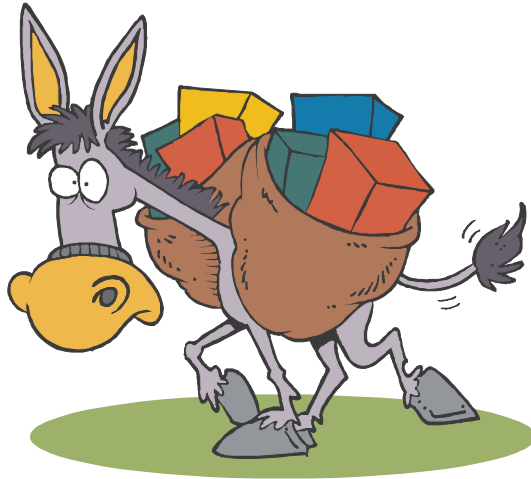
იუროყინა იმდენი, რომ
გამოუჩნდა ჰატრონი,
– ახლა კი მეშველებო,
მუშა მყავსო დამყოლი!

ჩოჩოლი, რომ ვანიზრდება,
ბოლოს ისიც ვიცი,
რას აზრი აქვს? – ორივენი
ერთნაირად უვიციან.

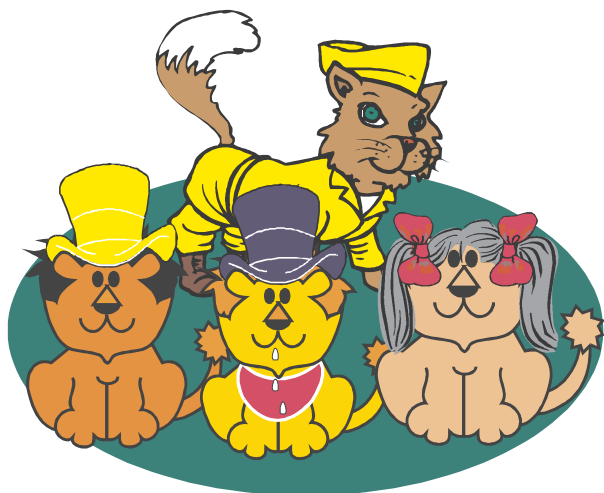
ღმერთმა რადაც გაგაჩინა,
იმაღ უნდა დაჩქე,
უნდა დაემორჩილო და
ზატოვი სცე გამჩენს!

ანდაზები: რეგვენი საქმეს წახანდენს, ფათერაკს დაბრალდებაო.
რეგვენს ჭკუა თვალში აქვსო.
ვიღმა ურლოყინით თავი წაავოო.

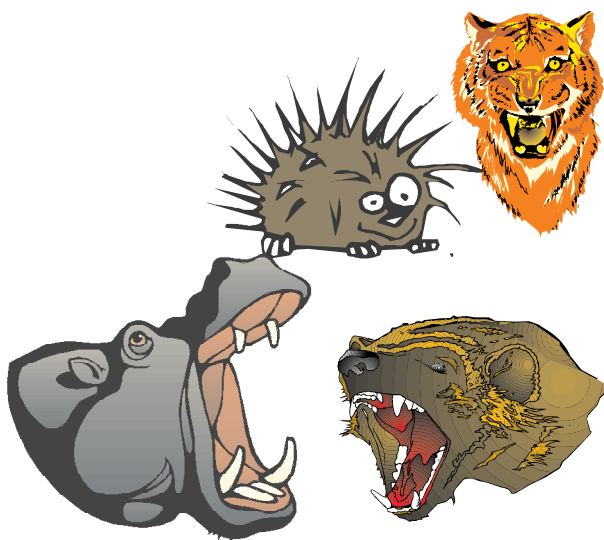
კატის გაზრდილი ლომები

კატა იყო მეფედ ტყეში,
 ზრდიდა ლომის ბოკუერებს,
 იცოდა, რომ ზრდასრულები
 მტრად აქცევენ მოკეთეს.

ამისათვის კატა წლობით
 ავროუებდა შეცდომებს,
 – დრო მოვა და დამჭირდება,
 თუკი რამე შესცოდეს!

ცოტა ხანში ლომუკებმა
 უნძეს ცხოველთ ტყეში,
 – კატა უნდა დაუამარცხოთ,
 რამდენიმე დღეში!

კანონები ურღვევია
 ამ ჩვენს აღმზრდელს ოდით,
 გავაძევოთ იგი ტყიდან,
 დაგვეხმარეთ, მოდით!

მოგცემთ სასმელ-საჭმელს ბლომად,
 ავიშენებთ სადგომს,
 მთავარია, რომ კატუნამ
 თავის ზოსტი დათმოს!

შეიყარა ვეველა კუთხის:
 დათვი, ტურნა, მკელი,
 – შორს კატაო! – გასძახიან,
 მტერიო, მტერი!

კატას, თურმე ეველა სრიკი
ლომთათვის არ გაუნდვია,
რადგან სწამდა, ოდითგანვე,
ლომს კატა არ დაუნდია.

არ ასწავლა წამიერად
მაღალ ხეზე ამრომა,
თათში საცდური უჭირავს,
იქნებ შეძლოს გაძრომა.

კატამ როცა იგრძნო ცუდი,
ისკუზა და ხეზე ახტა,
დაუქნია აღსრდილთ თათი,
– დაფიქრდითო, გიჩხვით მართლა!

შემდეგ ძალა მოიკრიბა,
დაუვაუებით დინჯად უთხრა:
– მე ისეთი საბუთი მაქვს,
რომ დამალვა მართლაც უნდა!

– თავს მანებებთ? – შეგეშვებით,
თუ არა და მოგთხრით,
იგიუ ჯოგი ჩაგაქვავებთ,
ჭკუა იხმეთ, მოდით!

ლომუკებმა ერთხმად თქვეს:
– საჭიროა დათმობა!

ანდაზები: სახელის კატენას თავის კატენა სჯობიაო.

ტაცატაკუცი ბევრია, ნაკვერჩხალი კი არ ჩანსო.

აღმსრდელობა ჩამოართვეს,
კატამ მისცა თანხმობა.

ლომებს შორის მეფედ იჩინა
ლონიერი, დესპოტი. . .

– მე ეველასე ძლიერი ვარ,
მისთვის მერგო ეს პოსტი!

დაერივნენ კატის ერთგულთ,
აადინეს ბრდღვირი,
არგამქცევი დაიჭირეს,
გაუსიეს ცხვირი.

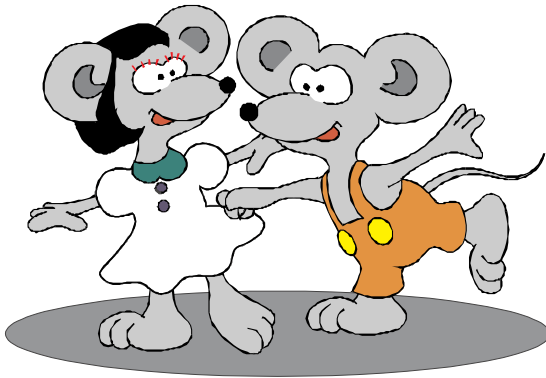
ზოგს დილეგი გაუმწესეს,
ზოგს წოდება ართვეს,
დიდება უცებ ეახლათ,
ტყის ბღენძია მმართველთ.

რაც დაპირდნენ, ვერ უსრულეს,
აუჯანყდათ ეველა,
– შეგსანსლაუთო! – შეუძახეს,
თუ იგრძელებთ ენას!

. . . სანამ სხვისას იწამებდეთ,
სჯობს ათასჯერ დაფიქრება,
თორემ ისე, ჩვენი ეოფა
არაფერი არ იქნება!

თეთრა და რუნა

საკუჭნაოში ცხოვრობდა,
თავუთა ორი ოჯახი...
ერთს – გოგონა ჰყავდა მშვიდი,
ანრიანი, ყოჩაღი.

მას სახელად თეთრა ერქვა,
მეზობლის ვაჟს – რუნა,
ერთხელ, რუნამ თეთრას თურმე,
საიდუმლოდ უთხრა:

– დროა უკვე მოვიუვანო
ცოლი, შენებრ ჭკვიანი,
დამეთანხმე, თორემ, მერე
აღმოჩნდება გვიანი!

– აბა, ასე ვინ თხოვდება,
საქმროს თუ არ გამოხცდის,
გევალება შემოაწყო
კაკლის გროვან თარამდის!

კიდევ, უნდა მოაშორო
საკუჭნაოს კატა,
წრწუნების მთელი გუნდი,
უკვე გაიტაცა.

არ დაუშვებ, რომ ჩვენს შვილებს
დიდი საფრთხე ელოდეს,
თუკი კატას მოგვაშორებ,
ჩემი სიტყვის გჯეროდეს!

რუნამ ფიქრი წამოიწყო,
აიტკია თავი,
– კარგ ცოლობას გამიწვესო,
ეს ჭკვიანი ქალი!

მთელი ღამე ძალზე ფრთხილად
ხაფანგს გეხი უცვალა,
თავის ნაცვლად ხაფანგმა კი,
კატუნა დაიჭირა.

გავულისდა ზატრონი და
გაამევა კატა,
სათავუეთში იმ საღამოს
ღხინი გაიმართა.

თეთრამ რუნას მოაგონა
კაკლის დიდი მარაგი,
ემმაკური მოფერებით,
შექებათა ქარავით.

კვლავ გაუნდა საფიქრალი
რუნას თეთრას სიტყვები,
– თხოვნა თუ არ შევუსრულე,
რადღა თავი ვიქნები!

აქ ქურდობა არ გამოვა,
შრომანო საჭირო,
ტყეში წავალ, ტომრუკები
ზურგით უნდა ვათრიო!

შუაღამეს გასას გაუდგა,
ზიდა, ზიდა ტომრები,
– ჩემო თეთრა, შენი რუნას,
არვინ არის მომრევი!

შრომა მართლაც დაუფასდა,
გაიძალა სუფრა,
– მაღე წრუწუნებსა ვშობო,
თეთრამ რუნას უთხრა.

გაინარა რუნამ ძლიერ
ოჯახი, რომ შექმნა,
შრომითა და მოხერხებით,
თქვენც იმარჯვებთ, ძჯერა!

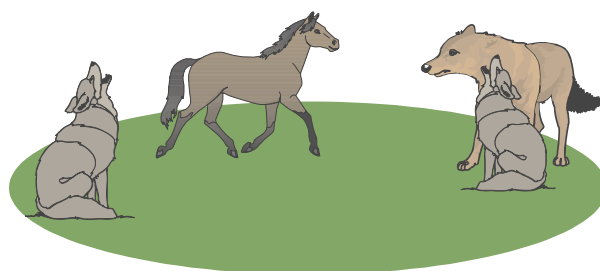

ანდაზები: უსაქმური კაცია სულ მშვიერი იქნებაო.
შინ მიტანილი ქვაც ნაზუქიაო.
შემატოს მღვიმარეს, შემოაკლდეს მძინარესო.

ცხენი და კვიცი

დედამ ჭიხვინით შეიცნო,
– შვილს სჭირდებაო შეელა!
გაქუსლა, ტლინკები ჰყარა,
მკლების გვერდები ქელა.

ფაშატმა ცხენმა კვიცი შუა
ზატარა, სუსტი, წინიანი,
თავს არ ზოგავდა დედიკო,
რომ აღესარდა ფხიანი.

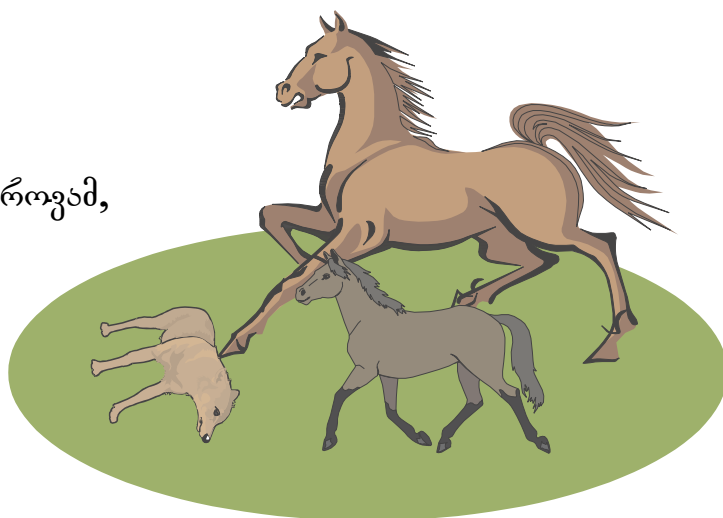
. . . გახსოვდეთ! ვინც კი უარყოფს
საკუთარ, გამწრდელ დედას,
მას შვილი არ დააფასებს,
ღმერთი უველაფერს ხედავს.

მტრისგან იცავდა ტლინკებით,
ლუკმას თავისას აჭმევდა,
იცოდა, შტერი რომ ჰყავდა,
მაგრამ გენიოსს არქმევდა.

დამიჯერეთ თქვენს გულებში,
უველასა აქვს ადგილი,
ახლობლებთან განშორება,
არ გეკონოთ ადვილი!

წამოიხარდა კვიცუნა,
ველზე გაიქცა ჭიხვინით,
დედიკო გადაივიწეა,
ის კი, იმის გზას მისტირის.

ერთხელ, ტყის ჰირას მკლის ხროვამ,
ხელში ჩაიგდო ცხენი,
– დედა, მიშველე! – გასძახის
მკონი, მეთვლება დღენი!

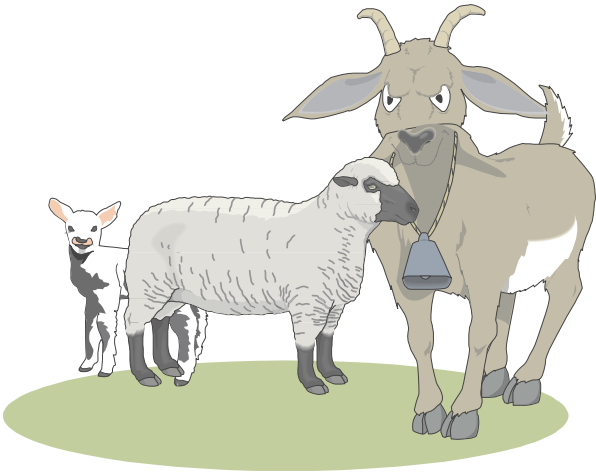

ანდაზა: დედის წინ მიმავალი ბავშვი ფეხს მოიტეხსო.

უმაღური ცხვარი

ცხვარმა მეგობარ თხას უთხრა:

– გთხოვ, განსარღვე ბეკო,
მეგობრობა მაიძულებს,
მხოლოდ შენ ერთს გენდო!

თხა მიხვდა, რომ ის მეგობრად
არასოდეს ვარგოდა,
მან კი გული არ ატკინა,
მისთვის მთებზე დარბოდა.

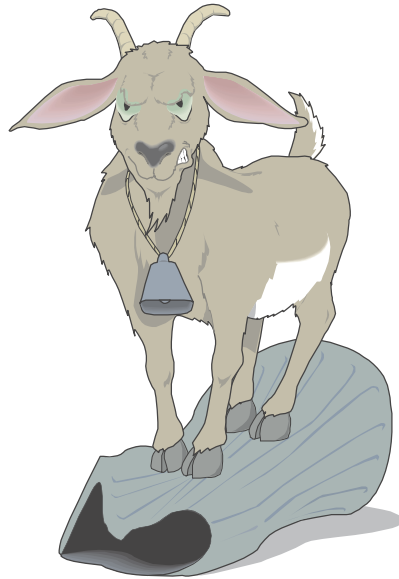
მაგრამ, ერთი კი იწამა,
– შორს ვიყო, სჯობს,
ის ისეთი ჩერჩეტია,
საქციელს არც გამობს.

განზრდილი კი კვლავაც უგვარს,
ბრაღი მას არ მიუძღვის!
... განსოვდეთ, რომ უველა ცოდვას,
ღმერთი მცოდველს მიუთვლის.

ბატკანს არა დააკლო რა,
შვილიშვილად თვლიდა,
უნარ-ჩვევებს ასწავლიდა,
ენერგიას სცლიდა.

ცოტა ხანში ეს ბატკანი
ცხვარად გადაიქცა,
თუმც ბევრი ვერ შეისწავლა,
დრო სწრაფად გაიქცა.

აღზრდილი რომ წაიყვანა,
ცხვარმა ცოტა იცადა,
მერე, თხას ცილი დასწამა
და ისე მოიცილა.

ანდაზები: უჭკუო კაცს ცოტაც გაუკვირდებაო.
დიღს, დიდი მოთმინება უნდა ჰქონდესო.

ცბიერი კენგურუ

შარშან თურმე, ერთ კენგურუს,
ცუდი წელი დაუდგა,
– რა აჭამოს ზაწაწინას? –
თვალში სხივი გაუქრა.

სიტუვას არასდროს გატეხდა,
აბრუნებდა ვალებს,
მთელი წელი მეზობლებმა
ასე ივაღაღეს.

აქებდა და ადიდებდა,
– ზებრა მუაჟსო იმედად,
ღმერთმა ალბათ, ეს წყალობა
მარტო ჩემთვის იმეტა!

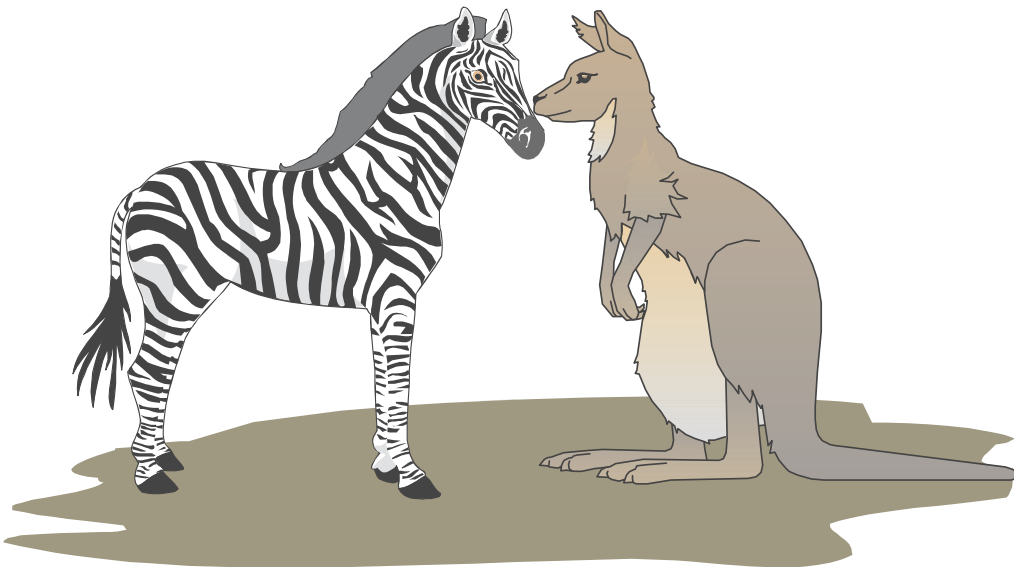
გადაწევიტა ამ სიკეთის
სიკეთითვე გადახდა,
– თავი შენ გამატანინე,
რამდენი რამ გადაძნდა!

მოაგონდა, რომ იმ ველზე
ზებრა ცხოვრობს კეთილი,
მიბარებულ დოვლათსა ფლობს,
არ სჭირდება ვუქილი.

აქლემმა თქვა: რომ ერთი წლის
სარჩოს მოგცემთ ზროცენტით,
მერე, ნელ-ნელა მიხადეთ,
ჩალა-ბულას მოცეფვით!

– მასესხეო! – სთხოვა ერთხელ,
ჩაგ აბარებ დროულად,
იქნებ, ხელი გამიმართო,
შვილსა ვსრდიო რჩეულად.

ჩვენ კი შუაზე გავიყოთ,
ნაწილს ვჭამთ, ზოგს გავუიდიოთ,
მშიერთ რა შეგვეძლებაო? –
ხომ შუაგ ზად დავცვივდიოთ!

გაიხარა ჩვენმა ზებრამ,
მეგობარის იწამა,
ვეგმები წინასწარ სახსა,
ფიქრით თავი იწვალა.

– მთაში ჩემთან ერთად მოდიხ
ნათესავ-მეგობარი,
შენ, რას კარგავ? დაისვენე,
ადგილი ბევრი არი!

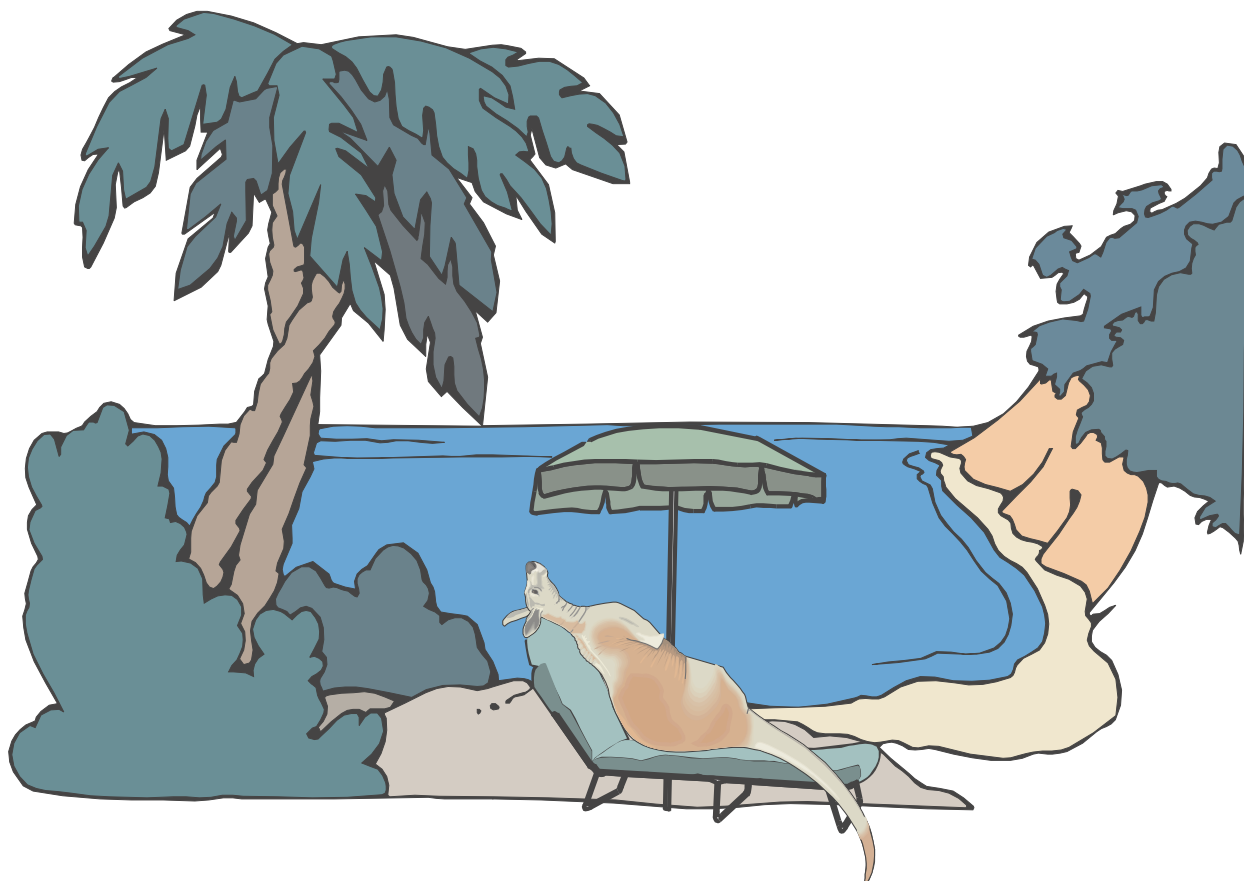
გაახარა ზებრუნა,
უთხრა: მთაში ვისვენოთ,
ჩემს ზაწაწას მოვუვლით,
ყოფა ღხენით ვიგრძელოთ!

გაუცრუვდა ზებრუნის
დასახული მიწნები,
– ამას თუ სიტყვა ვუჯერე,
მთლად ტუტუცი ვიქნები!

უფრო მეტად გაახარა
ზებრა ტკბილმა სიტყვებმა,
ვგრძნობ, ნამდვილი მეგობარი
კენგურუ რომ იქნება!

. . . გახსოვდეთ, რომ ვინც გპირდებათ
ნაირ-ნაირ სიკეთეს,
მხოლოდ თავისთავსე ფიქრობს,
შენთვის, არას იმეტებს!

მომავლდა, თქვა კენგურუმ,
რომ ვალები სხვისიც მატებს,
შუაზე ვედარ გავიყოფი,
გამიჭირდა ამის თქმა!

ანადსა: შენი მატირებელიო, ბევრის დამპირებელიო.

გლეხი და ბატონი

ღარბმა გლეხმა იფიქრა,
– მიწას ავიღებ ვალად,
სიმინდს დაუთესავ, გაჟიდი,
სიღარბიდან გავალ.

ეახლა ბატონს და სთხოვა:
– მიწა მინდაო იჯარით,
ნახევარ მოსავალს მოგცემ,
შენ, შენთვის მშვიდად იყავი!

ბატონმა მოწმედ მოიხმო
დათვი ბაჯბაჯა, მერაღი,
თათით დაწერა დასტური,
თურმე, ყოფილს მთვრალი.

იფიქრეს: გლეხი მოტყუვდა,
მიწა კლდოვანი არის,
რაც უნდა, ის ქნას, ვალი ხომ,
ჩვენთვის მთავარი არის!

გლეხმა რომ მიწა იხილა,
თავში იშინა ხელი,
ახლა კი დაუიღუპეო,
რადგან ვუოფილვარ შტერი!

ატირდა, დიდხანს მოსთქვამდა,
ვერ შეაჩერა ცრემლი,
კლდის წვერს სიმწრისგან შემოსცნო
იქ დაგდებული გრდემლი.

კლდე დაიშალა, ორმო კი
ღარჩა შიშველი კალთით,
გველი ამოძვრა იქიდან,
ველზე წითელი ბაფთით.

– რატომ ტირიო? – საწყალო,
– ვინ აგატკია გული?
– ბატონმა მომატყუილა,
უნდა ვუხადო ფული!

– შენ დღეს სურვილი მისრულე,
კლდე მომაშორე, გამიშვი,
ახლა კი მინდა სიკეთე,
გადაგინადო ამისთვის!

აქ ამოთხარე, მიწაში
ოქროს ერთი ტონა,
მინდა გამდიდრდე ისე, რომ
ხდებოდე იმ მთის ტოლს!

კაცმა დაიწყო მიწის თხრა,
ნახა სკივრები საფსე,
ახლა კი, ჩემო ბატონო,
მგონი, შენ დანაფსე!

გველს ჰკითხა: რა უქნა? – მითხარი,
ჭკუა მასწავლო, იქნებ,
სიმდიდრე რაში მჭირდება? –
მსურს, რომ ჭკვიანი ვიქნე!

გველმა თქვა: თუ დამიჯერებ,
უნდა ვამარცხოთ ბატონი,
მინდა, რომ იმის დოვლათის,
შენ განდე ბატონ-ვატონი!

ჯერ განათლება გჭირდება,
უნდა მოიხმო გამსედნი,
იმისი შეგონებებით,
მჯერა, ჭკვიანი განდები!

ემმაკობ – ოინბაზობის
აღმზრდელად მელა ინმეს,
ისე გამოწვრთნა ეს გლეხი,
თავადვე ველარ იცნეს.

გლეხმა ჭიანი სიმინდით
ბატონს უგ საუნა ვალი,
ბატონმა მისას უმატა,
ვგონებ დაივსო თვალი.

ჭია მოედო მთელ სარჩოს,
არარა დარჩა ნალიად,
ბატონმა თავში ირტყა და
სული სიბრაზით დალია.

გლეხმა თქვა: ალბათ არ იცით,
ბატონს ვასესხე ფული,
მე რა ვიცოდი, რომ მალე
ამოხდებოდა სული!

მართლაც, იმ დღიდან ეს გლეხი,
ღარბებს გვერდით უდგას,
დათვი კი გამომევეს,
ღიან, მას ასე უნდა!

მისი ქონება ჩემია,
თუმცა არ მჭირდება, რადგან,
ღარბ-ღატაკებს ვურიგებ,
მათთვის სასახლეს დავდგამ!

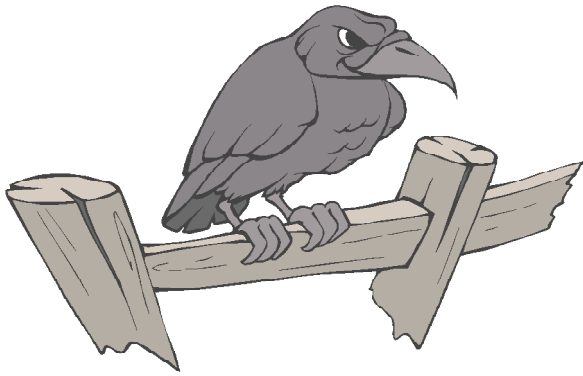
... განსოვდეთ, არ გიბრიუგონ,
აწონ-დაწონეთ ქმედება,
იცოდეთ, თქვენი შეცდომა,
თქვენს მტრადვე ამოქმედება.

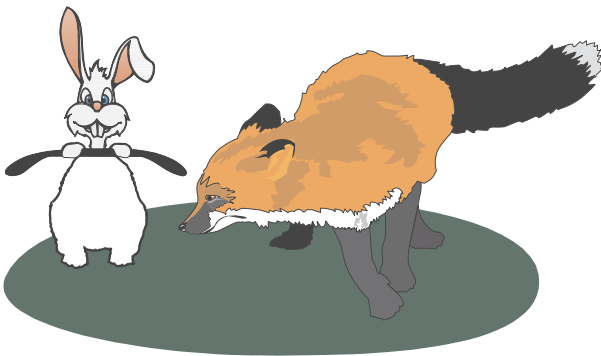
ანდაზები: მართალი კაცის ურემი მთას გადაივლის,
ცბიერისა კი სწორ გზასაც გადაბრუნდებაო.
კაცი უნდა ხერხი იყოს, გაჭკონდეს და გამოჭკონდესო.

გულადი კურდღელი

„ადელ – დუდელ, მასლაკუდელ“,
მელა მისდევს თურმე კურდღელს,
ყვავი ხიდან ჩამოსძახის:
– მას ამდენხანს რატომ უთმენ?

გაგულისდა კურდღელი,
დაუქმინა მელას,
ის კი, ისე დაიბნა, რომ
გადუელაჰავს ენა.

შემდეგ უთხრა: დრო იცვალა,
მე შეგჭამო ახლა!
– ვერა ხვდები, კურდღელი, რომ
მტაცებელი გახდა?!

მელა გარბის, შიშით ყვირის,
– გადირია კურდღელი,
უხ, იმდენი მარბენინა,
ამატკია მუცელი!

დათვი შესვდა: სად გარბინარ,
რა მოგდევსო ასეთი?
– მტერი მომდევს, დათუნია,
მანდ, ბუჩქებში ჩაწექი!

ხედავს, კურდღელს გამოქცეულს
შეუკრია მუშტი,
შიშისაგან დათუნია
გახდა მრგვალი ბურთი.

მგელი მოდის, მოიმღერის,
არ აქვს ახლა დარდები,
– სად გარბინარ მელაკუდავ,
ვისი ლუკმა გახდები?

ჩქარა, თორემ შენც შეგკლანავს,
კურდღელს შეხვდა ცოფი,
სანატრელი გაგვიხდება
მონადირის თოფი!

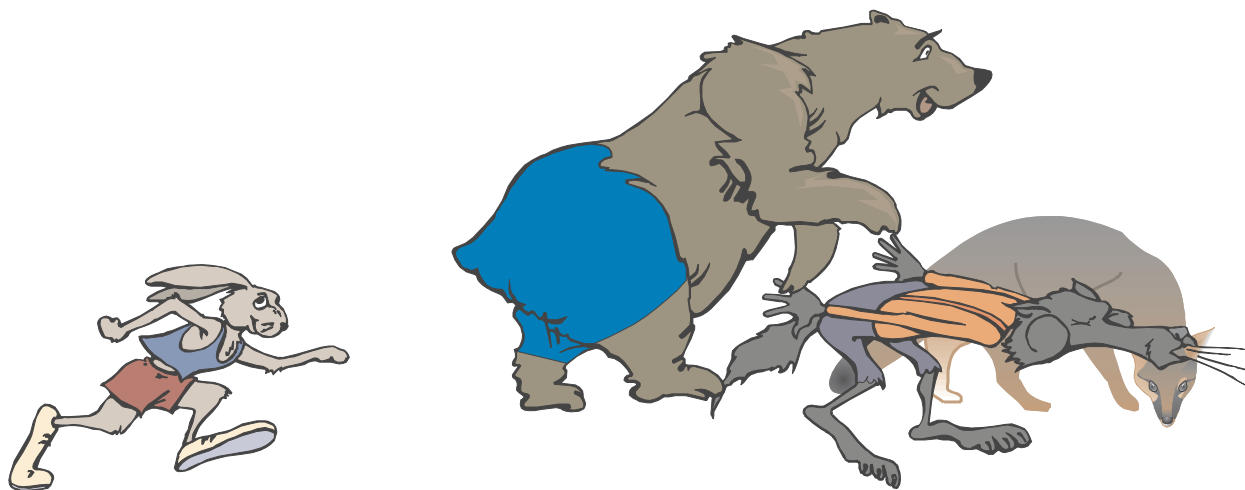
გარბის მელა, მოსდევს მგელი,
მოგორაობს დათვი,
კურდღელს მტერი დავიწყებია
თურმე შუა ვხაში.

გადუხვია ბილიკიდან,
მოიხოვა სტაფილო,
სორიში წააცანცალა,
რომ საღამოს დაკბილოს.

. . . განსოვდეთ, რომ თუ შეშინდით,
თუ გეცვალათ ფერი,
სულ ადვილად დაგამარცხებთ,
მთლად უღონო მტერი!

მელა, მგელი და დათუჩა,
შიშით დღესაც გარბიან,
კურდღელს არც კი ენაღვლება,
მხოლოდ ჭამის დარდი აქვს.

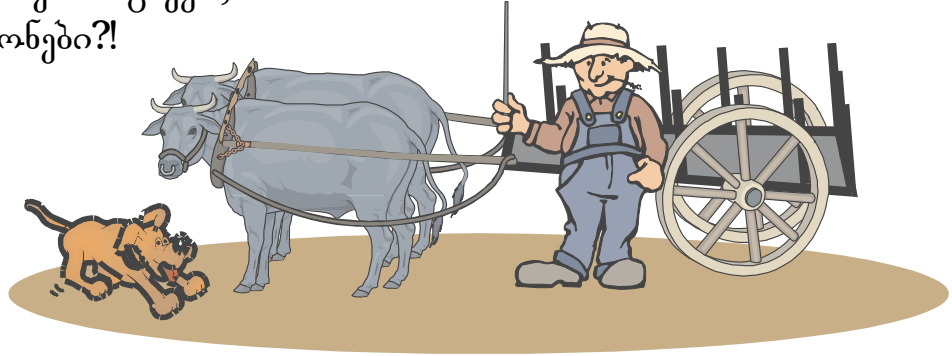
„ადელ – დუდელ, მასლა-კუდელ. . .“
იგავსაც აქვს ბოლო,
ახლა წაუვალ, იქნებ, კიდევ
რამე მოვიგონო!

ანდაზები: კემინოდეს იმისი, ვისაც შენი ეშინიაო.
გამქცევოც და მღევარიც – ორივე ღმერთს ეხვეწებაო.

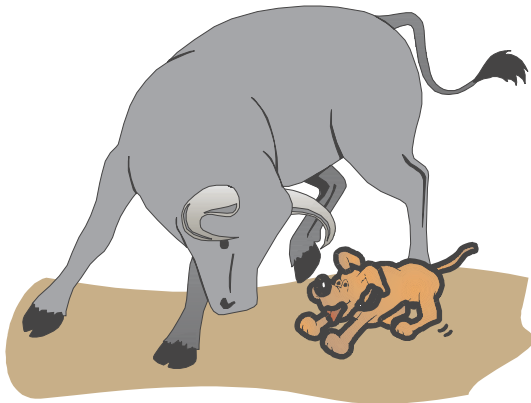
მონობა

წვევილხარის ურემს გლეხმა
ზედ დაუწყო ტომრები,
მაღლი უეფეს: დონე ხომ გაქვთ,
რატომ ხართო მონები?!

მეხრემ წკეზლა გადუჭირა,
ხარნი რბიან ქმენით,
მაღლი ზატრონს ეურჩება,
– მათი ტანჯვით ტკბები?

გაგულისდა და ფეხებში
ეცა მეხრეს, უკბინა,
ერთმა ხარმა თაფი იშვა,
მის მშველელ ძაღლს ურჩინა.

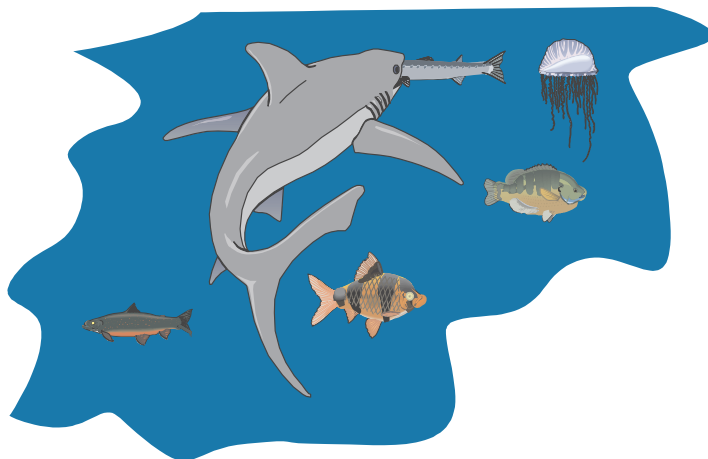
მაღლი მიხვდა, რომ მონობა
მათ ძვალ-რბილში გასჯდომიათ,
დანმარება არ სჭირდებათ,
მთქმელი მტერად გახდომიათ.

... ბევრი უძლებს დამცირებას,
თავს მორჩილად ხრის,
რადგან მას არ შეუძლია
ზოგნა სწორი გზის.

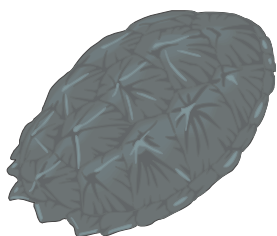
ანდაზა: მონად გახდომა ადვილია, ადამიანად გახდომა – ძნელიაო.

ვეშაპი და ზვიგენი

ზღვაში შეცურდა ზვიგენი,
მჭახედ იძახა: შეგჭამთ!
ჯერ მედუზები მიირთვა,
მერე კი თევზებს ეცა.

კუ შეულახა და ჯავშანი
სულ ნაკუწებად აქცია,
მშვიდი ზღვის ლაღი ცხოვრება,
ერთ წუთში სულ დააქცია.

წყალმცენარეებს ეწვია,
ულახა ელორტი და ფოთლები,
ზღვის ფსკერზე აღარ დატოვა
კემიდან ურილი ბოთლები.

დანაერდა, თვალი ანილა,
ხახაში ჰქონდა თავი,
– ვეშაპმა გადაძულახაო,
ვაი, ვკვდებიო, ვაი!

ანდაზები: ვლახა ამპარტავანი ღმერთსაც სძულდა და კაცსაცაო.
კაცისათვის ვეულახე მნელი თავისთავის ცნობაო.

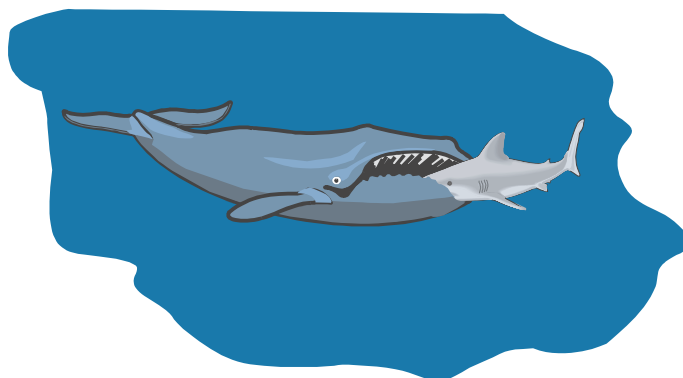
– ნულარ წუწუნებ, ახლა კი
ჩემი განდები ლუკმა,
მანამდე დიდი ბოდიში,
მსურს ზღვის ცხოველებს უთხრა.

გეთანხმები, ძლიერი ხარ,
მომერევი, ვიცი,
შენნაირი არც მინახავს,
არ მჭირდება ფიცი.

ვეშაპმა თქვა: სულაც არა,
კაციაო ძლიერი,
შენც დაგიჭერს, მეც მამარცხებს,
ახალგაზრდაც, ხნიერიც.

შენ კი, სუსტებს დაერიე,
აადინე ბრღვირი,
ახლა შეგჭამ, რაღად გინდა? –
რომ უაზროდ ჩივი.

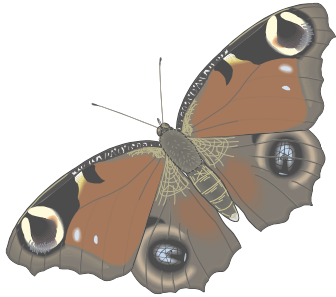
. . . განსოვდეთ, რომ სამყაროში
ძლიერი არ ილევა,
თუ ინდომებ, ვრცელი ზღვაც კი,
ერთ ზეშვად დაილევა!

შურიანი კრასანა

ჰეპელა გაჩნდა მინდორში,
ააფაფხურა ფრთები,
ევავილზე მჯდარი ნექტარს წოვს,
ტანზე მოყვსო მტვერი.

მეორე ევავილს ეწვია,
მტვერი აბურტყა ზედ,
ევავილმა უთხრა: გამაღლობთო,
კარვია, ჩემმა მზემ!

კრასანამ ეს რომ ისმინა,
ბოლმისგან ლამის გასკდა,
– რითი მჯობია ჰეპელა,
ასეთი, ნექტარა ქნა?!

ანდაზები: რასაც მოიგებ, ბოლოს ვაიგებო.
მკვდრებსაც აკლიხარ და არც ცოცხლებს არვიხარო.

ევავილმა უთხრა: კრასანავ,
როგორა მტრობო ჰეპელას?
ბუნების ამ სილამაზეს,
ვგრძნობ, ბევრი გადაემტერა!

კბენა არ იცის, დღეს იშვა,
ორი დღე დარჩა საბრალოს,
არა გრცხვენია, უმწეოს
გსურს ბევრი ცუდი აბრალო?!

– რას ერჩი, სილამაზეა
ბუნების იგი ოდითგან,
შენ კი, ბოროტი ბრძანდები,
კბენა-ბზუილით მოდიხარ!

ის ირგვლივ სიკეთეს აფრქვევს,
შენ კი – ტკივილს და რისხვას,
შური დაგლეზავს, იცოდე,
მე ეს წინასწარ მითქვამს!

კრასანა განრისხებული
ჰეპელის საკბენად გაუარდა,
ხეს შეასკდა და იმ წამსვე,
სულგანაბული დავარდა.

... შური ბოროტთა საქმეა,
კეთილთ რომ მტრობენ მუდმივ,
შორს მოვიწოდოთ ახლავე,
ზატარა იყოს თუგინდ!

ცილისწამება

ერთხელ დათვმა ცხოველებთან
ლომს დასწამა ცილი:
– ბევრს ვმუშაობ, ცოტას მანჭმევს,
ვერავისთან ვჩივი!

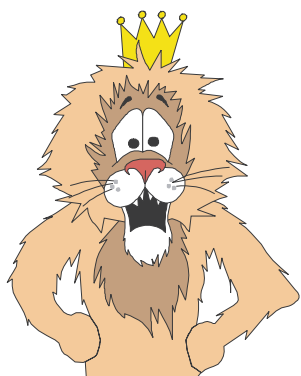
ვეფხვმა უთხრა: სამჯერ მეტი,
ემლევაო სარჩო,
ცილსა გვწამებს, მბრძანებელო,
უნდა დაისაჯოს!

კრება შედგა და ცხოველებს
მოახსენეს სიძარტლე,
– დათუნია, წამოდექი,
თუ გსურს თავი იძარტლე!

წამოდგა და ცრემლები ერიოთ
მოახსენა ლომს:
– სკლეროზი მჭირს, შემიბრალებო,
ნუ მიცხადებთ ომს!

შეიბრალებს საცოდავი,
ლომს ეახლნენ რისხვით:
– რატომ სჩაგრავ დათუნიას? –
თავს გაფწირავთ მისთვის!

– მე მათთვის არ მითხოვნიან,
თქვენთან საქმის გარჩევა,
ნუ გამაგდებთ, გესვეწებით,
აქვე მინდა დარჩენა!

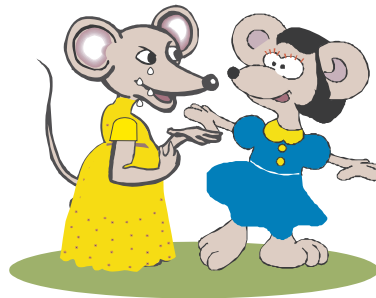
ლომმა ვეფხვი დაიბარა:
უბრიალა თვალი,
– თუკი რამე დააკელი,
გადუხადე ვალი!

... განსოვდეთ, რომ შეცოდებით
ვერ მიაღწევთ მიზანს,
თქვენი ენა დაგამარცხებთ,
მოგაყენებთ ზიანს.

ანდაზა: ქურდმა ერთი ცოდვა ქნა, დამბრალბელობა ათასიო.

სიკეთის ფასი

„ივარ-ვარე, ვარვარე“,
ანლა დარდი გავლალე,
დავსნდეთ, იგავს მოვითხრობთ,
თუ საჭიროდ ჩათვალეთ.

იყო, იყო ოდესღაც,
ანლა მართლაც არ არის,
ეურადღებით ისმინეთ
მოგონილი ამბავი.

კატომ უთხრა: სტუმრები
მომივიდნენ ღამით,
დავაპურე ისინი,
ჩვენ მძივრები დავრჩით.

თავუნია ერთ დილას
ხედავს, ფევილი გამქრალა,
საფუარცი არა აქვს,
წაიტირა საწყალმა:

სალამოდე გიბრუნებ
მე აღებულ ვალს,
გეხვეწები, ნუ მლანმლავ,
ნულარ მომჭრი თავს!

– არა, ეველამ გაიგოს
რა წარმაციც ბრძანდები,
არც ფევილს მოგცემ და არც წყალს,
ანლავე წაბრძანდები!

– რა ვაჭამო წრუწუნებს?
ვიცი, შიათ ძალიან,
მეზობლები იტყვიან,
– სიწარმაცის ბრალია!

კატო ტირილ-ტირილით
წამოვიდა სოროსკენ,
ხედავს ციფვი მოათრევს
ტომრებს და სათლს ჩეროსკენ.

წავალ, ცოტას მასესხებს
მეზობელი ძართა,
ეველას ვეტყვი: კარგია,
ხელი გამიმართა!

შეისვენა ხის ძირში,
უთხრა: აჰა, ფევილი,
წყალიც საკმარისია,
ანლა, ნულარ ტირი!

აუწითლდა ლოყები,
რომ აუწუა სათქმელი,
ძართამ კატოს უევირა:
– რატომ არ გაქვს საჭმელი?!

კატომ უთხრა: რადგანაც
გამიწოდე ხელი,
ამ წუთიდან მე შენი
მეგობარი ვხდები.

ვალს საღამოს გიბრუნებ,
ქმარიან გუნში,
გთხოვ, სადილად გვეწვიო,
როცა მოვასახლში.

გაიმართა შუადღეს
გემრიელი სადილი,
ცოფი ვერ დაეცია,
ცოტა იყო ადგილი.

უთხრა კატოს და მიხოს,
მეგობრად რომ მიგულებთ,
დიდი სიხარული გჭირდებათ,
ადგილი შეგიკულებთ.

ცოტა ხანში დავიწყოთ
ჩვენ იმ სიხარულს ამოთხრა,
– რას ამბობო, რასაო,
– ამისთანა რა მოხდა?

იმ საღამოს უბრუნეს
ციფს ფქვილი და წყალი,
მადლობა გადაუხადეს,
თან მიაჩთვეს მსხალიც.

დილით ადრე ციფუნამ
უკაკუნა კარზე,
– კატო, მთელი ოჯახით
წამობრძანდით წებლზე!

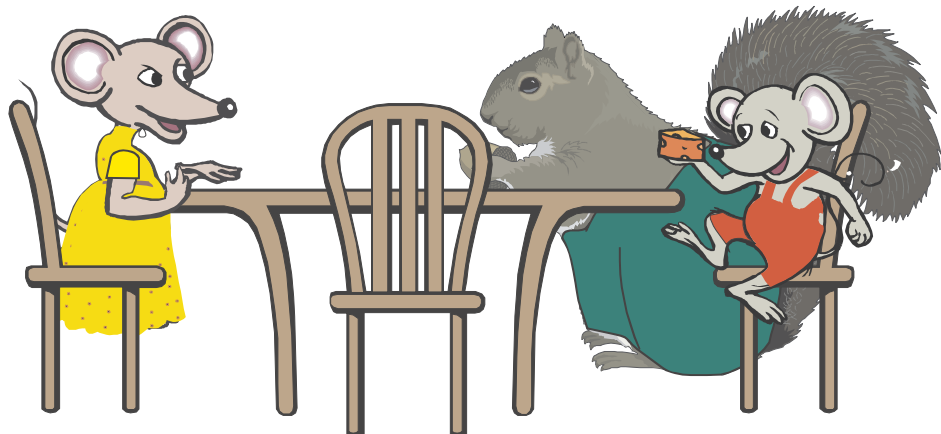
წრწუნები – ჭურჭლებით,
კატო – თავშლის ხვევით,
მიჭეუებიან ციფუნას,
გაიარეს ხვეი.

ციფი შედგა, კარები
გამოაღო, უთხრა:
მთელი ღამე გავთხარე,
ბინას გაძლევთ მუქთად.

მოგიტანეთ კაკლისგან
გამოთლილი ავეჯი,
ბინა კარგად მოგიწევთ,
თან არაფერს არ ველი.

ბედნიერად გეცხოვროთ,
არ გეოლოდეთ მტერი,
მსურდა დავხმარებოდით,
– რა შემდეგო მეტი?

კატო უცებ ატირდა
სინარულის ცრემლებით,
– ვალს ვერასდროს გიბრუნებ,
მეგობრულად გეხვევი!

მოიქუფრა, გაწვიმდა,
 ნიაღვრები მოჰქრინან,
 მართა უვირის: მიშველეთ,
 წყალს სორო მოუთხრია!

წრუწუნები წყალს მიაქვს,
 მართა ითხოვს შველას,
 მისო, კატო გაცვივდნენ
 დაიჭირეს უველა.

შეუმძრალეს ტანები,
 აჭამეს და ასვეს,
 წრუწუნები ლოგინში
 სათბურებით ათბეს.

მართას შერცხვან, ატირდა,
 – მანატიეთ, გთხოვთ!
 მე ფქვილი არ გასესხეთ,
 ეს სირცხვილი მსპობს!

მოახვია თავშალი,
 დაამშვიდა კატომ,
 – ეს სორო ამიშენა
 ციუვუნია მარგომ!

რადგან სახლი არა გაქვს,
 მოდი, ჩვენთან იცხოვრე,

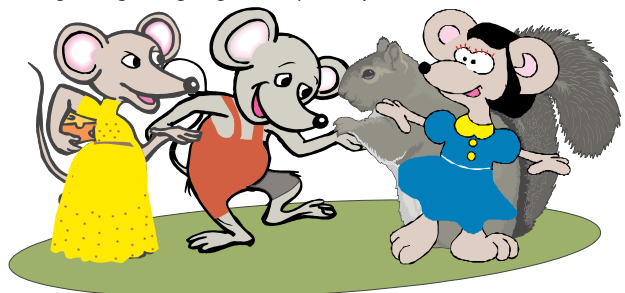
არ შეშინდე, ბინა და
 მეგობარი იზოვნე!

გამოვიდა ამინდი,
 მხემ განაშრო მიწა,
 მეზობლობა იმ დღიდან
 სულ სხვაგვარად იქცა.

... კარზე მოსულს არა ჰკრათ
 არასოდეს ხელი,
 თორემ, თუ გაგიჭირდათ,
 თხოვნა არის მხელი!

ხან – ასეა, ხან – ისე,
 „ხელი ხელს ჰბანს, ორნივე – ზირს“,
 ავსიტყუად და ქილიკად,
 ეს ცხოვრება არა ღირს!

მხოლოდ სიკეთე სთესეთ,
 სანამ სული გიდგათ,
 დრო მოვან და იტყვი, რომ
 – ეჰ, ცხოვრება ღირდა!

ანდაზა: მადლი ჰქენი, ქვაზე დადე, გამოივლი, წინ დაგხვდებაო.

შველას ითხოვს კალია

ლამპრობაში წასვლა ერთხელ
გადაწვიტა კალიამ...

– სამყარო შევისწავლო,
დიან, ეველას ვაღია!

ზურგჩანთა აკიდებული
განდგომია გზას,

– ალბათ, ეველას სჯობიაო
მარტომარტო სვლა.

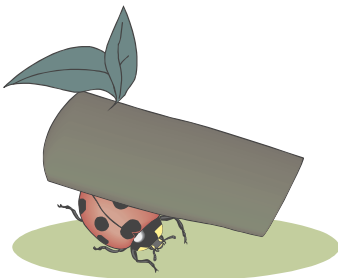
მისტის გზაზე, მიიმღერის,

არაფრის აქვს დარდი,

– მიშველეთო, უვირის რაღაც,
ხიდან გადმოვუარდი!

– წყალსაც კი წაუღიაო
თავი შენი, ჩერჩეტი,
ლამპრობაში მივიჩქარი,
წამით არ შევჩერდები!

ხტუნვა-ხტუნვით გაავრძელა
მან ხრიოკი გზა,
ჭიამანია შემოხვდა, –
დასცემია ქვა.

– მომეხმარე, რა იქნება,

გადასწიე გვერდით!

– შენთვის სადა მცალიაო,
ნუ გგონივარ ღმერთი!

გზა განავრძო, მართვე ნახა,
მას ფენი მოუტენავს,

არწივს ჩუმიდ გაჰპარვია,
ვიღაცას მიუთეთქავს.

– წადი, დედას დაუძანე,
მომეხმაროს, თორემ,
გაავდება, რომ ვერ მნახავს,
მთლად გადათხრის გორებს.

– თავიდან უნდა გცოდნოდა
დედას როცა მოშორდი,
წინასწარ არ განმისაზღვრავს,
თუკი შველას მომთხოვდი!

ანტა-დანტა, გადაანტა
მორაკრაკე ნაკადულს...
ეელში კურკა გასჩხერია
ტოტზე მტირალ კაკადულს.

– დამეხმარე, რა იქნება, –
ამომიგდე კურკა,
ვიცი, უარს არც კი მეტყვი,
მეგობარი თუ ხარ!

ვის არ სთხოვა დახმარება,
არვინ არის მოკეთე,
– რაზეც უნდა ვმჯდარიყავი,
მე ის ტოტი მოვტყენე!

– ღირსი ხარ და მსურს დაიხრჩო,
რადგანაც ხარ სულელი,
გზა გრძელი მაქვს განსავლელი,
დახმარებას ნუ ელი!

ვერც მთა-ველი დაულაშქრავს,
ვერც დაბრუნდა სახლში,
ცივგულობამ ახლევიანა
ქვები სულელ თავში.

დაულამდა, ხიდან ტოტი
მოუტყდა და ჩავარდა,
ერთი ფეხი მოიტყნა,
შორს, ბურთივით გავარდა.

...მე გთხოვდით, რომ გაჭირვებულს
გაუმართოთ ხელი,
იცოდეთ დაგიფასდებათ,
თუ ხარტ კარვის მქმნელი.

ზედ ქვა-ღორღი დაეუარა,
ვერ დაიხსნა თავი,
– მგონი, ცოდვა მეწვიაო,
ვანი, დედა, ვანი!

თუ არა და, რაც კალიამ
იხლო თავის ქცევით,
თქვენც ვერავინ გიშველით და
შორს ვერ გაიქცევით.

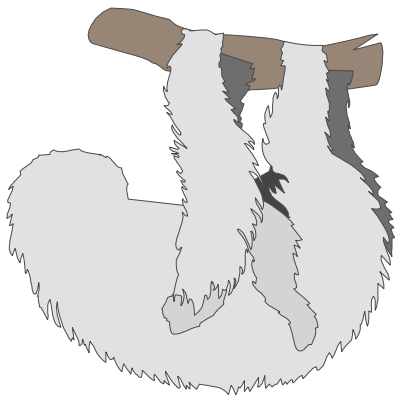

ანდაზები: სხვისი ჭირი, ღობეს ჩხირიო.
კაცი რომ თავისთავს სიავეს უნამს,
იმოდუნას შვიდი ეშმაკიც ვერ უნამსო.

მკლის და ტურის საფიქრალი

მკლები სოფელს შეესივნენ,
ანბლავლეს ცხვრები,
ზატრონები გამოცვივდნენ
აღესილი ხმლებით.

ცოტა ხანში მზეს მიჰფინეს
მომხდურების ტეაუები,
ამბის წამლებიც არ დაჩა,
წაუკიანთ თავები.

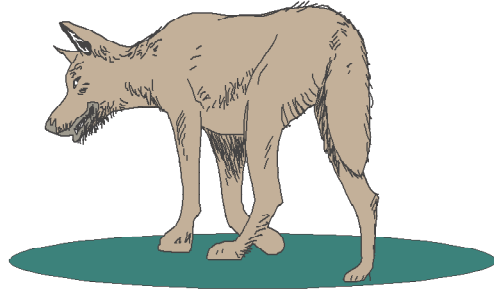

ტეეში ერთი ლეკვი ცხოვრობს
ძუ, საოცრად ზატარა,
ობლობაში გაიზარდა,
დარდი გულით ატარა.

გათხოვების დრო დაუდგა,
არ ჰყავს საქმრო ტეეში,
საზატარძლო ჩავარდნილა
უსამინლესს დღეში.

ცოტა ხანში სათხოვნელად
ხვადი ტურა მივიდა,
ცოლად უნდა გამომევეო,
შენ დედობა თუ გინდა!

იქორწინეს, შეემნეს ერთად
მშვენიერი ოჯახი,
მაღე შვილი შეემინათ
ასპიტი და ქოფაკი.

ვერც ეშუილი შეისწავლა,
არც კივილი იცის,
იეფეება, იღრინება,
სახლშიც აღარ იცდის.

საგონებელში ჩავარდნენ
საცოდავი მშობლები,
შვილი მტრად გაგვიზრდიაო,
სამუდამოდ ვშორდებით!

შვილი სოფელში გაიქცა,
გლესთან იწყო ცნობვება,
მშობლებს თათი დაუქნია,
– ტყეში არ გეცნობვებათ!

გვიან მიხვდნენ, რომ მგელ-ტურის
ქორწინება ძაღლსა შობს,
მტერი თვითვე უშობიათ,
მათ უცნალებს მუდმივ ომს.

... იცოდეთ, რომ ძაღლი არის
ნაშიერი მგელ-ტურის,
– აი, ის კი ვერ გავიგეთ,
მათ ასე რად ენდურის?

ანდაზები: შეგნებულთან ომი გერჩივნოს, შეუგნებულთან ღზინსა.
ჩემმა დაჭედილმა ჯორმა, წინლი ისევ მე მესროლა.

სწილო და ჭიანჭველა

სწილოს შესვლა ჭიანჭველა:
– გზა მოძეო! – უყვირა...
სწილომ ჩუმაღ ჩაიციხა,
მერე ყოფა უტირა.

ჩაისუნთქა ჰაერი და
მიწას მავრად დაჰბერა,
ჭიანჭველა მის სოროში
თავდაუირო ჩატენა.

ფეხებს აქნევს, თან გაჰყვირის:
– ხედავ, როგორ მიხვრავ?!
მოწმეები დამჭირდება,
რომ ციხეში ჩავსვა!

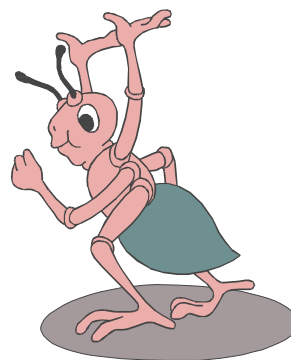
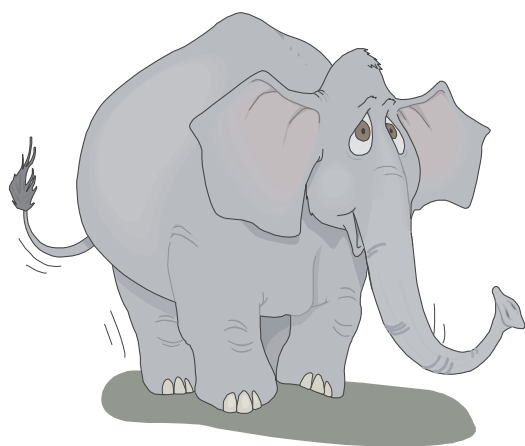
შეიყარა სამწერეთის
ყველა რჯულის მწერი,
სწილო უნდა დავსაჯოთო,
მტერიანო, მტერი!

რწეილმა სწილოს მიუსაჯა
სისხლის წოვით კბენა,
სარწეილეთი შეასია,
ასეთია ნება!

სწილოს ხითხითი აუტედა,
ღუტუნს ველარ უძლებს,
რწეილებს ცხვირები დაემტვრათ,
ტყავში ვერ ჩაუძვრნენ.

მკბენარების მთელი ჯარი
სწილოს კუდზე ცოცხავს,
უცხად, კუდი მოიქნია
და ყველა დაცოცხა.

სწილომ დინჯად გზა განავრძო,
აღარ გაისარჯა,
სამწერეთმა კი ირწმუნა,
სწილო დაისაჯა!

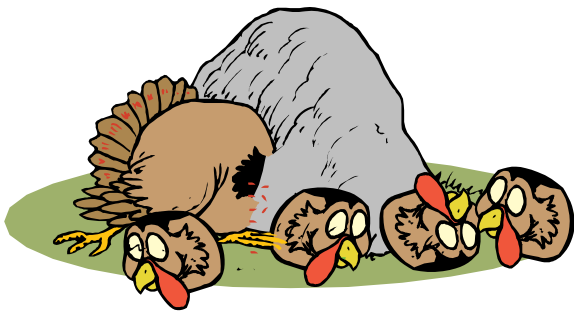

ანდაზა: ტურა ვერ იქმს ლომობასო..

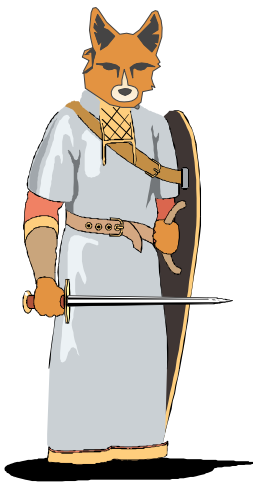
მატეუარა მელა

ტეუილები გუდა ჰქვია
კუდბუთქუნა მელას,
ისეთ რამეს მოიგონებს,
თავბრუს ახვევს ყველას.

დათვის უთხრა, რომ შეუელაზავს
ინდაურთა ჯარი,
ტანზე სცმია ძველისძველი
ლითონის აბჯარი.

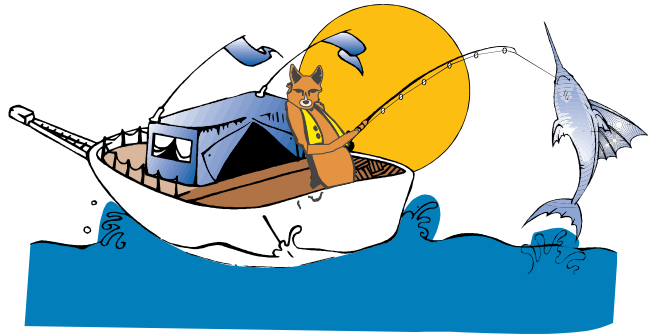

თათში ხანჯალი სჭერია,
დაუჭრია თავები,
დილიდან კი გაჰკიოდნენ
თურმე, სოფლის ქალები.

მგელს უთხრა, რომ ცხვრების ფარა
სულ ერთ წამში ელანა,
თურმე, ისე გამოდდა, რომ
მიწას დაეტყანა.

მებაღურს დაუჭერია,
ორი ნაზი თევზი,
ტურანს უთხრა: შევჭამეო
რამდენიმე დღეში.

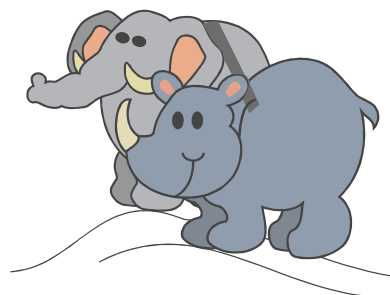

ხარებს კუდები ვაგლიჯე,
გადავბი ერთურთს,
ბეწვის სიდი გავაკეთე,
რადგან ასე მე მსურს!

ლომს უთხრა, რომ ვეფხუეკები
მოვიყვანე გონზე,
კლანჭები მძივად მისხია,
თავი ურტყეს მორსე.

ჭკუაზე მომიყვანია
მარტორქა და სპილო,
უღელში წევილად შევანი,
უნდა დამიჯეროთ!

ტუგია არც კი მეკარება,
კანს არ მიჭრის ხანჯალი,
ხარ-კამეჩებს ვახრამუნებ
მუნის მორსე დამჯდარი!

სათქმელი, რომ მოათავა,
თავზე იგრძნობადე,
– ვაი, დედა! – ჩემს ტუილში,
მევე გავინლართე!

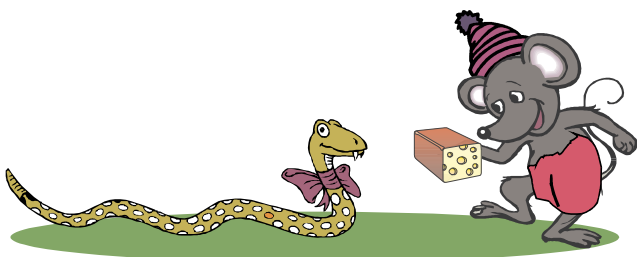
. . . „ტუილს მოკლე ფენი აქვსო“ –
ასე ამბობს ვეველა,
ახლა, საეელო გამსდარა
მატუარა მელა.

ანდაზა: ტუილის მთქმელს მართალსაც არ დაუჯერებენო.

ელი-მელი

მწვანე ველზე მოსრიალე
მოლილინებს მინდვრის გველი...
დაინახა თავუნიას
სურგზე უღვეს დიდი ვველი.

მათთან მივალ, რას ვაკეთებ? –
თუმც სიკეთეს სულ არ ველი,
იქნებ ძვლები დამიტოვოს,
გავისველო მცირედ ველი!

მოდუღუნებს თავისათვის
გაბერილი დათვის ბული,
„ელი-მელი“, რასა ვხედავ? –
ჭუჭჭუკობენ თავგვი, გველი.

„ელი-მელი, ელი-მელი“,
თავუნიავ, შენ მე მელი?
– შენ რა გქვია? – ალბათ გველი,
სწილო მოდის, იმას ველი!

– ნუ მაშინებ, ის მითხარი,
სად იხოვე შენ ეს ვველი?
– მერე შეგჭამ, „ელი-მელი“,
მსუქანი ხარ, გემრიელი!

„ელი-მელი, ელი, მელი“ –
მოიმღერის რუსი მგელი...
– უი, ამას რასა ვხედავ?
საუბრობენ თავგვი, გველი.

შორიდან კი თვალს ადევნებს
უსინდისო რუსი მგელი...
– თავგვის ძვლები მერგოს იქნებ,
მეც მოწილე მათი ვხდები!

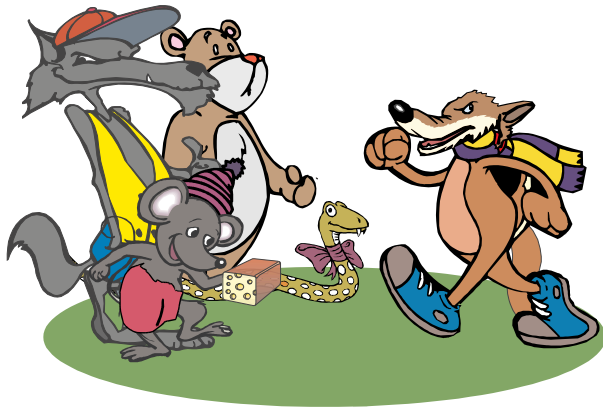

„აბა დელი, დელი, დელა“,
 მოცანცარებს ტყიდან მელა...
 დანახა დათვის ბელი,
 ეველთან თავვი, თავვთან გველი.

იქვე არის რუსი მგელი...
 – ამ საქმიდან კარგს არ ველი,
 იქნებ, თავვი მე შევჭამო,
 დავაგორო ხევში გველი!

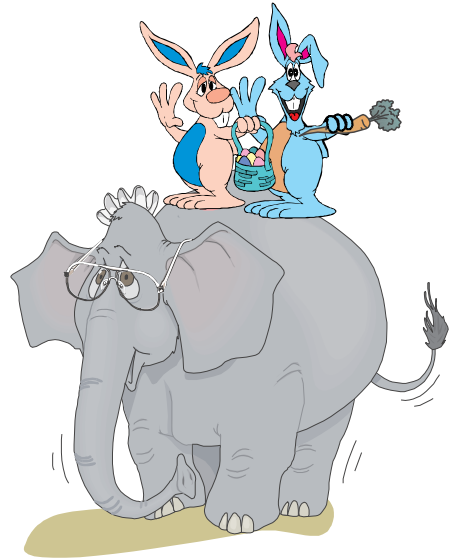
– გავამეგო რუსი მგელი,
 თაფლზე ვგსავნო დათვის ბელი,
 ეველი ჩაროხად ვაყოლო,
 ვარ კი ნეტა, ამის მქნელი?

„ელი-მელი“, თავვი, ეველი,
 გაბერილი დათვის ბელი,
 ეშმაკუნა მელაკუნა
 და მშიერი რუსი მგელი.

ეველან თურმე ლუკმას ელის,
 რადგან არის დაუბმელი,
 სასწრაღო კი აქ გაჩენილა,
 მსუქანი და გემრიელი.

ელი-მელი, ელი-მელი,
 მოდის სწილო ხორთუმგრძელი,
 ზედ ბაჭიები ცეკვავენ, –
 რა ქნან აბა, მასზე მეტი?

ათაფხურდა რუსი მგელი,
 აბზრიალდა მინდურის გველი,
 – ბაჭიებო, საუვარლებო,
 ეველან ჩვენი ლუკმა ხდებით!

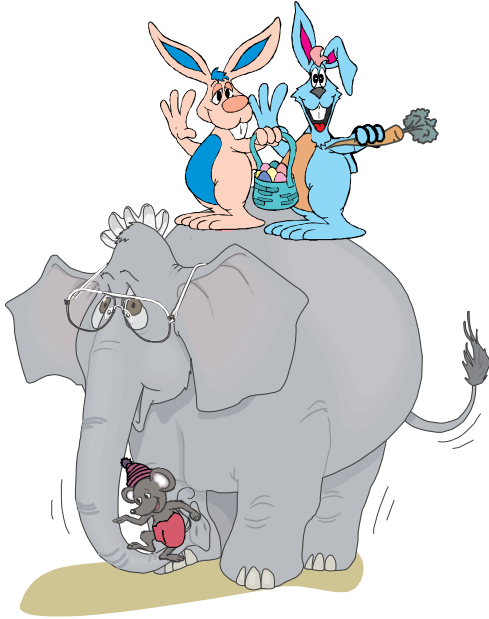
– მელაკუნად, დათვის ბელო,
 ახლა მაინც ვერა ხვდებით? –
 აქ რაც არის, ჩვენი გვჭირდება,
 გსურთ თუ არა, წაბრძანდებით!

– თავვს გველუკა გადანახსლავს,
 მე ბაჭიებს შევექცევი,
 თქვენგან სველ წერტილს არ
 ვტოვებთ,
 თუ კი ბრძოლას შეეცდებით!

– თუ გსურთ, ჭამეთ თქვენ ეს სწილო,
 ხორცი ირგეთ ასი კილო,
 – ჩვენ არა გვსურს, არა სწილო,
 ბაჭია გვსურს თითო კილო!

ბაჭიებმა ენა უევეს,
 – აბა, როგორ არ გაგაკილოთ?
 ამობრძანდით სწილუკანზე,
 იქნებ, ჩვენვე ავაკივლოთ!

თავი ხორთუმს აჭევა ნელა,
 ეველს იზარავს ჩუმად მელა,
 გაძუნძულდა რუსი მკელი,
 უკან მისდევს გესლით გველი.

– „ელი-მელი“, ამ ამბიდან
 ნუთუ კიდევ რამეს ელით?
 სწილო თავს არ შეუძინდა,
 ბაჭიები კვლავაც ვმღერით!

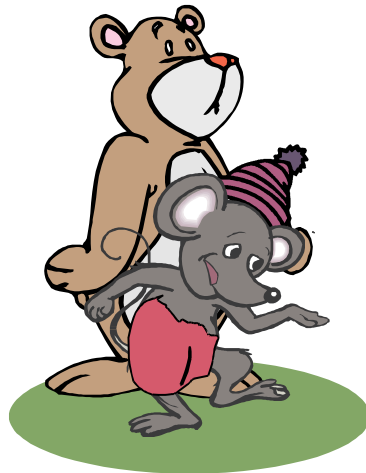
– ვიდრე სწილოზე ვისხდებით,
 საფრთხე, მართლაც სულ არ გველის,
 „ელი-მელი, ელი-მელი“,
 გველმა ჭამა რუსი მკელი.

ანდაზა: შვიდჯერ გასომე, ერთხელ გაჭერიო.

მელამ მუცელში აგ ზავნა
 თავუნის დიდი ეველი,
 მშივრები კი დარჩენილან
 თავუნა და დათვის ბელი.

„ელი-მელი, ელი, მელი“,
 ასეთია ზოგის ბედი,
 ერთს ეველადფერი ერგება,
 მეორეს კი, არაფერი.

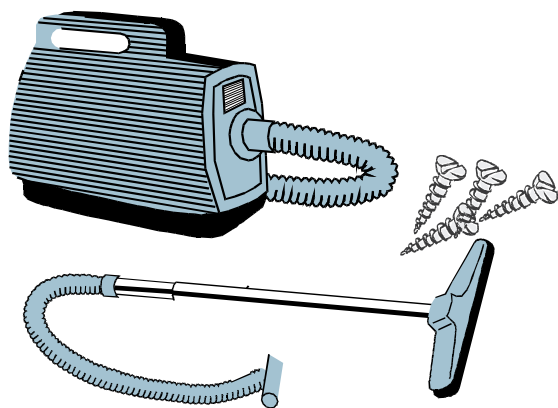

არ დადონდე თავუნიავ,
 ნუ წუნუნებ დათვის ბელო,
 შემდეგ ზღაპრის სიუჟეტში
 იქნებ, თქვენაც რამე გერგოთ!

კოსმონავტი ჯაბა

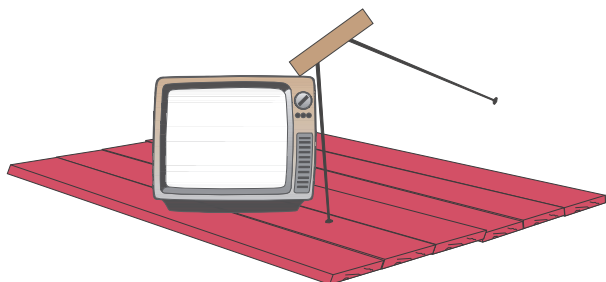
გადაწვივითა ჯაბუნამ,
შექმნას რამე ახალი,
– სულელ ბავშვს, რომ მეძახიან,
ეველას დაუცე თავხარ!

მინდა კარგად გაიგონოთ,
რაც მოხდა ამ ოჯახში,
რაკეტა მსურს დაუამხადო,
მე, მშობლების მოსვლამდის!

ამოიღო მტვერსასრუტი,
ჭანჭიკები აცალა,
რაც შედმეტად მოეჩვენა,
სულ ნაგავში ჩაცალა.

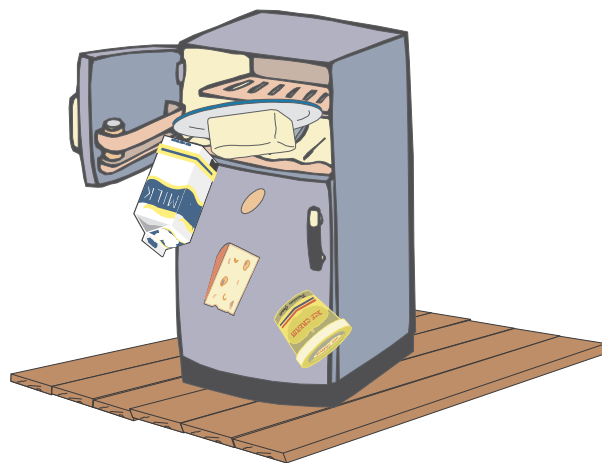
ტელევიზორს მოაცალა
ხახდამჭერი ანტენა,
ჩასართავით მტვერსასრუტი
ენერჯით დატენა.

მობილური ტელეფონი,
თოკით აბა რაკეტას,
მის კორპუსში ძაღვიძარა
გაჭირვებით ჩატენა.

ესეც, რომ აღარ იკმარა
კუდად „ფენი“ მოაბა,
მუარად ჩართო ჩამრთველში და
ზედ უოჩაღად მოახტა.

მოაგონდა, რომ საკვალი
საჭიროა გზაში,
სიჩქარისგან გამოგლიჯა
მან მაცივარს კარი.

იქიდან კი ვადმოცვივდა
ბოსტნეული მრავალი,
ზედ არაყანი მოესხა,
თვით დამხადდა სალათი.

კატამ გუელში ჩაიცინა:
 – რა შტერია ჯაბა,
 მაცივრიდან მოხერხებით
 ძენვი მოიპარა.

სანოვანის ჰარკი წელზე
 ქამრით დაიკიდა,
 თმის საშრობს ცუცხლი გაუჩნდა,
 თავში წაიძინა.

უცებ, კარი გაიღო და
 შემოვარდა დედა,
 ჯაბამ გაფრენა ვერ შესძლო,
 თვალი დაუბნელდა.

მიიბრინა, გამოთიშა
 ჩამრთველიდან „ფენი“,
 ოს, საიდან გამიჩნდიო
 ბავშვი ასე შტერი?

ანდაზა: არამკითხე მოამბეო, მიტყეპეს და მიაგდესო.

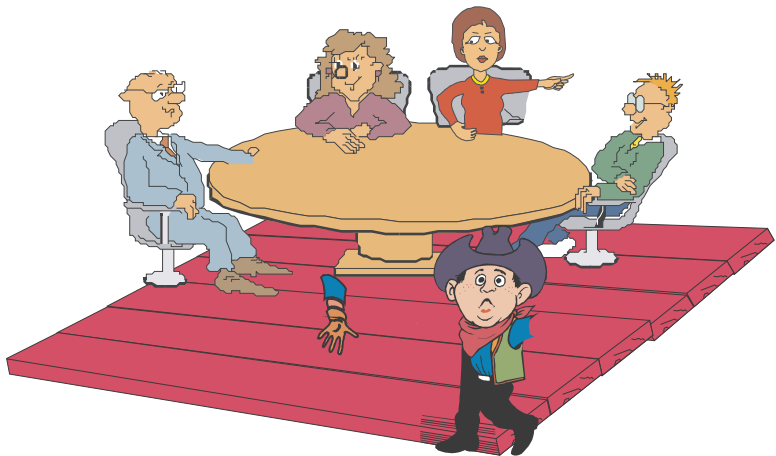
ჯაბა ოთახში შეაგდო,
 მოუკეტა კარი,
 – ჭკუა თუ არ ვასწავლეო,
 არ ვუოფილვარ ქალი!

მაღე მამიკოც გამოჩნდა,
 მასაც ელდა ეცა.
 – ბავშვის გაზრდა არ გვცოდნია,
 ხელიდან გაგვექცა!

ჯაბა დღესაც ვერ მიმხვდარა,
 – რად ბრახობენ მშობლები?
 ბებო-ბაბუ გამიგებენ,
 ვგრძნობ, არიან მომხრენი!

მაგრამ, აქაც გაუცრუვდა
 მას იმედი ამჟამად,
 დრო მოვა და იამაყებთ,
 ჯაბა კაცი გამხდარა!

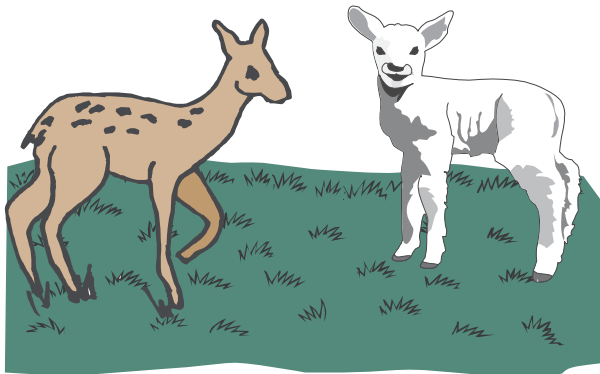
. . . განსოვდეთ, რომ არასოდეს
 არ აკეთოთ ის,
 რაც თქვენს ოჯახს აზარალებს,
 რაც საჩხუბრად ღირს!

მგელი მგლობას არ მოიშლის

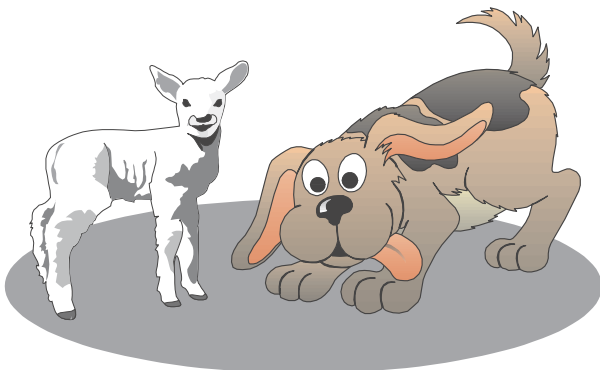
ცხვარმა ერთი ბატკანი შვა
ამაყი და აყუია,
– მარტო მინდა სეირნობა,
მე გარტობა მაკლია!

განიზარა ჩუმად ერთხელ,
გადირბინა ველი,
ტირილის ხმა შემოესმა,
დანიანა შეელი.

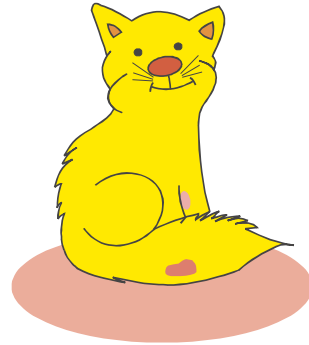

– რა გატირებს ზაწაწინა,
ნუთუ დედა მოგიკლეს?
არ იდარდო, შევეცდები,
მეგობარი, რომ ვიქნე!

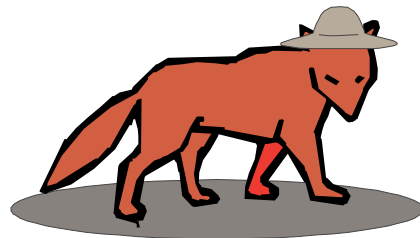
გზას გაუდგნენ, დანიანეს
ძაღლის ლეკვი ზატარა,
ამ წუთიდან მოგვიწევსო
მისი ყუფის ატანა.

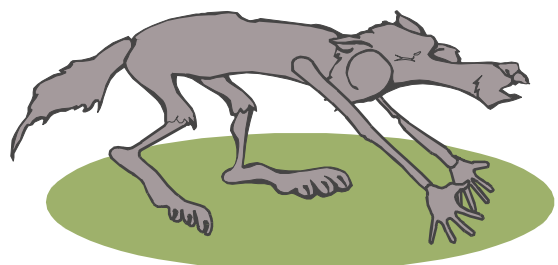
მიდიან და ამშვიდებენ
ერთურთს ტკბილი სიტყვებით,
კნუტის კნავილს მოჰკრეს ყური,
შენც ჩვენს გუნდში იქნები!

უცებ, გზასე გადმოუსტათ
ზაწაწინა ძელუკა,
– ობოლი ვარ, შემობრალეთ,
გამოგუვებით მე უკან!

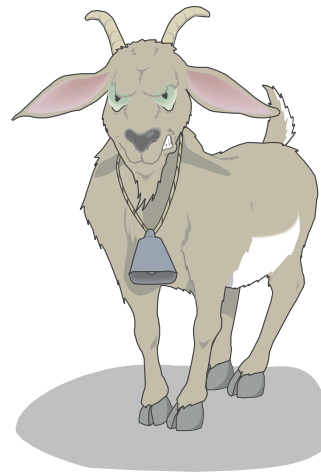

ისიც გუნდის წევრი გახდა,
დაემატათ ძელუკაცა
ჯერ მისი არ ეშინიათ,
რადგან არის შტერუკა.

საღამო ჟამს დაინახეს
თხა რძით სავსე ცურით,
ზატარების შემხედვარე,
სინარულით ტირის.

მე, ციკნები აღარა მყავს,
თქვენ გიძვილებთ, ვფიცავ,
გაჭმევთ რძეს და დედასავით,
მტრისაგან დაგიცავთ!

ექვსი შვილის დედა გახდა
თხა საღამოს უკვე,
მუბუ ყველას მოაწოვს,
თავი იგრძნო უკეთ.

რადგან ოჯახი შეიქმნა,
ფიქრი იწვეს ბინაზე,
უსაფრთხო აღვილი გვსურსო,
ჩვენი მტრების ჯინაზე.

ითათბიროს: იქნებ, სჯობსო
ბინად მუდრო ქვაბული? –
მართლაც მთაზე შეარჩიეს,
დიდი გამოქვაბული.

წამოხარდა თხამ შვილები,
სითბო უხვად უყო,
დედობა კი ყველამ ერთხმად,
ტკბილი სიტყვით უქო.

თხა და ცხვარი ბაღასს ჭამდნენ,
კატა თავვებს იჭერდა,
ხშირად ნადავლს მელიასთან
გულით მმურად იყოფდა.

ერბო-ყველი, მგლისთვის ჰქონდათ,
ძალლიც მისებრ ძლებოდა,
ცუდზე არც კი უფიქრიათ,
მაგრამ ყველა ცდებოდა.

ცოტა ხანში მგელმა იგრძნო
ცხვრის საამო სუნი,
– კბილი უნდა გამოვკრაო,
ვაფრთხობინო სული!

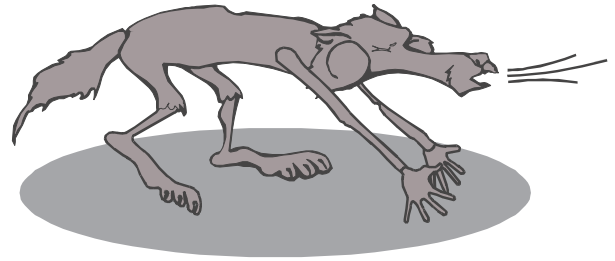
ძალლი, აბა რის ძალლია,
მგლის ფიქრი ვერ გაიგოს,
ცხვრის დუმაზე კბილის გაკვრით
მგელმა მანვე დაიგო.

შეიკრიბა ოჯახი და
სასამართლო შედგა,
მკვლამ მოკატუნებულმა,
თქვა, რომ ძლიერ შეცდა.

გაამეფეს ოჯახიდან,
უცებ აზრი იცვალეს,
– მკლისგან ბატონი იშვასო,
ამას ვინმე იწამებს?

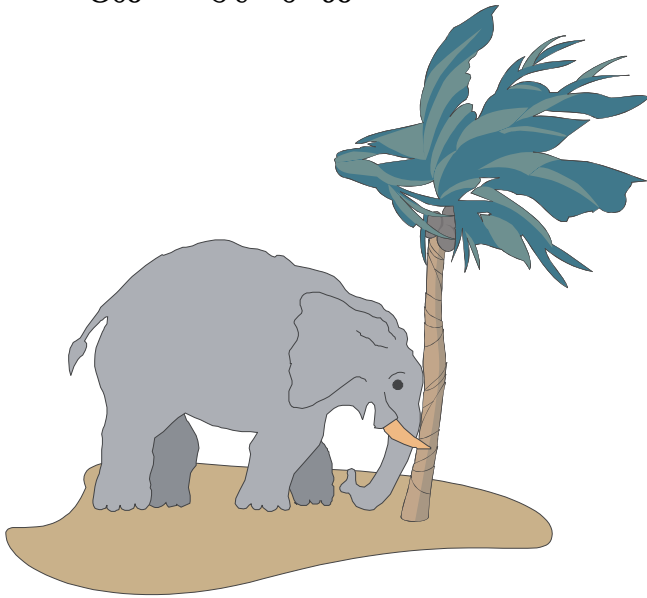
... მკელი, მანც მკლადა რჩება,
ის სუსტების მტერია,
შეგონებას ვინც უარყოფს,
ოღითგანვე მტერია!

ანდაზა: მანყე ისე დააგე, შიგ არ გაიხლართო.

ეს სუველას საქმეა

გააზვებულ სწილომ ტყეში
ხეებს ძირი უთხარა,
ისე მშვიდად წამოიქცნენ,
სიტყვა არც კი უთქვამთ-რა.

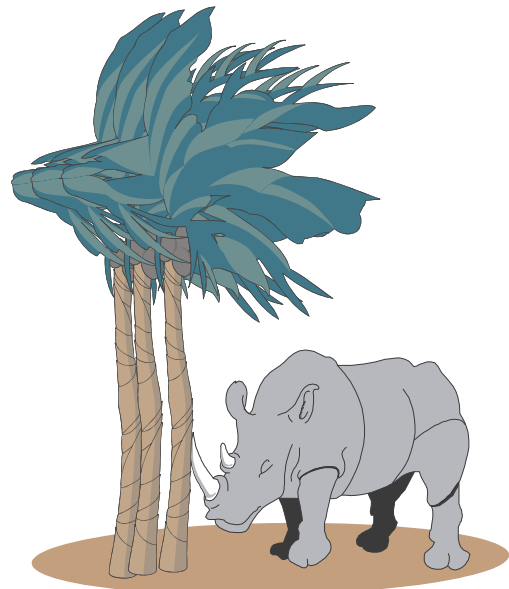
დათვმა თავი აარბდა,
– ეს სწილუკას საქმეა!
ლომმა თქვა, რომ რა მოხდაო? –
ტყე ხეებით სავსეა!

ცოტა ხანში მარტორქამ
ხეთა რივი დატორა,
მაიმუნთა ჩხუბმა კი,
ხისვან ღერო დატოვა.

არც ამჟამად იმტვრია
ლომმა თავი სასჯელად,
მეფე ვარო, დრო არ მაქვს,
სულელთა დასასჯელად!

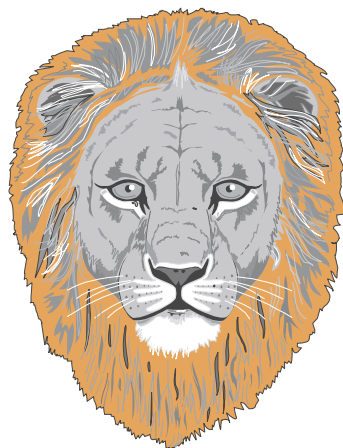
უამრავი ხე გაქრა,
მათ ჩხუბში და დავაში,
ბრძანება გამოიცა
იმ წუთიდან ძალაში.

ვინც გაბედავს ხეების
დატორვას და მოთხრას,
მეფე აღარ დაუშვებს,
იმათ ტყეში ეოფნას!

მაგრამ ტყე აღარ არის,
ხრიოკია მიწა,

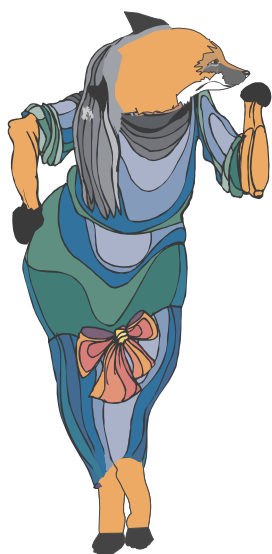
ცხოველების უფლებებს
დღეს სოფნარკი იცავს.

... გახსოვდეთ, რომ ბუნების
ბედი უველას ენება,
მისი გაჩანაგება,
სუველას შეგვენება!

ანდაზა: სოფელი ვნახე უძაღლო, შიგ გავიარე უჯოხოდო.

მეტიჩარა მელა

მოდიოდა ალიონზე
მელაკურა ცეკვა-ცეკვით,
გაგაოცებთ მსმენელებო,
ისეთ ცხელ-ცხელ ამბებს გეტყვით.

– არც კი იცით, რომ ამ ტყეში
აჯანჯაკი მეფობს ვეფხვი,
რადგან ლომი აღარა გვევაფს,
თავში ურტყა ვეელას ძეხვი!

– არც ის იცით, ემზადება
დათვი ვეფხვის გასაგდებად,
მეც მსურს მალე გაზნდე მეფე,
მსურველთ რიცხვი გასამდება!

ვიცი, მალე დაიწყება
სისხლისმღვრელი ომი,
ერთურთიც დაუწვევტიათ,
მეფე ვხდები მკონი!

თუ ამირჩევთ, ტაშ-ფანდურით
აგაცეკვებთ ვეელას,
დრო მოვა და დაიძახებთ:
„გაუმარჯოს მელას“!

ასე ახდეს ვეელაფერი,
რაც მელიამ იქადა,
ორივენი განადგურდნენ,
ვეელას გულმა ისარა.

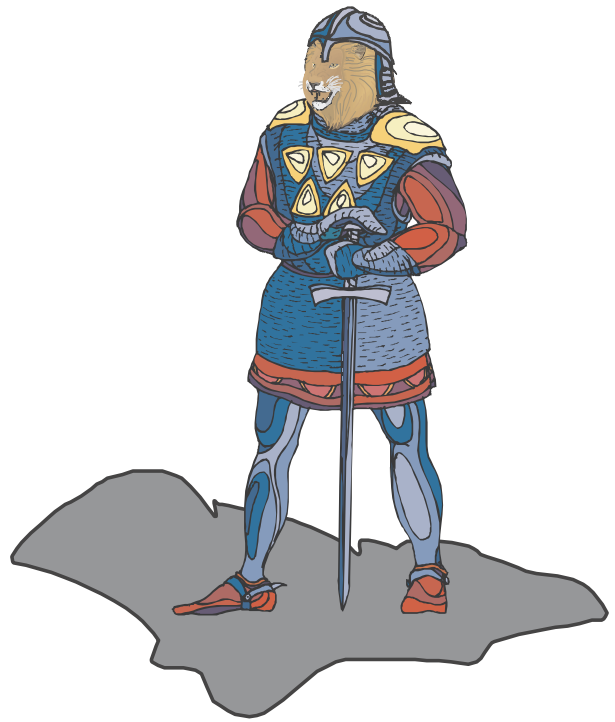
მელაკურა გაიძახის:
– მე მსურს ამ ტყის მართვა!
კვლავ აკივლდნენ ცხოველები,
ჩხუბი გაიძართა.

ერთურთს ცხვირები უმტვრიეს,
მუშტი ურტყეს თავებში,
მელა კივის: ღმერთო ჩემო,
ეს რა შარში გავები!

შემობრძანდა მეზობელ ტყის
მბრძანებელი ლომი,
ვეელას ენა აწვევტინა
მოქნეული მორით.

„შიში შეიქმს სიუვარულსო“ –
განსენდა უველას,
ტეიდან ჰანხურით ისროლეს
მეტეიარა მელა.

. . . ასეაო, როცა უველა
მოინდომებს მეფობას,
თითო ჰანხურის მოხვედრა,
წესი არის ეტეობა!

ანდაზები: სხვის ცხენზე შემჯდარი, მალე გადმოვარდებაო.
უღონო, ღონიერთან მუდამ დამნაშავეაო.

აჯაფსანდალი

ჰომიდორმა ბადრიჯანი
რომ იხილა ლურჯი,
შეიხიხდა, დაიღრიჯა,
აიპრინა ტუჩი.

– არ ვისურვებ ჩემს მეზობლად,
რომ სასწაობდეს მანინჯო,
აღბათ არც კი მოუნდებათ,
გემოთი რომ ვაგსინჯონ.

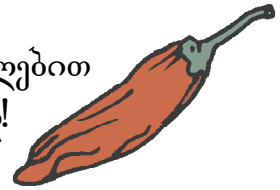
– რას გიშავებ, მიწას ვუძმეგრ,
ჩემთვისა ვარ ბოსტანში,
იქნას მანინჯ ვერ დამწამებ,
წუწუნა ვარ, მოფთქვამდი.

– თუმცა, ძლიერ ღამაში ხარ,
ენა მწარე გქონია,
შენი თავი ამ ბოსტანში
ძალზე კარგი გკონია!

წინაკამ თქვა: ჰომიდორო,
რად ამწარებ მეზობელს?

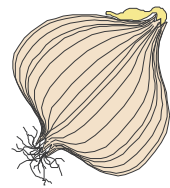
თუ ასეთი ღრმობრძანდები,
ვერ იშოვი მეგობრებს!

– შენც ხმას იღებ, მეტიხარავ? –
ისუსხები მწარედ,
ორივენი მწამს ითვლებით
ბოსტანულში მავნედ!

– კარგი, აღარ დაილაღე
ჰომიდორო ეჭვებით?
– არ გრცხვენია, შე ცრემლმდენო,
ხახვო მე რომ მედრები?!

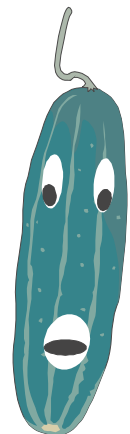
ჩემზე რაღას იტყვი ნეტა?
ნიორი ვარ სუნიანი,
თუმც მიწაში ვიმალები,
გამოვდექი გულიანი.

შენ კი ფერით და გემოთი
თავს იწონებ ჰომიდორო,
რატომ გინდა, რომ ყველანი
მწარე სიტყვით მოინდურო?

არა, არა, ვერ ვაიგეთ,
სულ არ არის ავუია,
ჰომიდორი კეთილია,
თუმც ძარბილი აკლია.

– არ მჭირდება შენი დაცვა,
შე ბუსუსა კიტრო,
ეგდე შენთვის მანდ მიწაზე,
იქნებ, ვაიკვირტო!

ოხრახუში, ქინძი, კამა,
აუჯანყდნენ ჰომიდორს,

– ვინატრებდი, რომ მწვანელი
კვერდით აღარ მომიღონ!

მათი დავა სულ ერთ წამში
ბეზოს მოსვლამ შეწვიტა,
კადუწვიტავს ბადრიჯანი,
ზომიდორი ეწვიტა.

ჩანლაგა კალათაში,
შემოუწყო მწვანელი,
ხახვი, ნიორიც მოთხარა,
რომ ამხადოს სადილი.

ეველამ ერთად მოიყარა
ქვამში თურმე თავი,
ზომიდორმა შეიცხადა:
– ვაი, ჩემი ბრალი!

აჯანსანდალს მოგართმევთო,
ოჯახისწევრთ უთხარა,
კემრეული იქნებაო,
მარტო ჭამა უნდა!

კიტრისგან და ზომიდორისგან
დანამხარა სალათი,
დაჭრილ ხახვთან და მწვანელთან,
შესაჭმელად მხარა არის.

...ფერს და ზომას რა აზრი აქვს,
მთავარია გუნება,
ეველაფერი ერთში იყოს,
ასე, არ მეგ უღება.

მეც კარგი ვარ, შენც კარგი ხარ,
ისიც რამედ ვარგა,
ლანძღვას აღბათ ის აჯობებს,
არაფერი არ ვთქვამთ.

ან არა და მოვიგონოთ
კარგი, მერე სიავე,
იმის მიხედვით განვსაჯოთ,
მისთვის თუ რა ივარგებს.

მარტო ცუდი რატომ ვთქვამთ? -
როცა კარგიც ახლავს,
უაზროდ კი ვინმეს ლანძღვა,
სიკეთეს მთლად მთანთქავს.

რა აზრი აქვს კინკლაობას,
ან უაზრო ქილიკს,
ეველა ერთ ქვამში ვინარმვით,
აი, ამას ვჩივით!

მღევ გოჭუნას ოინები

„თხლან-თხლუნ, თხლან-თხლუნ“,
ათხლანუნებს გოჭუნია სალანფავს,
ჭამის მეტი ღორმეცეელას
არაფერი არა სწამს...

თუმც შვილები მის დედიკოს,
სხვებიც ბევრი ჰყოლია,
გამორჩევით უევარს თურმე,
რადგან „ბრძენი“ ჰგონია.

სახელიც კი უჩვეულო,
მღევ-გოჭუნა დაარქვა,
სასაცილო შარვალი და
მაისური ჩააცვა.

სისხამ დილით გოჭუნია
მიატოვა ოჯახი,
მიღრუტუნებს მწვანე ველზე,
უკან მისდევს ქოფაკი.

– „ჰამ-ჰამ“, გოჭო, გონს მოეგე,
დაუბრუნდი სახლ-კარს,
თორემ მგელი დაგიჭერს და
კბილს მაგ დრუნჩხე გააკრავს!

– მერე, შენს შარვალს ჩაიცვამს,
შენს მაისურს მოირგებს,
მუცელს როცა გამოიძობს,
მწამს, რომ დიდხანს მოილხენს!

– ძალიძვილო, ცუდად მიცნობ,
გთხოვ, შეწვიტო ეფა,
მაგ შტერ თავში შეუშვი, რომ
გოჭი გმირი ხდება!

მგლების სულ არ მეშინია,
იქით გავეკრავ კბილს,
ჩარონად კი დავაყოლებ,
მჟავესა და ტკბილს!

– მღევ-გოჭუნა, დედა გეძებს,
მოენატრე ვიცი,
გჯეროდეს, რომ დაიხჯები,
არ გიშველის ფიცი!

– ქოფაკუნა, წადი სახლში,
მოუარე საღორეს,
მეშინია, არ ჩაგელანო,
ვგრძნობ, შიშმილი მალონებს!

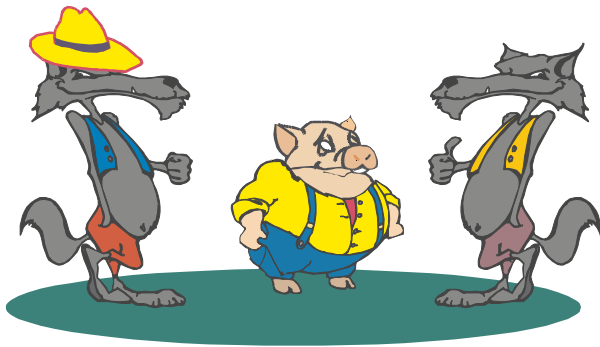
– „ჰამ-ჰამ“, – ტვინი არ გქონია,
მტრების ლუკმა განდები,
შიშისაგან საცოდავო,
ხის ტოტხეც ვერ ანტები!

– ჯანდაბამდის გზაც გქონია,
იცი, ეხოს ვდარჯობ,
სიჯიუტით ვირსა ჰგავხარ,
აი, ამას ვაღალლობ!

„ცა ქუდად არ მიაჩნია,
დედამიწა ქალამნად“,
გოჭუნია მისტუნაობს,
ხედავს, უკვე დაღამდა.

მგლებმა ალუა შემოარტყეს,
უბრიალეს თვალები,
– დრო მოვიდა, ღორუკებმა
გვიბრუნონო ვალები!

აკანკალდა მღევ-გოჭუნა,
ჩაისველა შარვალში,
– იქნებ, ცოტა ვისტუნაო,
თქვენს მუცელში ჩასვლამდის!

მგლებმა კბილები დაკრიჭეს,
ანლოს იწეეს მისვლა,
– დროა, ავხტე ხის წვეროზე! –
ძაღლის ნათქვამს მისვდა.

ისკუპა და ნამვის ტოტზე
დაეკიდა შარვლით,
განსაშრობ სარეცხსა ჰგავდა,
აღრუტუნდა ტანჯვით.

მზემ სხივები მოაფრქვია,
მგლების ხროვა დაშალა,
ძაღლის ყეფა შემოესმა
და ფეხები გაშალა.

„ფხრიწი“! – შარვალი გაინა და
გოჭი მოჭქრის სიდან,
ქოფაკს ზურგზე დაასკუნდა,
თავს, ხომ მხედრად თვლიდა.

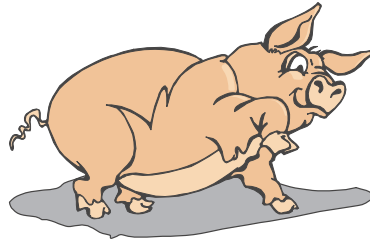
– „აჩუ-აჩუს“ – გაიძახის,
ფეხებს ურტყამს ფერდებში,
ძაღლი უეფეს: მღევ-გოჭუნავ,
ცხენში ხომ არ გეშლები!

ეზოში, რომ შემოვარდა
მოისროლა მიწაზე,
– იქნებ, ახლა გამოსწორდე
ჩვენი მტრების ჯინაზე!

წამომომსტარმა გოჭუნია
შეუტია იქით,
– ვინა გთხოვა, რომ მოქანდი,
ჩამიშალე ფიქრი!

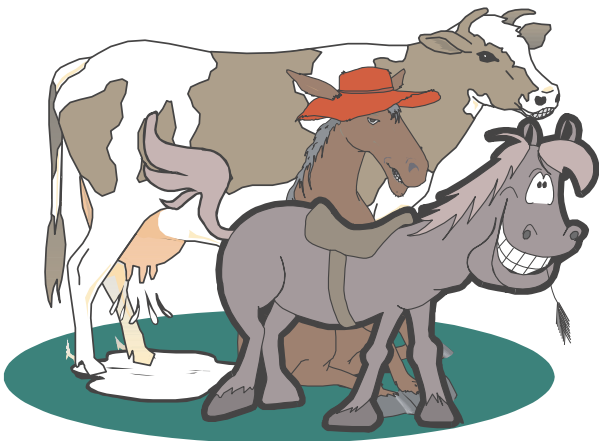
– ღამით მგლები გადაუვლანაჲ,
დილით ლომი მივირთვი,
შენ კი, საქმე გამიფუჭე,
თან ვმირობად მიითვლი.

– უსინდისო ბრძანებულხარ
მღევ-გოჭუნავ, გატეობ,
სასაცილო ტუილებით
გგონია, რომ ვგართობ?!

ცხენმა ხიხინი ატენა,
ვირმა იწყო ეროყინი,
ფრინველები აკრიანდნენ,
ჯოჯოს აუტუდა ბოყინი.

სიცილისგან ძროხუნია
მოიწველა თვითონ,
ცხვრებმა იმდენი იბლავლეს,
ბატკანი შვეს თითო.

გოჭუნია გაიზარა,
სადორეში შეძვრა,
მის მაგიერ დედიკუნას
მეზობლების შერცხვა.

ამის შემდეგ მღევ-გოჭუნას,
ცრუ-გოჭუნა დაარქვეს,
შარვლის ტარების უფლება
სამუდამოდ წაართვეს.

ანლა დიდი ღორი განდა,
ლაფში უეუარს ვდება,
მისვდით, ჩემო პატარებო,
თურმე რა არ ხდება?

გოჭს იმქამად გაუმართლდა,
თუმც სახელი დაკარგა,
... განსოფდეთ, რომ თქვენი ქცევით,
თქვენს მომავალს განკარგავთ!

„თავის გატენა სჯობია,
სახელისა გატენას“,
არ იკითხოთ სასაცილო,
სიტყვა რატომ დაგერქვათ!

თუ ჭკვიანი გაძლეუთ რჩევას,
დაუჯერეთ სჯობია,
სულელური საქციელით,
ვეულა თავის მგობია.

„მტერი ვერას დაგიშავებთ,
რასაც თქვენ თავს დამართებთ,“
არ იფიქროთ მოხერხება,
თქვენ საქციელს ამართლებს.

„კოკა ხშირად ტედება ვხაზე,
როცა წყალი მოგვაქვს,“
ყოველთვის არ გაგიმართლებთ,
ანრი ნათქვამს მოჰგავს.

„შვიდჯერ ვაწომვის შემდგომად,
ერთხელ უნდა გაჭრათ,“
შეგონება ბრძნულად თქმული,
რეალობა განლავთ.

კვერცხი თუ ქათამი – რომელია მართალი?

მელამ ღამით გაუთხარა
ერთ საქათმეს ძირი,
შეუძანა ქათამებს რიხით:
– გეყოფათო ძილი!

აფაფხურდნენ, აკრიანდნენ,
რომ იხილეს მელა,
შიშისაგან მოკუნტულნი
კანკალებენ ვეელა.

წინ წამოდგა ჭრელაჭრულა
ქაჩრიანი დედალი,
– თუ ჩემს კითხვას უპასუხებ,
შეგვსანსლეო ვეელანი!

თქვი, მზადა ვარ მოსასმენად,
დაეთანხმა მელა,
– კვერცხი იშვა თუ ქათამი
ზირველადო ნეტა?

მელამა თქვა: ალბათ კვერცხი,
– არა, ალბათ ქათამი!
– ქათამი საიდან იშვა?
არა ხარო მართალი!

საგონებელში ვარდნილმა
მელამ ძაბა ტვინი,
ამას თუ ვერ ვუპასუხე,
მიძანეთო ვირი!

ჰო, კვერცხია, დამეთანხმეთ!
– კვერცხებსა სდებს ქათამი!
არც ასეა, არც ისეა,
პასუხიო მართალი!

იკამათეს, ისორხოცეს,
არ აჩერეს ენა,
ამით ძლიერ დააბნიეს
მეტეხარა მელა.

სანამ დავა გრძელდებოდა,
დანათენდათ თაუზე,
პატრონს კარი გაუღია,
მელა იცნო ხმაზე.

ზედ ტომარა ჩამოაცვია,
მოიკიდა ზურგზე,
– მელაკუდა, გსურს გაიგო
შენ სიმართლე თურმე!

პასუხი კი მავ კითხვანზე
დღემდე ვერვინ გასცა,
ემმაკი ვარ, მელაკუდა,
არასოდეს არ თქვა!

შენთვის დედას უჯობნია,
ვგრძნობ საუელოდ იქეცი,
გულებრევილო ბრძანებულხარ,
ველარც კი გაიქეცი!

– ბებრუნანა განლავარ,
საუელოდ ვერ ვივარგებ,
თუ გამიშვებ, შვილს მოვიყვან,
ბეწვად შენს ცოლს მივართმევ!

მაშინ ეველა მოიყვანე,
ვგრძნობ არიან ზატარები,
სიცვიეში თბილ ქურქს მეც ხომ,
სინარულით ვატარებდი!

გაცუნცულდა ჩვენი მელა,
დაუქნია თათი,
– შენზე ჭკვიანი ვუოფილვარ,
ამას ვერც კი ჩახვდი!

მელა, აბა რის მელაა? –
ემშაკობა დამალოს,
მოხერხებით თავს, რომ იძვრენს,
აი, ამას ვაღალობთ!

... ამისათვის საჭიროა
ცოდნა ეველა სრიკის,
რად ვასწავლით ამ იგავებს? –
მეონია, რომ მიხვდით!

თუ არა და, მსხვერპლი ხდები,
ისულებებ თავს,
ანეთი კაცის ცხოვრება,
არაფერს არ ჰგავს.

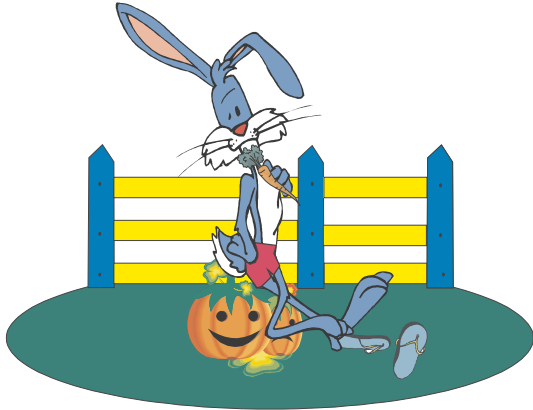
„ჭკუა ალესილ ხმალსა ჰგავს,
მოხერხება ფარს“,
გონიერად იწოდები,
თუ დაიძვრენ თავს.

– კვერცხი იშვა ზირველადო!
– არა, იშვა ქათამი!
მარტო დმერთმა იცის ალბათ,
რომელია მართალი.

გამარჯვებული გოგრა

ღობის ძირას ბოსტანში
ჩაეთვლიდა გოგრას,
უცებ იგრძნო, რომ უბაში
მას რაღაცა მოხვდა.

გაელვინა, იხილა,
ზედ კურდღელი მჯდარი,
ფენი ფენზე გადადევს,
მთლად უსრდელი არის.

აკნატუნებს სტაფილოს,
ნეტარებით კენესის,
ბოდიშების ნაცვლად კი
საუვედური ესმის:

– რა მაგარი უოფილხარ,
მე მეგონე რბილი,
სულ არ ვდარდობ, რომ ფენი
მოგხვდა, მისთვის სტირი!

– ცოტახანი ვიჯდები,
მსურს მივირთვა სტაფილო,
უსრდელობა გსურს ჩემი,
რომ ახლავუ ამხილო?

არ დაგაცდი, ახლავუ
მოგწვევტ, ბურთად გაქცევ,

ვიცი, რომ ვაბრანდები
და ხმას არც კი ვამცემ!

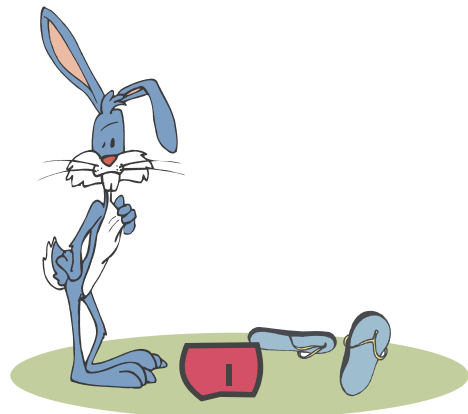
აი დარდი, ფენს გირტყამ,
აქეთ-იქით ვაგორებ,
თუ გასკდები, მაშინ კი,
მუცელში ჩავაგორებ!

– უსრდელი, რომ იუავი,
ეს ვიცოდი ელამავ,
ხვალ დილაზე შევჭამო,
ასე მითხრა მელამა!

– რაო, რა თქვი? – მითხარი,
როდის ნახე მსუნავი?
მინდა ვაგუმასზინმდე
მელას კაკლის მურაბით!

– მას მურაბა არ უეუარს,
ენატრება ჩიჩია,
კემრიელი კურდღლის კი,
ის ნამდვილად ღირსია!

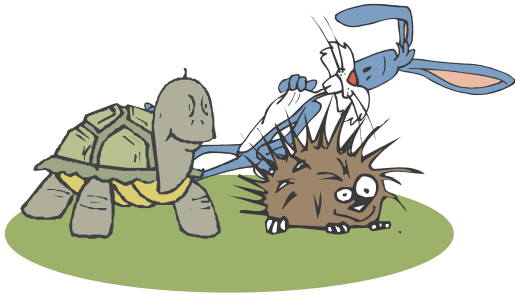
წამოხტა და ფოჩები
მიმოუარა ირგულივ,
სურდა ფენი მიერთყა,
შარვალს მოწედა ღილი.

ჩაეჩანა ფეხებში,
უცებ ზირქვე დავარდა,
კუმ წინლი ჰკრა მანჭიას
და ბურთივით გავარდა.

იქ კი ზღარბი წოლილა,
ზედ დაეცა საწეალი,
ისე დანხვლეტილა, რომ
ვერ უშველის წამალი.

იარების სარჩენად
მას დასჭირდა კვირა,
ვერ წვებოდა, ამიტომ
იდგა თავდაყირა.

ამ დროს სტუმრად ეწვია
მაჩვი ზოლებფენილი,
რატომ გაქვსო ბაჭიავ
ტანი წამლებსეკილი?

– აქვე ახლოს, ბოსტანში
არის გოგრა უვითელი,
მოვისურვე შესანსვლა
და ამიტომ მივედი.

მას კი მელა სტუმრობდა,
იყო სჯა და ბაასი,
გოგრამ სთხოვა: მომართვი,
მაჩვი ორჯერ ათასი!

– გავგ ულისდი, ვეტაკე,
მოვისროლე მელია,
სამაგელი გოგრა კი,
შსამიანი გველია!

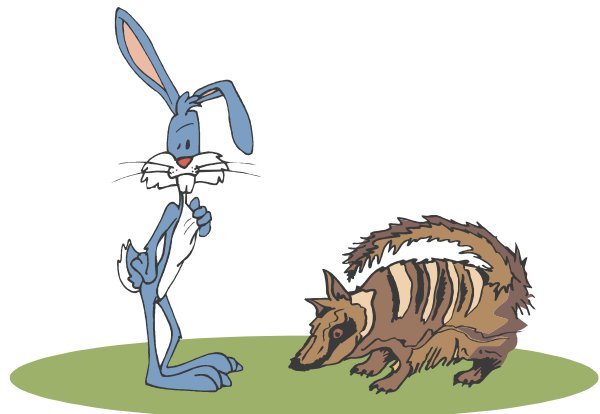
მეგობარი ბრძანდები,
ვერ ავიტან შენსე ცუდს,
გაბერილი გოგრა კი,
მე შენს გამო ძლიერ მძულს!

აჰა, ჯონი აილე,
გაუნეთქე თავი,
მსურს აუვირო ისე, რომ
აქ ისმოდეს ვაი!

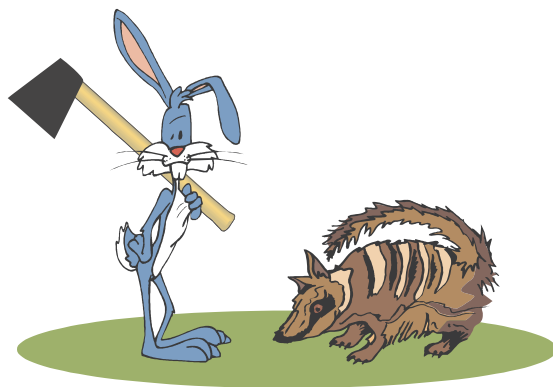
მაჩვი აწონ-დაწონა
სიტყვა თქმული მაცდურად,
– გოგრას მაჩვი რად უნდა? –
ეშმაკობამ გაცდუნა!

უჭკუო რომ იყავი,
ეს ვიცოდი თავიდან,
ანლა აღარ ვტყუვდები,
რადგან წლები გავიდა.

– ვიცი, გოგრა მაჩვის არ ჭამს,
იკვებება მიწიდან,
წევს, არავის აწვალებს,
შენ კი ბოლმით წივიხარ!

– „ტეუილს მოკლე ფეხი აქვს,“
ვერ მაცდუნებ, იცოდე,
ამის შემდეგ შენნაირს,
ბრიუუნას ვუწოდებ!

გაცუნცულდა გოგონასთან,
უთხრა: გამტრობსო ბაჭია,
ირგვლივ ჭინჭარს მოგაყრი,
ჩუსტები არ აცვია.

– თავს წააგებ, შე ბრიუო,
გმართებს აზრის მოკრება,
თუ არა და ვიცი, რომ
თავში მაგრად მოგხვდება!

დასუსხული ფეხებით
ვერას გაკლებს მჯერა,
– არ შეწუხდე მახუნა,
მე მდარაჯობს მელა!

– წადი, უშნო ბრეცია,
საქმეში ნუ მერევი,
თორემ, წაგითაქუნებ,
ვიცი, რომ მოგერევი!

– შენ არ გერჩის, რადგანაც
დანმარება გსურს,
„სიკეთისთვის სიკეთე,
მიეზღობა სუფს“!

– „რაც მოგივა დავითა,
უველა შენი თავითა,“
მელა იქ გელოდება,
დილით ადრე წაუვიდა!

მოგოგმანე მახუნა
ხეებს უკან იმალა,
დაინახა, ბაჭია
კაცის ნაჯახს იზარავს.

– ჩაგიცვია საწყალო
ზოლიანი ჰიჟამო,
ფიქრობ, ჩემი დატუქსვით,
რომ სიკეთეს ვიზამო!

გადუდგა წინ, შეკითხვით:
– რას აპირებ ელამო?
– გოგრა უნდა დაფიქსო,
ვერ იხილოს მელამო!

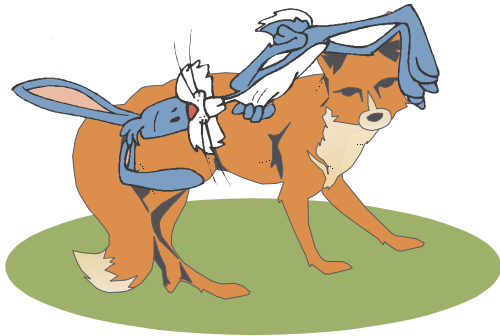
გაცუნცულდა ბოსტანში,
მოუქნია ნაჯახი,
მელაკუდამ წაგლიჯა,
– ახლა მაგ თავს წაგაცლი!

– ვაკნატუნებ შუა გულს,
ქერქებს დავერი ბოსტანში,
სიურპრიზი დახვდება
მელას, მასთან მოსვლამდის.

– მელაკუდა ძვირფასო,
ვეხუმრები გოგონას,
რადგან, ეგ ჩემს ნათლიას,
გასაოცრად მოჰგავს!

მელაკუდამ მოიგდო
სურვს შე ჩვენი მანჭია,
საოროს წააწყანცალა,
საუბარს არ აცლიან.

... ასე მოხდით უმეცრებს,
ჯიუტებს და ბრიყუნებს,
რჩევას ვინც არ უჯერებს,
მტერი ლუკმად იგულებს.

თუ კი რამე შეგეძალათ,
ვინმეს გული ატკინეთ,
უნდა შესძლოთ ბოდიშის თქმა,
მეტად ნულარ აყვირებთ.

– უკაცრავად, მანჯატიეთ,
არ მინდოდა, წყენა,
– არა უშავს, გენაცვალე,
ქვეყნად რა არ ხდება!

მეგობარი როცა გირჩევთ,
რჩევა უნდა იწამოთ,
თუ არ გინდათ, რომ შეცდომით,
თქვენი ყოფა იწვალათ.

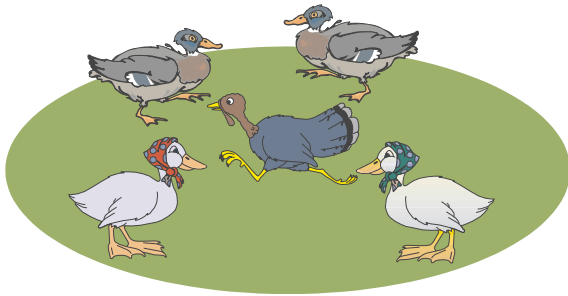
ერთხელ მოდის ეველა ქვეყნად,
სახელს სტოვებს კარგს ან ცუდს,
აბეზარი და უსრდელი,
ოღითგანვე ეველას სძულს.

თავაზიან ქცევას თურმე
ეველა უმწერს ღიმილით,
რასაც ვითხოვ თქვენს ყოფაში,
ამას ალბათ მიმიხვდით!

მოცეკვავე ინდური

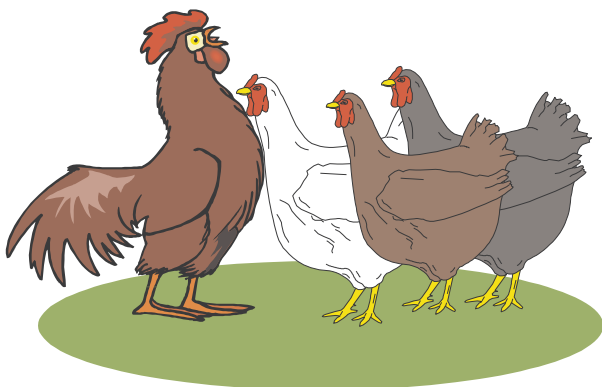
კათენდა და ძის სხივებმა
გააღვიძეს ინდური...
შეუძახა ირგვლივ ყველას:
– დაფუაროთ კინტაური!

დედლებმა თქვეს: ჩვენ ჯერ გვიბა,
უნდა ვკენკოთ საკენკი,
მერე გვითხარ ინდური
შენი გულისნადები!

– „ეიელი, ეიელი, ეიელიოო“ –
ახმაურდნენ მამლები,
ხელს ნუ გვიძლი ელუელუეუნა,
ნუ ხარ ასე თავხედი!

მაშინ, ბატებს გავიყოლებ
საცეკვაოდ ამ დილას,
დამიძახებთ ალბათ მაშინ,
თუკი რამე დაგჭირდათ!

ბატებმა თქვეს: სად გვცალია
საცეკვაოდ ნეტა?
ეს გეგმაში თუკი გქონდა,
სჯობდა ადრე გეთქვა!

ახლა იხვებს მიუბრუნდა,
– არც თქვენა გსურთ ცეკვა?
არ წინაგებთ, კინტაურით
გულის მივაროთ ლხენა!

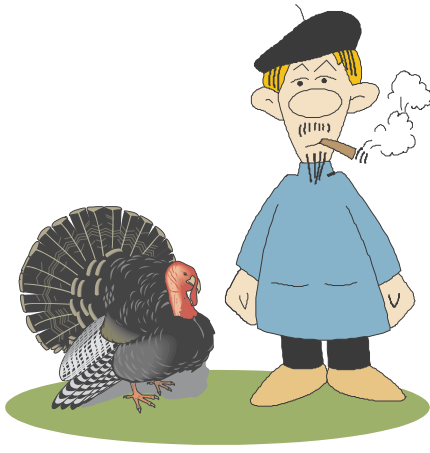
– „კვატ-კვატ, კვატ-კვატ“, მთლად
გარეკე?
საუხმე არ გვიჭამია,
იფიქრებენ მამლები ვართ,
ვცეკვაუთ, რადგან გვიხარია!

ჩვენ კი ჭამა გვიჩვენია
შენს უაზრო ცეკვას,
ინდური ჩერჩეტია,
ეს ოდითგან უთქვამთ!

– ჯანდაბამდის გზა გქონიათ,
წავალ, მარტო დაფუელი,
გულის ვიჯერებ, მერე ჰატრონს
საკენკისთვის გაუფელი!

დატრიალდა, იწყო ცეკვა,
განხარა ჰატრონმა,
– მამლარია ინდური,
ჭამა არ სურს, გვართობდა!

ყველას კარგად აზურებდა
მოცეკვავის გარდა,
ფრინველებმა ქონი იკრეს,
ინდური განდა!

ყოველ დილას დავლურს უვლის,
ცეკვა-ცეკვით ელუელუებს,
ირგვლივ ევება ეჭვით უმსერს,
ბევრიც შურით უეურებს.

– რა გაცეკვებს ინდაურო,
თუ შიმშილით კვდები?
აღბათ შეუძლოდა ხარ და
დროა დაგკლა, ვხვდები!

– ვაი, მკონი მღუპავს ცეკვა,
დროა ვჭამო საჭმელი,

რომ არ ჰქონდეს ამ ჩემს ჰატრონს
საუვედური სათქმელი!

ცეკვას თავი დანება,
შეიძულა კინტაური,
ჰატრონმა თქვა: ჯანმრთელია,
უკვე ჩემი ინდაური!

აღარ დაკლა, რადგან კარგად
იწყო ჭამა-სმა,
– ცეკვა ღამეც შემიძლია! –
ინდაურმა თქვა.

... სანამ რამეს ჩაიდენდეთ,
საჭიროა დაფიქრება,
ანჯერ ვასომუის შედეგად,
ერთხელ გაჭრით რა იქნება.

ეცადე, რომ საკუთარ აზრს
უმორჩილოქმედება,
სხვის დაკრულზე აცეკვება,
შენს მტრად ამოქმედება!

ანდაზა: ბრიყვის საგ სალი ადრე დაილევაო.

ცბიერი ბატონი და ალაღმართალი გლეხი

„ძროხას მარლი ატყუებს,
აღამიანს კი ენაო“,
ასე უთქვიათ ანდრასად,
გვიანი არის წყენაო!

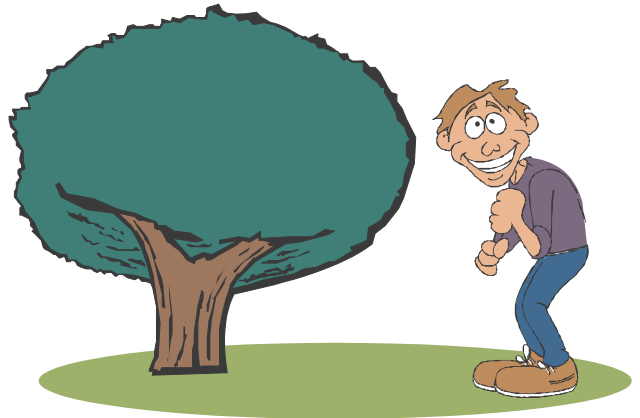
ძროხა ეხოლან არ უძვა,
ფუნა აგროვე გორებად,
რძე დამახვედრე ქოთნებით,
ის შენი ნუ გეგონება!

ერთ მანეთს მოგცემ წლიურად,
თუმიც არ გჭირდება ვიცი,
ალაღმართალი ბრძანდება,
ამას არ უნდა ფიცი!

ძროხა გაიგღო, მიჭყუება
ღიღინ-ღიღინით გლეხი,
– რა საცოდავი ვინმე ხარ! –
ეჩურჩულება ვერხვი.

ტყის ჰიჩას გლეხი ცხოვრობდა
ჰატიოსანი, სათნო,
ბატონმა უთხრა: ძროხა მყავს,
სავლელად უნდა განდო!

ეს ძროხა ჩემი განძია,
მსურს გვერდით გეავდეს მუდმივად,
ჩემს თხოვნას ალბათ ასრულებ,
კარგი ცხოვრება თუ გინდა!

ჩრდილში წამოწვა ძროხუნა,
ტკბილ ძილს მიეცა უძალ,
ვერხვმა გლეხს უთხრა: საწეალო,
ასე სულელი ნუ ხარ!

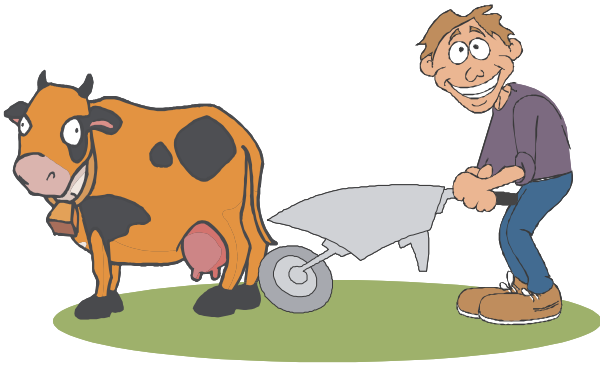
გზადავ სა უნდა აგროვო
უკლებლივ ყრილი ფუნა,
ის შენი ქონი გალესე,
ცოტა ხელმარჯვე თუ ხარ!

ქონს ოთხივე კუთხივე უთხარე
ორმოთა რიგი ღრმა,
ძროხა, რომ უნდა მოწველო,
ამას არ უნდა თქმა!

ორმოში ასხი ზირამდე,
შემოაყარე მიწა,
იმ ბატონს გავაღატაკებ,
შენ გაგამდიდრებ, ვფიცავ!

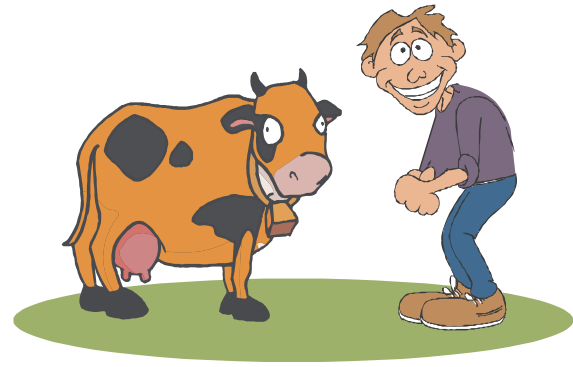
გლეხი წამოდგა, გაიგდო,
უძღვეს და აქებს ძროხას,
არ მოგაკლდება ღამისა
მოფერება და მოვლა!

გზადგზა ფუნა აგროვა,
ზიდა და ზიდა ქონამდე,
ღამით კი ლესვა დაიწყო
ძროხის ზატრონის მოსვლამდე.

ქონს ბევრი ორმო უთხარა
გარშემო, ასხა რძე,
მაღე ელორტები იყარა,
ირგვლივ იხარდა ტყე.

ძროხამ მომვლელი ირწმუნა
ახლო მეგობრად, რადგან,
იმდენი სითბო მიაგო,
ზირუტყვი მთქმელი გახდა.

უთხრა: ბატონი რომ მოვა,
შენ გაგამეგებს აქედან,
ის მდიდარია, ეშმაკიც,
შენ კი ტყუილად გაქებდა!

კეთილ ზატრონთან რძე, ფუნაც,
სულ ოქრო-ვერცხლად იქცევა,
ბოროტ ბატონთან დოვლათი
წელ-ტელაზოდ გადაიქცევა.

უთხარი: არ იწველება,
ეს რა უჯიშო რამეა,
შორს მიდის ფუნის საყრელად,
დილა არის თუ ღამეა!

ტყუილს ვერ ვიტყვი, რადგანაც
არ მაქვს ასეთი განწყობა,
იქნებ აჯობოს, დაუთმეთ
და ვამჯობინოთ განდგომა!

გათენდა, ატყდა შრიალი,
ვერსვი ჩურჩულით ამცნობს:
– ბატონი მობრძანდებაო
ცუდი სურვილით, ვატყობ!

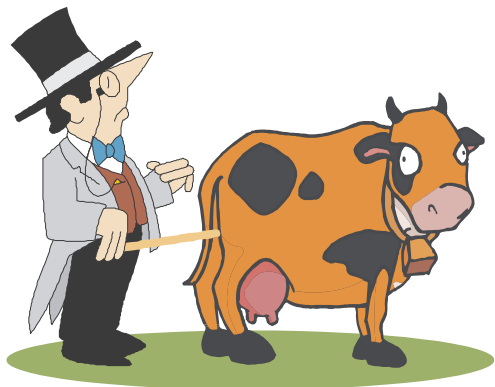
მოვიდა რისხვით: ჰა, გლეხო,
სად მომიგროვე ფუნა?

ქილები ვადმოძილაგე
რძით სახსე, კარგი თუ ხარ!

ვლესმა მიმართა: ბატონო,
ძროხა უჯიშო გეოლია,
არ იწვევება, ფუნას კი
სადაც ერის, ძლიერ შორია!

– შენც ჩემნაირი ყოფილხარ,
მისთვის არ მოგცა ბარაქა,
კეთილშობილი განლაზარ,
ეს არასოდეს არა თქვა!

ეელსაბამს ხელი დასტაცა,
ძროხას მიათრევს ძალით,
მან კი ტლინკები აყარა,
ცხრა მთას აფრინა ქარით.

ქოხი ვაბრწეინდა, სასახლედ
იქცა, სხივები აფრქვია,

მის გარშემო კი ხეთა რიგს,
ოქროს გირჩები აბია.

ძროხა მეფეა ამჟამად,
ვლესი კი მისი მომვლელი,
ღარბ-ღატაკებს მოუხმეს,
ვაშენდა ბევრი სოფელი.

სასმელ-საჭმელი უზუად აქვთ,
ძროხა არ აკლებს დოვლათს,
მათგან კი მკაცრად მოითხოვს
ყოველ შექმნილის მოვლას.

...მეგობრობის მადლით თურმე
ვერხვი დღესაც შრიალებს,
წლები გადის, რადგან ისევ
დედამიწა ტრიალებს.

ცაში სიკეთე აგვაფრენს,
ღხენად დაგვატრიალებს,
ბოროტება, ბილწი სიტყვა,
ცუდებს გაატიალებს!

მევანშე გლეხი

დიდინ-დიდინ მიაბიჯებს
გლეხი სწიოკ ვსაზე,
უცებ ქარნი ამოვარდა,
ქისა მოხვდა უბაზე.

დაიფანტა ოქრო-ვერცხლი,
– დასწვდა, ჯიბეს ივსებს,
თან ფიქრები მოეძალა,
იგრძნო, ნატვრას იხდენს.

უცებ, თავში აწრმა უვლო,
გავხდებო მევანშე,
ცოტას გავცემ, ბევრს მომცემენ,
გავმდიდრდები მე ასე!

მალე, ანლო მესობელი
მისდგომია თხოვნით:
– იქნებ, ფული მამოვინო
ორმაგი გადახდით!

მისცა, უთხრა: მეგობარო,
ღროზე უნდა მომცე,
გევანში მაქვს გამდიდრება,
რაც არ უნდა მოხდეს!

ავიძენებ სრა სასახლეს,
მეფის ტოლი გავხდები,
ხან მიწაზე ვისეირნებ,
ზოგჯერ, სეცად ავხტები!

ვიუოლიებ ფარას და ჯოგს,
ნახირს, რემას ულევს,
ჩემი ცოლი მოხრაკულებს
ოქროს კოვხით ურევს.

ატლასის ხალათს ჩავიცვამ,
ოქრო-ვერცხლით ნაქარგს,
რბილ ლოგინში ვიგორავებ,
ანგელოზი მფარავს!

ღრო მოვიდა, გლეხს უგზავნა
მან შიკრიკი დილით,
– მსურს, რომ ფული დამიბრუნო, –
ის კი, ზის და ტირის.

– სად მაქვს ფული? – ქალს ვათხოვებ,
ჯერ ვერ გიხდი ვალს,
მჯერან ათჯერ მეტს მიიღებ,
თუ მანებებ თავს!

გლეხმა ძლიერ გაინარა,
– კარგი, გქონდეს ერთხანს,
ვიცი, მალე დამიბრუნებ,
მსურს ბატონი მერქვას!

კვლავ ოცნებობს ჩვენი გლეხი,
– ვგრძნობ, მიმართლებს ბედი,
შეიძლება მეფეც გავხდეთ,
რადღა მინდა მეტი?

– შევექმნი ლაშქარს და დავიპყრობ
ირგვლივ, ეველა ქვეყანას,
ჩემს სამეფოს დავამსგავსებ
მალე ზღაპრულ ზეენას!

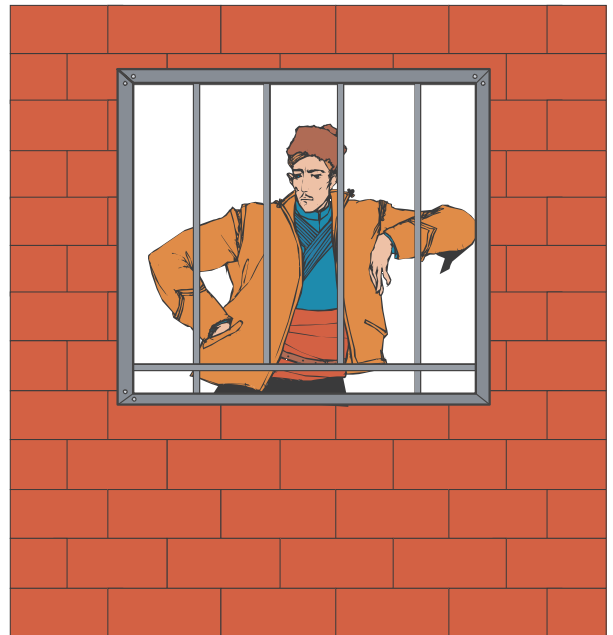
გადახდის დრო რომ მოვიდა,
გააგ ზავნა შიკრიკი,
გლეხი გარდაიცვალაო! –
ცოლი მის გზას მისტირის.

ჩემი ფული დამიბრუნეთ! –
მიუვარდა გლეხი,
– ფული ჩემს ქმარს მოჰკითხეო,
დასცემია მენი!

მე გიჩივლებ! – შეუძანა,
გადაგიწვათ სახლ-კარს!..
ქალმა იქით უჩივლა და
ციხეს წააბრძანა.

ადარც ფული, არც სასახლე,
არც ჯოგი და ფარა,
ქარის მიერ მოტანილი,
ქარმა წარიტაცა.

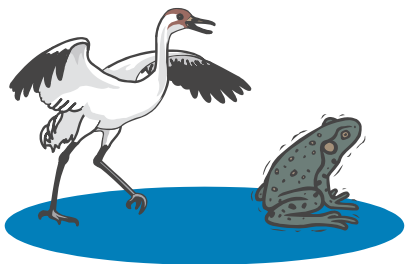
... დაიხსომეთ! – გამდიდრება
თუ სხვის ხარჯზე მოვირდათ,
გწამდეთ, ღმერთი არ შეგარჩენთ,
და თქვენც ასე მოგივათ!

კაცი ფულით შეიცნობა,
როგორ იხდის ვალს,
თავს თუ ირცხვენ, არ გენდობა
არასოდეს სხვა.

თუ გსურთ, კაცი გამოცადეთ,
ფული უნდა მისცეთ,
ზატოხნად თუ არ იხდის,
ცუდიათქო, მიხვდეთ!

მხედარი გომბეშო

წერომ სდია გომბეშოს,
ვერ აქცია ლუკმად,
ბოლოს ტკბილი სიტყვებით,
გაიგებთ რაც უთხრა.

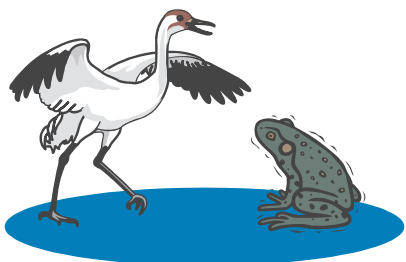

– გომბეშუნა ძვირფასო,
შემომაჯექ ნისკარტზე,
ზეცაში რომ აგაფრენ,
იუიუნე ცის კარზე!

შემდეგ, ცოტა ვიფრინოთ,
მოგატარებ სამყაროს,
არ მსურს, ჩვენს მეგობრობას,
ვინმემ რამე დასწამოს!

ჭორობენ თითქოსდა
მეუარებია ჩიჩია,
თუმცა გემრიელია –
გააჩნია ვისია?

დროა ალბათ გაუფანტოთ
– ახრი მეტად მაცდური,
ამისთვის საჭიროა,
შენ რომ მომცე დასტური!

– აბა, გელი, ასკუზდი,
ჩემს ნისკარტზე დასკუზდი,
გიმასწინძლებ ლამაზო
ჭია-ღუის ბასტურმით!

– რომ ჩამელაზო, რაღა ვქნა? –
სჯობს, რომ ვიჯდე გუბეში,
ჩათვალე, რომ ფრთის ქვეშ ვარ,
გეხუტები უბეში!

ან არა და ავიკრავ
ნისკარტს დიდი წნელებით,
მათ ბოლოებს დავიჭერ,
ცაში ვიჭრათ ჭენებით!

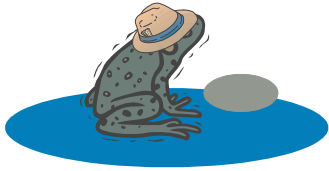
მე მხედარი ვიქნები,
შენ კი ჩემი რაში,
ვერ მაჯობებ წერუკა,
ტყუილების თქმაში!

– გომბეშუნა ძვირფასო,
ეგ როგორღა იფიქრე? –
შენ რომ ჰირი ამიკრა,
მე ხომ ველარ ვიფვირებ!

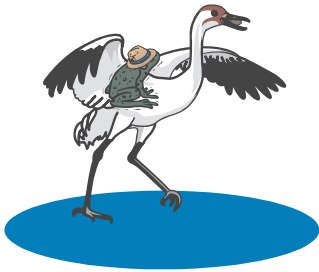
უსინდისო მიწოდონ,
თუ შენ კლანჭი განლო,
მოიწიე გეთაუვა
ჩემთან, ცოტა ახლოს!

– კარგი, ქუდს დავიხურავ,
გადმოვხტები მაღე,
თუ არ შემჭამ, გენდობა
ამ ჭაობის მხარე!

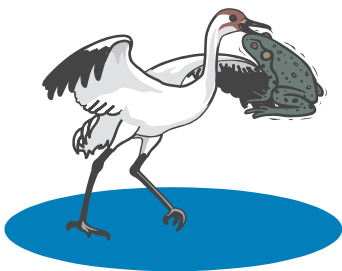
გომბეშუნამ მოძებნა
ხავსკიდული ქვა,
მოისროლა წეროსკენ,
მან ნისკარტი ჰკრა.

გაეჩხირა ეელში და
აწეებინა ხრიალი,
– ძმაო, იქნებ მომეშველო,
მომკლავს ეს ქვა ტიალი!

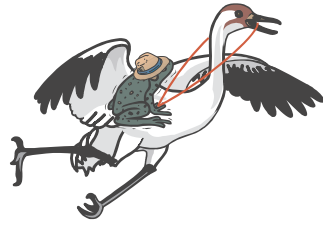
ორი წნელი დაგრინა,
შეასკუჰდა ნისკარტზე,
ქვა როცა ამოუგდო,
ლაგამი სდო იმწამსვე.

ბოლოები ხელთ იგდო,
მიაჭენებს ცაში,
ატყდა ერთი განგაში,
წეროაო რაში!

გომბეშოა მსედარი,
ვგრძნობ, რომ ძლიერ მხნედ არი,
შიში რაა არ იცის,
წერო სირცხვილს განიცდის.

მანატე გომბეშო,
გთხოვ, დავეშვათ ძირს,
ამისთანა სირცხვილი,
სიკვდილადაც ღირს.

ვიცი, ეველა დამცინის,
წეროაო მსდალი,
გთხოვ, დავეშვათ მიწასვე,
მსურს გიბრუნო ვალი!

არ დაიბნა გომბეშო,
გადაუკრა ნისკარტი,
– მე ჭაობში ვბრუნდები,
ჯანდაბაში მიბრძანდი!

წერომ ჭკუა ისწავლა? –
თუმც შეისხნა კვანძი,
დღესაც დასდევს მათ მოდგმას,
გულში უდევს ღვარძლი.

...მოხერხება ყოფილა
ის უხადო ნიჭი,
მტერს მოუვრად რომ შეეცვლის,
რადგანაც აქვს შიში.

თუ გიბრიყვეს, დამარცხდები,
ვერ გადირჩენ თავს,
რადგან ბრიყვი გაჩენიდან
უთავო კაცს ჰგავს.

დაბრუნებული ბუდე

– „გუ-გუ, გუ-გუ“, განაფხული
მოვიდაო, გაიგეთ?
მოგ ხაურო ფრინველებო
დროა, ბუდე აიგეთ!

ვისაც დახვდა, შიგ ჩაბრძანდით,
დადეთ კვერცხი წუვილ-წუვილად,
დაინახა ხეზე მჯდარმა
მერცხნაღმა, რომ იკივლა...

გუგ უღმა თქვა: მე გიმეველი,
წავალ, ვნახავ ბელურას,
ჩხუბს დაიწეებს? – არ შეშინდეთ,
დაუბრუნებ მე ხურდას!

– რა გაწუხებს ჩემო კარგო? –
იქნებ გვანდო დარღები,
– თავს მოვიკლავ მეკობრეებო,
ხიდან გადავარღები!

მიფრინდა და დაუძახა:
– გამომხედე წამით!
– არ მსურს შენთან ლაპარაკი,
გამასწარი, წადი!

– ჩემს ბუდეში ცხოვრობს ახლა
ბელურების ოჯახი,
შიგ არ მიშეებს, მეუბნება,
ასეაო მოდაში!

ოფოფებიც გამოყარა,
ბულებულებიც, ჩხიკვებიც,
როგორ სძულდა იგი უველას,
ამას ალბათ მისვდებით.

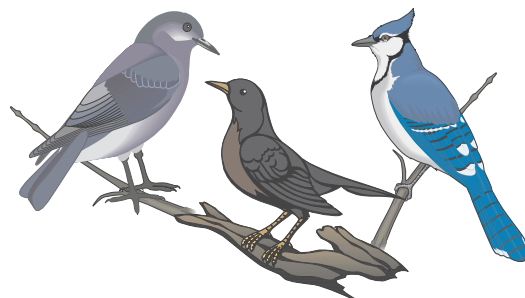

მოიწვიეს კრება დილით,
ჰკიცხეს ურჩი ბელურა,
– ის გვაგოყებს, რომ მას თავზე
მერცხლის ქუდი ეხურა!

– მოუფერე, რა არ ვუთხარ,
ლამის ფეხქვეშ გავეგე,
ჯონს დაავლო ნისკარტი და
სურდა შორს, რომ გავეგდე.

– გამოგუარა, არ დაგვაკლო
საღანძღავი სიტყვები,
ეგ თუ მკაცრად არ დავსაჯეთ,
აბა, რანი ვიქნებით?!

სანამ ჩემსას არ მივადწევ,
არ ვანებებ თავს,
რადგან მისი საქციელი,
კარგ არაფერს ჰგავს!

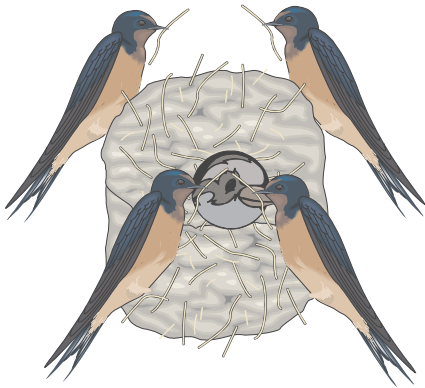

მერცხლებმა თქვეს: ჩვენ მოუუვლით,
ვანწევევლინებთ ბედს,
დასასჯელი დაისჯება,
კეფიცებით, დღეს!

მიფრინდნენ და დაუძახეს:
– კიდევ გაძლევთ შანსს,
ბუდე უნდა მიატოვო,
თუ კი, რამე გწამს!

– გაეთრიეთ მანინჯებო,
ხარტ ბუნების შეცდომა,
ჯერ ვერ მიხვდით, რა ვართ ალბათ? –
ეს ქცევამიც გეტუობათ!

გამობრუნდნენ, ნისკარტებით
წამოიღეს შლამი,
ბუდეს კარი აუღესეს,
თუმცა არ სურდათ შარი.

იქვე ახლოს, ხის ტოტებზე
ჩამოხსდნენ და სთხოვეს:
– გამოვიყვანთ, შენ ოღონდაც,
მთელი გულით გუთხოვე!

– არა, არა, არ დაუთმო
უმანინჯესს მერცხლებს,
მიატოვეს, გაეშურნენ,
გულისწადილს ენდნენ.

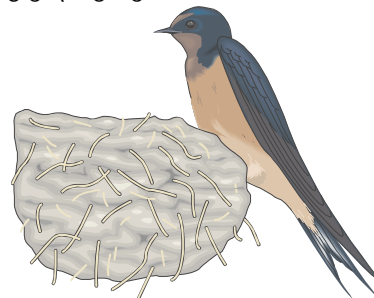
ათიოდე დღის შემდეგ კი
მიანგრის ბუდე,
ახლის შენება დაიწვეს,
მტერი გაქრა უკვე.

...გახსოვდეთ, რომ მოძალადე,
თუმცა იბრძვის, მარცხდება,
სამართალი დღეს თუ არა,
ბოლოს მანაც ახდება.

ამბობენ, რომ „ქარის მიერ
მოტანილი, ქარს მიაქვს,“
სწვისი რამის მითვისებას,
არც იკითხოთ რა ჰქვია!

ქურდი ქურდობს, ცინე არის
ბოლოს მისი ადგილი,
თუმცა სიმართლის დამტკიცება,
არ ეოფილა ადვილი.

„სამართალმა ჰური ჭამა,“
დაისაჯა ბელურა,
ნეტა, როცა მოისროლეს,
თავზე ქურდი ესურა?

ანდაზა: ბევრი ვეცადე შენთვისო, ძლივს გამოვიდა ჩემთვისო.

დავით გლეხი და თხუნელა

გლეხმა ბარი ჩასცა მიწას,
ამოაგდო თხუნელა,
– კაცო, რა გჭირს, რატომ ჩქარობ? –
იქნებ ბარო შენ ნელა!

– ახლა, ჩემი მოვალე ხარ,
უნდა სორო ამიგო,
თუ არა და შენს მოსავალს,
ჭია-ღუას გაიყოფს!

ჯანდაბამდის გზა გქონია,
ვის აშინებ ნეტა?!
გამასწარი, თორემ ახლა,
მაგ კბილებში გლეწავ!

– კარგი, კარგი, წავალ, მაგრამ
„რაც მოგივან დაუთა,
მერე თქვი, რომ დაგმართნია,
ეველა, შენი თავითა!“

გააქნია უკანალი,
გაფაფხურდა გზაზე,
ღამე დასთან გაატარა,
ბედნიერი ნახეს.

დავით გლეხმა თესა თესლი,
მოაყარა მიწა,
ღღე და ღამე თვალს ადევნებს
და მტრისაგან იცავს.

რწეავს, თოხნის და ზედ ევლებს,
გამდიდრება უნდა,
მაგრამ თესლი კვირტს არ ხეთქავს,
მიწა კვლავაც სდუმდა.

მოჩიჩქნა და რასა შედავს,
სადლა არის ნათესი?
ჭია-ღუას მიურთვია, –
ასეთი აქვთ მათ წესი.

შემორტყა თავში ხელი,
ცრემლსა ერის და მოთქვამს:
– ღმერთო, რამდენი ვიწვალე,
ასე, რატომ მოხდა?!

მიწას ემსო, დაიძახა:
– ვგრძნობ, რომ ჩემი ბრალია,
გთხოვ, თხუნელაჲ დამეხმარო,
ეს ხომ შენი ვალია!

კარგი, კარგი, მოვალ ახლა! –
მიწამ ჰირი დაალო,
– ეველამ, ვინც არ დამიჯერა,
შენნაირად წაავო!

გლეხმა ხელში აიყვანა,
ჩამოხერტყა მტვერი,
– მანატიე ჰაწაწინავ,
ნუ იქნები მტერი!

– რადგან მიხვდი, დამნაშავე,
ჩემს წინაშე, ბრძანდები,
ახლა დაგეხმარები და
ბედნიერი გახდები!

დროა, კიდევ მოიტანე
თესლი, ვთესოთ ახლიდან,
ჭია-ლუას მე შევსანსლავე,
შენ მატება ნაღდი გაქვს!

არც აციეს, არც აცხელებს,
ერთად იწეეს შრომა,
ეს ამბავიც ჰატარებო,
აი, ასე მოხდა!

გლენი, აბა რის გლენია,
ავს და კარგ ს ვერ არჩევდეს,
ცოდნა მასაც სჭირვებია,
დოჟლათით, რომ გამხნევდეს.

... ამისათვის საჭიროა
შევისწავლოთ ბუნება,
რომ ვიცოდეთ სასარგებლოც,
მაზნებელთა გუნებაც.

ანდაზა: ჭკუით მთესველი დროზე მოიმკისო.

უკაცრიელი კუნძულის მეფე

მოწვეულილ რძეს დედბერი
ფრთხილად ასწამს ქოთანში,
დაინახა კატა ლოკავს,
შემოირტუა ლოყაში.

სუნი იგრძნო ბუთხუზუნა,
გემრიელი თაგვის.

ესვეწა და ემუდარა,
მოდი ჩემთან ახლოს,
სამაგელი დამიძახონ,
თუ კი, სელი გახლო!

სტაცა სელი, რძეში ჩასვა,
გატანა წყალს,
ჰგონია, რომ დასაჯა და
ამით კატას კლავს.

სულ ახლახან, დაფულიე
მოხუცს ქილა რძე,
ზირობას ვდებ, რომ არ შეგჭამ,
ფუიცავ, ჩემმა მსემ!

თაგვმა უთხრა: ნუ მატყუებ,
ვიცი, ჩემი მტერი ხარ,
თუ მოვძივდა ჩემო კარგო,
შენთვის დიდი ეველი მახვს!

თამაში ვსურს? – აი ქილა,
ჩამვერი და ხუჭე თვალი,
მე ვიძალავი, თუ მიზოფე,
ვაი, მე რე ჩემი ბრალი!

ტაღლებს მიაქვს, მიაქანებს,
კატა მოთქმით კნავის,
როგორც იქნა, შეესეთქა
ეს ქოთანი ნაპირს.

კარგი, უთხრა მშვიდად კატამ,
ჩამვერა, თავი ჩამალა,
თაგვმა სწრაფად წაჰკრა თათი,
ქილა წყალში ჩავარდა.

დაიმსხვრა და კატუნია
გაწეწილი გარბის,

კატა გვიან მიხვდა, როგორ
მიცურავდა ზღვაში,
– ვაი, მკონი დავიღუპე,
შემოირტყა თავში.

ტალღებს მიაქვს, მიაქანებს,
შემოსტეორცნა კუნძულს,
ქილა ნამტვრევებად იქცა,
კატა, მოჭყვანა მუნძულს.

აქ მის გარდა არ ჭაჭანებს
არც თაგვი, არც კალია,
– ღმერთო, ეს რაც დამემართა, –
ვგრძნობ, რომ ჩემი ბრალია!

– რად მინდოდა თაგუნასთან
ტყუილებით ნავარდი,
უკაცრიელ ამ კუნძულზე
შურდულივით გავარდი!

ანდაზა: ენამ რა მიყო და თავში რაკუნია.

- აქ არც რძეა და არც ყველი,
შემჩნა მარტო ბანანი,
მეფე ვხდები ამ კუნძულის,
სხვა არავინ არ არის!

ბანანს ჭამს და ქოქოსის წვეს
ის ჩარჩხად აყოლებს,
გართობა, რომ მოუნდება
ქვეს ბურთივით აგორებს.

ზოგჯერ ძლიერ ენატრება
ესო-კარი, ბებია,
ყველა, ვინც სამშობლოს სტოვებს,
თურმე სევდაც ხლება!

ღორმუცელაც ბრძანდებოდა,
კატა ბრევიც გამოდგა,
დარდისაგან საცოდავი
ჩამჩივით ჩამოხმა.

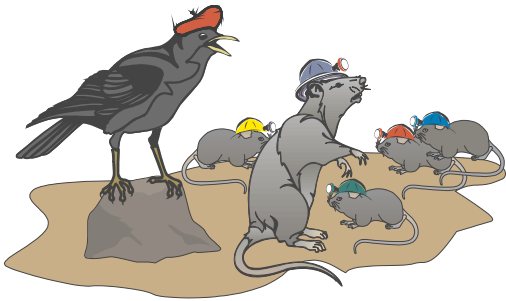
...განსოვდეთ, რომ ყოველ ნაბიჯს
სჭირვებია განსჯა,
თორემ, თქვენი საქციელით,
ხდება თქვენი დასჯა.

ზომიერად გმართებთ ქცევას,
ასჯერ უნდა დაფიქრდეთ,
სადარდებლად ეს ცხოვრება,
მერე რომ არ გაგინდეთ.

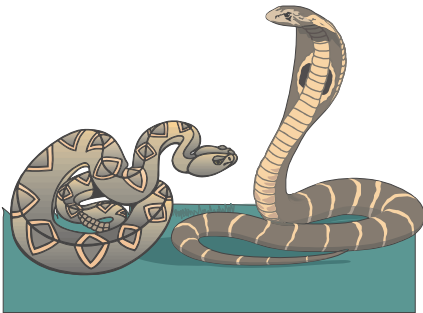
წინაპართა ცოდვები

მაზნებელთა კრებას ვიწვევთ,
– გვეწვიოთო ვეელა, იქნებ! –
გამოიკრა განცხადება,
ტყეში მისვლა უმაღლ იწუეს...

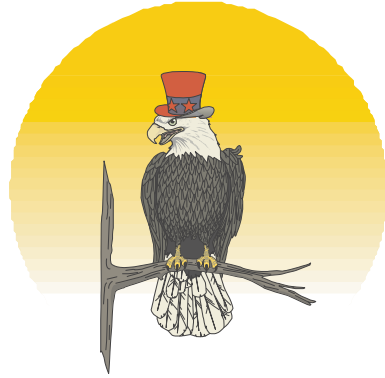
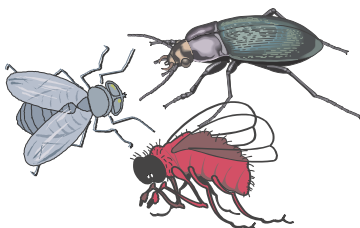
უვაუი ჯირკვლე ჩამოსკუბდა,
ვირთხა სოროს კართან ითმენს,
თავუთა ჯარი ჩაფხუტებით,
საბოლოო ძალას იკრებს.

გველთა მრავალ სახეობას,
ველ-ძინდორი ველარ იტევს,
კოლო, ტილი, ბუნანკალა,
სხვა მწერებთან თავებს იქებს.

აჭრიჭინდა ჭრიჭინა:
რწეილმა აქაც მიკბინა!
ბუნი ჩივის: რა ვქნაო? –
ტყეში ტენი დამხვდაო!

კრება განსნა არწივმა
– მკონი განძლებო, არ ცივას!..
სიტყვას ვაძლევთ უვაუს,
ვეელაფერი თქვას!

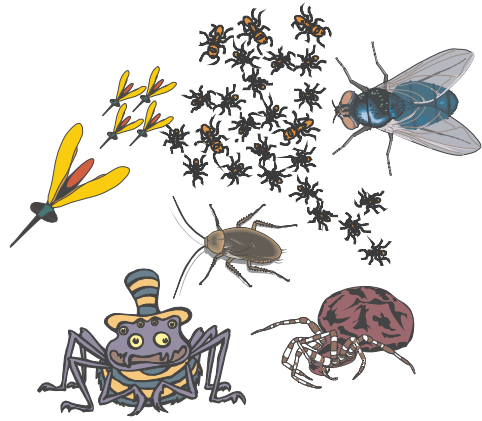
– მაზნებლებს და უგნებლებს,
ვეელას ვუძღვნი სალამს,
ვთხოვთ, მისმინეთ ბოლომდე,
რას ჰგავს? – ჩემსე არ თქვათ!

ადრე, თურმე ვიყავით
მოჭიკჭიკე ფრინველნი,
ჭრელაჭრულა ფერებით,
სილამაზედ მსილველნი.

– ერთხელ შეცდა, ინდომა
წინაპარმა მეფობა,
დაწვევლილი აღმოჩნდით
და არავინ გვენდობა.

– არ ვჭიკჭიკებთ, გაუჩნავით,
ფერი შავით გვეცვალა,
ახლოს არვინ გვიკარებს –
ჩვენთვის არვის ეცალა!

– ქურდბაცაცა, ოხერი,
სამინელი, მხნავანა,
ამდენმა სიძულვილმა,
გაჩენაც კი გვანანა!

– რაც არ უნდა ვაკეთოთ,
თავს ვერავის ვაწონებთ,
არ იფიქროთ, რომ ახლა
თქვენ მანც შეგაცოდებთ!

სამწერეთმა დაგვწეველა –
ტყუილი ნუ გკონიათ!

– ღირსნი ვიყავთ, რადგანაც
მოვიჭერით თავი,
მავნებელი გვიწოდეს,
ვაი, ჩვენი ბრალი!

ძალზე სწრაფად შეგვიძულეს,
ავუატკიეს გული,
ახლა დავხტით მინდორ-ველზე,
რომ ვიძიოთ შური!

– წინაპართა ცოდვებმა
ხედავთ, ჩვენც, რომ გვიწია? –
მავნებლები ვბრძანდებით,
წარსული არ მიქია!

კარგი, - უთხრა არწივმა,
– ნუ მადინე ცრემლები,
მე ვერაფერს შეგიცვლი –
ღვთიურ ნებას ვნებდები!

წამიერად ვძოვთ ნათესებს,
არა ვტოვებთ არაფერს,
უფრო მეტის ღირსნი ხართო! –
ჩვენი ცოდვა გვაზალებს.

ახლა მწერებს უუსმინოთ,
წინ წამოდგა კალია,
– მსურს, რომ სიძნობლე გითხრათ,
ღიანს, ჩემი ვალია!

სულ არ ვნანობთ, რადგანაც
თავს მშვენივრად ვგრძნობთ,
თუძცა, დღემდე ყველანი
გვეძახიან ღრძოთ.

ადრე, თურმე წინაპრებს
პირველობა სდომნიათ,

ვირთხა წარსდგა მოწიწებით,
– მეც არ მომწონს თაფი,
უშნო ვარ და საშინელი,
ბინძური და ძურაღი...

– განა ჩემი ბრალი არის,
რომ ასეთი გაუჩინდი?
ყველა მე მტრობს და ამიტომ,
დღემდე მიწად ჩაფრჩი!

– ვიცი, ვქურდობ, ძალაც მერჩის,
ვხრავ ოდითგან ყველაფერს,
რადგან ვიცი, ყველას ვძულვარ:
ბრძენს, ჩერჩეტს და მოლაუბეს.

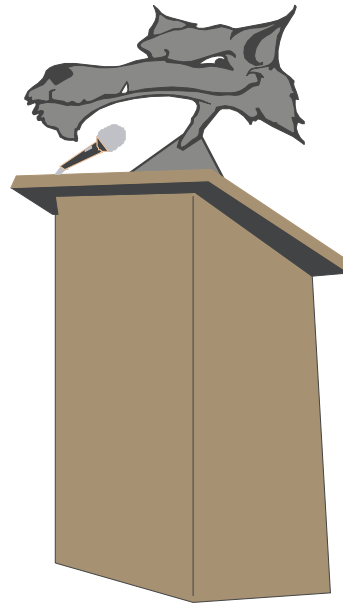
ჩემს წინაპარს, ალბათ, ცოდვა
ძალზე დიდი ჰქონია,
დამნაშავე, ჩემი თაფი,
სულაც არა მგონია!

მელამ თქვა, რომ ჩვენი მოდგმაც,
შინაური ყოფილა,
საჭმელს აღარ იმეტებდნენ,
ზატრონს არც კი ვდომივართ.

რომ მოგუშივდა, მოვიპარეთ,
ქურდობაცაცაც გვიწოდეს,
ქათმებს გემო გავუსინჯეთ,
გვსურს შამფურზე იწვოდნენ.

გაკვაძევეს სახლებიდან,
ტყედ დავიდეთ ბინა,
კუჭის ამოსავსებად კი,
ტყუილის თქმაც ღირდა!

მკელმა თქვა, რომ ოდესღაც,
თურმე, კაცთან ცხოვრობდა,
ერთხელ, ცხვარმა ურქინა,
ამის შემდეგ ომობდა.

– ხორცის გემო მეამა,
ხშირად ვსტუმრობ ფარას,
ამბობენ, რომ უგულო,
უსახური რამ ვარ!

– ძაღლი კაცის ერთგული,
მგლის და ტურის შვილია,
მისი დედა, მე ვარ რადგან,
ტკბილი სიტყვა მწეურია!

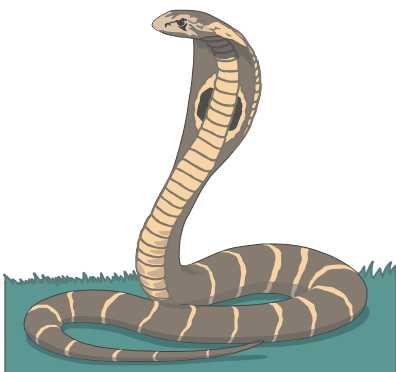
აბა, როგორ დაუთმო
კაცთა მოდგმას ლანძღვა?
ცხვარს რქენას არ ვზატობ –
შტერიაო, არ თქვან!

ისე, ალბათ, დიდ ცოდვას
წინაპრისას ვათრევთ,
თქვენ კი, არც კი გვიცნობთ და
მავნებლებს კი გვარქმევთ!

ტყის ექიმი ვბრძანდები,
ვჭამ სუსტსა და ავადყოფს,
მადლობლებიც არა ხარო,
სხვას რომ აღარ გადასდონ!

ტყის განძირვა, ოდითუც,
ღიან, ჩემი ვაღია,
წიგნებს, რომ არ კითხულობთ,
ეგ კი, თქვენი ბრალა!

არწივმა კვერი უკრა:
– მართალი ხარ, მკვლო!
აბა, ახლა გამოდი,
სიტყვას გამლევი, გველო!

გველმა სისინ-სისინით,
აიფოფრა თავი,
– ვინც მე მავნებლად ჩამთვლის,
ვაი, მისი ბრალი!

– მავნებელი რადა ვარ,
თავს, რომ ვიცავ, მისთვის? –
თუ კი, ფეხს დამაბიჯებთ,
მზეს გიბნელებთ რისხვით!

ამბობენ, რომ არღვია
წინაპრმა კანონი,
ევას ვაძლი ასინჯა,
რადგან იყო დამყოლი.

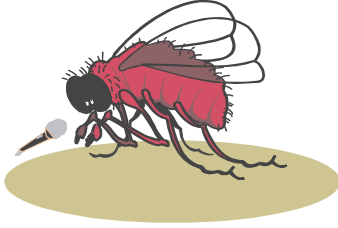
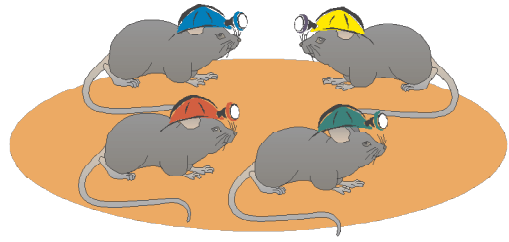

სიბრძნის სიმბოლო გვექვია,
მედიცინის ემბლემა,
შურმა ისე აბრმავით,
მეგობრობა ეძნელათ.

გამოცვლილ ტეაუს იღებენ,
იკერავენ ტანსაცმელს,
ვიცი, მემტერებიან,
მიმზადებენ განსაცდელს.

მტრობა თუ სურთ, ვემტრობი,
კეთილს, მშობას გაუწევ,
გველი სასარგებლოა,
ამ ტყეს ხშირად აუწევთ!

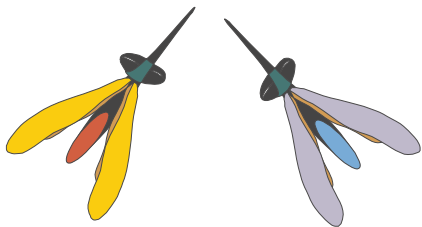
ტილო, რწეილო, ბაღლინჯოვ,
გამოდით, თქვე მანინჯნო!
ბორბოტება ამდენი, –
როგორ უნდა გაემიჯნო?!

– ჩვენს წინაპრებს ოდითგან,
მწარე სიტყვით უვლიათ,
ცოდვა ჩვენ გადმოგვედო
და არავის ვუქივართ!

ჩვენი კბენა უოველთვის,
ბინძურების ხვედრია,
სუფთებს არ ვუკარებთ,
მათთან საფრთხე გვხვდება!

კოლოვ, შენ რაღას იტყვი,
რატომა კბენთ უველას?
– აბა, რა ვქნათ, ჩვენ ისე,
არ გვექნება ლხენა!

რად ჩაგ იცვამთ, თაგვებო,
ჩაფხუტები ტყეში?
– უვავი, ბუ და მელაია,
მუცელში გვერის ხვნეშით!

რა აშავეთ ასეთი,
მანებლად რომ ითვლებით? –
აღრე, კაცთან ვცნობრობდით,
სასარგებლო ფიქრებით.

ერთხელ, თხილი მიიწოვს,
მეორე დღეს – კაკალი,
წინაპართა ცოდვებმა,
გვაწუებინა კანკალი.

კაცი მტრად გადაგვექცა,
სურს მოგვსჯოს და მოგვთხაროს,
ან არა და, კატუნას,
ჩვენი თავი მიჰგვაროს!

შიშით სორო გავთხარეთ,
მიწად ვიწყეთ ძალვა,
თხილს და კაკალს ვიპარავთ,
შორს არ გვიწევს წასვლა.

არწივმა თქვა: კმარა უკვე,
ანლა მივხვდი მიზეზს,
დამნაშავე თქვენს წინაშე,
კაცი უნდა იქნეს!

კაცი, რადგან წინაპრებმა,
შეირცხვინეს თავი,
შვიდ თაობას გადაეცა,
თურმე, მათი ვალი!

კიბრძანებთ, რომ ძველებურად
განგრძელოთ ცხოვრება,
რადგან კაცის სიანჭლოვს,
მართლაც არ გეცნოვრებათ!

ახლა, ვისმენთ ჰარაზიტ
ფრინველების სიტყვას,
ტყუილი არ ვაბედლოთ –
მსურს სიმართლე ითქვას!

– ჰარაზიტებს გვეძინის,
ხალხი ბუს და გუგულის,
კვერცხებს სხვის ბუდეში ვდებთ,
ვაზრდევინებთ უცნურთ!

მათ ბარტყებს კი ბუდიდან,
ჩვენ შვილნი ვრძიან,
მელაკუდა მიირთმევს, –
აბა, რა ქნას? – შია!

– აბა, სადა გვცალია
ჩვენ შვილების სავლელად? –
არც სცხვენიათ, რომ გვთვლიან,
ასეთ ფრინველთ, მავნეთა!

– წინაპართა ცოდვები
არც ვიცით, არც გვსმენია,

შვილის ვაზრდა, ხომ იცით,
ოდით, ძალზე მნელია!

არწივს ფერი ეცვალა,
– რა ისმინა ურმაო?
არ გრცხვენიათ, ფრინველნო,
შვილებსა ზრდით მუქთადო?!

– მავნე მართლაც ეოფილხართ,
შვილის ფასი არ იცით,
კრება, რომ დამთავრდება,
ვევლას თავებს წაგაცლით!

გაიპარა იმ ტყიდან,
ბუ, გუგულისთან ერთად,
არ იფიქროთ იცვალნენ,
დღესაც ასე ხდება.

... არასოდეს იფიქრო,
შემჩნებაო რამე,
ღმერთი მაინც მოგავნებს,
დღეს თუ არა, ხვალე.

სანამ მტრობას ჩაიდენდეთ,
ვიდრე ვინმეს მოთხრიდეთ,
შთამომავლობა იხსენეთ,
არ იტროთ მოთქმამდე.

დაუსჯელი არვინ რჩება,
ვევლას თავის ტვირთი აქვს,
შენ რაც სიკეთე გითესავს,
შენს შვილს, იმის ხიბლი აქვს.

თორემ, ხშირად გასხენებენ
უდიერი სიტყვებით,
თქვენი ქცევით, თქვენი მოდგმის,
დამღუპველნი იქნებით!

მეფხოვე ყურმა

მეფხოვედ დაუნძნავთ
ერთ ეზოში ყურმა...
ცოცხს დაავლო თათი სწრაფად
და ცხოველებს უთხრა:

– დაცავით სისუფთავე,
გთხოვთ, იცხოვროთ წესებით,
თუ არა და თქვენ მოგიწევთ,
იხეზიროთ ლექსები!

იქნებ ჭკუა მოგემატოთ,
ამით რამე ისწავლოთ,
თუ არ გინდათ სიზარმაცით,
მოძაგაღში იწვალთ!

– სარმაცები განლაგართ,
არ გვსურს არა სწავლა,
შენ დაგავე, ჩვენ კი ახლა
საბაღასოდ წავალთ!

– ფრინველებო ნახად კენკეთ
აქ დაურილი საკენკი,
აქეთ-იქით არ მიუაროთ,
მიწა ფეხთა გაქექვით!

– „კრინ, კრინ“, – დაგიჯერებთ,
თუ არა და დაგვსჯი,
ისიც ვიცით, ამ ეზოდან
ვევლას გარეთ გაგვერი!

მელა ღობის ძირას იღვა,
ყური მოჭკრა ნათქვამს,
ღრია ახლა ვიმოქმედო,
ქათმებს კბილი გავეკრა!

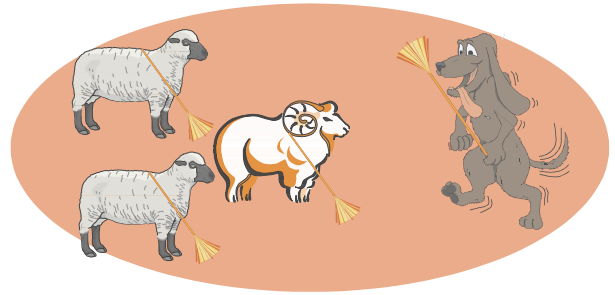
ყურმა ეზო გადაგავა,
გადაღლილი მიწვა,
მელამ, ეზოში შეყარა
დიდი გროვა წიწვთა.

წამოფარდა ყურმა უძალა,
ღობეს გადაველო,
მელა კუდით დაიჭირა,
ეზოს შემოაკლო.

კუდით ეზო ახვეტინა,
გადაკიდა თოკსე,
მამლებს სთხოვა: შიგადაშიგ,
უნისკარტეთ ხოლმე!

– მე კი, აქვე წამოვწვები,
მსურს, რომ სეირს ვუყურო,
საიდანღაც მოქაქანდა
მურა, უყურ-უკუდო.

– „ჰამ, ჰამ“, უურძავ, თქვენი ცხვრები
მგელმა ტეშმი შეიზერო,
სადაც არის გაატყავებს,
იქნებ კიდევ შეირგო!

– სისუფთავე რომ მოგვთხოვე,
ეს სკოლანა ჩვენი,
მგელი არის ამის შემდეგ,
ჩვენი გადამჩენი!

მელა თოკიდან ჩამოხსნა,
– ახლა ხარო რაში,
შემისვი და გამაქანე,
თორემ, მოგდებ თავში!

– ასე გვითხრეს: მგელი, დედა,
მამა ტურა ეოფილა,
იმათგან კი მეეზოვე,
ჩვენი უურმა შობილა.

მელამ ჭიხვინი დაიწყო,
ოთხით ტეისკენ მიჰქრის,
უკან მურა მისდევს ეუფით,
რას ფიქრობენ, მისვლით?

– წესრიგს თქვენ სახლში არ იცავთ,
სულ ამაზე მაუფებთ,
მტერი მოყვარედ იწამეთ,
აი, ამით მახელებთ!

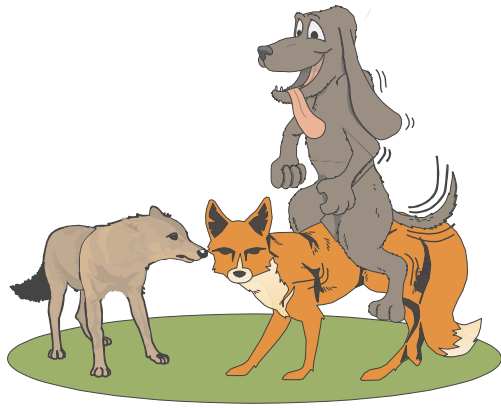

მოეწვევთ და წამობრძანდით,
თქვენს ეზო-კარს მიხედეთ,
მგელს კი თავებდს ვაწუევილებს,
თუ კი სადმე ვინელთე!

დანიახეს ცხვრები ხვეტენ
მგლის ეზო-კარს სუფთად,
– არ გრცხვენიათ, რას აკეთებთ?! –
უურმამ მკაცრად უთხრა.

– ოი, თავიც განმობია
შენნაირ ცუდ შვილს,
ხედავთ? – დედას ემუქრება,
კაცს ჰატრონად თვლის!

– წაიუვანე, შენთან იყვნენ,
სხვა დროს შევჭამ მაგათ,
როცა მარტო მოგიხელთებ,
უნდა ვთეთქვო მაგ რად!

– დამეწია, ზანჩური მკრა,
გაიტაცა კალათი,
გამომეფვით, საჩუქარი,
რომ გიბრუნოთ ძალათი!

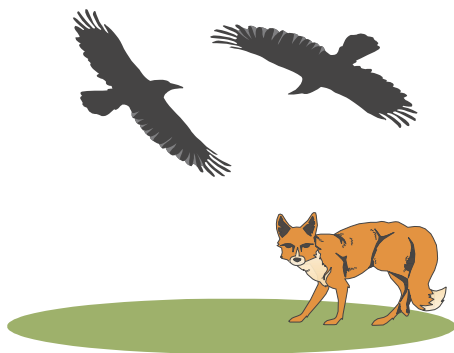
– ნათლიმამა მგელი გველის,
დანმარება სწუურია,
თუმცა მავნებელი ჰქვია,
კარგი გული ჰქონია!

ბუნაგიდან უკიოდა
მგელი მწარე სიტყვებს,
ძალდი უეფეს: ვნახოთ აბა,
ვინ ვის, როგორ მიტყუებს!

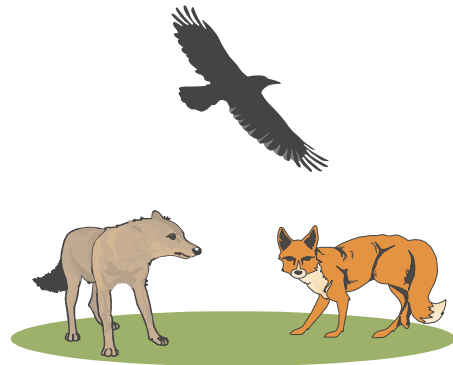
მელას ზანჩური ამოჰკრა,
მოისროლა შორეთს,
იქ კი, ქორწილი ჰქონიათ,
მოქეიფე ქორებს.

წამოჯდა და დაიძახა:
– მოუფრინავდი თქვენთან,
საჩუქრად მეავს წიწილები,
მსურდა, ეს რომ მეტყუა!

დიდ კალათში ჩავსვი ყველა,
თქვენთან ფრთხილად მომიქონდა,
დავინახე, დასაჭერად
ჩემსკენ ურმა მოჰქროდა.

აქმალათ საღერღელი
ქორებს, გაჰყვნენ მელას,
მგელი ვსაში დამიგ სავრეს,
ომი უნდა ყველას.

ურმა ივრძნო განსაცდელი,
მოახსენა ზატრონს:

– დროა თოფი გადატენო,
ვერ ვერევი მარტო!

მგლის და მელიის სუნი მცემს,
მოჰყვებიან ქორები,
ცხვრები უნდა გადავძალოთ,
გადავრწათ ღორები!

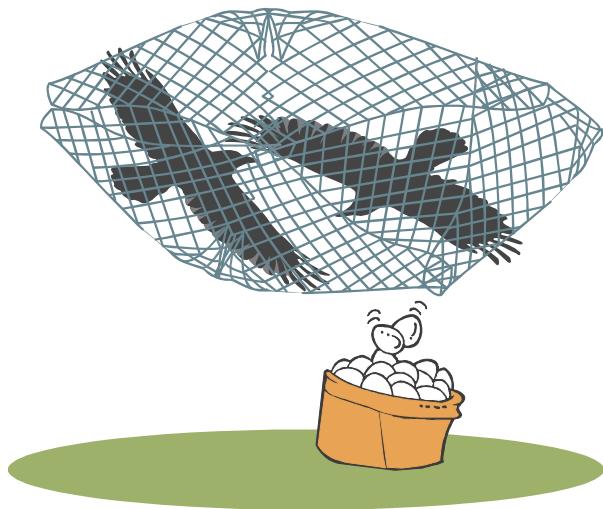
კრუს-წიწილას მურას ვანდობ,
გველის დიდი ბრძოლა,
გპირდები, რომ გამარჯვება,
ძალზე სწრაფად მოვა!

– ეხო-კარი დავალაგე,
 ვაწკრიალე მიდამო,
 ისინი კი ვასძახიან:
 – თქვენთან მტრობა გვინდა!

– საცდურად კი დიდ კალათში
 ჩავაღებთ კვერცხები,
 ქორები დაემშობიან,
 მე უმაღვე ვეცემი!

კართან მახე რომ გამართეს,
 დაელოდნენ სტუმრებს,
 ხმაური, რომ შემოესმათ,
 გული მაგრად უცემთ.

ქორები კალათს დააცხრნენ,
 დაეხურათ ბადე,
 მელია კი დაიჭირა,
 დაგებულმა მახემ.

მკელი მურას შეუპურია,
 ახვეტინა ეხო,
 რაც გინდოდა საცოდავო,
 ის მიიღე დღეს!

– შეგვიბრალებთ, ნუ დაგვხოცავთ,
 ჩვენვე ვიძრობთ კბილებს,
 ეხო-კარს დაგისუფთავებთ,
 გვსურს, რომ სუფთა იქნეს!

ნეფე ქორმა უთხრა უურმას:
 – დღეს შევირთე ცოლი,
 მელა კუდამ შეგვაცდინა,
 ამას მიხვდით მგონი!

მიულოცა ქორს ოჯახის
 შექმნა, უთხრა წენარად,
 აქ თუ კიდევ დაბრუნდებით,
 შევიქმნები მწურალად!

მკელუკამ და მელაკუდამ
 დაიცალეს კბილები,
 – ამის შემდეგ ამ ეხოში,
 მეეხოვე ვიქნებით!

თავზე ქუდები მოიჩვენეს,
 დაიჭირეს ცოცხლები,
 – მადლობთ ღმერთო, რადგან დაურჩით,
 ჩვენ ამჯერად ცოცხლები!

ამის შემდეგ ამ ეხოში
 ეველა წესით ცხოვრობს,
 მკელმა მკლობა დაივიწყა,
 მელა აღარ მკლობს.

მაღლი ძაღლობს და კატა თვლემს,
კრუსი დასდევს წიწილებს,
ქორის შიშით ამის შემდეგ,
ვერცერთი ვერ იწივლებს.

გაბეჯითდა ეველა წვერი,
იწყეს წერა-კითხვა,
დაისწავლეს ლექსები და
მათზე კარგი ითქვა.

აი ასე დაუამთავრებ
ამ საოცარ იგავს,
ყოველდღიურ ამ ჩვენს ყოფას,
თუმიც რაღაცით მიჰგავს!

...გახსოვდეთ, რომ ეველანაირ
მტრობას ბოლო ეღება,
მთავარია ჭკვიანურად
მართოთ, თუ შეგეხებათ!

მიტევენ საჭიროა,
ჭკონებია საზღვარიც,
ანაღვანრდა ხეც გვინახავს,
ჩვენ უდროოდ გამხმარი.

მტერი მტრობას თუ არ იძლის,
საჭიროა ქმედება,
თუ არა და დამარცხდები,
შენი მოდგმა შერცხვება.

ხელი უნდა გაანძრიო,
თუ გსურს ღმერთმაც გიშველოს,
ხომ არ გინდა შენმა მტერმა,
გამარჯვებით იხაროს?

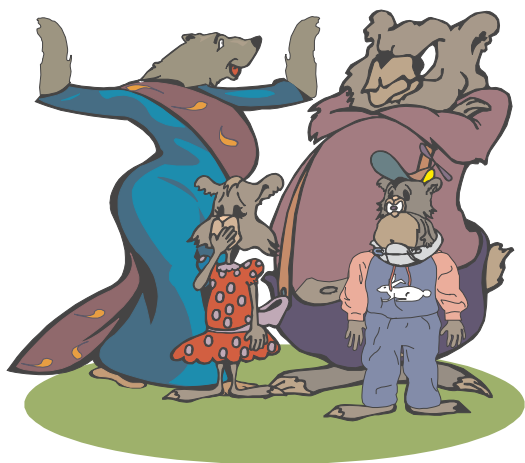
„ჭირი იქა, ღზინი აქა,“
სინარული გვექონდეს,
არის ვინმე ნეტა ქვეყნად,
სიკეთეს რომ გამოვდეს?

ანდაზა: მაღლი ვის ზურსაც ჭამს, იმის კარზე ეფუსო.

მსუნაგი დათუჩა

ერთ დათუჩას ჰქონებია
ძალზე ტკბილი ოჯახი,
მეუღლე და ორი ბული,
ევლად იყო ყოჩაღი.

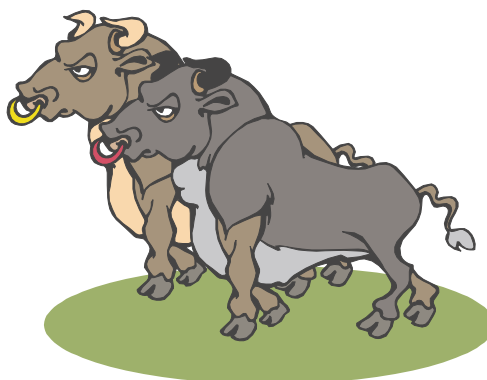

ღრო გავიდა, კვლავ მოძივდა,
მოინდომა ხარკი,
დედის ბუნავს გაგიცვლითო,
თუ კი ორი არის!

ცოტა ხანში მგლებმა თურმე,
მოუყვანეს ხარები,
– ამ ბუნავში თუ ვიცხოვრებთ,
გვწამს, რომ გავიხარებდით!

დაგვიცალეთ, თუ გსურთ ახლად,
რომ მიირთვათ ჩიჩია,
ეს ბუნავი შენი არის? –
არ თქვა მერე, სხვისია!

დაიწუნა დედა დათუმა
მშვენიერი ბუნავი,
სწრაფად ცხოვრებზე გადაცვალა,
რადგან არის მსუნავი.

ბელებმა თქვეს: გუშია, მაგრამ,
სად ვიცხოვროთ მერე?
ბებია, რომ დაბრუნდება,
გავვიბრტყელებს გვერდებს!

დაუბრუნდა თავის დედას
ქმრით და ორი ბულით,
ცოტა ხანი მაცხოვრეო,
გამდიდრებას ველი!

– ხმა იწუვიტეთ, თქვენ რა გესმით?
ქმარმა უთხრა: შეჩერდი!..
უბუნავოდ რომ დავრჩებით,
დაგერქმევა ჩერჩეტი!

შენ ვინ გკითხავს? - უნიათოვ,
სჯობს სხვა ბინას აგებდე,
ღროს ალბათ ღორმუცელავ,
ბუნავიდან გავღებდე!

- მე რაც მინდა, იმას ვინამ,
მთავარია საჭმელი,
ბუნავსა ვცვლი ამ ორ ხარში,
მოფრჩი უკვე სათქმელი!

გამობრძანდენ ბუნავიდან,
მგლების ხროვა ჩასახლდა,
ბებია, რომ შინ დაბრუნდა,
სიმწრისავან გაავდა.

გამოავდო შვილი, სიმეც,
ბელუკებთან ერთად,
გარეთ დარჩა საცოდავი,
ამას ალბათ ხედავთ!

რას იხამდა ბებიკუნა?
კვლავ დაიწყო აგება,
ძლივს მოასწრო, შემოდგომამ
თრთვილის იწყო დაღება.

დედა დათვი ბელუკებთან
დარჩა უღრან ტეეში,
ზამთრის ძილის დრო დაუდგათ,
რა ქნან? - დარდით ხვნეშის.

ცოტა ხანში მოაკითხა
ზოლხარკიდან ხალხმა,
- წამოგვევით თბილ სადგომში,
გთხოვთ, უარი არ თქვათ!

რას იხამდენ ზარმაცები?
დღესაც ერთად სახლობენ,
ზოლხარკში თუ მიბრძანდებით,
ზრანჭვა-გრესით გართობენ.

ალბათ, მიხვდით ზატარებო,
რომ დათუნა თავხედია,
ცუდი დედა, ცუდი შვილების,
ოდიტვანვე გამხედნია.

„დედა ნახე, ძამა ნახე,
შვილი ისე გამოჩახე“,
ბელუბი დაიხრდებიან,
შეეცვლებათ მათაც სახე.

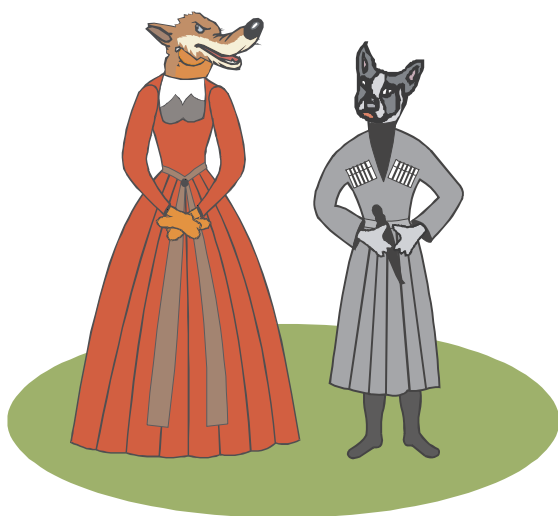
სისულელეს ბევრი სჩადის,
რადგან არ აქვს ჭკუა,
რჩევა სჯობს, რომ სხვასა ჰკითხოთ,
ის ჭკვიანი თუა!

მესაკუთრე ტურა

ერთ დიდ ტყეში მელაკუდა
და უძწეო ტურა,
დამეგობრდნენ, ტურამ მელას
ეს სიტყვები უთხრა:

– რადგან, ჩემი მეგობარი
ხარ, მსურს ლუკმა გაგიყო,
მარტო ერთს გთხოვ, მეგობრობა
სხვანათან აღარ გამოიყო!

– ტურიკელა, მე შენს გარდა
სხვაც ბევრი მეაფს ირგვლივ,
მარტო შენი მეგობარი
არ ვიქნები, მიხვდი?

გადაწვიტა ტურიკელამ
მელა ავსოს საჩუქრებით,
მარტო ჩემთან მეგობრობით,
მთელ სიცოცხლეს ვაჩუქებდი!

ერთხელ, ჩვენმა მელაკუდამ
დათუქელას ლუკმა უყო,
დათუხამ კი ტკბილი სიტყვით,
საქციელი მეტად უქო.

– მელაკუდავ, ეს რა ქენი,
განსოვს, მე რა გითხარი?..
ამბობენ, რომ მატყუარა და
ცბიერი იყავი!

– დათუქელას რაც აჭამე,
ჩემთვის უნდა მოგეცა,
დარდისაგან მარცხენა უბა,
ხედავ? – გვერდით მომექცა!

– ტურიკელა, რატომ ფიქრობ,
შენს გარდა, რომ სხვა არ მეაფს?
დიანს, მეც ანლა დაფრწმუნდი,
ტვინი მართლაც, რომ არ გაქვს!

ვფიქრობ უნდა განარებდეს
მეგობრების ფართო წრე,
რატომ უნდა ანათებდეს
მარტო შენთვის ციდან ძწე?

თუ გსურს, ეველამ ვიმეგობროთ,
ლუკმა მძურად გავიყოთ,
რაც მოგვრჩება მშიერისთვის,
მცირე უნდა გავილოთ!

არა! - მე ასე არ მანწყობს,
 არჩევანი გმარტებს,
 ჩემთან თუ გსურს მეგობრობა,
 სხვა უველანი დათმე!

- რა სულელიც ბრძანდებოდი,
 ისევ იმად დარჩი,
 რადგან ჩემო ტურიკელა,
 ჭკუით გონჯი გაჩნდი!

- ცრემლები ურით გაეშურა,
 სიმარტოვე არჩია,
 ცუდისაგან კარგი დღემდე,
 ვერაფრით გაარჩია.

მელია კი ცხოველებთან
 მეგობრობას ავრძელებს,
 განსაჭირში თურმე უველას,
 ტკბილ სიტყვებით ამხნევენს.

დღესაც ეძებს ტურიკელა
 კარგ მეგობარს თავისთვის,
 ახლა თუ არა გამოუვა,
 მებნას იწუებს ხვალისთვის.

ანდაზა: მე ვწუხვარ და ის ოდელიას იმანისო.

ვერ იპოვა მეგობარი,
 მარტო დამრწის ეული,
 შიშით უველას ემალება,
 ეჭვით გადარეული.

... განსოვდეთ, რომ მეგობარი
 ორთავ თვალის ჩინია,
 უერთა სმენა, მკლავთა ძალი,
 უვაზილივით შლილია.

უმეგობრო კაცი ხშირად
 საცოდავი რამეა,
 მისთვის ციდან კამკამა მსეც,
 უკუნეთი ღამეა.

თუმიც შეჩრევა ძნელი არის,
 ათასჯერ სჯობს დაფიქრება,
 უმეგობროდ ცხოვრება კი,
 არაფერი არ იქნება!

რაც მეტი ვეაფს მეგობარი,
 იმდენად ხარ ძლიერი,
 ანაკი ვერ მოგერევა,
 თუნდაც იყო ხნიერი.

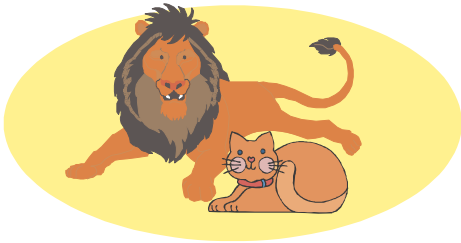
მტერი ვერას დაგიშავებს,
 მტერს ამარცხებს გონი,
 არ ვტყუივარ, რასაც ვამბობ,
 სიმართლეა მგონი!

ჭორიკანა მელაკუდა

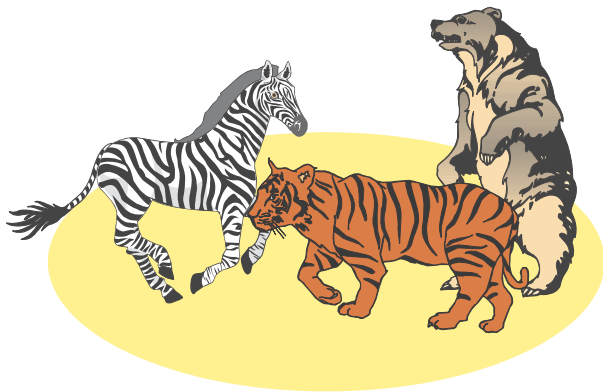
ტეუმი თურმე მელაკუდამ
გადალალა ყველა,
ჭორიკანა რამე გახლავთ,
არ აჩერებს ენას.

ლომი მეფედ არ იწამა,
ჟღალიაო კატა,
ემმაკობ-ოინბაზობით,
მეფედ გაიქანა.

ვეფხვი, ზებრა იყო ადრე,
ახლა სდევსო მტრულად,
ამისთანა გაიძვერას,
ცემა უნდა მაგ რად!

დათუჩაზე თქვა, რომ ძალზე
თურმე მურალი ყოფილა,
რადგან, იგი თაჟიდანვე
სუნინი შობილა.

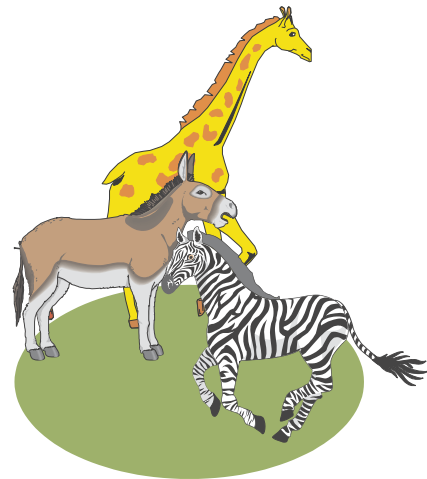

მგელი? – მასზე უსახური,
არც მინახავს მხეცი,
თუ მშიერი არ ბრძანდება,
გვეგონებათ ბღენძი.

სხვის ბუდეში ცქერისაგან
დაუგრძელდა კისერი,
ამ ჟირაფში უნიათო,
ვირუკელა ვიცანი.

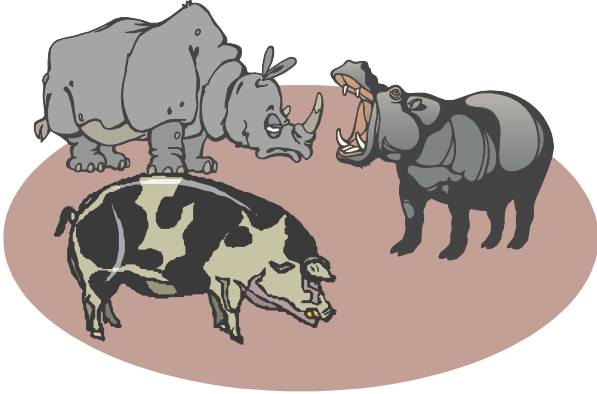
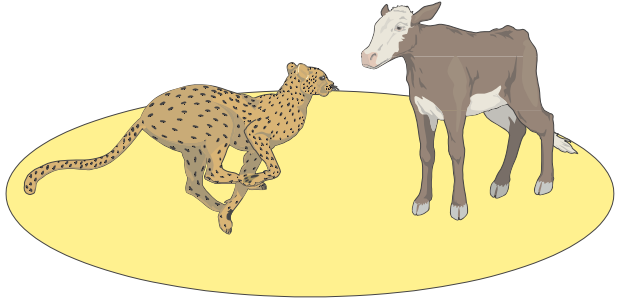
ზებრაც ვირი ბრძანდებოდა,
ჩაუცვია ზიჟამო,
ჰგონია, რომ ჩასაცემელით,
სასწაულებს ვიზამო.

ჰინაოტამს ნუ ეძახით,
ტიპირი ღორია,
ამისთანა გარეწარი,
ირგვლივ, ალბათ ორია.

ამ მახინჯმა მარტორქამ,
მწარე სიტყვა წარმოთქვა,
– თავს თუ არ დამანებებ,
კურდღელივით გამოგსწავ!

ადრე ალბათ ღორი იყო,
დინგითა და ეშვით,
ჰგონია, რომ მომერევა,
მიწას მანერის ზეშვით.

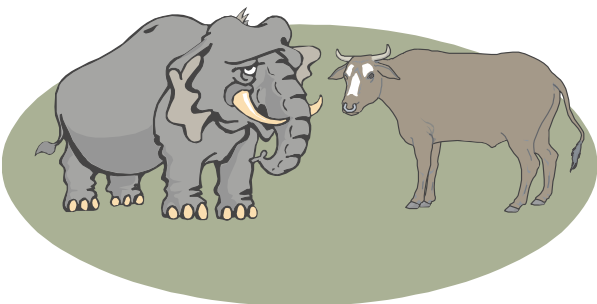
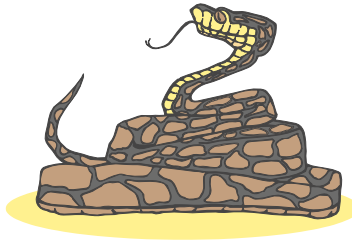

სწილო იყო ხარი,
სუსტი, თითქმის მკვდარი,
ღორმუცელამ, ბევრი ჭამით,
განისა თაფი.

ავარჯიშა ცხვირი ისე,
დაუგრძელდა ხორთუმი,
შიშველი დანარება,
არ გეგონათ ძორთუღი.

არ უშინდეთ ფოცხვერს,
ვერ ეწევა მოხვერს,
გულებს მაშინ გვიხეთქავს,
როცა უკან მოგვდევს.

ეგეც კატის ჯიშისაა,
თაფი რამე ჰგონია,
ადრე თურმე სისუსტეში,
ბადალი არ ჰყოლია.

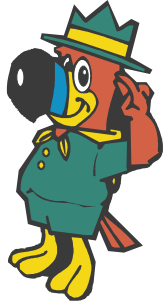

თუ გგონიათ დიდი ვინმე
ჯიქი, თვალებბრიალა,
ადრე კატა იქნებოდა,
ცელქი, როგორც ბწრიალა.

მანჩობელა, თოკი იყო,
უწელიათ ისე,
სიმწრისაგან მოიხატა,
გველად იქცა მვისვე.

ადრე, თითქოს არა სწეინდათ
ტეეში ცხოველთ ჭორები,
ანლა, ისე გაგულისდნენ,
დაიჭირეს მორები.

მაგრამ, ეველა შეახერხა
ხეზე მჯდომმა კაკადუმ,
მელას, სხვაგვარად დავსჯითო,
რადგან დღემდე არა სდუმს.

– ჩემზე უთქვამს იმ საძაგელს,
თითქოს ვიყავ კაცი,
გრძელი ენის გამო თურმე,
ჭორიკანად დაფრჩი.

ვანატიე, სასაცილოდ
არც კი მეუო ნათქვამი,
იმ სულელმა კი იწამა,
რაც თქვა, იყო მართალი.

აღბათ სჯობს, რომ დავიბაროთ,
დავაკისროთ მწერლობა,
მეფის კარზე იმუშავებს,
კარგად შესძლებს ეტუობა.

თითო ჭორზე, თითო მითი,
შექმნას, ზღაპრად აქციოს,
ვეღარ შესძლებს, ამის შემდეგ,
ეს ტყე, რომ დააქციოს.

ცხოველები ირწმუნებენ,
რომ ევებოდა ზღაპრებს,
ლამაზ ამბის მოსმენა კი,
არავის არ აწყენს!

დაუჯერეს, მოიწვიეს
მელაკუდა მწერლად,
რაცენაზე მოგადგება,
ზღაპრად ჰქმენო ეველა!

ანდაზა: ჭორი თქვი და მეჭორე ხელში დაიჭირო.

დაჯდა წერა, რომ დაიწყო,
სულ აღარ აქვს დრო,
ასე არის, თურმე ოდით,
მჭორველი ჭორს სწობს.

ახლაც წის და ზღაპრებსა წერს,
აქვს იდეა მრავალი,
აღარავის არ უნახავს
აქეთ-იქით მავალი.

...ნათქვამია, თურმე აუბედი,
დაუღლია მუნჯს, “
ჭორიკანას თუ ასაქმებ,
სხვა მჭორველი სძულს.

ჭორი დედამიწას უვლის,
ისეუ მთქმელთან ბრუნდება,
ამ მანძილის გასაუღლად,
მას მცირე დრო უნდება.

კარგს უღირსი ეჯობრება,
ცუდს არა ჰყავს მტერი,
რალა გითხრათ ზატარებო,
სხვა ამაზე მეტი.

სულელი ბატკანი

წკაპა-წკუპით მოწკაპუნებს
მინდვრად ნორჩი ბატკანი...

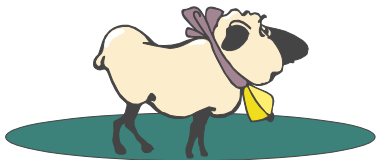
– სახლიდან გამოვიპარე,
ვიცი, რომ ვარ მართალი.

– დედა, მარტო არ დავტოვე,
ტყუებისცალი ახლავს,
სამაგელი დაიკო მუაფს,
ხშირად ჩხუბებს მართავს.

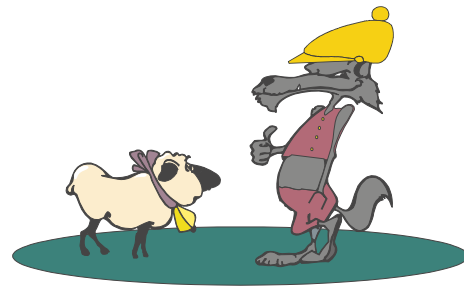
– დედა მე მსჯის, მას ამართლებს,
აბა, მათთან რა მინდა?
სიბრანისგან ზაწაწინა
რქები უაღუფე დამიდვა.

– „ბე-ბე, ბე-ბე, ბა-ბა, ბაბა,“
მივბაკუნებ ველზე მარდად,
რა კარგია მარტოდ ყოფნა,
ეს ოცნებაც უცებ ახდა.

– ძუძუს უკვე აღარა ვწოვ,
შევექცევი ბალახს,
ვერავინ ვერ დამეწევა
ასე სწრაფად მავალს!

შეისვენა, გადმოკოჭდა,
მზეს მადლობა უძღვნა,
თავზე მკელი წამოადგა,
შიშით, ესღა უთხრა:

– გამარჯობა! – შენ ახალი
დედიკო ხარ ჩემი? –
ამის შემდეგ, შენ იქნები,
ჩემი გადამჩენი!

– ხო, შეილუკა წამომყევი,
ჩემს ლეკუნებს გაგაცნობ,
თუმცა ზაწაწინა ბრძანდება,
ვგრძნობ, რომ უკვე მამაცობ!

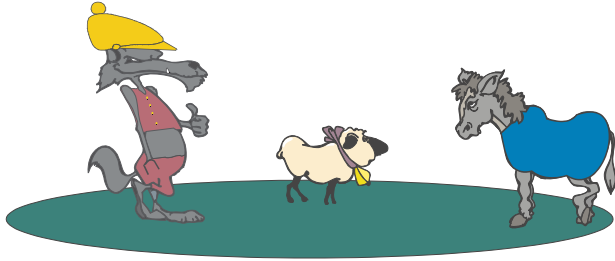
– იქნებ წარმაცე ბრძანდება,
შვილად არც კი ივარგო?
მაშინ წავალ, სხვას მოვძებნი,
იქნებ, კარგ შვილს მივაგნო!

– სიწარმაცეს ვერ დამწამებ,
აღიონზე ავდექი,
დედამ მითხრა, მკელიაო,
ცუდი საქმის ჩამდენი.

– შენ კი, ისე ლამაზი ხარ,
არც გეავს ქვეყნად ბადალი,
მატყუარა დედაჩემი
არ ყოფილა მართალი!

წინ ბატკანი მოწკაპუნებს,
უკან მკელი მიჭყუება,
– ჩემს ლეკუნებს დავაპურებ,
კემრიელი იქნება.

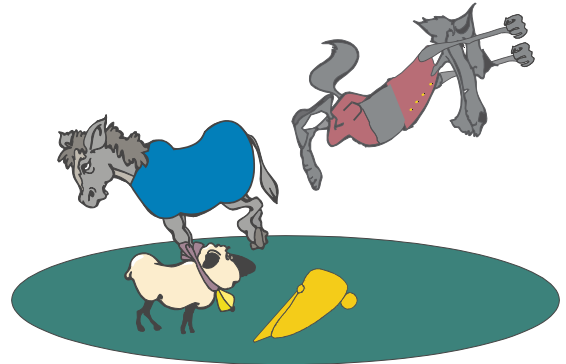
წინ შემოხვდათ კოჭლი ჯორი,
 მიესალმა მკ საზრებს,
 – შენც გიშვილებ ჯორიკუნა,
 თუმცა უველა ბრალს მღებთ.

– ჯორს მე შევჭამ, ბატკანს კი თქვენ,
 ამოვივსოთ მუცლები,
 აქა-იქა არ მიჰყაროთ,
 გადმოყრილი ცურცლები.

ბუნაგიდან გამომძვრალს კი,
 წინლი მოხვდა ებაში,
 დაუვირებაც ვერ მოასწრო,
 მიფრინავდა ცაში.

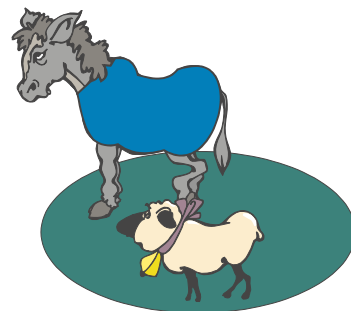
– მე კეთილი მკელუკა ვარ,
 ლეკვები მუავს ბლომად,
 ახლა, ერთად ვიცხოვრებთ და
 სინარულიც მოვა.

– სხვა რა გზა მაქვს მეგობარო,
 ზედ შემასვი ბატკანი,
 ვინც კი შენზე ცუდი რამ თქვა,
 არ უოფილას მართალი.

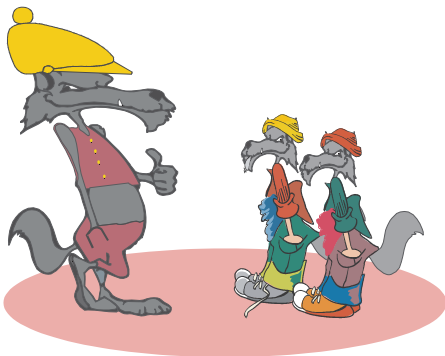
თუმცა კოჭლი ბრძანდებოდა,
 ჯორი სწრაფად გარბოდა,
 შერცხვენილი ბატკანი კი
 დედის წყენას დარდობდა.

ბუნავს როცა მიაღწიეს,
 მკელმა უთხრა „მეგობრებს“:
 – საწოლ ოთახს მოგიმზადებთ,
 შევაწუხებ მეხოხლებს.

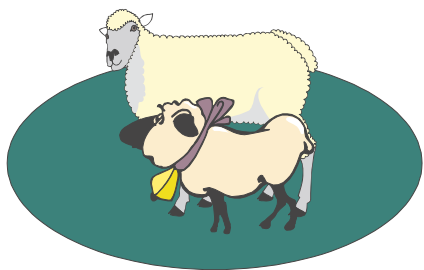
შეძვრა, ლეკვებს მოეფერა,
 უთხრა: აქ მუავს ბატკანი,
 ბუთხუხაა, სიმსუქნისგან,
 მუცელს გააქვს ქანქალი.

– გთხოვ, დედიკო, ძაზატიე,
 სულელი ვარ ბატკანი,
 ახლა მიუხვდი, რომ გიყვარვარ,
 შენ უოფილხარ მართალი!

ცხვარმა შვილი, რომ იხილა,
სინარულით აბლაუღდა,
ეს ამბავი ურჩ ბატკანსე,
აი, ასე დამთავრდა.

...ეველა დედას უევარს შვილი,
თქვენსე დარდობს ძალიან,
მორჩილება ოდითგანვე,
დიანს, თქვენი ვალია!

ბატკანს ბედმა გაუდიმა,
რომ გადურჩა მგლის კლანჭებს,
თავის დაცვა უნდა შესძლოთ,
და სიფრთხილე თქვენც გამოთებთ.

ჭირი იქა, ლხინი აქა,
რაც ვთქვი არის სიბრძნე,
სანამ რამეს გადაწვეტდეთ,
დედის რჩევა იხმეთ!

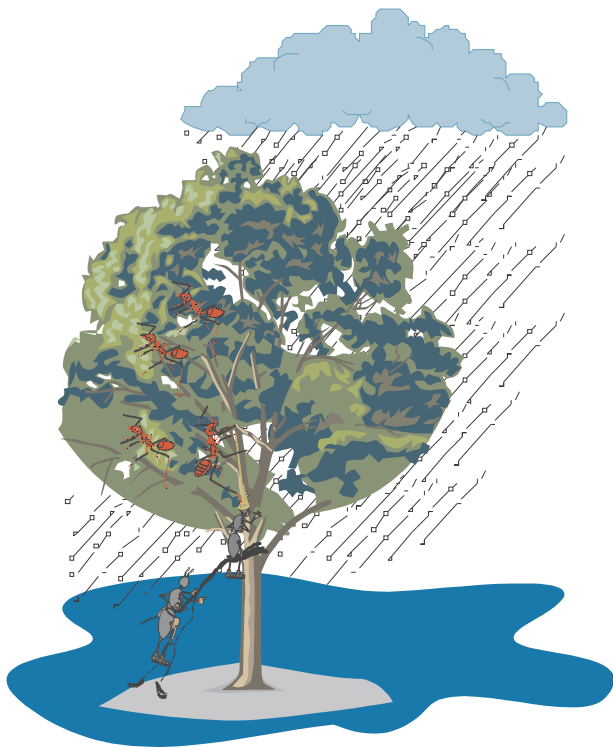
გონიერნი თუ იქნებით,
თავს დაიცავთ უოველთვის,
ანაღ სლანჩებს და იგავებს,
მოუთმენლად მოველით!

ანდაზა: სულელი მეგობარი მტერსე უარესიაო.

დამარცხებული ბოროტება

ატყდა ერთხელ მიწისქვეშეთს
დიდი აურზაური,
– მალე წვიმა თქემით მოვა,
ცას აურეებს ხმაური!

ჭინჭველთა დიდმა რაზმმა
ხესე იწყო მწუობრად ასვლა,
– იქნებ, ფოთლებმა დაგვიცვან –
შემოესმათ სხვათა ლანძღვა.

– გაეთრიეთ! – თქვენზე ადრე,
ჩვენ ვიკავუთ ადგილი,
შებნობლებს რუსთა მოდგმავ,
არ იქნება ადგილი!

– ჩვენ წითურთა ჯიშისა ვართ,
თქვენ კი რუსი ოდით,
რა აწრი აქვს ახლა დავას,
მოთქმა-ხვეწნას მორჩით!

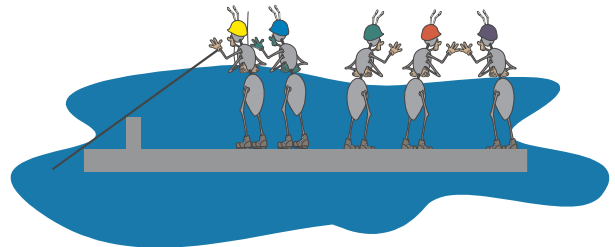
– ჯანდაბამდის გზაც გქონიათ,
გადაბრძანდით სხვაგან,
თორემ, ახლა ქვევით ჩაგურით,
წყალთან ერთად წახვალთ!

– ადგილი ხომ ბევრი არის,
ჩვენც ვეფარვით ფოთლებს,
ჩხუბი არ გვსურს, დავმეგობრდეთ,
მოვერიდოთ შფოთებს.

– ჩაეთრიეთ! – თორემ ნახავთ,
როგორ ჩაგურით ფესვებით,
ჭინჭველთა წითურ მოდგმას,
თქვენ ვერასდროს ედრებით!

ხვეწნით ვერაფერს განდებით,
ჩვენ შევიცვლით სახელს,
„ჭინჭიკებო“, ამის შემდეგ,
ამ სახელით გარცხვენთ!

– მურათ მოდგმამ გადაწვიტა,
ვუშველოთო თავს,
ხეს მერქანი მოამტვრიეს,
დანისგავსეს ნავს.

ჩასხდნენ, წყალმა გაიტაცა,
იცურავეს დიდხანს,
დანახეს, სწილო დგას და
ცხვირით ბეჭებს იფხანს.

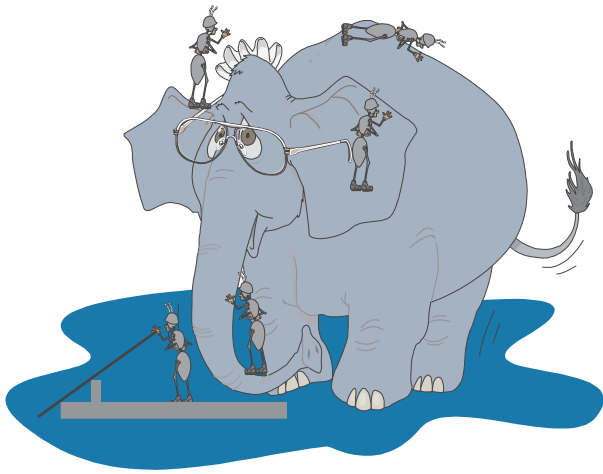

დაუძახეს: გოლიათო! –
იქნებ, შესძლო დანმარება,
მავნებლები არ განლაზარო,
შევძლებთ სხვების განსარებას!

სასარგებლონი ვბრძანდებით,
არვის ვუქმნით საფრთხეს,
ჩვენი მტრები გვლანძღავენ და
ზედმეტ სახელს გვარქმევენ.

სწილამ ხორთუმი უწოდა,
– ამოცოცდით შემოთ,
ჩემს მუცელზე მოგათავსებთ,
თუ კი ღონე გეყოთ.

იწეეს ცოცვა და ჯაგარზე
მოკალათდნენ მუარად,
– ბოდიშს გინდით, ოფლისაგან
აღბათ, ძლიერ ვუარვარ!

– შენი სუნი გვიჩვენია
„მაწაკ“ წითურ ჭიანჭველებს,
– მეგობრული ტკბილი სიტყვით,
ძალას, უფრო გვიათგეცებ!

თუმც მოგვეცნენ ძალზე ცუდად,
მიუტევებთ შეცდომას,
კარგად ვიცით, მთავარია,
შეცდომილის შენდობა.

მზემ სხივები მოაფრქვია,
ანორთქლა ნიაღვრები,
– კარგს იხამ თუ, თუნდაც ერთხელ,
ჩვენთან, სტუმრად გვეახლები!

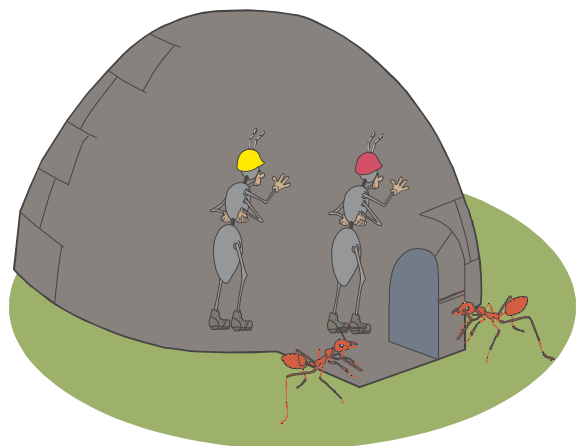
– ხა-ხა, ხა-ხა, რა მითხარით,
არ გაშინებთ ზომა-წონა?
განსოვდეთ, რომ სწილამ თქვენთან,
სოროებში ვერ ჩამოვა.

ბედნიერი იმითი ვარ,
რომ გადაჩნით ზატარებო,
მინარია, რომ სხვის წყენას,
გულით, აღარ ატარებთო.

– ფრთხილად ჩადით, არ იმტვრიოთ,
ზაწაწინა ფეხუკები,
გულით გლოცავთ ზატარებო,
მეგობრულად გეხუტებით!

სოროები აღარ დახვდათ,
წაუდია ნიაღვრებს,
ღროზე თუ არ დაფაცურდნენ,
ძალე მტერი მიაგნებთ.

თხარეს, თხარეს გვირბები,
გამაგრეს კედლები,
დადღილები წამოგორდნენ,
დაასვენეს ფეხები.

ატყდა კარის ბრახა-ბრუნი,
– დაგვემარეთ, ცივა,
გარეთ ქარი ამოვარდა,
ხეს გირჩები სცვივა!

შემოგვიძვით, გთხოვთ გაგვათბოთ,
ვიღუპებით წითურები,
თუმცა ცუდად მოგექცით,
გამოვდევით ბითურები!

ზედმეტ სახელს მოგაცილებთ,
მეგობრულად ვიცხოვრებთ,
ამ სიკეთით რუსთა მოღვმავ,
ვიცი სულელებს იცნობთ!

ერთმა უთხრა:
„რაც დათესეთ, ახლა იმას იმკით,“
ამ ანდაზას რატომ ვამბობ? -
ამას ალბათ მიხვდით.

არა, არა, შევიფაროთ,
ვახატოთ შეცდომა,
ფიქრობ, გამოსწორებულან,
ასე არის, ეტყობა!

გამოუღეს კარები და
გულთ ლუკმა გაუფიქს,
ალბათ გინდათ, რომ გაიგოთ,
ჭამის შემდეგ რა უთხრეს?

– შეცდომა ხომ ეველას მოსდის,
მთავარია, მიხვდით,
დანძარების ხელს ამიტომ,
ეველას ერთად გიწვდით!

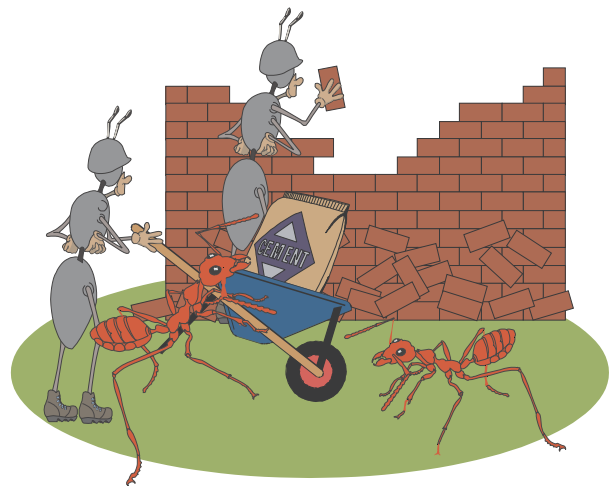
– ხვალ დიდიდან კი დავიწყოთ
თქვენი სახლის შენება,

ანდაზა: ისეთ რამეს ნუ იზამთ, თქვენი თავისა, რომ შეგწახვეთო.

მეგობრობის ძალა გვიცავს,
ძმობას ასე ენება!

ამის შემდეგ ერთად წაუვალთ,
შრომით შევძრავთ მთა-გორებს,
ერთმუშტად თუ შევიკვრებით,
ბოროტებსაც ვაგორებთ!

გათენდა და დაფაცურდნენ,
თხარეს, ხელად აშენეს,
თურმე კარგი საქციელი,
ამ ჩვენს ყოფას ამშვენებს.

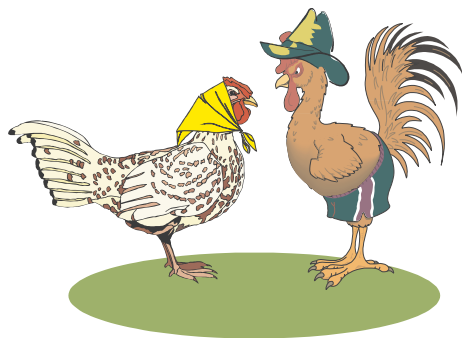
...არასოდეს არ უბრუნოთ
ბოროტებს ბოროტს,
სიკეთის ქნა მიახვედრებს,
რომ ტყუილად მოიბს.

შენი ქცევით ის მიხვდება,
რომ შემცდარა ძალიან,
თუ ვერ მიხვდა, ხომ ეცადე,
ცდა ხომ, შენი ვალია!

„გაცი კაცის ხილიაო“,
ოღითგანვე უთქვამთ,
თუ კი მოგწონთ შეგონება,
გთხოვთ, რომ სხვებსაც უთხრათ.

ლახარი მამლაეინწა

მამლაეინწას ჰყვარებია
ვარიკელა კრიანო,
– წამო გოგო, ვისადილოთ,
ვიცი, საკენკს ერიანო!

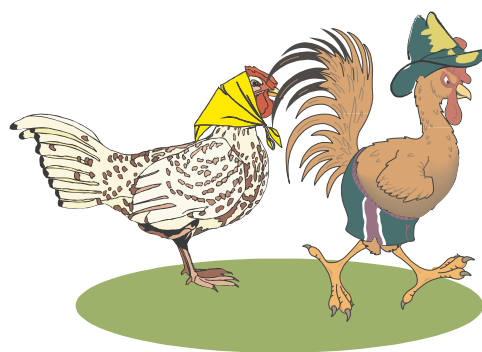
მოგოგ მანებს ვარიკელა,
უკან მისდევს უვინჩილა,
ცაში ქორი შეამჩნია
და მურანსთან იჩიულა:

– აყუფდი, რომ ჩვენ ზატრონმა
გადატენოს თოფი,
ცოლს ვთხოულობ, არ მსურს ახლა
სისხლისმღვრელი ომი!

მაღლი აბა, რის მაღლია,
ყეფა, რომ არ დაეწყო,
თვალი მოჰკრა, ქორის მიმართ
მაღსე მტრულად განეწყო.

ზატრონი კი სტუმრად იყო
მევობრებთან წასული,
მაღლი კი ყეფს, მაგრამ რა ქნას? –
ჯაჭვით იყო დაბმული.

ქორმა უმაღ შეამჩნია
უვინჩილა და ვარიკა,
კატა კნავის: თავს უშეეფეთ,
ქორი მოჰქრის, არიქა!

უვინჩილამ, რომ დაინახა
ქორი შურდულმავალი,
– თავი უნდა გადავიჩინო,
ეს არისო მთავარი!

გავარდა და თივის ზვინში
შეაფარა თავი,
ვარიკელა მიატოვა,
რადგან, მხდალი არი.

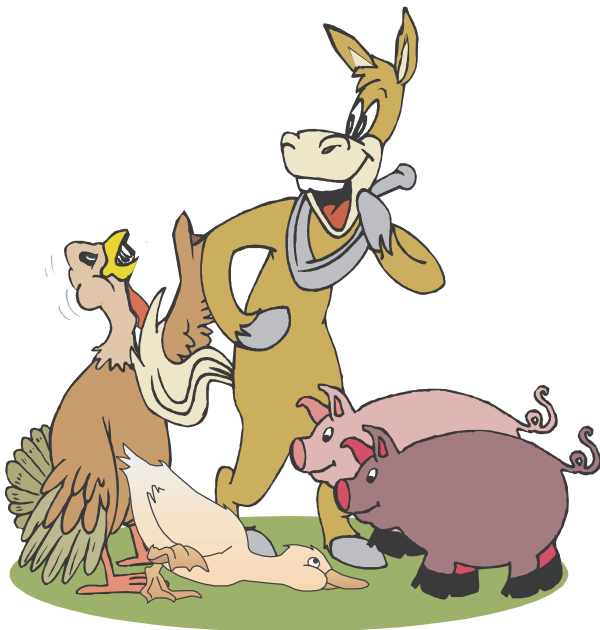

მურამ ჯაჭვი აიწვიტა,
ქორს ეკვეთა გმირულად,
ვარიკელამ შიშისაგან,
ორთავ თვალი მილულა.

თვალები, რომ განხილა
ქორი ნახა მკვდარი,
– ფუ, უვინჩილაჲ, შენს საქციელს,
გამოდექი მხდალი!

სიცილისგან ინდაურებს
 აებურძკლათ ბუმბული,
 ირგულივ დიდხანს გაისმოდა
 სმამაღალი ელუელუეი.

ვირუკეკლა ეროჟინებდა,
 სისინებდნენ ბატები,
 – მშიძარა ხარ ევინჩილუკავ,
 ხეხე ველარ ანტები!

„ჭევიტ-ჭევიტ, ჭევიტ-ჭევიტ,“ –
 აჭელოზინდნენ

გაბერილი გოჭები,
 – ახლა ისე მიგ თეთქვავთ, რომ
 ძალე, ველარ მოჩჩები!

აკრიანდნენ ქათმები და
 ახიხინდნენ ცხენები,
 – შე ლახარო კავალერო,
 გეწამს, რომ ეველე ან შერცხუები!

ევინჩილუკა ამ დდიდან კი,
 აღარავის უნახავს,
 სასირცხვილო ამბავს იგი,
 აღბათ ეველას უმაღავს.

... თუ კი ვინმეს გაუჭირდა,
 უნდა შესძლო დახმარება,
 ვაჟკაცად თუ დაიბადეთ,
 ძალგიმთ სხუების განარებაც.

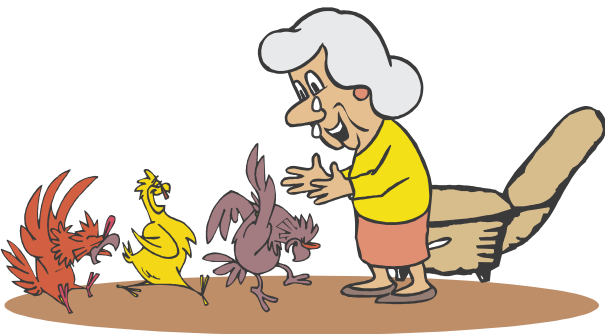
ლახარს არავინ არ სწყალობს,
 მათ აბუხად იგდებენ,
 ბავშვობიდან ასეთები
 ზედმეტ სახელს ირქმევენ.

ანდაზა: სირცხვილი მოგადგა, სიკვდილი განატრაო.

უზატრონო ბავშვების თავშესაფარი

„კა-კა, კა-კა, კო-კო, კო-კო“
კრიანობენ ქათმები,
სად ბრძანდება ბებიკუნა, –
ნუთუ არ აქვს საჭმელი?

გაქაქანდნენ და შეუღეს
ქონის კარი დედაბერს,
თურმე მაგ რად გაუღანძლავს
იგი ბორბოტ მკვალეს.

იჯდა ტახტზე და მოთქვამდა:
– რაღა ვქნაო ახლა?
ამ ქათმების საკენკისთვის
ჩხუბი გაიმართა.

მამლაყინწამ კი ფრინველებს
ყიელიუოთი უთხრა:
– კარგ ბებიას მეგობრებო,
დანძარება უნდა!

– არ იღარდო, ბალახებით
ამოვივსებთ კუჭებს,
შენს მტერს კი ვგეგმა მოფუქნევთ,
მაგრად შეკრულ მუშტებს!

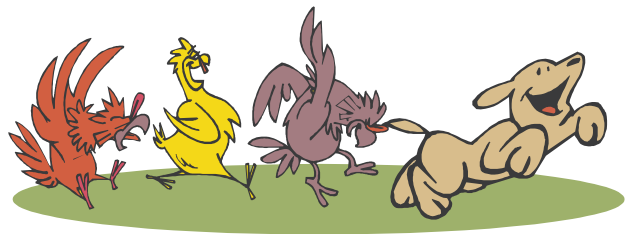
– არა, ცდებით, ალებულ ვაღს
დაბრუნება უნდა,
სად ვიშოვო მე საწყაღმა,
თუნდაც მცირე ხურდა?

– ვალი ჩვენთვის ავიღია,
ჩვენ გავართმევთ თავს,
ძალზე სწრაფად დაუბრუნებთ
ფულს, სამაგელ ქაღს!

ქონიდან, რომ გამოლაგდნენ,
მიაკითხეს ნაგაზს,
თუ ცოტა ფულს გვაშოვინებ,
პატივსა გცემთ მაგ არს!

– ფული არა, მაგრამ ოქრო
ტომრით არის ქვაბულში,
მე გიჩვენებთ, წამომეგვიტო,
ვეგლა გამოქვაბულში!

წინ ნაგაზი მიბრძანდება,
მიჰყვებიან კრიანით,
ნაგაზმა თქვა: წამოიღეთ
და ბებიკოს მიაღთვით!

თითო-თითოს, ნისკარტებით,
მიათრევენ წვალებით,
ბებოს ლოგინში ჩაუწევეს,
– ისაღეო ვალები!

– უი, თავიც გამსძობია! –
იკადრეთო ქურდობა?
ფრინველებმა კი ირწმუნეს,
რომ ბებია ხუმრობდა.

– რატომ გვლანძღავ? ჩვენ ქურდები
არ ვანლაფართ, არა,
წამობრძანდი, და გიჩვენებთ,
ჩვენი ლანძღვა კმარა!

მიფარფარებს ბებიკუნა,
მიჭყუებინ კრიანით,
ნაგაზი კი იმეორებს:
– ბებოს ოქრო მინართვით!

გადაღლილი ჩვენი ბებო
ჩაჯდა, უმწერს ტომარას,
ფრინველებმა თითო-თითო,
ოქრო ჰირით მინართვა.

ნაგაზმა თქვა: ეს ტომარა,
ამკიდრეთ და მივიტან,
თუ ვსურთ ისიც იფიქრეთ, რომ
მე ყროყინა ვირი ვარ!

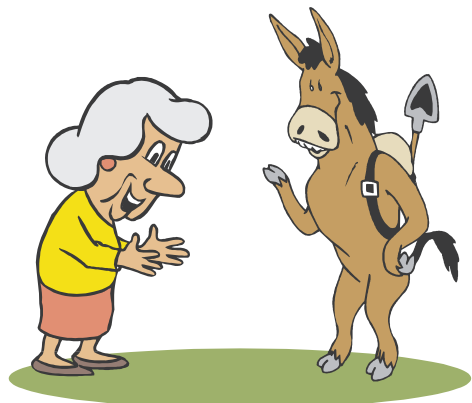
– გთხოვთ, შეჩერდეთ, მომისმინეთ! –
ოქროს ხომ არ ვიზარაფთ?
– არა ბებო, ჩემი მოდგმა
მას დიდი ხნით ინახავს.

– ადრე თურმე მსუნავ ვაჭარს
უმაღლია ქვაბულში,
მერე, ისე მომკვდარა, რომ
დარჩა გამოქვაბულში.

ნაგაზმა თქვა: წინაპრები
დარჯობდნენ ჩემი,
რადგან, არავინ იცოდა,
არ უხლიათ ხელი.

ნაგაზს ზურგზე გადაჭკიდეს და
წამოვიდნენ კრიანით,
– აბა ბებო, დროა უკვე,
უველას ვალი მინართვი!

კარს მოადგა სახედარი,
– მინდა თქვენთან ცხოვრება,
გუშინ ჰატრონი მომიკვდა
და იქ არ მეცხოვრება.

ყოყინავ გთხოვთ, შემობრძანდი
ჩვენ ღარიბულ ქოხში,
შენი ღონე დაგუჭირდება,
ახლა წუწუნს მოაჩი!

ბებომ საკენკი იყიდა,
დანბრუნა ვალები,
ღარც მესობლებს მიაწოდა
ჭრელა-ჭრულა კაბები.

ჩაიცვია და დაიხურა,
ილაშაშა თავი,
მამალმა თქვა: არ ყოფილა
ბებრუნანა ქალი!

ქათმებს საქათმე აუგო,
ვირი აბა ბავაზე,
აღარასდროს მოხვედრია
იმ ყროჟინას გავაზე.

ბებოს სახლი აუშენეს,
ფაჩუჩები ჩააცვეს,
ორი ძროხა შეუძინეს,
ნაგაზს ძეგლი აუგეს.

ცოტა ხანში გამოიკრა
განცხადება ხეზე,
„უზატრონო ბავშვები გვსურს,
და მათ უველვან ვეძებთ!“

საღამო ჟამს ძალზე დიდი
რიგი დადგა ბავშვების,
უველას ბებო წრდის ამქამად,
არწინ არის გამშვები.

ატყდა ერთი ჟრინამული,
კისკისი და ხმაური,

– ფრინველებო დაუკარით,
ჩვენ კი უველა დაუველით!

ანლაც თურმე ამ ეზოში
ხმაური და კრიანია,
ბორბობებს უველა ერთად,
ფეხით მიწას მიაყრინა.

... „მადლი ჰქენი, ქვაზე დადე,
გამოივლი წინ დაგხვდება,“
კარგი საქმის გამკეთებელს,
ცუდი კაციც კი აქებდა.

ჭირი იქა, ლხინი აქა,
ქატო იქა, ფევილი აქა,
არ დამთავრდა ეს წლანარი,
კიდევ ბევრი რამ უნდა ვთქვა.

ვიცი, უველას შეგიძლიათ
შეუცვალათ იდეა,
წლანარი ხომ უამრავი,
მოსაგონი კიდევ.

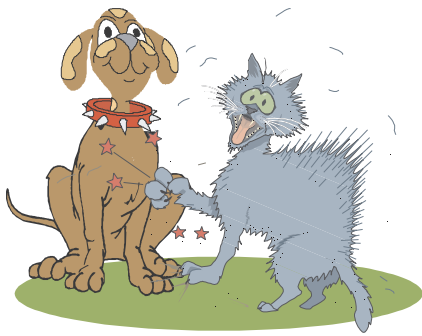

ანდაზა: რასაცა გასცემ შენია, რაც არა დაკარგ ულია.

ძაღლისა და კატის მეგობრობა

ძაღლი ერთხელ ვაუკიდა
კატას ვ სახე ვეფით,
– დაგოჭერ და მაგ შენს თათებს,
აქეთ-იქით მივუერი!

კატა უცვებ გაიფხორა,
„ფხუკ-ფხუკ, ფხუკო“, – უჩნავლა,
ეცა ძაღლს და წინა თათი,
შივ თავ-უბამი უთაქა.

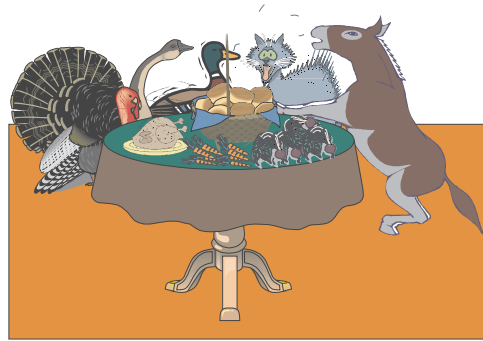

ძაღლმა უკან დაინია,
– გეყოფაო აჩხნლობა,
კარგად იცი, მე არ მიჭირს,
შენი წამში დახრჩობა!

იქნებ მოხდეს სასწაული,
დავმეგობრდეთ მართლაც,
შევიცვალათ ყოფის წესი,
მოხდეს დროის ათვლაც.

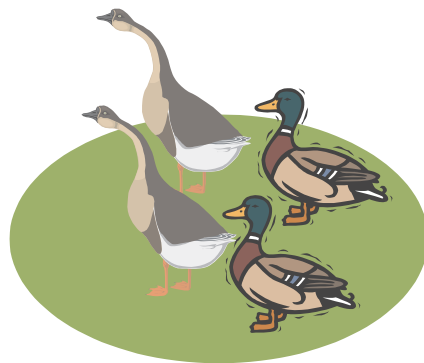
წვეულებს ვაუმართოთ,
ვამცნოთ ჩვენი წადილი,
ცხოველნი მსურს დავაზურთ
ვემრიელი სადილით.

მოემხადნენ, ძაღლს სუფრა,
მოიწვიეს სტუმრები,
ვაოცებულ ვირუკეელას
აუბნიკა უურები.

ინდაური გაიფხორა,
მოდის ჩვეულ ელუ-ელუთი,
ინუ-ბატები, რწევა-რწევით
ძარას სვეტენ კურტუმით.

ვაიკვირვებს: ეს რა ხდება,
ძაღლი კატას ეძმო?
არც კი ვიცით, ამის შემდეგ
ვიღას უნდა ვენდოთ.

დაილია ბევრი ღვინო,
შეიჭამა საჭმელი,
კატამ ბრძანა: მეგობრებო,
სიტყვა მაქვსო სათქმელი!

– იცით, როგორ ვუძულდა ოდით
ერთმანეთი მე და ძაღლს?
ახლა ძლიერ დავმეგობრდით,
ძველი მტრობა დარდად გვაქვს.

ჭურჭელი მთლად დაიღეწა,
დაიქელა ბალები,
კისრისტენით გაქცეულან,
ინჟები და ბატები.

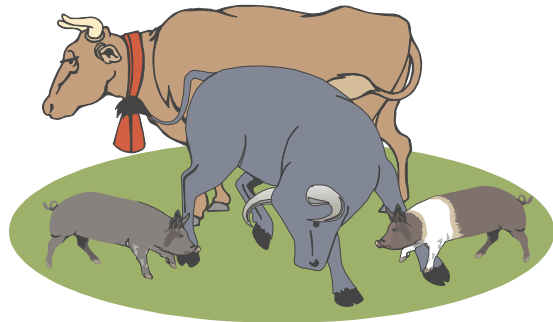
ძროხა გარბის, ცურს მიათრევს,
უკან მისდევს ხარი,
– გავასწროთო აურსაურს,
ვაი, ჩვენი ბრალი!

დამკვრელებმა დოღ-გარძონით
საცეკვაო დაუკრეს,
ჩიტუნებმა მთელ სამყაროს
ეს ამბავი აუწვეს:

– მტრობა უკვე დაამარცხეს,
თქვენც მიჰბამეთ სჯობია,
მეგობრობა თურმე ქვეყნად,
ზღვა სიკეთის ტოლია.

ცეკვის დროს კი კატუნამ,
ძაღლს აბიჯა ფეხი,
მას კი, ისე ეტკინა, რომ
დაეხვია რეტი.

გადანატა გაშლილ სუფრას,
დაედევნა კატას,
მეგობრობის დასაწეისი,
ისევ მტრობა განხდა.

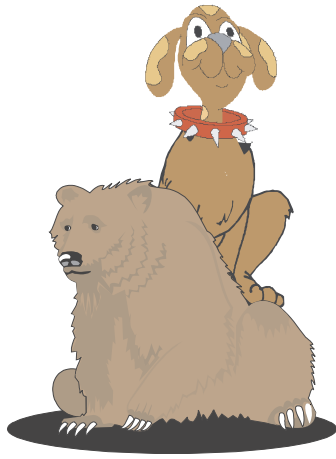
მათ მიჰყვებათ გამომთვრალი
ღრუტუნების აძალა,
ზოგი ბოსტნეულს მიათრევს,
ერთმა ბოცვაც დამალა.

კატა ანტა ხის წვეროზე,
ძაღლი სიმწრით ბრდღვინავს,
არც კი იცის, რომ მის ფეხქვეშ,
დათუნია სძინავს.

გაელვოძა, აიწია,
ძაღლი ზეცად მიდის,
– ნეტა ეს რა მემართება? –
ღმერთი ცოდვებს მისდის!

გადმოხტა და გაძუნძულდა
შინისაკენ ტკივილით,
კატა ხიდან ჩამოსძახის,
ჩხავილ-კნავილ, კივილით:

– ჩვენი ძმობა არ იქნება,
ისევ მტრებად ვრჩებით,

თუ გაბედავ ჩემთან შებმას,
მუშტებს გამომჩნები!

...თუ კი ვრძნობთ, რომ ძველობა,
არ ეწეობა თქვენი,
უკან დახევა სჯობია,
იმეგობრეთ სხვები.

მტრობა ცუდი სენი არის,
მათ მოდგმიდან მოხდევთ,
ვინც მათ ძმობას დაიჯერებს,
იქნებ მუშტიც მოხვდეს!

ანდაზა: ძაღლის ძაღლიერი კატა ვერ იქნებაო.

გამეგებული არწივი

ცრემლების ყრით მთიდან ბარში
მოფრინავდა არწივი...
ჩაუფრინა ოფოფუნამ,
შეუძახა: რას ჩივი?

იქნებ, შევძლოთ დანხარება,
იქნებ, რამე ძალა მაქვს?
– ვთხოვ, შემეშვი მეგობარო,
დარდი გულისთ ძლივს დამაქვს!

ზოგჯერ სუსტსაც შეუძლია
დანხარება მეფის,
ისიც იცის, რომ ამ მთაში,
მეც რაღაცა მეტემის.

კარგი, კარგი, გეტყვი რადგან,
სხვა ვხა მართლაც არ მაქვს,
დღეს დაფრწმუნდი, რომ მე ირგვლივ,
ერთგულიც კი არ მყავს.

გადაწყვიტე, რომ დავტოვო
მთელი ჩემი სამეფო,
ამის შემდეგ კი მოგიწევთ,
ფრინველთ უვაზი ამეფოთ!

– ის მხნავანა, შავი, მურალი,
ყველას უყრებს, რომ გვიჭედს?
ახლა კი დავიღუპებით,
კარგს, არასდროს არ გვიჩივს.

– როგორ დასთმე შენ სამეფო,
გვირგვინი და ხალათი?!
– მე არც მკითხა, დაიკავა,
ყოველივე ძალათი!

– გარეჯრაყზე შეიპარა,
ისაკუთრა სადგომი,
ბანალები ჩაუსვია,
აღარ არის ამდგომი.

თავზე გვირგვინი დაუდგამს,
ფრთაში კვერთხი უპყრია,
ყველა ჩემი მოკეთე კი,
აქედან გაუყრია!

– უვაზი რაა? – გამაკვირვა
ფრინველების პროტესტმა,
– გაეთრიე არწივო! –
მთიდან ბარში მომესმა.

თითქოს, კარგი მეფე ვიყავ,
თქვენს ინტერესს ვიცავდი,
მეფედ უვაზი სდომებიათ,
ახა, რაღას ვიზამდი?

– მომხრეები შენც ბევრი გყავს,
დანხარება ვთხოვოთ,
ვიცი, ყველა ერთხმად იტყვის:
– არწივი გვსურს მხოლოდ!

– ოფოფუნა, შენ ვერც ამჩნევ, უვავები რომ მომრავლდნენ? ვინც ზირში მეფერებოდა, უმაღლმტრადვე მომადგნენ.

– აქ ჩამოჯექ, გავფრინდები, ვნახავ, ერთი რა ხდება?
– რაც გითხარი ჩემო კარგო, ის სურათი დაგხვდება.

მოდის ლომი, მოიმღერის, დაინახა არწივი,
– მეგობარო, შენი ნახვა, კარგად მახვს დაცდილი!

ნუთუ, რამე გავიჭირდა, ცრემლებად რად იღვრები? მიკვირს რადგან ფრინველეთში, ძლიერ მეფედ ითვლები.

– მეგობარი, აღარა ვარ, არც მეფე, არც არწივი, უვავი მეფობს, არც კი ვიცი რისთვისა ვარ დასჯილი.

ლომმა თავში შემოირტყა, ტურაც მისთვის დამრწის, სურს გამეფდეს, გამაძევოს, ტყეს სანაგვედ განდის.

წავალ, ჯერ იმას მივხედავ, მე რე შენთან გავჩნდები, უვავს კინწისკვრით გავაძევებ, შენს მეგობრად დაფრები!

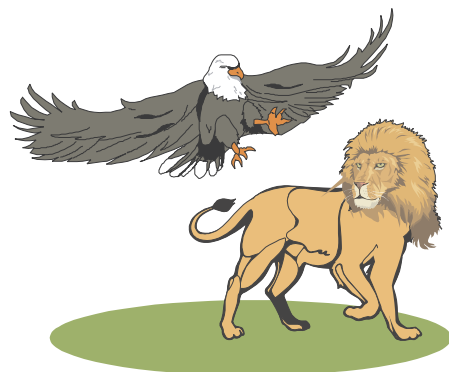

– აი, ოფოფიც მოფრინდა, მოიტანა ამბავი,
– ეველა ჩხავის, ტანთ ჩაიფვეს, შავსე შავი ხალათი.

– გლანძლავენ და გავინებენ, ფიანდახად ეგებიან, იგრძნობა, რომ საუვავეთი, არწივთ მოღმას ეღრებიან.

– მეც იგივეს მიპირებენ მაწანწალა ტურები, ლომი მანც ლომად რჩება, მსურს დაუკიდო ურებით!

– აქ ნუ ზინარ, ფრინველთ მეფე, გამომეფვი ტყეში, დაგანახებ, რომ ჩავაგდებ მტრებს, სამინელ დღეში!

– მერე, უვაჟებს მოჟუაროთ,
 ვასუფთავოთ მიღამო,
 აბა, ვნახოთ თუ იტყვიან,
 – მეფედ უვაჟი გვინდაო!

არწივს ღონე მოემატა,
 უკან გაჭყვა ლომს,
 იცის, მალე რომ იხილავს,
 ის ამ ტყეში ომს.

ლომს ბევრი არ უფიქრია,
 მსწრაფლ შეჭყარა ტურები,
 ცოტა ხანში ტოტსე ჰკიდა
 განხრეტილი უურებით.

არწივს უთხრა: ახლა დროა
 შენ სამეფოს მივხედოთ,
 უვაჟი უნდა დაუჭიროთ,
 ერთი მაგრად მივბეგვოთ!

უვაჟის სადგომს უკაკუნებს
 ოფოფუნა სავარცხელს,
 უვაჟს შიში აქვს, კარს ვერ აღებს,
 არ უნდა, რომ დამარცხდეს.

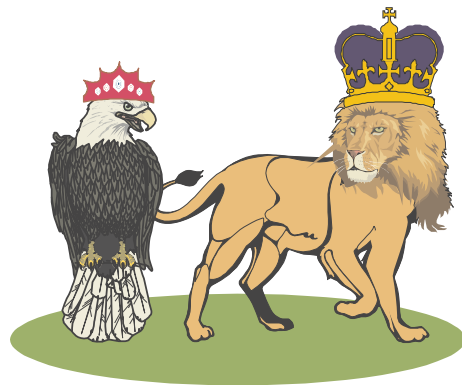
– მეფევ, ძღვენი მოგიტანე,
 ქვემოთ ვაწეობ იცოდე,
 რომ მიირთმევ, იმ წუთიდან
 მეგობარი მიწოდე!

– რომელი ხარ? – იქნებ მითხრა,
 მშია, არის საჭმელი?
 – დღეს კურდღელი მოგართვი და
 სიტყვა მაქვსო სათქმელი!

უვაჟმა საჭმლის ხსენებაზე
 გამოალო კარი,
 გამოვიდა, კალათს დასწვდა,
 წაეცალა თავი.

არწივს გვირგვინი ახურა
 თავზე ლომმა რინით,
 მეფე კვლავაც მეფედ რჩება,
 ტყეზე ზრუნვის ფიქრით.

გამეიდველმა ფრინველებმა
თავი მიწად უკრეს,
– გვანახტე მბრძანებელი –
კანკალითღა უთხრეს.

მეფემ ყველა გააძევა
ერთგულების გარდა,
ოფოფუნა კი იმ დღიდან,
მეგობარი გახდა.

...ასე არის, სოგირითნი
ლაქუსს ოდით ჩვეულნი,

ერთგულებას ივიწყებენ,
არ გეგონათ რჩეულნი.

არასოდეს უღალატათ
იმას, ვისიც რამე გწამთ,
სჯობს, რომ საქმით დაუმტკიცოთ,
თუ ერთგული მისი ხართ.

ლაქუცი და ორზირობა
საშინელი სენია,
წესიერად თუ იცხოვრებთ,
მომავალი თქვენია!

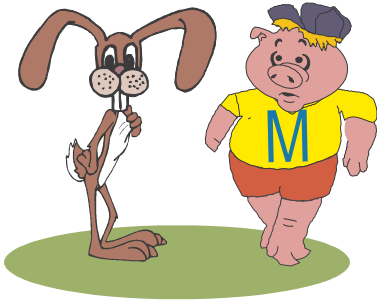

ანდაზა: შეუჩვეველ ჭირს შეჩვეული ჭირი სჯობია.

კურდღელი და გოჭუნა

მოხტუნაობს მთიდან ბარში
მოკისკისე კურდღელი...
დაინახა გოჭი ტირის,
ასტკიუნია მუცელი.

– გამარჯობა გოჭუნია! –
ვერ მიცანი ვინცა ვარ?
– იქნებ, რამით დამეხმარო,
ტკივილისგან ძლივსლა ვარ!

– ლორმუცელა, რომ ბრძანდები,
უარესის ღირსი ხარ,
შენ თავს შენვე მოუარე,
მე ბოსტანში მივქრივარ!

მოიცადე, - იქნებ ჩემი
დედა ნახო, უთხარი,
მოვიდეს და წამიუხანოს,
რკოს მიირთმევს მუსნარში.

– წადი შენი! - შეუძახა,
განგრძელებ გ'ხა,
– სტაფილო ჩემს შესაჭმელად,
ვგრძნობ, რომ არის მზად!

– არ წახვიდე, დილას ბებომ
მახეები დააგო,
კვირაობით თქვენი ბეწვი,
გასაუიდად დააქსო.

– დაგვიყვებ ეშმაკუნა
გგონია მაგ ამბავს?
ვიცი, არასდროს ამბობენ
გოჭუნები მართალს.

აღბათ გინდა ის სტაფილო
შენ მიირთვა ჩაროზად,
თუ ენას არ გააჩერებ,
ერთი მაგრად გაგროზავ!

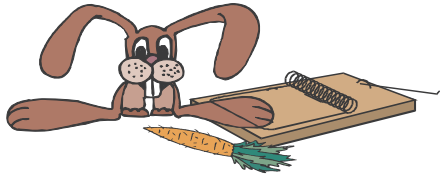
– ცანცარა კურდღელიო,
ხშირად უთქვამთ ჩემთვის,
აი, ის კი არ ვიცოდი,
რომ ყოფილხარ ლენჩიც!

– ლენჩი თვითონ რომ არ იყო,
გავეირობდა ტკივილი?
ეულები ნუ დამიურეე,
მინოს ჯიუტ ვირივით!

სტუნვა-სტუნვით გადიარა
ჭაღა-ხევი, მდინარეც,
დაინახა ბებო მჯდომი,
სიწმრებს ხედავს მთვლემარე.

შეიშარა, ტკაც! – გაისმა,
 იგრძნო, მანვეს გაება,
 შიშისაგან გულად კურდღელს,
 ენა, უცებ დაება.

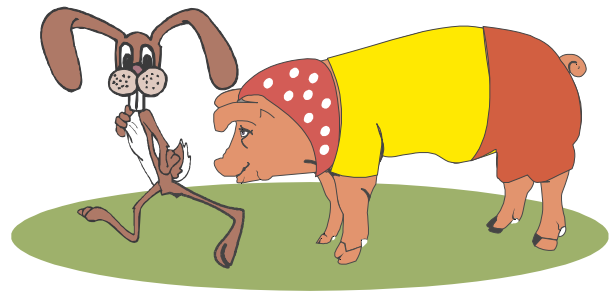
ბებიამ, რომ გაიღვიძა
 გაიხარა მეტად,
 კურდღლის ამ უბედურებას
 დედა ღორი ხედავს.

ღორი ეცა ბასრი კბილით,
 მანვე უმაღლად აღრღინა,
 ბებო უვირის, – მიშველეთო,
 ახლა მართლაც რაღა ვქნა?!

ფესი იხსნა, შურდულივით
 გამოჯარდა ბოსტნიდან,
 „ღრუტუნ-ღრუტუნ“, მოსდევს ღორი,
 – კურდღელო სად გარბინარ?

– გოჭუნის მსურს ვუშველო,
 ასტკივნია მუცელი,
 იცის, რომ არ მივატოვებ,
 დანძარებას მოყლის!

– ჩემი შვილი ავად არის?
 მე მომიკვდეს თავი,
 თორმეტიდან ეგლა დამჩნა,
 მანვე მჩხება თვალი!

გოჭუნამ, რომ იხილა
 კურდღელი და დედა ღორი,
 – ახლა, მართლაც მეშველაო,
 არ მოვკვდები, აღარ მკონი!

ღორმა გოჭი აგორავა,
 დაუხილა მუცელი,
 ჰიტნის ფოთოლი აჭამა
 თითქმის, ასი ფურცელი.

მოიხედა გოჭუნამ,
 კურდღელს ჰკითხა – გადარჩი?
 – სულს მოვითქვამ, მოგიყვები,
 თუ ცოტა ხანს დამაცდი!

შენი შველა მსურდა, მაგრამ
მშობლად და რა შექნა?
იქ კი, მანქანი გავუბი
და მშობლად დამერქვა!

დედაშენი მოღრუტუნდა,
გადამიღრუნა მანქა,
მეგობრობის ფასი, დიანს,
ახლა დავინახე!

აზრზე მოველ, ღორს მოვუთხრე
გასაჭირი შენი,
მინარია, თუმცა გვიან,
რომ ნამდვილად გშველი.

რადგან მიხვდი, განატყებ,
ვიმეგობროთ ახლა,
სხვა დროს, რომ გამიჭირდება,
ღირსი ხარო! – არ სთქვა.

...გაჭირვებულს თუ კი თქვენი
დახმარება სჭირდება,

ჭკუას მაშინ ნუ ისწავლით,
თქვენ როცა დაგჭირდებათ.

დღეს მას უჭირს, სვალ იქნებ შენ,
ზევ სხვას, მანვე უცნობს,
კეთილ საქმეს შვილიშვილი,
მის შვილიშვილს უთხრობს.

სანთელივით გზას გინათებთ
ჩადენილი სიკეთე,
„რასაც დასთესთ,“ დათესილით,
თქვენს მომავალს იკეთებთ!

ბორცვი მუნა

მუნამ უთხრა წიფელს:

– მზე სხვაგვარად მიმხერს,
შენ კი, ჩემო პატარავ,
მხოლოდ ნარჩენს გიბნევს.

– გთხოვ, ასწიო ტოტები,
სხივებმა, რომ მათბონ,
გზირდები, რომ ყოველდღე
ჭორობით გართობ.

– მეც ვიზარდო, რას კარგავ? –
შენ, მეგობრად გედგები,
არც იფიქრო, ოდესმე
სილამაზით გედრები!

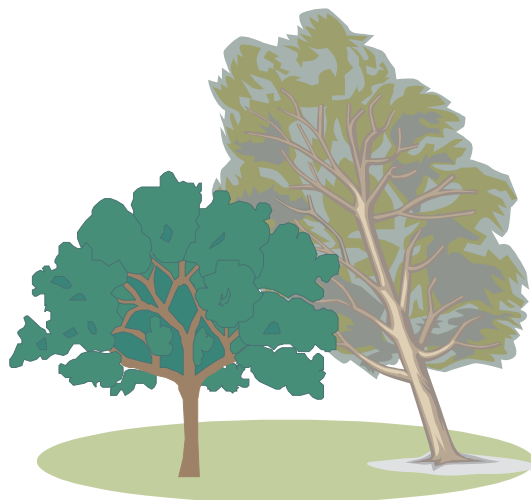
– არა, მე არ გადირსებ
მზის სხივების დათმობას,
ჩემი მეგობარია,
უნდა ჩემი გართობა!

წიფელს ფერს ეცვალა,
დარდით ღუნა თავი,
– მალე ჯუჯა გაზნდება,
ვაი, ჩემი ბრალი!

პაწაწინა ალვის ხე

ჩუმიდ ქურძი უთხრა:

– არ იდარდო გეთაყვა,
მაგას დასჯა უნდა.

– მალე დიდი გაზნდება,
ცად ავიური ტოტებს,
მზეს, რომ მივეხუტები,
მე დაუთვლი ცოდვებს.

– შენ გაზრდამდე მე რა ვქნა?
ვგრძნობ, მეთულება წუთები,
გთხოვ, სწრაფად გაიზარდო –
გაიმაგრე კუნთები!

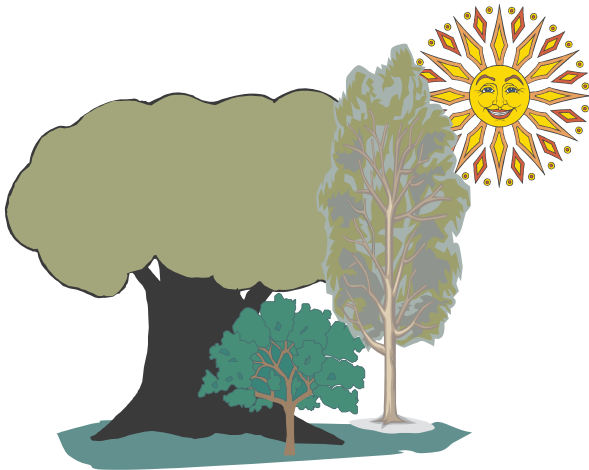
მუნა, წიფლის ჯინაზე
ალვის ხეს ვერ ამჩნევდა,
ბორცვებს, სიავს,
მას ოდითგან დასჩემდა.

აიწია ალვის ხე,
დაუჩრდილა მუნას,
და ერთ დილას მშვიდად მან,
ეს სიტყვები უთხრა:

– მოწუნელი ბრძანდები,
 მუნავ რა გჭირს ნეტა? –
 – მზეს მიჩრდილავ მახინჯალ –
 ნუთუ ვერა ხედავ?

– გადაწიე ტოტები,
 მზე მოუშვი ჩემთან,
 თორემ დავიბრძვები,
 ვკრძნობ, ვერაფერს ვხედავ.

– ზასუნს გეტყვი ისეთსვე,
 რაც უთხარი წიფელს,
 შენისთანა ბორცოტი,
 ჯუჯა უნდა იქნეს!

– ეგეც შენთვის ბევრია,
 იქნებ, შეშად იქცე,
 ბედნიერი მსურს ახლა,
 რომ წიფელი იქნეს!

ცოტა ხანში ეცვალა
 ბორცოტ მუნას ფერი,
 განმა, გამოიფიტა,
 განდა არაფერი.

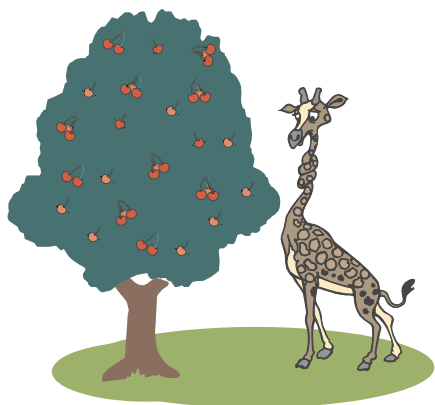
წიფელს ტანი უერია,
 ამოლტილა ზეცად,
 მეგობარი ალფის ხე
 შეიფარა მეტად.

...განსოვდეთ, რომ სიკეთე,
 თუ უწილეთ უველას,
 ღმერთი წუალობას მოგცემთ,
 ის უველაფერს ხედავს.

ანდაზა: რაც მოინდომე ჩემთვისა, თურმე ამხდარა შენთვისა.

ჭორიკანა ჟირაფი

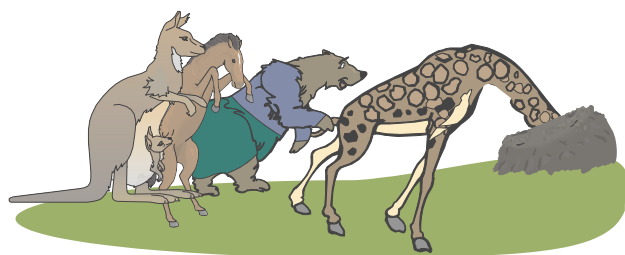
ხის კენწეროს შერჩენია
შინდისფერი ბლები,
ვერსოდეს ველარ დაკრეფთ,
რადგან ვერა წვდებით.

– მე კი, გრძელი კისერი მაქვს,
ადვილად შევწვდები,
ზირს, როცა ვიგემრიელებ,
კვლავ გზას გაუდგები!

ადრე თურმე შველის მსგავსი,
სათნო ვიყავ ცხოველი,
გაშლილ ველზე, ცხელ სარტყელში,
მუდმივ მშვიდად მცხოვრები.

ჭორიკანა წინაპარს კი,
ინტერესი კლავდა,
მელიას სორო შენიძნა,
თავი დურთა სწრაფად.

უკან ველარ გამოძვრალა,
თავი სოროს ჩარჩა,
ცხოველებმა ტანი სწიეს,
გრძელი უელი დარჩა.

იფიქრა, რომ დამოკლდება,
დაიბრუნებს ფორმას,
მაგრამ, იგრძნო სიმანინჯე,
დაუტოვა მოდგმას.

და მას შემდეგ, გრძელკისერა,
დაფოთლილი ტანით,
ისე დაგრძელებულა, რომ
ვერ შესწვდებით თვალით.

ბედისწერას სად წაუხვალა? –
დაურჩით ასე, რჩეულნი,
ხის კენწეროთ ნაყოფს ვაცლით,
ჩარჩოსა ვართ ჩვეულნი.

არ გეგონოთ, რამეს გვიძლის
ჩვენი კისრის სიგრძე,
ისე სწრაფად დაურბივართ, რომ
წინ ვერაზინ გვისწრებს.

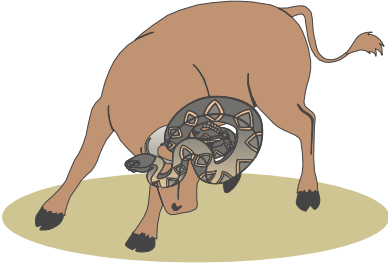

ახლა ვცდილობთ, ინტერესი
არ ვიჩინოთ რისიმე,
თქვენც ასევე მოიქცევით,
თუ კი კარგად გვისმინეთ!

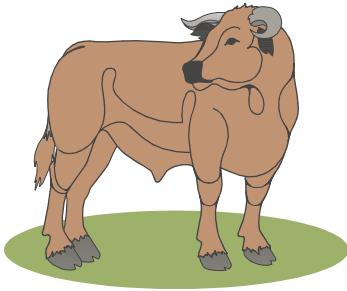
ანდაზა: კატა ვერ შესწვდა ძეხვისაო, ჰარასკეგია დღესაო.

ხარი და გველი

მე არ ვიცი როდის, მაგრამ
ის კი ვიცი, რისთვის,
ხარს რქებსზე წამოუცვია
მინდვრის გველი რისხვით.

ამბობენ, რომ ასე იყო
ეს ამბავი ნამდვილად,
ხარს სეირნობა მოუნდა,
ჩვენც რომ ხშირად გავდივართ.

იბაღასა, ისეირნა,
მხარეთემოზე წამოწვა,
დაინახა, რომ მის ახლოს
ჭრელი გველი ამოძვრა.

– გირჩევ ახლავე წაბრძანდე,
ეს მინდორი დატოვო,
საშინელი ცხოველი ხარ,
არ მსურს მიწა დატოვო!

– ბოდიშს გიხდი, თუ კი რამე
გაწუენინე გველო,
მარტო შენი ხომ არ არის,
ეს ლამაზი მდელო?

– რას მიბედავ, შე მახინჯო,
რქიანო და აუვიაუ!
ვერა ხვდები? – მალე უველას,
ამ მინდვრიდან გაგურიან!

– მარტო არ ვარ, მიწისქვეშეთს
ჩემნაირი ბევრია,
თავებს უმაღლ ამოყოფენ,
ვგრძნობ, ჩემს ნიშანს ელიან.

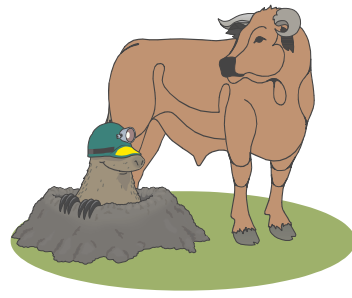
– აბა რა ვქნა, სად წავიდე,
სად მოვმოგო ბაღასი?
მე არავის შიში არ მაქვს,
ვერ გამოგდებ ძალათი!

თხუნელამ თავი ამოყო,
– გამარჯობა ხარო!
თუ რამე გაგჭირვებია,
მხად ვარ დაგეხმარო!

– არა, ჩემომეგობარო,
არ ვთვლი ამას საჭიროდ,
გველი მინდვრიდან მაძეუებს,
სურს ცრემლებით მატიროს!

დავიწუნია ჩემი წონა,
თავზე რქების სიბასრე,
სასაცილოდ არა მყოფნის
ეს უაზრო სიბრახე.

– ვის უბედავ! – აწიწინდა,
გაიწეა გველი,
მე ვიქნები, შე ჩერჩეტო,
ახლა შენი მკვლეელი!

ხარმა თავი დახარა,
წამოაგო რქაზე,
შორეთს, როცა მოისროლა,
კვლავ გაგორდა მხარზე.

– გაგანარებს ღმერთი ხარო! –
მოგვაშორე სისინა,
ეველას თავი მოგვაბეზრა –
აქ ცხოვრებას გვიძლიდა.

ჩამვრა მიწად, კვლავაც იწო
გვირანების თხრა,
სიმშვიდეა ამ მინდორში,
რადღა უნდა ვთქვა.

... თუ კი, ვინმემ შეგ აწუნათ,
ავიშლათ ნერვები,
გაბრახებით ნუ მიმართავთ,
ბოლმას ნუ დანებდებით!

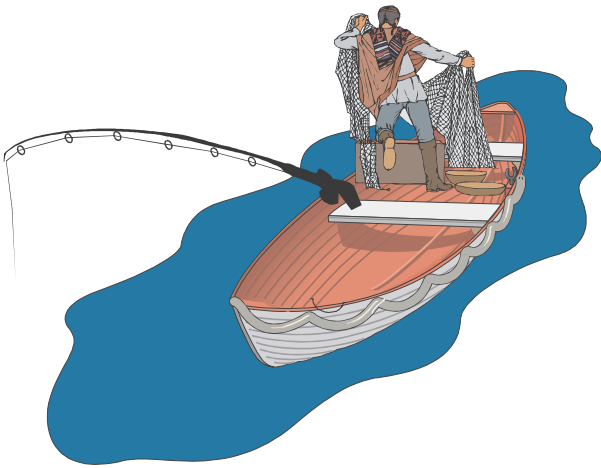
ტკბილი სიტყვით სჯობს ვარკვევა
მიზეზის და მიზნის,
ჩხუბით, ლანძღვით და სიავით
ყოფას ტანჯვად იხდი!

გახსოვდეთ, რომ მიტყვება
და დათმობა სჯობია,
ეველას, ცუდი საქციელით
თავისთავის მკობია.

ანდაზა: **გველმა იწეა, იწეა და შუახე გაწედა.**

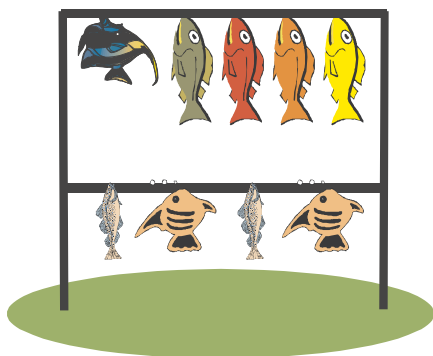
სულელი მეთევზე

ერთ კაცს ერთი ნაწი ჰქონდა,
თევზაობდა ზღვაში,
როცა ბევრ თევზს დაიტყვრდა,
ბრუნდებოდა სახლში.

თოკებსე, რომ გაჰკიდებდა
თევზებს მზეზე აშრობდა,
მერე ჰყიდდა, ეს ფული კი
შარვლის ჯიბით დაჰქონდა.

ცოლმა უთხრა: რა იქნება
ერთი სათლი მიჟიდო,
ძველი უკვე გაიხვრიტა –
ხომ არ გინდა ვიტირო?

ფულის შოვნა ძნელი არის! –
თქვა ამ კაცმა რისხვით,
რა მუნწიც ვარ, შტერუკეკლა,
ამას ველარ მიხვდი?!

გადის დრო და ცოლი კვლავ სთხოვს:
– დამენაო კაბა,
იქნებ, ცოტა ფული მომცე,
ნახე აბა, რას ჰგავს?

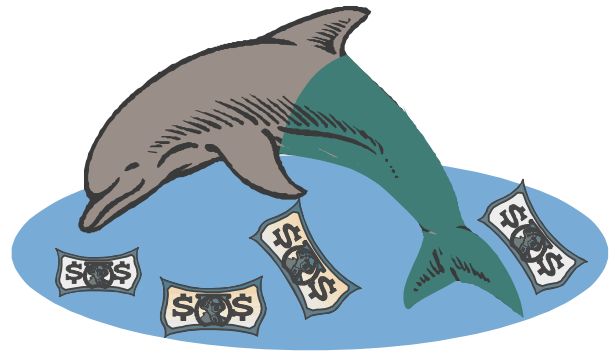
– დანკერე და ჩაიცვი,
ანე არ ვერ იფულებს,
როცა სხვები გაიგებენ,
მიძახებენ სულელს.

ერთხელ, ქარმა გადახდა
მეთევზის ქოხს ჭერი,
ცოლმა უთხრა: შევაკეთოთ,
თავს გვეერება მტვერი!

– მე ხვალ ზღვაში როცა გავალ,
შენ აძვრები სხვენზე,
ხმელი ტოტები აფარე,
ხედავ, როგორ გენდე?

ფული კი მახვს, მაგრამ ძლიერ,
 მინდა ბევრი ვაგროვო,
 არაფერი აღარ მთხოვო,
 იქნებ ცოტა მადროვო!

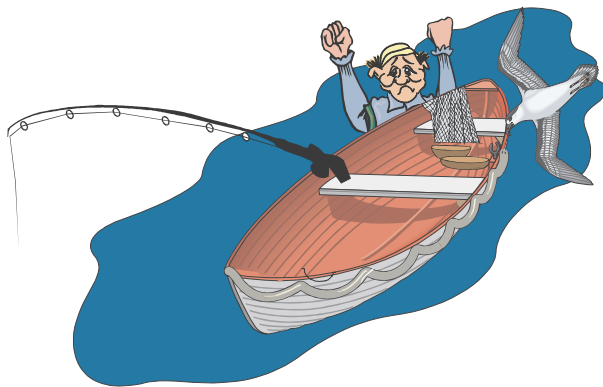

სიმძიმისგან ძლივსღა დადის,
 ფეხებს შორშორს აბიჯებს,
 არაზინ არ მომზაროსო,
 ფიქრი აღარ ამინებს.

დეღფინს შარვალი ჩაუცვამს,
 თავს იწონებს სტომით,
 ფული წელიდან აღებული,
 დაიშალა წეროვით.

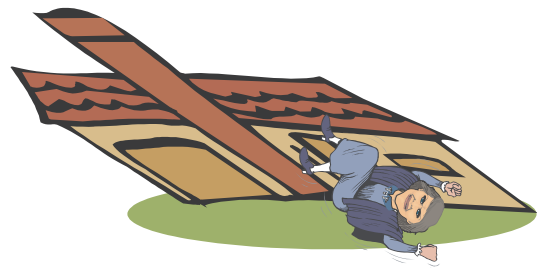
ერთხელ, როცა თავის ნავით
 ზღვაში იწყო ცურვა,
 ნავს თოლია დაეჯახა,
 სწრაფად გადაბრუნდა.

ნაზირზე რომ გამოვიდა
 ხედავს ქონი აღარ დგას,
 ცოლი სხვენიდან ვარდნილი,
 ფეხმოტეხილ ქათამს ჰგავს.

ტალღებს კედლებიც უშლია,
 შეიტანა ზღვაში,
 მუნწ მეთევზეს ამის მნახველს,
 მუშტი ურტყამს თავში.

სიმძიმისგან ფსკერზე იწყო
 კაცმა სწრაფად დაშვება,
 იცის, შარვალს თუ გაიხდის,
 მაშინვე გადაჩება.

ფიქრობს: შარვალს აქ დავტოვებ,
 აუცურდები ნავზე,
 სულის მოვითქვამ, დავბრუნდები,
 ფულს ავიტან მალე!

სანამ სახლ-კარს დასტიროდა,
 ნავიც წყალმა წაართვა,
 ამ ცხოვრებას საცოდავმა,
 თავი ვეღარ გაართვა.

აცურდა და ნავზე მიწვა,
 ძლივს მოითქვა სული,
 ხედავს, წყალზე ატივტივდა
 მთელი მისი ფული.

კაცს შემორჩა კოჭლი ცოლი,
 განხრეტილი სათლი,
 არც ნავი აქვს, აღარც ფული,
 არც ჰატარა სახლი.

კაცი ტირის, თავში ირტყამს,
 ფული მივეც ზღვას,
 ღმერთო, ჭკუას ვისწავლიო,
 თუ მიბრუნებ ნავს!

ცოტა ხანში დიდ ტაღლებმა
 გამოირიყა ნავი,
 კვლავ აგროვებს ფულს ბაღიშში,
 ზედ დაუდევს თავი.

...არც სიძუნწე ვარგა თურმე,
 არც ხელგაშლით ურბა,
 ფული უნდა დაიხარჯოს,
 თუმიცა უნდა თვლა.

ძუნწი, მუდამ ძუნწად რჩება,
 ხასიათს ვერ იცვლის,
 გველი ყოველთვის გველია,
 თუმიც ტყავს ბევრჯერ იხდის.

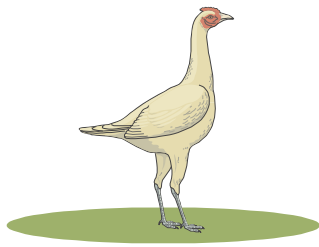
არც ზედმეტად ხელგაშლილი
 კაცი ვარგა ქვეყნად,
 ის ცხოვრებას ვერ ეწევა,
 მსურდა ეს, რომ მეთქვა.

ჭკვიანურად უნდა მართოთ
 ყოველი დღე, წამი,
 თუ გსურთ, რომ არ აიტკიოთ,
 მსრებზე მდგომი თავი.

ანდაზა: ძუნწი კაცის ჯამში ლუკმა არ დასველდებაო.

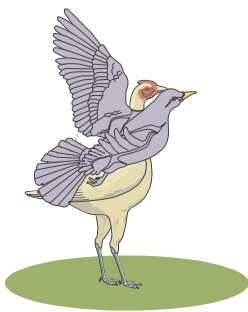
არწივი, ვარკა და მტრედი

– ახლან კარგი დარია,
ზოგჯერ კი ავდარია...
დიდინ-დიდინ, დიდინით
მინტუნაობს ვარია.

ვანიპარა ეზოდან,
ვადიარა მთა,
ცოტა ხანში რაღაცამ,
თავში წაჭკრა ფრთა.

– ე, რას შერები ტუტუცო?!
ამიარე გვერდი,
წინ არ უნდა იურო?! –
შეამჩნია მტრედი.

არა, ჩემო ვარკა,
არწივს ვხედავ ხეზე,
ამითმე გაგაფრთხილე,
გამდვარეივ გვერდზე!

– რა არწივი, ვაგოდი? –
არვის არ მაქვს შიში,
მხდალი შენ ხარ ოდითგან,
ასეთი გაქვს ჯიში!

– წამო, ბუჩქებში შევძვრეთ,
თორემ გვსანსლავს ერთად,
ახლახან აიჩიეს
ამ მთა-ველის ღმერთად!

– ვხას ვანვავ რძობ, რადგანაც
ხეზე არვინ არ ზის,
თუ ვაბედა მოფრენა,
იმას, შავ დღეს ვაერი!

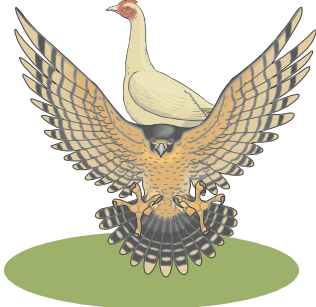
არა, იქნებ დაფიქრდე,
გადიჩინო თავი,
მეცოდები საბრალოვ,
ვაი შენი ბრალი!

მტრედი შემვრა ბუჩქებში,
არ აჩერებს ენას,
– ვარკეელა შემოძვერ,
გადაგვსანსლავს უველას!

შიშისაგან დახუჭა
მტრედმა ორთავ თვალი,
გახნილა, გაოცდა,
– სასწაული არი!

ფენქვემ იგდო არწივი
 გამშაგებულ ვარკამ,
 – მომეხმარეთ, მომკლავსო,
 მგონი უკვე გავიყდა!

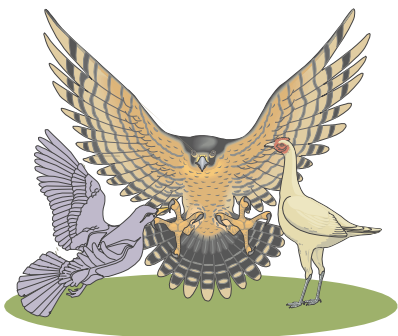

მტრედს გული რომ მოეცა
 სამალავი დატოვა,
 არწივს ზურგზე შეასტა
 და კლანჭებით დატორა.

– მტრედო, ვგრძნობ, რომ გავიყდა
 ვარიკელა ახლა,
 გთხოვთ, თავი დამანებოთ,
 დიდი დარდი მახლავს!

სჯობს მეგობრად მიმიღოთ,
 იხიაროთ ტანჯვას,
 ვარიკა მომერია? –
 ეს არასდროს არ თქვანთ!

ხეზე მჯდომი ვდარდობდი,
 მართვე სადღაც გაქრა,
 ცუდი სიზმარი ვნახე,
 ვგრძნობ, რომ უკვე ახდა.

მტრედი ჩამოგოგმანდა,
 წინ დაუჯდა არწივს,
 – ეს ცხოვრება გეთაყვა,
 სადარდებლად არ ღირს!

– მართვე ჩემი შვილია,
 ამაუი და ავუია,
 სახლიდან გამეზარა,
 თუმიც არ გამითათხია.

მის ლოდინში ჩამთვლიმა,
 სიზმრად ვნახე შვილი,
 კლდიდან გადაჩენილი,
 ნაწილებად შლილი.

წამივიდა გული და
 დავენარცხე მიწს,
 ვარიკელა დამაცნრა,
 თავს დევკმირად თვლის.

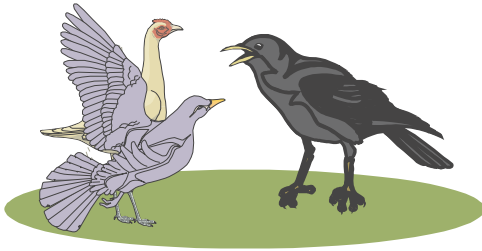
მერე, შენც მოქაქანდი,
 იწუეთ ჩემი წეწვა,
 შვილის დარდით აღარ ვარ,
 თავი რომ დამეცვა.

თავიც კი გამხმობია! –
 აქაქანდა ვარიკა,
 შენ მოგიკვიდი, გიშველი,
 გავეშუროთ, არიქა!

შენ კვლავ ხეზე შემოჯექი,
 წავალთ მართვეს სამებრად,
 ეურით, როცა მოუათრევთ,
 აღბათ, მაგრად გატყევა!

მიგაკუნებს ვარიკა,
 უკან მისდევს მტრედი,

გზაში უვანხალა შეხვდათ,
ჭორიკანა, ებედი.

– უვაჟო, მართვეს დაუეძებთ,
გაზარულა დილიდან,
იქნებ, შენც დაგვეძგზავრო,
რადგან კარგად უვირიხარ!

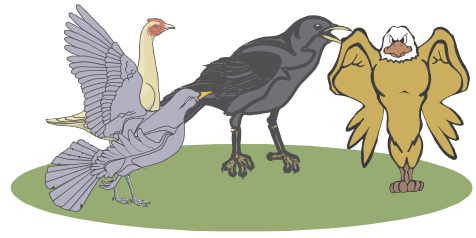
არწივისა აქვს დარდი,
ტანჯვას თავს ვერ ართმევს,
აღბათ, რამემ შეჭამა
ეს სუფელი მართვე.

– მართვე დილას გვესტუმრა,
ბახსალებთან ერთობა,
უკითხავად მობრძანდა? –
ტუტუცია, ეტეობა!

– ვაი! მეც ასე ვქენი,
არ ვაფრთხილე დედალი,
აღბათ ახლა მეძებენ,
კაკანებენ უველანი!

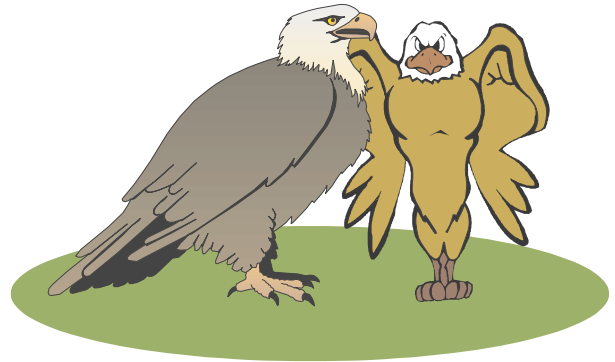
– მართვეს ვერ გაუუბედავ,
შენ კი კარგად მიგბეგვავე,
თქვენისთანა შვილებს კი,
ჩვენ დარღებთან მიუყვარო.

მიკუსკუსდნენ ბუდესთან,
მართვეს წაჰკრეს თავში,
– ახლა წამობრძანდები,
შე უგნურო სახლში!

დანმშვიდეს არწივი,
ჩახსუტეს მართვე,
ხშირად ცუდი სიხმარი,
მშობელს ძალას ართმევს.

გახინარა მბრძანებელმა,
გაუძალა სუფრა,
მიუვარსართო მეგობრებო! –
მართლაც გულით უთხრა.

უვაჟი ბუდეს დაუბრუნდა,
მტრედი გაჰყვა ვარკას,
ეზოსთან, როცა მივიდნენ,
უველა ერთად აუვირდა.

– სად იყავი ცუდლუტო,
რად გვიხეთქე გული?
შენი დარდით ფრინველნი,
ვიყავთ გათანგულნი!

– სასეირნოდ წავედი,
გზად არწივი ვიძმე,
ხვალ დილისთვის ემზადეთ,
იგი სტუმრად ვინძე.

სასაცლოდ არ ეყოთ
ვარიკელას სიტყვები,
საქათმეში შეეარეს,
– ახლა მშვიდად ვიქნებით!

დილას „კაკ-კუკ“, კაკუნით,
აკაკუნებს ვილაც,
– გამობრძანდით მეგობრებო,
ნუთუ, კიდევ გძინავთ?!

მოგიტანეთ მარცვლები,
თითოს თითო ტომარა,
აბა შემხვდით, მეფე მოვუელ,
ინდაური კი არა!

– „კვატ-კვატ, კვატ-კვატ,“
ჩვენ ვერ გაზაღოთ, გვეშინია მისი,
ამასწინათ გადიფრინა,
საქათმეზე რისხვით!

– „ელუ-ელუ, ელუ-ელუ,“ – ჩვენი ხორცი,
უუვარს ძლიერ ვიცით,
არა, არ გვწამს ტებილ სიტყვების,
თუნდ დადებულ ფიცის.

– „კრრ, კრრ, კრრ-კრრ“ ვილუპებით,
ის ხომ გარეთ იცდის,
თუ გაბრანდა შემოანგრევს,
საქათმეა ფიცრის.

ძლივს შენიძნეს, მტრედი იქვე
ვარიკასთან მყოფი,
მე შევხვდები, თქვენ რას კარგავთ? –
არწივს არ აქვს ცოფი!

გავოგმანდა, მიეგება,
უკან გაჭევა ვარიკა,
ტომრუკები რომ იხილეს,
შიში, უკვე არ იქნა.

გამობრძანდნენ ფრინველები,
არწივს თავი უხარეს,
სათითაოდ ეამბორონენ,
სახუქრით გაიხარეს.

თავი ჩაუვებს ტომრუკებში,
შესდგომნიან ჭამას,
არწივმა კი მათი ნახვით,
ძლიერ გაიხარა.

„სხვისი ხელით ნარის გლეჯა,
თურმე არის ადვილი,“
მათ მტრობაში ვარკველამ,
აფრიალა მანდილი.

... ჰაწაწინა სიკეთე
ზოგჯერ დიდ ქვას აგორებს,

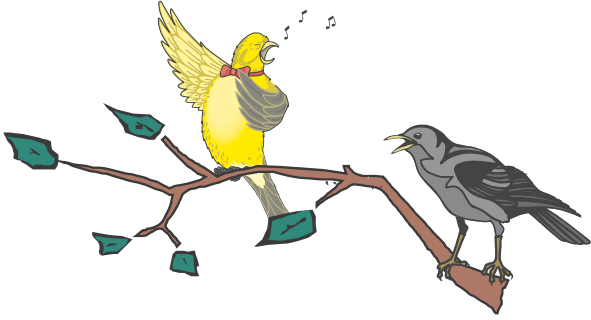
შურით, მტრობით, სიავით,
თქვენ თავს გადააყოლებთ.

უძლეველ მტერს სიკეთის ქმნით
თურმე მოყურად იხდი,
გავინარებ ჰატარებო,
თუ კი ამას მისვდით.

გველსა ხვრელით ამოიყვანს ენა ტკბილად მოუბარი.

ბუღბუღი და ყვავი

ბუღბუღმა გალობა იწყო,
მთლად გაიჩინდა ბუნება,
ყვავი აჩხვლდა: გაჩუმდი,
ნუ გამიფუჭე გუნება!

კუდი აქნია ციფუნამ,
– ო, რა სასამო ხმანო,
ყვავო, მოძორდი შენ ამ ტყეს,
გვინდა, რომ კიდევ გვანამოს.

კოდალა ამბობს: რას ერჩი?
არცა მსმენია მსგავსი რამ,
ამ ზაწაწინა ჩიტუნას,
მართლაც ჰქონია ტკბილი ხმა.

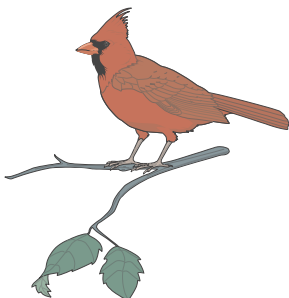
– მე არ დაუშვებ, რომ ირგვლივ
ჩემს მეტი ვინმე გალობდეს,
სიტყვებით მას აღიდებდეთ,
ის კი, შექებით ხარობდეს.

სიმღერის რა გაგეგებათ?
ჩხავილს უწოდებთ ჩემსა ხმას,
მე, თქვენნაირი უვიცნი,
იცოდეთ, ძლიერ, ძლიერ მძავს!

ოფოფმა უთხრა: სუნთქვაც კი
მიჭირდა, როცა ძღეროდი,
კიდევ დაგვატკბე ზატარავ,
სუფს ვინიავებ ღეროთი!

შაშვმა დაიწყო გალობა,
ბუღბუღს აუბა მხარი,
არ თქვათ, რომ ესეც მოგწონთო! -
ყვავი სიმწრისგან ჩხავის.

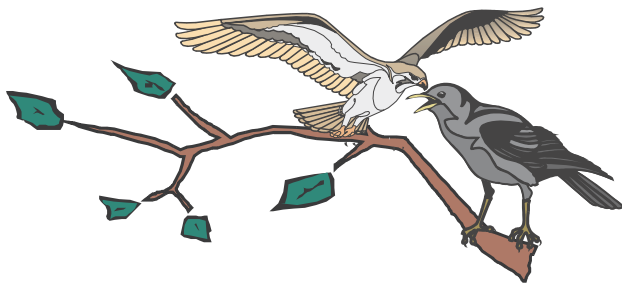

თქვენ ძველებური გაცება,
ხედვაც მისთანა გქონიათ,
იმასაც ვუღარა ხვდებით,
რა მოძღვრალი გყოლიათ!

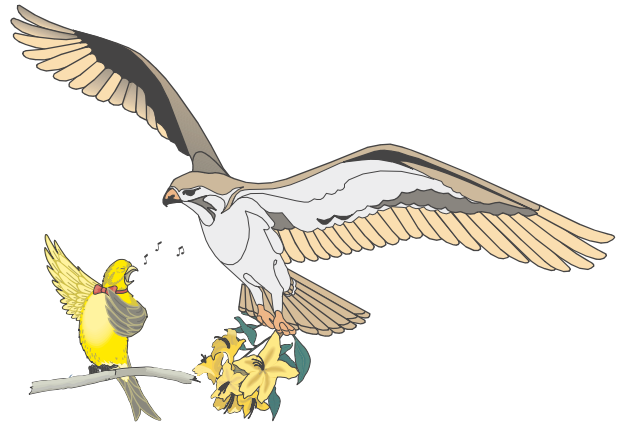
მოდაში ჩემი ხმა არის
მუსიკალური, ჟღერადი,
თქვენ გემოვნება სადა გაქვთ?
ჩამოჩენილხართ ყველანი!

– ცხოვრებას თუ არ აჭყვებით,
ამ ტყესაც ვუღარა გასცდებით,
რა ღროს ხმაა და ნიჭია,
მთლად დებილები განდებით!

არწივმა დიდხანს უსმინა
მათ სიმღერებს და კამათს,
უვავს თავში ჩაუნისკარტა,
– სხვა არაფერი არ თქვა!

მოძორდი ამ ტყეს ახლავუ,
აღარ გავიგო ჩხავილი,
შენ, ჩემო ჰატარა ჩიტო,
გულით მოგიძღვენ უვავილი!

იმ დღიდან უვავი არავის,
აღარ უნახავს ტყეში,
ფრინველებს მიუბეგვიათ,
აკდეს საშინელ დღეში.

სხვაგან გასჩხავის ახლა ის,
სხვაგან დააფრქვევს ბოლმას,
– ძალე, ცნობილი გახვდები,
ამისთვის ბევრი ღრო მახვს!

ბუღბუღი ბუღბუღად რჩება,
შაშვი ძვალბუღელ ჩიტად,
უვავი სხვა ტყეში გასჩხავის,
ოდით არაფრად ღირდა.

...განსოვდეთ, ნიჭი ყოველ ღროს,
სათქმელს თავისას იტყვის,
არანღროს არ დაიჯეროთ,
ბოროტი კაცის სიტყვის!

ანდაზა: ჯიბი იკითხე და ცხენი ისე იუიდეო

წითელგულა ღმერთის ჩიტი

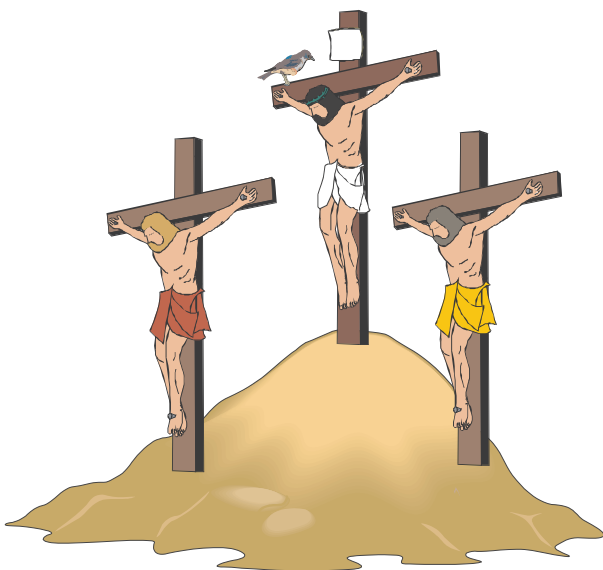
– გაძმარჯობა წითელგულავ,
რა ლამაზი ბრძანდები,
გთხოვ, მოგვითხრო წინაპართა
მოყოლილი ამბები!

ვგრძნობ, რაღაცით ერთურთს ვგავართ,
თუმცა წითელი გული გაქვს,
ბელურა ვარ, ვერ მიცანი,
ვის ელოდი აბა სხვას?

– გაგიძმარჯოს! – შენც ლამაზი,
საყვარელი ბრძანდები,
ისეთ ამბავს მოგიყვები,
სხვაგან ვერ წაბრძანდები!

წინაპარი ფრენით იყო
გოლგოთასზე ასული,
დაუნახავს, სამი კაცი
ჯვარზე იყო გაკრული.

ორი ქურდი იყო თურმე,
ერთი იყო რჩეული,
ანგელოზის სახის მსგავსი,
სწვისგან გამორჩეული.

თავზე გვირგვინი ეხურა,
ეკლებისგან წნული,
ერთი შუბლში ერჭობოდა,
გასჩენოდა ღრმული.

სისხლი სახეს მოსდებოდა,
ტკივილისგან წვალობდა,
წინაპარი თავზე მჯდარი,
ეკლის ძრობას ღამობდა.

როგორც იქნა, ამოძრო,
მოისროლა მთაზე,
გულისპირს სისხლი მოეცნო,
ვერ იძორა წყალზე.

ამის შემდეგ ჩვენი მოდგმა
წითელგულა გახლავთ,
შენც ძალიან ლამაზი ხარ,
უძნო ვარო, არ თქვა!

– არ გაფრინდე, იქნებ მითხრა,
რად დასტანჯეს საწყალი?
თუ ასეთი კარგი იყო,
იქნებოდა მართალი!

– ამბობდა, რომ იესოა,
იოანეს ნათლული,
არ იჯერეს, სიმატლისთვის,
ჯვარსე იყო გაკრული.

აღესრულა ზარასკევ დღეს,
კვირას ისევ გამოჩნდა,

გვიან მიხვდნენ, წამებული,
მართლაც ღმერთი აღმოჩნდა!

ახლა იგი ზეცაშია
მამა ღმერთის მარჯვნივ,
მშიერს არაფის არ გუტოვებს,
უველას ლუკმას გვაწვდის.

– მადლობთ, ჩემო მეგობარო,
დღეს ბევრი რამ გავიგე,
თქვენ კი, თურმე სიცოცხლეში,
ქცევით, მეგლი აიგეთ!

უთხრა, – ფრთა-ფრთას შემოჰკრა და
რევერანსით მოსცილდა,
ვფიქრობ, იმიტომ ჩქარობდა,
აღბათ, ძლიერ მოძივდა.

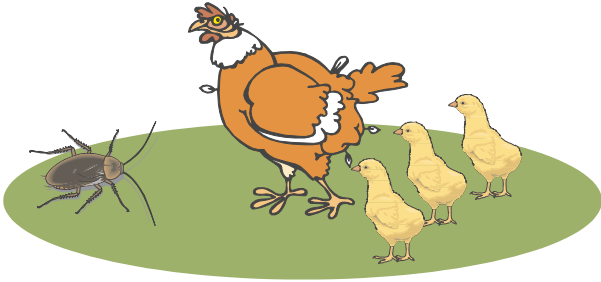
... განსოვდეთ, რომ კეთილ საქმეს
ღმერთი ციდან ხედავს.
არ შერჩება არაფერი
ბოროტების მთესავს.

ანდაზა: ღმერთის მლოცველი, ცოდვის მკობელიო.

კრუსი და ტარაკანი

გაბერული ტარაკანი
გაფსორილ კრუსს შესვდა,
– მოემსადე ჩასაულანად,
ოქნებ, რამე ვეთუვა!

– შენ დედა ხარ წიწილების,
მე კვერცხი მაქვს სამოცი,
ანლა საჭმლისთვის გამოველ,
დღემდე იმათ ვათბობდი!

მე შემჭამ და ის კვერცხები,
გაცუდდება უმაღ,
შემიბრალე, გენაცვალე,
გულიანი თუ ხარ!

– შენ, მწერი ხარ საძაგელი,
ირგვლივ ვეულა გემტრობა,
ალბათ, ტყუილებიც იცი,
ეს ქცევამიც გეტყობა!

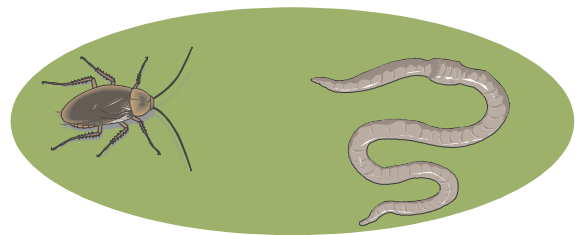
– კარგი, მაშინ ვადამულანაჲ,
ხვალ რას შეჭამ ნეტავი?
შენთვის უნდა წამოფსარდო,
მე უკლებლივ ვეულანი!

– ოო, ეგ მართლაც ჭკვიანური,
დიდებული ფიქრია,
ანლა თუ შეგ ანრამუნებ,
შტერიანო, იტყვიან!

წადი, ქონი დაიმატე,
წამოხარდე ჭუნრები,
ცოტა ხანში წიწილებით,
თქვენთან სტუმრად ვიქნებით!

გზას ვაუღვა ტარაკანი,
„ტკაც-ტკაც, ტკაც-ტკაც“ – ტკაცუნით,
გზაში ბევრი იხითხითა
უღვაშების ცმაცუნით.

გზაში ჭიაუელა შესვდა,
– რას ხითხითებ შავტუნავ?
– მაგ სახელს თუ კვლავ მიწოდებ,
სულ ერთ წამში ვაგვ უდავ!

– ამის შემდეგ მზეთუნახავს
დავიძახებ სახელად,
ტკბილი სიტყვა სახედარსაც,
საბოლოოდ ვახედნავს.

– ძლივს ჩამიგდო კრუსმა ხელში,
სურდა ჩემი შეჭმა,
მოვატყუე, რომ ჩემს ჭუნრებს,
მივართმევდი მძევლად.

დამიჯერა, გამომიშვა,
ელის იმათ გაზრდას,
უტვინო, რომ ბრძანებულა,
დამიმტკიცა მართლაც.

ერთს კი ვდარდობ, სულ არ მსურდა
საცხოვრებლის დათმობა,
ახლა კი წასვლა მოგვიწევს,
შენ დარჩები მარტოკა!

– კარგი, რამე მოვიფიქროთ,
სულაც არ მსურს იწვალეთ,
ჭიაყელის მეგობრობა,
იქნებ, ახლა იწამოთ!

მოდით, აბრა გამოვიკიდოთ,
რომ აქ სახლობს მელა,
თუ ფრინველი მოხრძმანდება,
მისი ლუკმა ხდება!

კრუნი მოვა, წაიკითხავს,
გაიქცევა უკან,
გაილიმე, მეგობარო,
მოწუენილი ნუ ხარ!

ცოტა ხანში, მართლაც აკრეს
ხეზე აბრა წარწერით,
ტარაკანი შვილებსა ზრდის,
მცირე ღროის გაწეფვით.

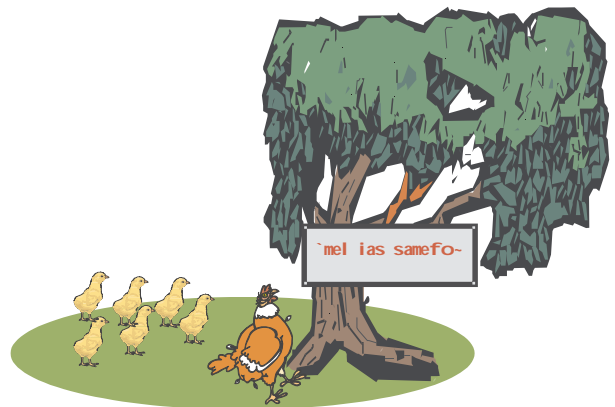

კრუხმა დილით დანამწკრივა
წიწილები ორრიგად,
გემრიელ ლუკმას გზირდებით,
ახა, ყველა მოდიხართ?

წიწილები წინ გაუშვა,
კრუნი მისდევს უკან,
ტარაკანის სადგომთან კი
შვილებს ასე უთხრა:

თითოს, თითო ტარაკანი
გელით ახლა ლუკმად,
განხარეთ ჰატარებო,
გონიერნი თუ ხართ!

უცებ, ხეზე შეამჩნია
გამოკრული აბრა,
შიშისაგან ჩვენს გულად კრუხს
დასცემია დამბლა.

– ჩქარა, უკან გამოხრუნდით!
შეუძახა შვილებს,
თორემ მელა დაგვეწევა,
ყველას გაგვკრავს კბილებს!

დავიფიქროთ ტარაკანი,
მისი მთელი ამალა,
მელაკუდამ ჩვენი ლუკმა,
აღბათ მისთვის დამბლა!

„ხეწი თურმე ღონესა სჯობს,“
ახრი, ბრძნულად ნათქვამი,
მთლად მშიერი დარჩენილა,
ეს ჩერჩეტი ქათამი.

...გასაჭირში ჩავარდნილთ კი,
გმართებთ აწრთა მოკრება,
თუ არა და, ცხოვრებისგან
აღიუული მოგ სვდებათ.

ორის ჭკუა ერთისას სჯობს,
ასე არის ოდით,

რჩევა სოგჯერ სხვასაც ვკითხოთ,
რომ ვიმარჯვოთ, მოდით!

გახსოვდეთ, რომ ეს ცხოვრება,
ღნენაც არის, ტანჯვაც,
ეველაფერს, რომ გადალახავ,
ვარკებულხარ მართლაც!

ანდაზა: ბრიყვს გონიერი ამარცხებს –
ასე ყოფილა ოდითგან.

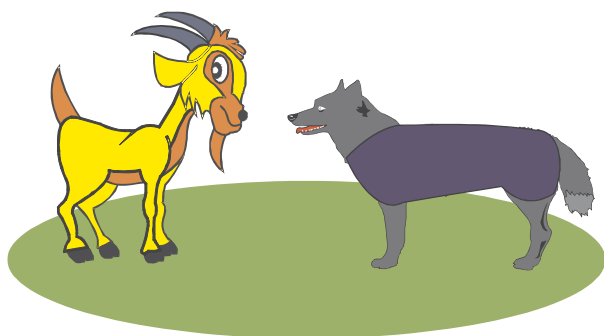
სილამაზის კონკურსი

„ბაკ-ბუკ, ბაკ-ბუკ,“ მიბაკუნებს
წვერცანცარს თხა ...

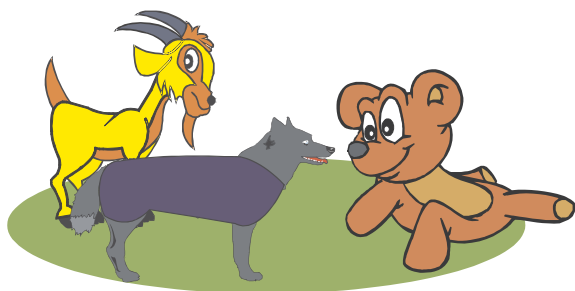
– ვგრძნობ, ყველაზე ლამაზი ვარ,
აღარ უნდა თქმა!

– მართალი ხარ! – გადმოუსტა
ნაცრისფერი ძველუკა,
გულში თავისთვის იცინის,
– თხა ყოფილა შტერუკა!

წამო ჩვენთან, სილამაზის
კონკურსი გვაქვს დღეიდან,
გზა დიდია, მოკლედ ავალოთ
ამ ჰატარს სევიდან.

წინ თხა მიდის, უკან ძველი,
გადმოუსტათ დავის ბელი,
– რა კარგია, რომ გისილე,
ბეკეკუნა მე შენ გელი!

– რა კარგი ხარ ბელუკა! –
ხეუში მოხტის ძველუკა,
– გამარჯობა კიკინა! –
რა ხდებაო შენს უკან?

– რა ხდება და, მივდივართ,
ჩაჯირეთ ხეუკა,
უკან მოგვდევს ჟიური:
ბელუკა და ძველუკა!

ახლა უფრო მეტნი ვართ,
გამოგვევი უკან,
იქნებ, შენ გაიმარჯვო,
ჩემზე კარგი თუ ხარ!

ძველი ემუის: – გაჩერდით!
დროა ვჭამოთ კიკინა,
ბელი ბლავის: – რატომო?
– დილას მწარედ მიჩქინა!

ძველუკა იცინის,
– მე კი ახლა მიკბინა! –
არ იცოდი შეგჭამდით? –
უჭკუო ხარ, კიკინა!

– მოიცადეთ! შეჭმამდე
მსურს სურვილი ასრულოთ,
მე, რომ ავკიკინდები,
ტყე ბღაფილით აურეთ!

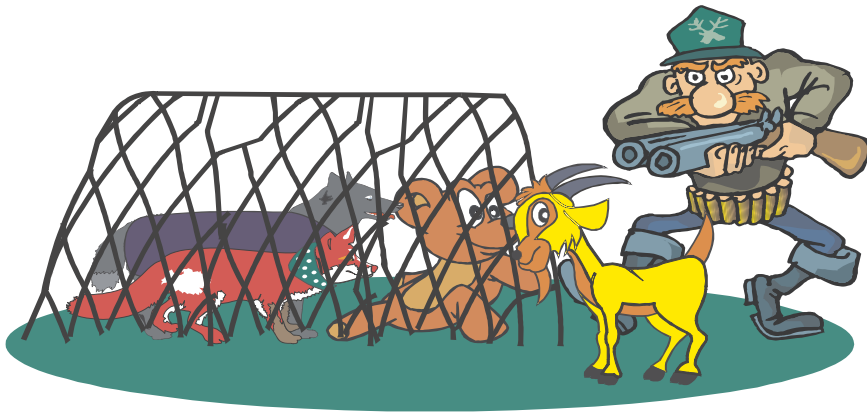
– კარგი, იწუე კიკინი,
ჩვენ ბანს ვიტყვით რისინით,
მერე შეგჭამთ, თათს ვიტყვით,
გავვ ორდებით სიცილით!

აკიკინდა თხა,
ბანმა შესძრა მთა,

მონადირეთ ბადე
ფეულას შემოსწვდა.

წაბრძანეს მგელი,
მელაკუდა, ბელი,
თხა კიკინას უთხრეს:
– ჯერ ხარ გაუსრდელი!

სილამაზის კონკურსი
არ ჩატარდა იმ დღეს,
ელოდება კიკინა -
იქნებ სვალე იქნეს!

ანდაზა: დღე-მეზვალე კაცსაო, რეტი დაესხა თავსაო.

ხარბი ბატონი

ერთ სოფელში უველას სძულდა
ანაღგანზრდა ბატონი,
იკვეხნიდა: დიანს, მე ვარ,
დედამიწის ჰატონი!

ძველმანები გადაიცვან,
დაიხურა ქუდი,
ხედავს ფარას ეზარება
ხუთიოდე ქურდი.

თითო, თითო ბატონით ხელში
ბრუნდებოდა ჩუმიად,
მათ კაცია წამოყწია
და ჩურჩულით უთხრა:

– მეც თქვენსავით დავბეჩავდი,
მათხოვარი რამ ვარ,
ქურდობა არ შემძლია,
საცოდავი ვხანვარ!

მთაც ჩემია, ველ-მინდვრებიც,
ზღვა, მდინარე, ტბებიც,
უველამ მე უნდა მადილოთ,
ჩემი უმეხი ხლებით!

– თქვენ ბადალი არ გყოლიათ
ქურდობაში ვხედავ,
მე უნიჭო ვაფხენილვარ
და ვერაფერს ვხედავ.

შიშისაგან გადირია
თურმე მთელი მოღვა,
– უველამ ხმა უნდა ვიწვიტოთ,
თორემ რისხვით მოვა!

ვერ ვაბედეს სიტყვის თქმაც კი
დაუნარეს თავი,
მათ კი ჩუმჩუმად დასცინის
სოლოდ მყოფი თავკვი.

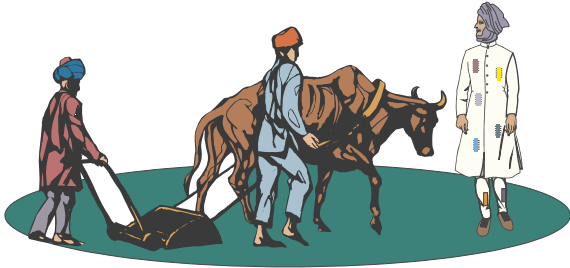

ერთხელ, ავუია ბატონმა
გადაწვიტა ვაგვო,
ვინ რას ფიქრობს, ვინ რას ამბობს? –
მანე, რომ არ დაეკოთ.

– ქურდი თუ გსურს, რომ იხილო,
ეწვიეო ბატონს,
ხალხის შრომას ის ითვისებს,
მიირთმევსო მარტო.

მზუნველ-მთესველებს დაემგ საზურა,
 – თავს ამითი ირჩინთ?
 – ბატონს მიაქვს უველაფერი,
 ჩვენკი მუშტებს გვიქნევს.

– მე კი მასთან მივდიოდი
 ლუკმა-ზურის სათხოვნელად,
 – იმავ წუთში გავისტუმრებს,
 საცოდანო სათოხნელად!

არც გაჭმევს და არც გასვენებს,
 სულს ამოგხდის უმაღლ! –
 თუ ასეა, რატომ ითმენთ,
 დღემდე, რატომ სდუმხართ?!

– ძალა ერჩის, მოგვერევა,
 ძალე, ვირებს ვედრებით,
 ნეტა კარგად გვახელინა
 მოუქნელი გვერდები!

დაიღალა მაწანწალა,
 ხის ჩერობი წამოწვა,
 ციფუნების საუბრიდან
 არაფერი გამორჩა.

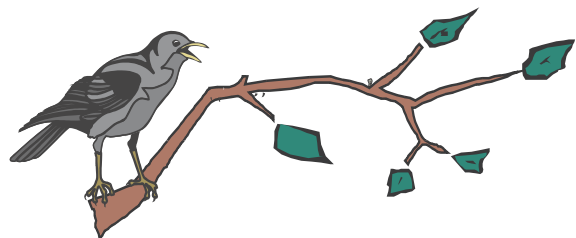

ცოლი ქმარს ეჩხუბებოდა:
 – რად არ მოგაქვს კაკალი?
 სულ ბატონს შეუჭამია,
 ჩვენთვის ლუკმა არ არის.

– აქაც ჩემი ღანძღვა ისმის,
 გაუდგეო გზას,
 უურს კი მხოლოდ ცუდი ესმის,
 – აღარ ჩანსო ხსნა.

ღანძღეს, წუეველეს მისი მოდგმა,
 დაეთანხმენ ფრინველნიც,
 ტყეში ცხოველნი თათსავდენ,
 ალაღნიც და მლიქვნელნიც.

უვაჟმა ხიდან ჩამოსძახა:
 – რას ერჩითო ბატონს?!
 მარტო ის შეგძლებიათ, რომ
 უველამ ერთად ღანძღოთ!

ამ ღანძღვას კი ის აჯობებს,
 რომ ერთ მუშტად შეიკრათ,
 „ძალა აღმართს ხნავს ოდითგან“,
 სჯობს ეყვანი შეიბათ!

უცებ, უველამ გაიღვიძა,
 – უვაჟმა თქვაო სიმართლე,
 ანლა, ვნახოთ ღორმუცელა
 თავს რიღათი იმართლებს?!

შეგ როგონენ და რისხვით იწეეს
სასახლისკენ სვლა,
– რაც დაგვაკელ, სამაგელო,
ახლა უნდა ზღა!

– თავი რითი გადაიჩინო? -
გაიფიქრა ბატონმა,
შორს გაქცევა გადაწყვიტა,
ძველმანების ჰატრონმა.

...არ იფიქროთ სხვა ბატონი
უკეთესი განლაგოთ,
საცოდავი კაცი ისევ,
საცოდავად დარჩა.

განსოვდეთ, რომ ბოდმის ნთხევას,
აჯობებდა ქმედება,
თუ კი ერთმუშტად იკვრებით,
საქმე გამოკეთდება!

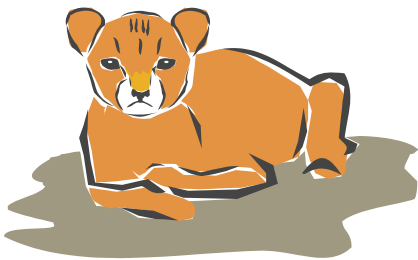

ანდაზა: კაცო, ბოროტი საქმე, მოკვდები
თუ არ დასთმე.

ბრძენი კველი და სულელი ლომი

იყო და არა იყო რა,
რა იქნებოდა ნეტავი?
ერთ ტყეში ლომი იზარდა
მანათობელი მხესავით.

უველას თვალს სჭრიდა მბზინვარე,
ფაფუკი ბეწვი, ფაფარი,
ჯერ ახალგაზრდა უოფილა,
სხვა მისი მსგავსი არ არის.

იცის, რომ უველას სჯობია,
დაიარება ამაყად,
„ცა ქუდად არ მიაჩნია,
და დედამიწა ქალამნად“.

სუუველამ ერთხმად ირჩია
მეფე-გამგებლად ამ ტყის,
ისიც იციან, მის თაჟში,
ქარიშხალი რომ დაჭქრის.

ძლიერებს ეძმო, სუსტებს კი
თითი უქნია რისით,
– „სადაც არა სჯობს, გაცლას
სჯობს,“

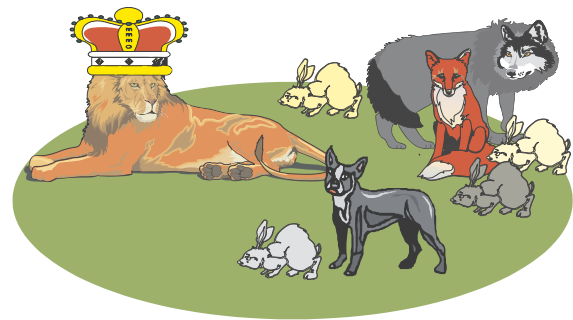
ჩემს გულისწადილს მიხვდით?!

– კურდღლებს ვტოვებ, დილაობით,
რომ მივირთვას ჩაროხად,
აბა, სწრაფად დაიცოცხეთ,
თორემ, უველას გაგროზგავთ!

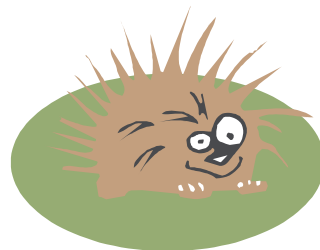
– კარგი, კარგი, მბრძანებელო,
იყოს თქვენი ნება,
ჩვენ წაგაღებ და თქვენ დარჩებით! –
ილიმება ძელა.

მეც წავიდე? – ჰკითხა მკელმა,
მსურს დამტოვო ტყეში,
– სინსილაც კი გაგწვევითათ,
რამდენიმე დღეში!

– მე რაღა ვქნა? – კივის ტურა,
იქნებ თქვენთან დავრჩე?
– წადი, თორემ, გაწვევლინებ
ტურიკელს გამჩენს!

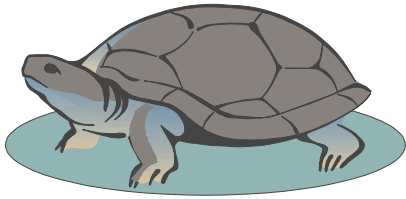

ხმის კანკალით ეკლოვანმა
ზღარბმა ჰკადრა მეფეს:
– იქნებ, მე მაინც დამტოვო,
ერთგულებას ენდე!

– შენც ცხოველად მოგაქვს თავი?
გაეთრიე აქედან!
– რატომ მეფევე? – მე ვიუავი,
ვინც პირველი გაქებდა.

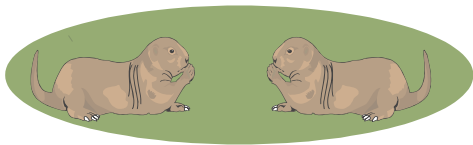
– მბრძანებელო! – მე რას გიძლი?
კუ ვარ, ჯანუძანრგებული,
აღბათ იცით, რომ ვუოფილვარ
ერთგულებით ქებული.

– მეზიხლები შე გველთაზავ,
გაეთრიე აქედან!
სულაც არ მანტერესებს,
ვინ და როდის მახებდა!

კურდღლებმა თქვეს: თუ ესენი
წავლენ, ჩვენც მათ გავევებით,
შენი ლუკმა მბრძანებელო,
არასოდეს გავნდებით!

თხუნელები აწრიზინდნენ:
– მიწისმთხრელებს გკტოვებთ?
– გაეთრიეთ სწრაფად, თორემ,
დაგამსგავსებთ მძორებს!

გველებმა კი სისინ-სისინ,
შეუტიეს მეფეს,
– თუ გაგვავდებ უვითელთაზავ,
დაგიგესლავთ გვერდებს!

– ხა-ხა, ხა-ხა, შემაშინეთ,
ვერ გიცნივართ კარგად,
თუ გავვიყდი, აი მანძინ,
ცხრა მთას იქით წახვალთ!

მელამ ჰკითხა: ის მანც თქვი,
თქვენთან ვიღას სტოვებთ?
– უველა იმათ, ვინც ძლიერად
მიწას დაჰკრავს ტორებს!

მგელი, ტურა, მელაკუდა,
დათუნია ბაჯბაჯა,
ხარ-ირემი, ტახუნები,
უველა ერთად გაჯავრდა.

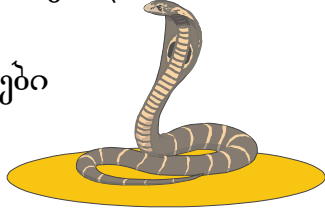

გზას გაუდგნენ ცხოველები,
დაემატნენ სხვებიც,
მეფესთან ვინდა დარჩაო? –
ამას ველარ ვსვდებით.

უკან მოსდევს მოსრიალე
გველთა მთელი ამაღა,
ადმოჩნდა, რომ მბრძანებელმა
უველა ტუიდან გაღაღა.

დაღლილებმა შეისვენეს,
მოიკრიბეს გონება,
ვიღუპებით მეგობრებო,
ნურავის გევონებათ!

გველმა ბრძანა: სიბრძნე ოდით
ხელობაა ჩვენი,
გამომევევით, მე ვიქნები
თქვენი გადამრჩენი!

ცხრა მთას იქით ტყე იზარდა,
იქ არავინ სახლობს,
გთხოვთ, რომ მეფედ ამირჩიოთ,
თქვენსე სრუნვა მანდოთ!

მიაღწიეს, ტყე იხილეს,
გაინარეს ძალიან,
– ახლა მისი ჰატრონობა,
მართლაც ჩვენი ვაღია!

თუმც უკეთესად მოიწყო
ვევლამ მისი ადგილი,
სამშობლოდან განშორება
არ უოფილა ადვილი.

იქნებ დროა, შევიხედოთ
ლომის ტყეში რა ხდება?
ხეებს მარტოდ დარჩენილებს
დაუწყიათ განძობა.

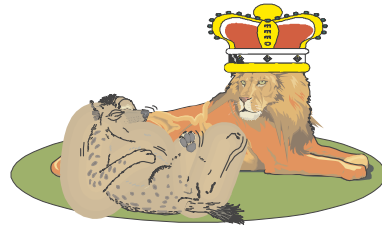
ლომის საჭმელი შემოაკლდა,
მოითხოვა ცხვარი,
– მგელი, ხომ აღარა გუყავსო! –
ჯიქი ამბობს მხდალი.

– შენ მომიყვან, წადი ჯიქო,
თორემ, გაძრობ ტყავს!
– ეგ, მე, რომ არ მესხერსება? –
თავში მოხვდა ქვა.

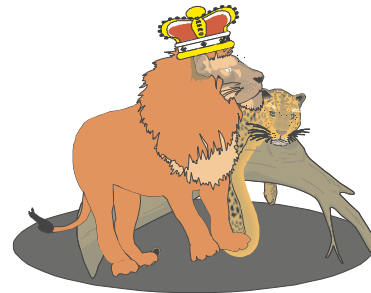
აფთარს უთხრა: აბა სწრაფად,
გამიჩინე ირემი!

– ისიც იმათ გაჰყვა მეფევე,
სხვა ტყეშია მუვირალი!

– მაშინ, შენ უნდა შეგჭამო! –
აფთარს აძრო ტყავი,
საცოდავმა ძლივს მოასწრო
– ვაი, ჩემი ბრალი!

ფოცხვერმა ვერ მოუტანა
ტანის ხორცი მბრძანებელს,
ცოტა ხანში მისი ტყავი
ფეხთ ეფინა მკვარებელს.

უოველ დილას რიგრიგობით
მიირთმევდა მეგობრებს,
მოიწვინა საცოდავმა,
მარტო უოფნა აღონებს.

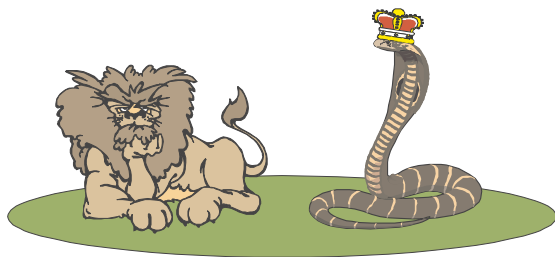
მეფე ვარო! – გაიძახის,
თუმცა გვერდით არვინ ჰყავს,
საცოდავი, დამშეული
ხის ტოტებს და ფესვებს ხრავს.

გამუნბულდა, გადიარა
ცხრა მთა, ტყის ჰირს მიაღვა,

– „ოაზისი“ ვისიაო? –
ვირთხამ წყალი მიართვა.

ვისია და, მეფედ გვეს
ბრძენზე ბრძენი გველი,
აი, ახლაც დიდ სუფრასთან
მოუთმენლად გველის!

თქვენ ლომი ხართ? – კატას ჰგავხართ,
გამოგადგოთ მეფემ?
ის, ისეთი ბორბოტია,
იმას როგორ ენდეთ?

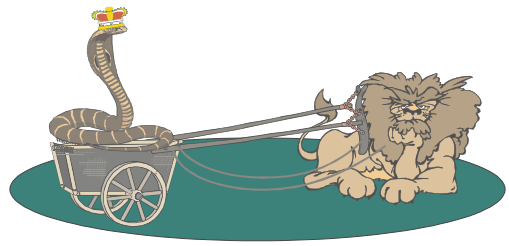

ტყეში წარის ხმა გაისმა,
გაიძალა სუფრა,
გველმა ლომი ამოიცნო,
– მობრძანდით?! – უთხრა.

დასვა, კარგად დანახურა,
შეაბითო უღელში!
შიშისაგან ეოფილ მეფეს,
უკანკალებს მუხლები.

ვიმუშავებ, თუ კი მაჭმევთ,
არ გამაგდებთ ტყიდან,
თუმცა ვიცო, თქვენთვის ახლა
კაპიკად არ ვღირვარ!

შეაბეს და ახუნევიწეს
მინდორ-ველი ტყის ირგვლივ,
– კარგია, რომ გულისწადილს,
როგორც იქნა მიგვიხვდი.

– საიდან გაქვთ თქვენ ამდენი
გემრიელი საჭმელი?
– ჩვენ ჭკვიანი მეფე გვმართავს,
მიწა არ გვაქვს სათხრელი.

– მგელი ცხვრებით გვამარბავებს, –
მელა – ქათამ-ბატებით,
მოსავალი უხვად მოდის,
მიწააო საქები!

ფრინველები კვერცხებს დებენ,
ირმის რმეც გვაქვს, უველიც,
აი, რატომ ვცხოვრობთ კარგად,
ახლა მაინც ხვდები?

– შენ კი, ტვინი არც კი გვეო,
რომ დიდი ტყე გემართა,
ტკბილი სიტყვით და დათმობით,
სჯობდა ერთად გვეხარა!

– ჩემს შეცდომას გვიან მივხვდი,
ვგრძნობ, რომ გველმა მაჯობა,
დაიჯერებთ? – ძლიერ მიჭირს,
მე თქვენს გვერდით დაჯდომას!

გავირთულეთ მე ცხოვრება,
სამშობლო გაცვლევინეთ,
ეს კი მართლაც მინარია,
სიმართლე მათქმევინეთ!

თქვენს მეგობრად თუ მიწამეთ
არ ვინატრებ მეფობას,

სანამ ცხოვრება არ მიგტეებს,
ვერ მინვლები შეცდომას!

... თუ აღმართი აიარე,
დაღმართიც გაქვთ ჩასავლელი,

მიზნამდე კი ჰატარებო,
დიდი გზა გაქვთ განსავლელი.

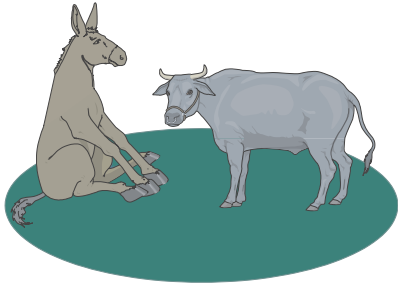
ეს ცხოვრება კიბესა ჰგავს,
აღინარ და ჩამოღინარ,
ამ უოფას თუ აეწეობი,
გრძნობ, რომ კარგი გამოღინარ.

თუ არა და, ამ ლომივით,
თქვენც მოგიწევთ თავის დახარა,
ის რაც მუდმივი გეგონათ,
თურმე დროებითი განსლავთ.

ანდაზა: გაფუჭებულ საქმეს ბოდიშით არ მოეველებათ.

მოღალატე სახედარი

მობიბინე სამოვრიდან
ბრუნდებოდა ხარი...
დანიანა, რომ მიწასე
გდია სახედარი.

– საღამოა, რას გორაობ? –
დროა, სახლში წახვიდე,
თუ არა და, დაღამდება,
მგელი წირვას ავიგებს.

– მე ჰატრონმა გამოძგლო
ამ დილიდან გარეთ,
სიმწრისაგან წველი ტლინკი
სულ ტუუბ-ტუუზად ვუარე.

დავბერდი და აღარ ვსურვარ,
წყალი ასხა ნაღვაწს,
აქ სიკვდილი მიჩვენია,
ქუჩა-ქუჩა წანწალს.

– ერთი მითხარ, ის ჰატრონი
ანაღგაზრდა იყო?
– არა, ისიც ბებერია,
ლუკმა არ გამოყო.

– წამოდექი, მე წაგიყვან,
ჰატრონი ძეავეს ერთგული,
მწამს, რომ შენი ვასაჭირით
მოუღებება მას გული.

აღვა ვირი, უკან მისდევს,
შურმა გული გაუზო,
– ხარი არის ანაღგაზრდა,
ჩემს სიბერეს რა ვუყო?

ხარმა ჰატრონს წარუდგინა
ვირი, ამცნო ამბავი.
შეიცოდა კაცმა იგი,
ჰური მისცა დამბალი.

დანაურა, მოასვენა,
შეუსახლა ხარს,
ვირი ბოსელში ბრძანდება,
ხარი მიწას ხნავს.

წევს და ფიქრობს: ხარის ლუკმის
ნახევარი მხდება,
თუ როგორმე მოვიძორე,
მისიც, მე დამჩება.

– ხარი უყვარს, ეფერება,
მე შედმეტი ტვირთი ვარ,
აღბათ ისიც აწუნებს, რომ
„ვირი ვარ და ვუვირივარ“!

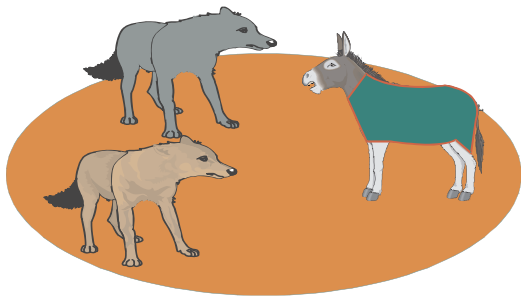
გადაწვიტა, – ხარი უნდა
მტერს ჩაუგდო ლუკმად,
რა ხეწით და ოინებით,
ჯერ ამაზე ვდუმვარ.

– იქნებ, მთიდან გადავჩქვო,
ფთქვა: – შემთხვევის ბრალია,
მის მავიჯრობას გაგიწევთ,
ეს ხომ, ჩემი ვაღია!

არა, სჯობს, რომ მგელმა ჭამოს,
ვერ დამდებენ ბრალს,
რადგან ასეთი სიკუდილი,
მგლების მტრობას ჰგავს.

ღროა ალბათ, მგელი ვნახო,
შეუუთანსმო საკითხი,
მეც მეშველოს, მათაც ჭამონ,
უვაფსაც დარჩეს საძიძვი.

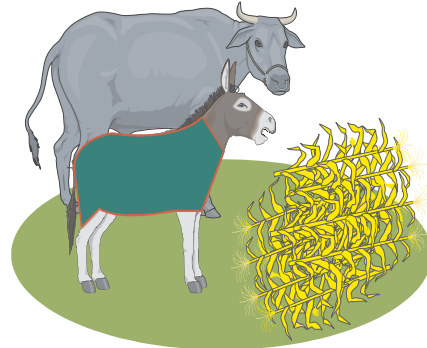

ხუნა-თესვა, რომ მოათავეს,
ხარი დარჩა უსაქმოდ,
ღროა ალბათ, ვირი ფიქრობს,
აზრებს საქმე ვუთავსო.

– ხარო, იქნებ დილით ადრე
საბაღასოდ გამოძევე,
ადგილი მაქვს შერჩეული,
მინდა იქ რომ წამომევე.

– შენ თუ ვნახავ განარებულს,
აბა, სად არ წამოვალ,
ძალას იკრებ, ცოტა ხანში
სამუშაოდ გამოხვალ.

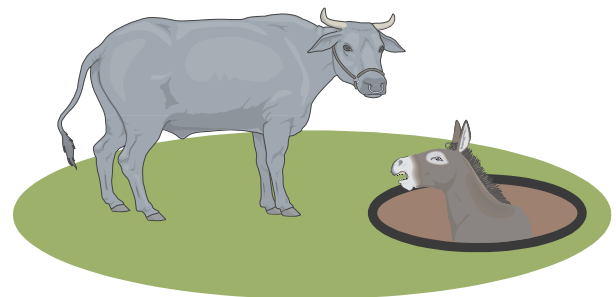
გათუნდა და მეგობრებმა
გაიარეს ჭალა,
თურმე ახლოს ორმო იყო,
ზედ ეფარა ხალა.

– წამო, ნახე, გემრიელი
ხალა არის გაფენილი,
– არა ვირო, შეიძლება
ორმო იყოს დაფენილი.

– აი, ნახე მე მივდივარ,
თუ გამისწრებ, ვნახავ,
უცებ ფენი გაუცურდა
და ორმოში ჩახტა.

ხარმა თავში შემოიჩქვა,
– წავალ ზატრონს მოვიყვან,
მწამს რომ რამეს მოიფიქრებს,
ორმოდან ამოვიყვანს.

ოთხით გარბის, არ ისვენებს,
ზატრონს, უხმობს საშველად,
– ვირი ორმოში ჩავარდა,
ტკივილისგან გაშემდა!

პატრონს არც კი უფიქრია,
 ისე გაჭყვავ ხარს,
 მოისმინეს, რომ მგელი ვირს
 საუვედურით კლავს.

– რომ დამპირდი ხარს გაჭმევო,
 რად გაუშვი სახლში?
 ახლა სურვილი მიჩნდება,
 გიჩაჩქუნო თავში!

– ამ ორმოში მე შემთხვევით
 ჩამიცურდა ფეხი,
 ახლა მოვლენ, ორნივ ჭამეთ,
 დასცემიათ მენი!

– თუ არ მოვლენ, ამოგ ათრევთ,
 შენ შეგეკლავაზათ იცოდე,
 ჩერჩეტი რომ ბრძანებულხარ,
 ვირი, მისთვის გიწოდეს!

პატრონმა თქვა: – მიხვდი მაინც
 მტერი შენ რომ იჩინე?
 ახლა მაინც სწორი დასკვნით
 თავი გამოიჩინე!

– ვერ დაუტოვებ, თუმც გავიგე,
 მოდალატე უოფილა,
 განა, მისი ბრალი არის
 ასეთი რომ შობილა?

– იქნებ, მგელი მოვაშოროთ,
 გავაძევოთ სახლიდან,
 – რატომ, ხარო? – წავა მეჩე
 და სხვას უმტრობს ახლიდან.

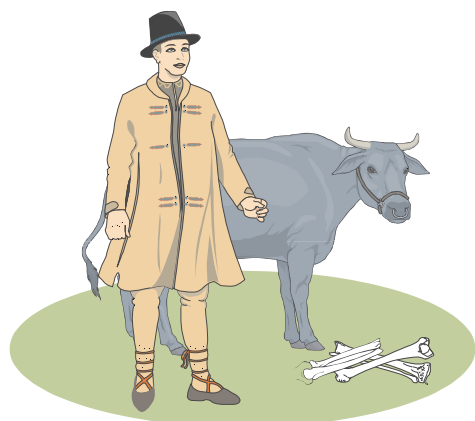
– ზოგჯერ შედეგტი სიკეთე,
 სიბრიყვეა იცოდე,
 მე მივდივარ, შენ თუ გინდა,
 მე უგულო მიწოდე!

– კარგი, კარგი, მეც წამოვალ,
 დანსაჯოს, ღირსია!
 „ვინც რას დასთესს, იმას იმკის“,
 ცოდვა მარტო მისია!

გაბრუნდენ და ვირი მგლების
 ლუკმად მართლაც ქცეულა,
 ცოდვა ისე მძიმე იყო,
 ვერსად ვერ გაქცეულა.

... დალატი და ორპირობა
 ოდითგანვე კრულია,
 დიდი ცოდვის ტარება კი
 თურმე, რთულზე რთულია!

„ბუმერანგი“ სასროლია,
 უბრუნდება პატრონს,
 მონათხრობიც შემოთ თქმული,
 ამ იდეას გვამცნობს.

ვირად ქცეული ლომი

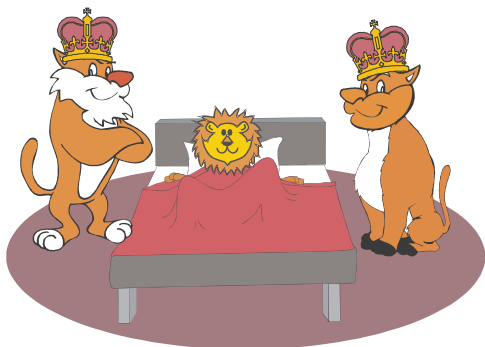
სიბერეში ლომებს თურმე
გასჩენიათ ბოკვერი,
მამამა თქვა: ჩემს ვაჟისგან
კარგ მეფობას მოველო!

მეფემ ბრძანა: დროა უკვე
გავწვრთნა ჩემი შვილი,
მის ასაკში ერთი თათით,
მაღალ კლდეებს ვშლიდი.

ბოკვერი დროს, თამაშსა და
გორაობას ანდომებს,
უუვარს კარგი სმა და ჭამა
ზედ დესერტებს აყოლებს.

დედამ თავში შემოირტყა:
– ვიღუპები მგონი,
სასწაული გავაჩინე –
ჭკუის არამქონი!

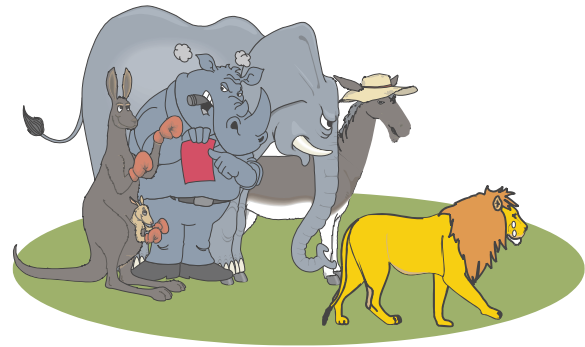
მამამ უთხრა: ჩვენ დავბერდით,
მაღე მეფე ხდები,
მანამდე კი მსურს მანჩვენო
მთაზე, როგორ ხტები!

– არც ავხტები, არც ჩავხტები,
ვიგორავებ ლოკინში,
ახლავე მსურს მომინადლოთ,
გამოცდისთვის ბოდიში!

შვილის დარღმა გადიოლა
მაღე მისი მშობლები,
– რა კარგია, მეფე ვხდები,
მე არ დაუმომინდები!

– ასეთ წარმაცს არ ვიძეფებთ,
გავაძეფოთ ტყიდან!
ცხოველებმა ჰანჩური ჰკრეს,
ის კი ცრემლებს ღვრიდა.

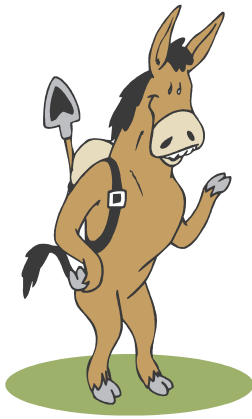

– რა იქნება, რომ ერთ წარმაცს
დღეში ხარი აჭამოთ? –
მეფის გვირგვინი დაადგათ,
ამით მტერი ამარცხოთ!

არა, არ გვსურს ჩვენ წარმაცო
მეფე გვეჯდეს ტახტზე,
ჩვენ ვიშრომოთ, ის კი იწვეს,
გორაობდეს მხარზე!

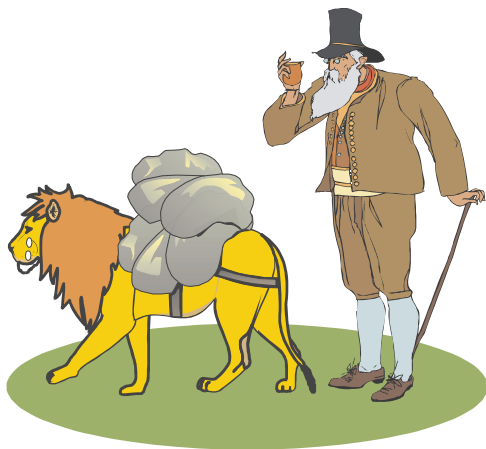
ვირმა უთხრა: მე დამნიშნეთ
ამ ტყის ახალ მმართველად,
ღონეცა მაქვს, შრომაც მიუვარს,
ხმაც მტრის შიშებს ხმარდება!

ლომი კაცთან გავაგწავნოთ,
რომ ვირულად იშრომოს,
ტანსე ტყავის გადაძრობით,
ლუკმა ზური იმოფოს.

ცხოველებმა მოიწონეს
 აწრი, ვირის ნათქვამი,
 დიანს, ჩვენი მეფე ხდებდა,
 რადგან არის მართალი!

ლომი კაცთან გააგზავნეს,
 ტანსუადგა კურტანი,
 ტვირთი ისე ათრევიან –
 აუტყავდა მას კანკალი.

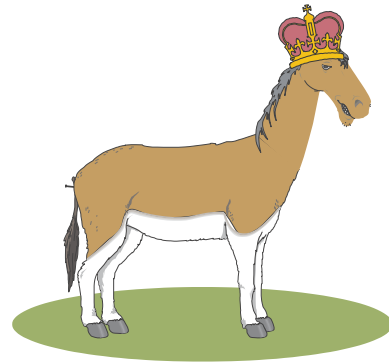

ვირს გვირგვინი თავსე ადგეს,
 ამ ტუის მეფედ აკურთხეს,
 ცოტა ხანში ეს უროყინა
 ზურგს უკან მათ აფურთხებს.

ვირი ძალას არ იშურებს,
 ტუეს ვირულად მართავს,
 უროყინებს და ამ უროყინით,
 ახალ მტრობას ხლართავს.

ლომი სიმწრით ბლავის, მაგრამ
 ვერ ამტკიცა ლომობა,
 ტლინკებიც უხვად უყრია
 და ტყუილად მოხდა.

ასე იქცა ლომი ვირად,
 ვირი ამ ტუის მეფედ,
 სიხარმატე სახეს გიცვლით,
 ამ ჩემს ნათქვამს ენდეთ.

...განსოვდეთ, რომ კოტრიანლი
 თუ მეგობრად იწამეთ,
 ამ ლომივით ტყავს გამრობენ,
 თქვენც მასავით იწვალეთ.

იმ ვირს რა ბედი ეწია? –
 ეს არავინ იცის,
 ვირი ლომი, რომ არ არის,
 თავში რა ქვას იხლის?

ვფიქრობ, როცა მოძივდებათ
 ამ ტუის ცხოველთ, მაშინ,
 იმ ვირუკას შეულაზავენ,
 ქვას ურტყამენ თავში.

მაგრამ, ხშირად ხდება ასე,
 უღირსი სცვლის უღირსს,
 ის მომენტით ისარგებლებს,
 ბრძოლად სკამი უღირსს.

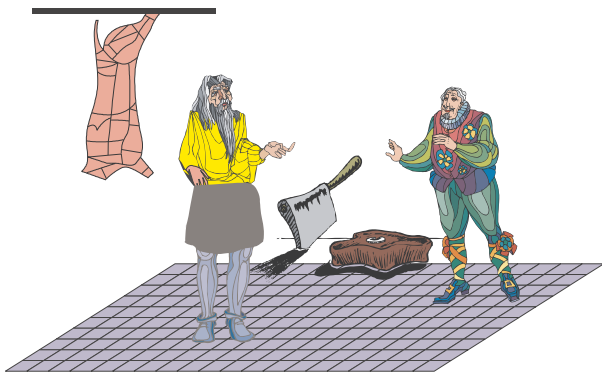
უასაბი მეფე

ერთ ზატარა ქვეყნის –
ერთ ზატარა მეფეს,
მოსდომინია გაეგო,
ვინ რა ხერხით ებრძვის.

დაკლას ხარო, მეუასბის
გადაიცვა ფორმა,
ხოროცს უიდულობს კაცი,
ბრიყვი სახით, ზორბა.

ასე ძვირად რომ უიდი
ხოროცს ბებერი ხარის? –
ხომ იცი, რომ ამ ქვეყნად
ფული ცოტა არის.

სიღარიბემ გაგვწუვიტა,
შენღა გვაკლდი რაღა? –
იცოდუ, რომ ქუჩაში
სულ ტყუილად დგახარ!

– წადი, მეფეს მიმართე,
რომ გიმართოს ხელი,
– ის მეფეა, რაც არის,
ჩვენი სულისმხდელი!

მოფრატუნდა მოხუცი
ნაოჭერილი ქალი,
რაო, რა თქვი, რა ღირსო? –
ვაი, ჩემი ბრალი!

სად მაქვს შვილო ამდენი,
გული გავწუდება უველას,
ღორმუცელა მეფე კი
არც გვაბრძობა შველას.

თავიც იმას განმობია,
უვარგისი უოფილა,
მაგისტანა მავნებელი,
ჯერ სხვა არა შობილა.

მოხტუნაობს ახალგაზრდა,
კალათი აქვს ხელში,
– ხოროცი რა ღირს ბიძახემო? –
იგებს ფასს და ხუნემის.

ფული არ გაქვს? – იმუშავე! –
შესძლებ ხოროცის უიდვას,
– მეფე ისე ცოტას გვიხდის,
რომ ვერაფერს ვიზამ.

დვას უასაბი, ვერ გაუიდა
ხოროცი ერთი გრამი,
– მხად ვარ ის მეფე მოუკლავო,
გავუხეთქო თავი!

მისვდა, კარგად დაინახა
რან შეცდომებს უძვეებს,
ხორცს უფასოდ არიგებს და
ღარიბთ კარგად უგებს.

გაუნარდა ხელფასები,
ჩამოაკლო ფასები,
ისევ დაკლა ერთი ხარბი,
– ვნახოთ, ახლა რან მელის?

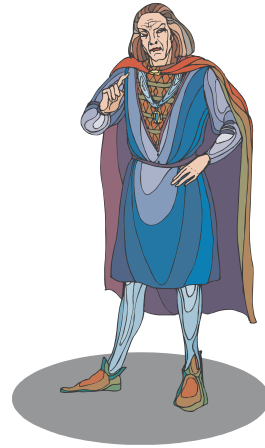
დგას გზაზე და უსმენს მკვიდველს,
მოხარბაცდა ხნიერი,
– რან ძვირია შენი ხორცი,
ვგრძნობ, რომ ვრჩები მძიერი!

– რატომ დედა? – იაფია,
ჩვენი მკვიდის მადლით,
– უი, თავიც გახმობია,
როგორ სძინავს ღამით?!

ახალგაზრდამ შეუკურთხა
გამკვიდველს და მკვიდს,
– ნეტავი შეძამლებინა,
მიუტყუავდი რეგვენს!

– რატომ კაცო, რას გიძავებთ? –
თქვენზე ზრუნავს ოდით,
– ხმა იწვივიტე, გადმოვიღებ,
იტყვიპები ქოთით!

ხელფასები გაგიხარდათ,
საკვებს ფასი აკლო,
უნდა უთხრათ ალბათ მკვიდს,
უკეთესი ხარო!

ფული მკვიდი, რომ გაგვიჩინდა,
მოთხოვნაც გვაქვს მკვიდი,
მას კი ფეხებზე ვკიდევართ,
დანვევია რეტი!

...დაინსომეთ! – კაცთა გულებს
ვერ დანიჭრობთ ადვილად,
დანახვა თუ ვერ შევძელით,
კაპიკად არ ვვარგვივართ!

ანდაზა: **გაფუჭებულ საქმეს, მხელად ეძველებათ.**

ლურჯი არწივი

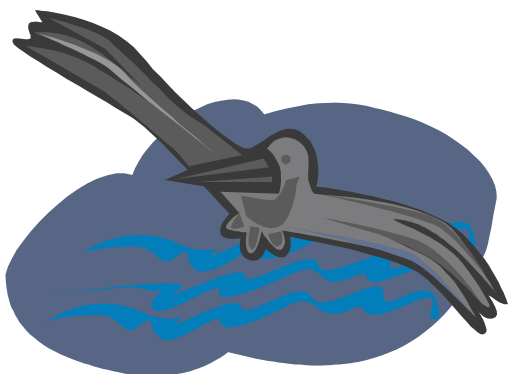
აღიარეთი ამტყდარან
ერთხელ ტყეში დილით...
– ლურჯი არწივი მოფრინდა,
აი, ამას ვჩივით!

– ეგ რა არის? – გუშინ ტოტზე
იჯდა თეთრი ყვავი,
სეკაკუნას უჩეკია
ვარდისფერი ბარტყი.

– ზღვის ჰირას კი დაფრინავდა
თურმე შავი თოლია,
იმ საცოდავს შვილები კი,
სულ უვითლები ჰყოლია.

იმ დილიდან ფრინველეთში
ატყდა მითქმა-მოთქმა,
– დროზე თუ არ ვავაძევეთ,
ავვერევა მოდგმა!

მეფე არწივს მოახსენეს:
– მოიწვიეთ კრება,
გვსურს ვავიგოთ, ამ ჩვენს ტყეში
ასეთი რა ხდება?!

სტვენა-სტვენით მოუყრიათ
თავი მოლზე ფრინველთ,
– არწივმა თქვა: ვიბრძანებთ, რომ
გონიერნი იქნეთ!

სტუმრად ვიყავ მე სხვა მხარის
უღამაზესს ტყეში,
ამაღით გამომაცვილეს
რამდენიმე დღეში.

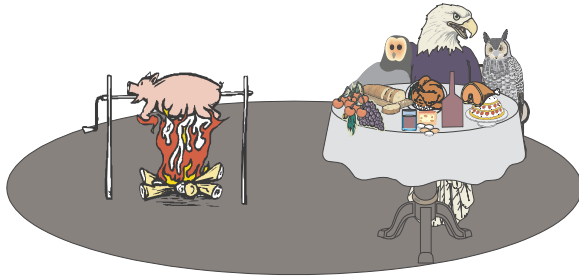
– დღეს ისინი აქ სტუმრობენ,
გვიღამაზეს მიდამო,
არ ვაბედოთ მათი წყენა,
არაფერზე იდაოთ!

– რა არ მოგწონთ, ფერთა შერწყმა,
სხვა ენაზე ჭიკჭიკი?
სურთ ცხოვრება გვიღამაზონ,
ადათ-წესებს მისტირით?

– ეცადეთ, რომ დამეგობრდეთ,
შეისწავლოთ მათი ენა,
თორემ გვიანი იქნება,
გწამდეთ ამით ჩემი წყენა!

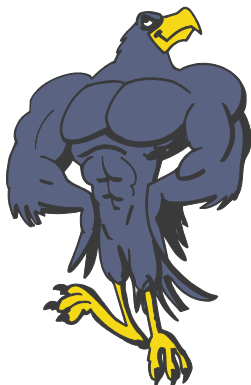
– სათითაოდ გაგამეგებთ,
მათ დავტოვებ ტყეში,
– ვიცი, უველა ჩავარდებით,
უსაშინლესს დღეში!

რას იხამდნენ? – არ მოაკლეს
სასმელი და საჭმელი,
ბოლმით ჩიჩახვი ებერათ,
რომ ვერა თქვეს სათქმელი.

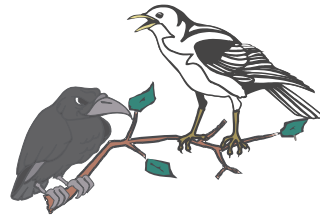
ცოტა ხანში ლურჯბუმბულა
არწივმა თქვა რისით:
– თქვენ მეფეს რომ ვჯობივარო,
ამას ალბათ მინვლით!

– ფერით ის ვერ შემედრება,
ძლიერიც ვარ მასზე,
გვირგვინი მე მომიხდება
ამ მშვენიერ თავზე!

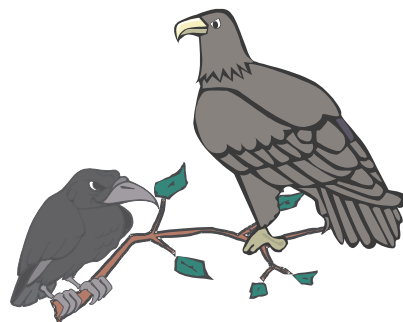
– თუ სურს, მონა განდეს ჩემი,
ან წავიდეს აქედან,
მისი ბრალი არის, რადგან
გულმოღვინედ მაქება!

თეთრმა უვავმა მოინდომა
სახლთხუცესად დანიშვნა,
შავ უვავს უთხრა: წაეთრიე!
რისხვა მუშტით ანიშნა.

უველა ფრინველს გამოუჩნდა
მტერი უცხო ქვეყნის,
უვერიან, აძვეებენ,
ზოგი ფრთითაც ერჩის.

შავმა უვავმა მეფეს უთხრა:
– მომხდურებს არ დანებდე,
ველარ ამჩნევ? – ისინი, რომ
ასე სწრაფად გაბეგრდნენ?

– მალე აქედან გაგვურიან,
ჩვენს ბუდეში სახლობენ,
მეფე არაფრად გივარგათ,
აი, ამას ამბობენ!

– დროა, ერთმუშტად შევიკრათ,
გავაძევოთ მტერი,
იხეთი დღე დავაყენოთ,
თვალთ ვაუაროთ მტვერი!

არწივმა თავი ჩაქინდრა,
– დავუშვიო შეცდომა,
მეფედ რომ აღარ ვარკვიარ,
ეს ქცევამიც მეტყობა!

უვაჟმა ურანტალი ატეხა,
ფრინველთ უხმო საშველად,
ერთმუშტად როცა შეიკრნენ,
მტერი უმაღლესად გაშეშდა.

სათითაოდ გაიზარნენ,
არც უცდიათ ბრძოლა,

როცა, „ძალა აღმართს მოხნავს“,
გამარჯვებაც მოვს!

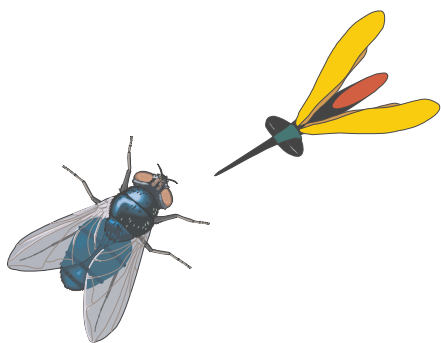
...ვინც საკუთარს ზატის არ სცემს,
სხვის ადამ-წესს იჩემებს,
არწივივით დამარცხება,
წვივს ალიუულს იკემებს.

ანდაზა: **სხვის მაქებაჩსა კაცსაო, იგიუ წააცლის თავსაო.**

ბუზი და კოლო

„ბუზ“, დაბუზის ბუზი ნაგავს,
ხან ნეხვსე ზის, სტუმრობს საგზაღს,
საიდანღაც კივის კოლო:
– საქციელი, შენი რას ჰგავს?!

ვენაცვალე, შენს ნათლიას
მავნებელი, რომ დაგარქვას,
ბინძურების გამგებელი,
კარგი ვარო, აღარა თქვას!

– კოლუნია, რას გასწივი? –
ჩემსე კარგი მანც არ ხარ,
ისე მწარედ იკბინები,
უცოდველი არც შენა ხარ!

არც კი იცი, რომ სიაში
შენაც მავნედ იწერები,
თუმც ჭაობის დედოფლობას,
იჩემებ და იწელები.

შენი კბენით, შხამის ნთხევით,
რომ აშინებ ირგულივ უველას,
ციებ-ცხელებას ავრცელებ,
მეღავები ნეტა მე რას?

კოლომ უთხრა: შეიძლება,
განა ასე თავხედობა?

იცინა, რომ საკვებს ბილწავ
და არავინ არ გენდობა.

– მე ჭაობის დედოფალი
ვიყავი და ვარ,
შენ კი ნაგვის ბატონი ხარ,
რას მეღრები, რას?!

ატედა ჩხუბი, ერთურთს ეცნენ,
დააგლიჯეს ფრთები,
უვაჟმა დიდხანს უთვალთვალა:
– დრო არისო, ვხვდები!

ჩამოფრინდა, ჰკრა ნისკარტი,
გადუძახა კუჭში,
ორივეს ხმა აწვეეტინა
რამდენიმე წუთში.

...ნაკლს გაუსვით მაშინ ხაზი,
თუ ბრძანდებით წმინდა,
მიხვდებით, რომ არ შემცდარხართ,
ბრძოლა მართლაც დიღდა.

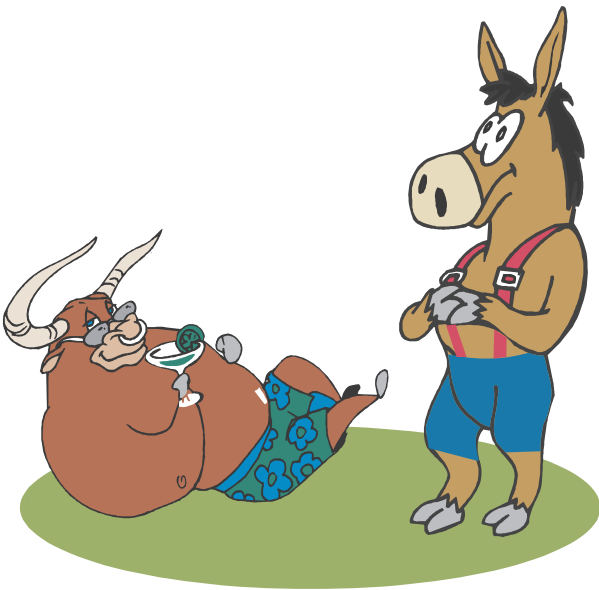
სიტევას, ზირიდან წარმოთქმულს
ჭკუა უნდა მართავდეს,
თუ არა გსურთ, მთელი ეოფა
ფუჭ ინტრიგებს ხლართავდეთ.

ანდაზა: **სხვის კბენას ალაბთ აჯობებს, შენვე იცავდე თავსაო.**

ხარი, ვირი და თხუნელა

„ხა-ხა, ხა-ხა“, ახარსარდა
ველსე მწოლი ხარი,
– რა გაცინებს შე რქიანო? –
დაგებრძადა თვალი!

რატომ ბრახობ ვირუკელა, –
რას ვაძავებ ნეტა?
– სასაცილოა აბა მითხარ,
ირგვლივ, რასა ხედავ?!

– ვწევარ ჩემთვის, უურში მესმის
თხუნელების ბაასი,
ერთი ამბობს, რომ მიწისქვეშ
შვილი მყავსო რვაასი.

მეორემ კი, ორჯერ მეტი
რიცხვი თქვა და იფიცა,
გამოდის, რომ დიდ ქალაქებს
ჩვენ, მიწისქვეშ ვიხილავთ.

წელიწადში ერთი შვილი
მყავს, თავს ხარად მივიჩნევ,
ამათ იმდენი ჰყოლიათ,
ვერსადაც ვერ იხივლებ.

იქნებ, ერთურთს ატყუებდნენ
თხუნელები ამ დილას?
– დაიფიცეს, ახლა ვხვდები
მათ ფრჩხილადაც არ ვღირვარ!

– სასაცილო მართლაც არის,
ბალახის ვარ მცოხნელი,
ჩემსე ათჯერ ჰატარაა
მიწისქვეშ ცხოველი.

– სარგებელი ნეტა რა აქვს? –
თხრის უამრავ გვირაბებს,
დარწმუნა ჭია-ლუას
და მუცელში ილაგებს.

ხეებს ფესვებს უღრღნის თურმე,
ემტერება ბუნებას,
ვერაფერი ვერ უფუჭებს
უსარგებლო გუნებას.

– ვირი მქვია, მაგრამ ჭკუა
შენსე მეტი მქონია,
სასარგებლო ცხოველია,
მაზნე, რადა გკონია?

ჭია-ლუა თუკი მოსწო,
მიწა წმინდა მაზნეთვან,
მაშინ, ბალახიც გექნება
მაგ სტომიქის სახეთქად!

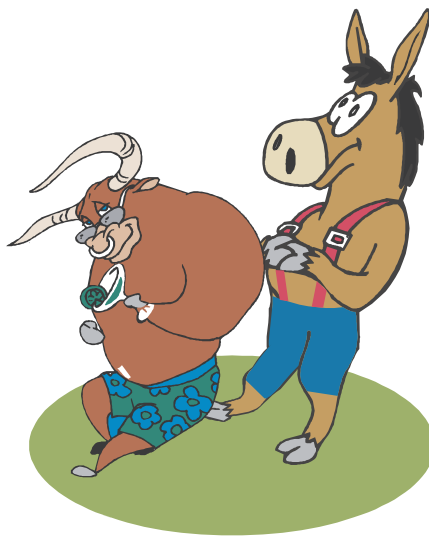

დიან, უნდა მრავლდებოდეს
მათი ჯიში და მოდგმა,
თუკი მიწას გაგვიწმენდენ
და ბალახი ამოვსა.

– ვირო, მე შტერი მეგონე,
რა ჭკვიანი გამოდექ,
აბა, კარგად დამენახე,
სწრაფად ფეხზე წამოდექ!

ვირმა ფეხზე წამოდგ არმა
ხარს ზანჩური წაჭკრა,
– ვირს ტვინი არ ჰქონიაო,
არასოდეს არ თქვა!

ზოგჯერ ფიქრობთ სხვაზე მეტი
ცოდნა გაქვთ და იღწვით,
თქვენ, რა იცით? იქნებ სხვამაც
თქვენზე მეტი იცის.

ანდაზა: ცოდნა მცოდნელს, ცოდვა – მცოდველსო.

ნადრევი თოვლი

მაშინ, როცა თავუნიას
სარჩო აღარ ჰქონდა,
ნადრევი თოვლის მოსვლით
გარეთ ცხვირს ვერ ჰყოფდა.

სორო-სორო ძროხიანლით
მათხოვრობდა ლუკმას,
– რა მოგცეთ, რომ ჩვენც არა გვაქვს?
ყველამ ასე უთხრა.

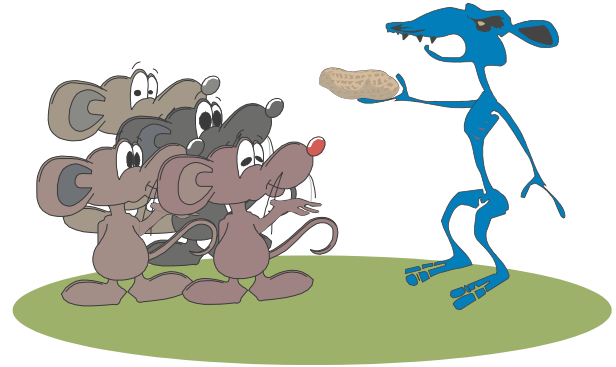
ცოტა ხანში ამოწყდება
თავუნიების მოდგმა,
მერე, თოვლი გაიკვირვებს:
– ასეთი რა მოხდა?

ბგვერი ძლიერ განიხარებს,
ზოგი აღბათ იწეენს,
ჩვენ თავს, ჩვენ თუ არ ვუშველეთ,
თოვლი გულებს გვიხეთქს.

ხნიერ თავგმა ჩაიცინა:
– ნუ შიშობთო ასე,
შემოდგომით მოყრილ ნამქერს,
ქარი უმაღლ განხვეტს.

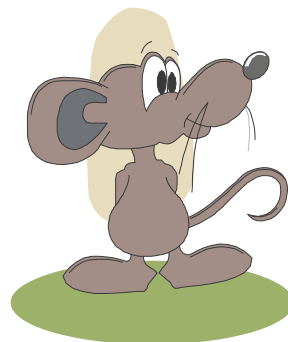
ანლა, მინდა გავანაროთ,
ერთი თხილის გული მაქვს,
ვინაწილოთ, კუჭი ვივსოთ,
მუნწიაო, არა თქვათ!

დაფაცურდნენ თავუნიები,
თხილით იკლეს შიმშილი,
დილას მხემ გამოანათა,
თოვლი მის გზას მისტირის.

დილიდანვე იწეეს შრომა,
სარჩო ზიდეს სოროში,
იმდენი რამ მოიპოვეს,
ხვრელი ავსეს ბოლომდის.

ანლა თოვლო მოდი თუ გსურს,
ზამთრისთვის ვართ მზად,
ერთი თხილის გულის მადლით
მეგობრობა გვწამს!

გასაჭირში არ დაიბნე:
არ დაკარგო იმედი,
გამოსავალს მაშინ ნახავ,
თუკი აზრით იქნები.

ასეთ დროს კი არ დამალო
თუნდაც ერთი ლუკმა,
ეველას თანაბრად უწილებ,
კარგი სული თუ გაქვს.

ერთურთს გვერდში თუ ედგებით,
ვერაფერი დაგამარცხებთ,
თუ არა და, ყოფის შიში,
ეველას მიწად დაგანარცხებთ!

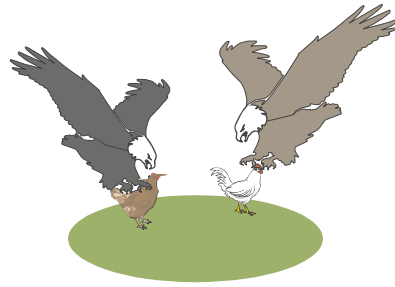
...„ერთი თხილის გული თურმე
ცხრა ძმას ტოლად გაუყვია“,
ვინც კი მშიერს ლუკმას უყოფს,
მასზე კარგი რამ უთქვიათ.

ანდაზა: კეთილის ლუკმა ტკბილია, ძუნწის კი,
წინაკერილია.

მტრედი და ბატონი

დილით ადრე ჭრელმა მტრედმა
უკაკუნა ბატონს:

– ეველაფერი ოხრდა გაქვს,
გთხოვ, საკენკი მარგო!

მერე, თაგვებთან მიფრინდა,
– გინდათ ზამთრის სარჩო?
გადავწვიტე, რომ ბატონის,
ბელელი თქვენ განდოთ!

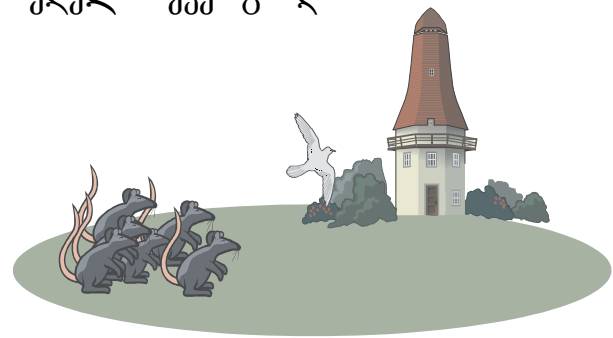
– რის საკენკი, რა საკენკი,
სად გაქვს შენი სარგო?
განა, მდიდარი მერქმევა,
ქონება, რომ გაუყო?!

– მაშინ, თუ რამ დაგეძმართა,
საკუთარ თავს აბრალე,
სიმუნწეში სამაგელო,
ვერავის შეგადარებ!

მტრედმა მტკიცედ გადაწვიტა
დაესაჯა ბატონი,
გზირდები, რომ მე გავხდები,
შენი ბედლის ზატრონი!

– ვეცდები, რომ ძალზე მალე
შენც მათხოვრად გაქცეო,
ისეთ ოინებს მოგიწეო,
ბოლომდე დაგაქცეო!

მტრედი, გამარა შეკრული
მიეახლა ქორებს,
– კრუს-წიწილას გამოვლანავ,
მუცლებს აიღორებთ!

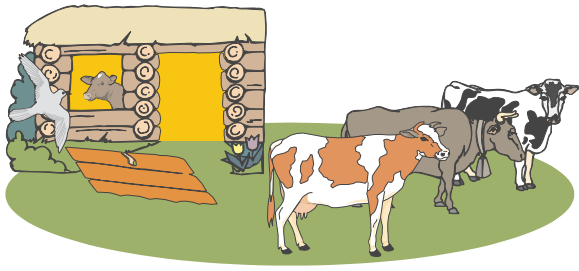

ღამით ქვევრებში ჩაუსხა
ძმარი, თავი ახურა,
ერთ კვირაში სუნი დადგა,
სამწერეთი გაგუდა.

დილით ადრე კარი ალო,
კრუს-წიწილი გალალა,
ქორებს მუცლები უძლიათ,
თუმც, დროებით ავალა.

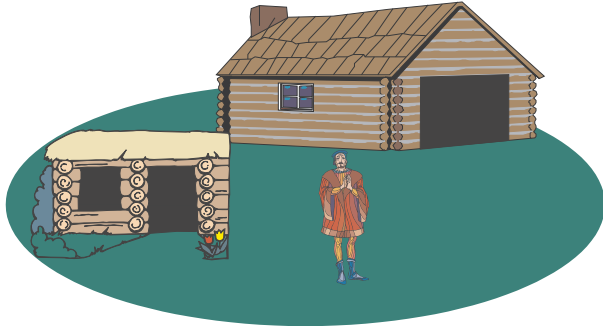
თაგვებს ბელელში შეუძლვა,
– გაზიდეთო მარცვალი!
მძიმე ტომრებს მიათრევენ
სოროსაკენ ცანცალით.

ძროხებს უთხრა: სამაგელი
ზატრონად გეავთ ბატონი,
მალე ეველას თაგვებს გაჭრით,
არ სურს ხაჭო-მაწონი.

ღამით, ძროხებმა გზა ნახეს,
გაიზარნენ ჩუმიად,
ძაღვები კი არა უეფენ,
მტრის ჯინაზე სდუმან.

ღილით ადრე, მუნწ ბატონმა
გადაწვიტა გავლა,
ცარიელი დახუდრია
ცხენმრავალი თავლა.

ახლა ძროხებს მიაკითხა,
– გამქრალანო სადღაც,
მტრედის წვევლა მისრულდება,
ვღატაკდები მართლაც!

– საკვებს მივცემ, იქნებ ღმერთმა
კვლავ მივზაუნოს ბარაქა,
ძლიერ ვნანობ ჩემს საქციელს,
მაგრამ, ახლა რაღა ვქნა?

შემდეგ ბედელში შებრძანდა,
მარცვლიც ვერ ნახა,
ძმრის სუნს ტვინი ურევია,
იგრძნო, ცუდად გახდა.

მტრედმა, ჩუმიად მოფრენილმა
თავში ჩასცხო ნისკარტი,

გაღარიბდი, ჩემო კარგო? –
მე ეს ადრე გითხარი.

– გვედრები, ნუ გამწირავ,
დამიბრუნე ქონება,
ყოველ დღიას დაგაზურებ,
სახლ-კარი გექონება!

მტრედმა ძროხები მორეკა,
თავებს ართვა მარცვალი,
თავლას ცხენები უბრუნა,
ტყუილიც თქვა, მართალიც.

კრუნ-წიწილი კი დაკარგა,
ღვინოც ძმარად ექცა,
ჭკუა დროზე მოიკრიბა,
მათხოვრად არ იქცა.

იმ დღის შემდეგ, ეველას სწეალობს,
ძმიერს ლუკმას უეოფს,
მტრედმა ჭკუა მასწავლაო,
მსმენელს მოძინდარს უთხრობს.

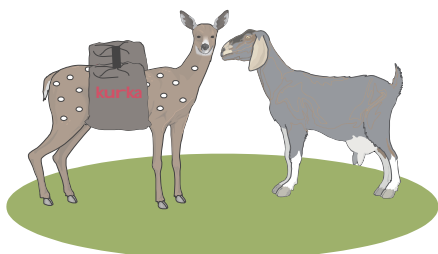
... განსოვდეთ, რომ რაც მოგეცათ,
შესძლებთ იმის დაკარგვას,
თუ ტვინი არ დაატანეთ,
გონიერი განკარგავს.

ძალა აღმართს ხნავს

„კაკრი, კუკრი“, მოხტის ნუკრი,
ტომარა აქვს სავსე კურკით...
წინ შემოხვდა ციკანი,
რა მოგაქვსო? – მითხარი!

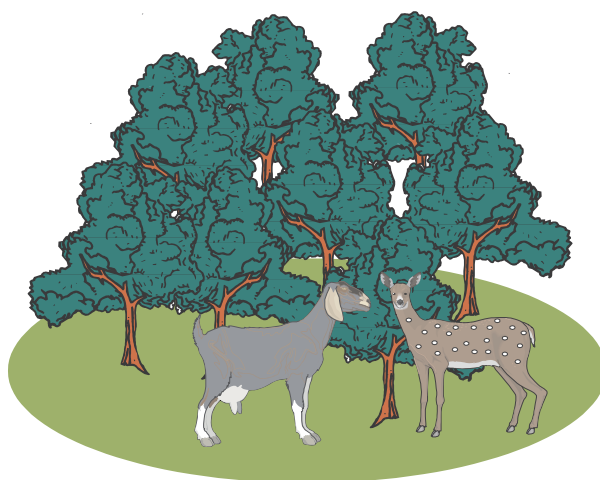

ცოტა ხანში ხეებმა
ტანი სწრაფად უარა,
ნუკრუნამ და ციკანმა
ძლიერ გაიხარა.

გვიან მისვდნენ, იხარდა
ველზე ვერხვი, მუნა,
აკაცია, ალვის ხემ
შველს და ციკანს უთხრა:

რა მომაქვს და კურკები,
მიკანკალებს მუხლები...
რას აზირებ, რასო? –
– ამ კურკების თვლასო!

უნდა ვთესოთ ხენილი,
რადგან მიუვარს მე ხილი,
ვაუვაფილო ბუნება,
ვიხაღისო გუნება!

ეს შესვედრა ჩვენი
იქნებ, კარგიც იქნეს,
ამ საუბარს აჯობებს,
ორმოყბს, რომ თხრიდე!

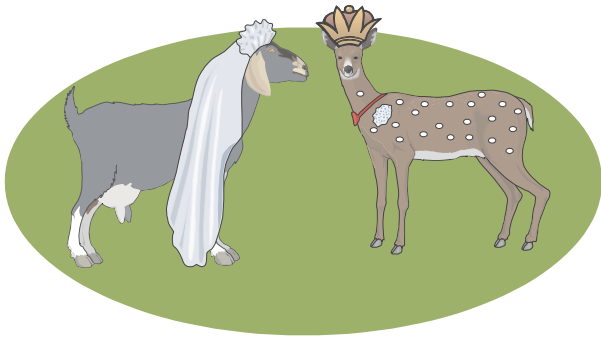
– რადგან, ბევრი იძრომეთ,
ტყე გახარდეთ რჩეული,
ნუფე-დედოფლად ბრძანდებით
ორივე არჩეული!

რქებით თხრიდა ციკანი,
თესლს აწეობდა ნუკრი,
ხენილს ძალე ვინილაფთ,
გაიხარებს თუკი!

აკიკინდა ციკანი:
– დიერთო, ეს რა გვითხარით?
აკუნტრუშდა ნუკრი:
– ტყუილ ჭორებს ნუ ვრით!

– ახლა მაინც მითხარი,
რა ხეები ვთესეთ?
– მთავარია საკვებად
ხილი ბლომად გვექნეს!

აბა, რაღას იხამდნენ,
თავი მეფედ აცხადეს,
სწრაფად დაქორწინდნენ და
ცოლ-ქმრად გამოაცხადეს.

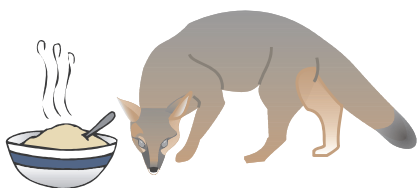
ნეფე, ნუკრი იყო და
დედოფალი ციკანი,
ახლა, დროა ცხოველნი
მოვიწვიოთ ტუისანი!

გამოიკრა განცხადება,
რომ შერჩევა არ ცხადდება,
მოხრძანდითო ცხოველებო,
მცოხნელ, მჭამელ, მძოველებო!

გამოცხადდა ლომი,
– მომაქვს ქვებით ხაშლამა,
მგელმა ლეში მოხიდა,
ტუის ცხოველებს აჭამა.

მელას გამოუცხვია
ერთი ქვაბი ვაფლი,
თითებს იტლეკს მსუნავი
მიწის მთხრელი თახვი.

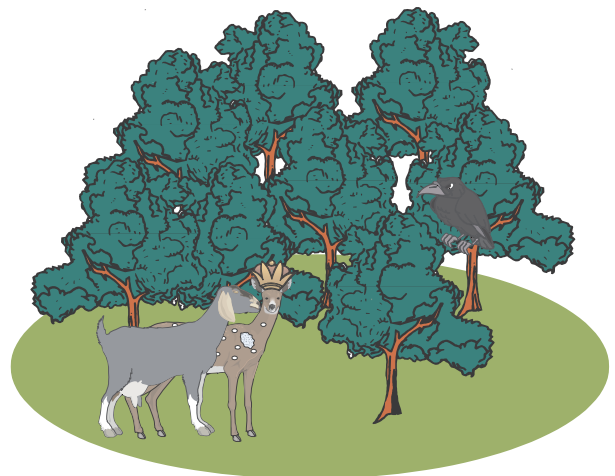
სახუქრებით აავსეს
ცხოველებმა სამეფო,
რადგან მოგვიწვიეთო,
გვსურს შექებით გამეფოთ!

დაიკავეს ამ ტეში
ვევლა კუთხე, კუნჭული,
ცოტა ხანში ამტედარა
საშინელი ჩურჩული.

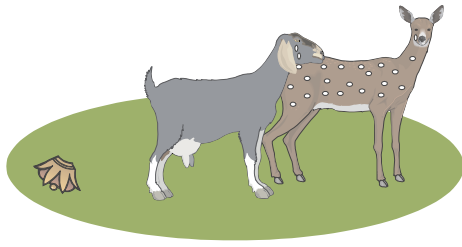
– სამარცხვინო საქმე გვჭირს,
ნუკრი უნდა გვმართავდეს?
დრო მოვიდა შევუღაზოთ,
ბეწვით თოკებს ვხლართავდეთ!

მეფედ, ლომი გვიცნია,
ძლიერი და აჟია,
ნუკრს და ციკანს მივირთმევთ,
ვიდრე ტუიდან გაურიან!

ევაჟმა ჩხავილ-ჩხავილით
მეფეს ამცნო იდეა,
გაიქეცით სასწრაფოდ,
ვიდრე შანსი კიდეს!

წამოყარეს ცრემლები,
გადაწევიტეს გაზარვა,
მათ გაჭყუება მათგვარი
ცხოველების ამაღა.

ხეებს ნაზად ეფერნენ,
დაუქნიეს თათები,
ეს, რა მოხდა სიკეთით? –
მანეს გავიხლართენით!

– დაჩჩინენ ისევ ეუღად
ციკანი და ნუკრი,
თუ არ იცით, რას თესავთ,
მარცვალს მიწად ნუ ყრით.

იქნებ სჯობდა, ამ ტყეში
კეთილ ცხოველთ ეცხოვრათ,
ან არა და, რიგითად,
მათ დაჩჩინენ ეთხოვათ.

...თუ ლიდერი არ ბრძანდებით,
არ აიღოთ მისია,
თორემ, თქვენი ნაწვალეები,
უნდა მიხვდეთ, სხვისია!

კარგად მინდა იწამოთ, რომ
„ძალა აღმართს სხავს“,

ასე იყო, ასე არის,
უნდა აჭყვეთ სვლას!

ზოგჯერ კაცია რას აკეთებს,
თვითონაც კი არ იცის,
მწარე შედეგს, რომ მოიპკის,
აი, მერე განიცდის.

სამი ტიპი არის ქვეყნად
თურქმე კაცთა მოდგმის:
მბრძანებელი ლიდერია,
ეს ბუნებით მოდის.

მეორე კი მათ ბრძანებებს
ასრულებს და მონაა,
მესამე კი არც ესაა,
მხოლოდ მუქთანობაა.

თუნდ შეცდომით, კეთილ საქმის
ჩადენა ხომ მაღლია,
ჭკუა თუ არ დაატანე,
შემდეგ, დიდი დარღია.

ეველას თავის ადგილი აქვს,
უნდა გქონდეს მიზანი,
დიდ შეცდომას, რაც კი მოსდევს,
ეს მე უკვე ვითხარით!

ანდაზა: აზრი ატანე საქმესა, რომ არ მიეცეს მავნესაო.

მდიდარი, ღარიბი და სიკვდილი

ხიდზე მიდის გაბღენძილი
კაცი, მეტად მდიდარი,
– ჩემნაირი ბედნიერი
აბა, ქვეყნად ვინ არის?

გზად შემოხვდა საცოდავი,
მთლად გამხდარი ღარიბი,
მუჭით მოაქვს ძლივს ნაყიდი
ქვადქცეული მარლილი.

ტანზე მონძები აცვია,
მიდის სევდით საუსე,
– გზა დამითმე მათხოვარო,
სწრაფად, განსე გადქე!

ვლენი მოაჯირს აეკრა,
ბღენძმა წაჰკრა ხელი,
საცოდავი გადაეშვა
წყალში ფრენა-ფრენით.

მიამახა: – შენს სიცოცხლეს
მაინც არ აქვს ფასი,
შენთვის სიკვდილი აჯობებს,
რადგანაც ხარ თარსი!

ვლენი სიკვდილს შეეცოდა,
წააშველა ხელი,
არაფერი არ ატკინა –
წყალზე დასვა ლხენით.

უთხრა: ნაზირზე გაცურე,
იქ დაგხვდება ლოდი,
მსურს, რომ წყალში გადაავლო,
მოერევი ძეგონი!

– რასაც მეტყვი, იმას ვიხამ,
უთხრა ვლენმა სიკვდილს,
კარგია თუ რაც გადაგხდა,
არავისთან იტყვი.

კაცმა ლოდი მოისროლა,
ორმო იყო საუსე,
მწესუმწირის თესლი იღო,
მიწად თესა წამსვე.

იქვე ქონი აიშენა,
უწყო ნათესს მოვლა,
იცის, მისი მეგობარი
ძალზე ძაღე მოვა.

შეამჩნია, მზესუმზირას
 გულზე ოქროს მარცვლები,
 არ მჭირდება ეს სიმდიდრე,
 ვგრძნობ მუნწს დავემსგავსები!

ხმა გაუარდა: მზესუმზირებს,
 თურმე ოქრო უსწია!
 მდიდარმა, რომ გაიგონა,
 ბოლმით თავში ურტყია.

არ დაუშვებ, რომ ეს გლეხი
 მე მდიდარი ვიხილო,
 მთელ ქონებას გავიმეტებ,
 რომ ეს ბაღია ვიყიდო!

გლეხი სიკვდილს ეთათბირა:
 – რა უნდა ვქნა ახლა? –
 – ბაღია მდიდარს მიჰყიდეო,
 არაფერი არ თქვა!

მდიდარმა გლეხს გაბრაზებით
 უთხრა: გაძლევე ქონებას,
 სხვა ჩაიგდებს მაგას ხელში,
 ნურავის ეგონება!

– ჩემი სახლი, შენი არის
 და ქონებაც სხვა,
 ჩქარა წადი, უკვე დროა
 მზესუმზირა ვსხლა!

რას იხამდა გლეხი? – აჰყვა
 მის სურვილს და ნებას,
 დაიძახა: ეს სიმდიდრე
 ლატაკების ხდება!

მოიარა სოფლები,
 ნაწილ-ნაწილ გაუო,
 ზოგს ფული და ზოგს კი ოქრო,
 თითქმის ყველას არგო.

გაბლენძილმა მზესუმზირებს
 წამტვრია თავები,
 ოქრო მარცვლებად ქცეულა,
 დაუბრძავდა თვალები.

სიბრაზით ხიდზე გაიქცა,
 ჯებირისა ჰკრა გვერდი,
 წყალში მძიმედ გადაეშვა,
 ზედ დაანტა თევზი.

ცოტას თვითონ დაიტოვებს,
ბევრს ღარიბებს მისცემს,
ღონესა და უხვ ბარაქას
ის სიკეთით იღებს.

სინარბე კი, ხარბს დაღუპავს,
ბოროტებსაც აფრქვევს,
მოიცილეთ ის თავიდან,
მსხვერპლი, რომ არ გახდეთ!

აღარავის არ უნახავს
ცოცხალი თუ მკვდარი,
რადგან მთელი მისი ყოფა
იყო თურმე მცდარი.

... გახსოვდეთ, რომ ამ ჩვენს ყოფას
ღმერთი ციდან უმწყურს,
კარგს სიკეთეს სთავაზობს და
ცუდს კი ტანჯვას უფრქვევს.

ვლენი კი ქოხს დაუბრუნდა,
ახლა თესა სიმინდი,
ოქროს მარცვლებს, რომ მოისხამს,
აღბათ, უკვე მიმიხვდით.

თუ კი მძიერს დააპურებთ,
შეუმოსავთ შიშველთ ტანს,
უსახლკაროს ღოგინს უთმობთ,
მაშინ, ღმერთი მართლაც გწამთ!

ჭკვიანურად თუ წარმართავთ
ყოველდღიურ ამ თქვენს ყოფას,
რაც გაქვთ სხვასაც თუ გაუყოფთ,
ღარჩენილი თქვენც გეყოფათ.

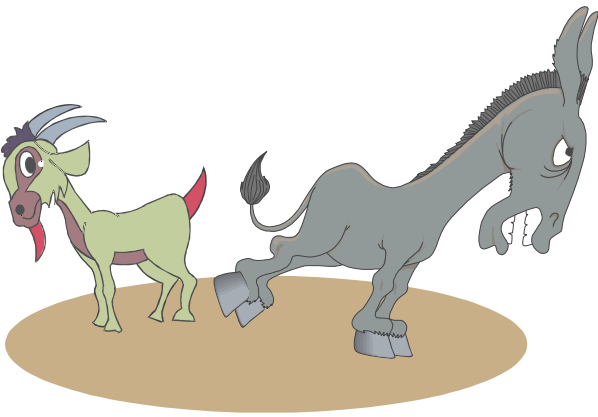
მაგრამ, ერთი მსურს გახსოვდეთ,
ზომიერი იყოთ ყველგან,
თორემ, სულელად ჩაგ თვლიან,
უფრო მეტს ითხოვენ თქვენგან.

ანდაზა: ბოროტის გული ქვანო, კეთილისა კი, წღვანო.

ტრახანა კიკინა

ასკინკილა–კინკილა,
მოხტუნაობს კიკინა...
ხმას მამინ აუწია,
როცა ვირი იხილა.

შეუძანა: მუტრუკო,
რად დამდგარწარ ვზაზე?
– მსურს შენი ატროკება,
ჩემს კიკინის ხმაზე!

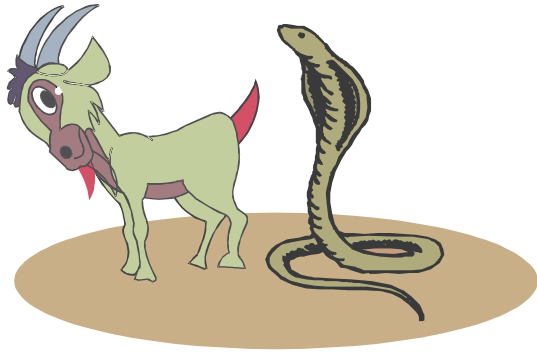

ვირმა ტლინკები ჰყარა,
თხას შემოსცხო ებაში,
ის კი შოლს მოსროლილი
გადაფრინდა ტბაში.

თევზმა კუდი უქნია,
მოისროლა ნაპირზე,
– შეგიძლია კიკინაზე,
უფრო მეტად აუვირდე!

იქ კი, გველი სისინა
მზის სხივებით თბებოდა,
ვერც კი წარმოიდგენდა,
თხა თაუში მოხვდებოდა.

მოქნეული კუდით მან
გაუსია კისერი,
თხა კიკინებს: რას მერჩი?
– არ გაქვს ამის მიზეზი!

მღივს მიაქნევს უკანაღს,
ველარ მიდის ბაკუნით,
ცხვრის სადგ ომთან შეჩერდა,
კარს დაუწყო კაკუნით.

ცხვარმა გამოიხედა,
რომ იხილა კიკინა,
თაუში წაიშინა და
ბოლო ხმაზე იკივლა:

– რა მოგსვლია ნათლიმამ,
რამ გისია გვერდები?
– თაუ-უბა ბურთივითა გაქვს,
უმახინჯესს ედრები!

ვინ გაბედავს ჩემს ცემას? –
საქმე ვქენი საგმირო,
შემიძლია დევგმირიც
სულ ერთ წამში განვგმირო!

ასკინკილა–კინკილით
მოვხტუნავდი გ სახე,
დავინახე ვირუკას
მკელი აჯდა მხარხე.

გავუკულისდი, ვეტაკე,
წამოვიცვი რქასე,
ემუილიც ვერც მოასწრო
მკელმა თავის ხმახე.

დარტემისას კი ეტეობა
გამისივდა ება,
დავინახე ტბაში, რომ
წეროქაშაყს კლავს.

გადავხტი და წერუკას
ვაცვლევინე გეხი,
ამით გადავარჩინე,
მეგობარი თევზი.

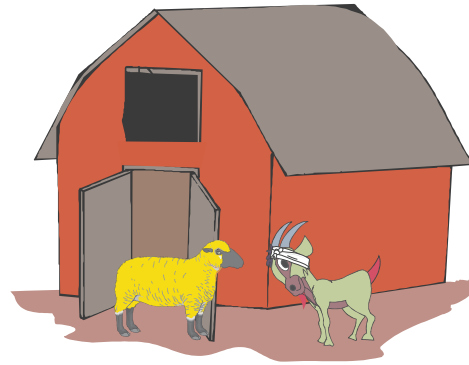
ნიკაპს ფორმა შეუცვლია,
დარტემს იყო მაგარი,
მეგობრისთვის თავგანწირვა
ადვილი ხომ არ არის?

– დავინახე, რომ მხეხე
ირუჯება გველი,
სხილო მოაბიჯებდა
რისხვით ხორთუმკრძელი.

– გავექანე ვეტაკე,
ვაცვლევინე სვლაგეხი,
გველი გადავარჩინე,
რალა გითხრა სხვა მეტი?

– ეოჩად! – მართლაც ეოფილხარ
მეგობრების მსხნელი,
დროა, რომ მოვირჩინო
თავ-ება, ორთავ მსრები!

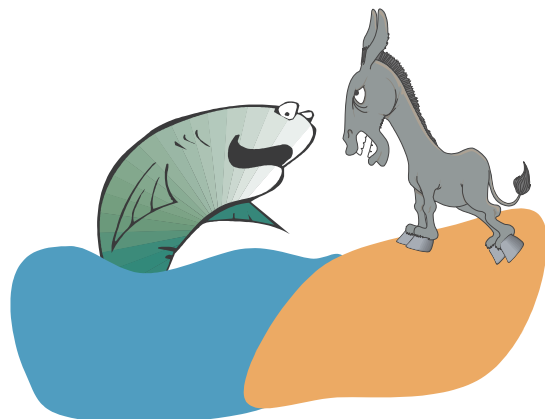
დაბანა, ასადილა,
უხვად აცხო მალამო,
– ეველას მსურს რომ მოვუთხრო,
სიძარტლე რად დავმალეთ?

ვირუკელამ იფიქრა:
– წავალ, ვნახავ კიკინას,
მკონი ებები ვუღეწე,
ტკივილისგან იკივლა.

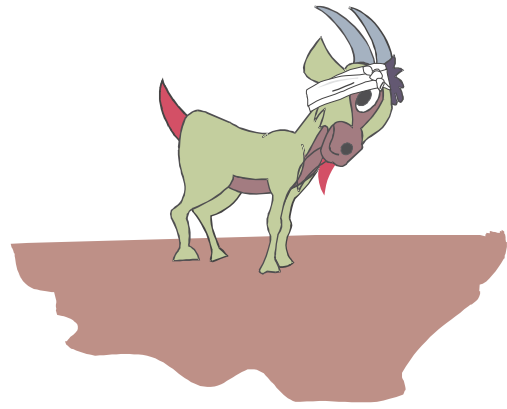
წამით ტბასთან შეჩერდა,
თევზმა უთხრა: ძმაო!
იქნებ მითხრა, კიკინამ
სახლში მოცოცხაო?

– კუდი ვკარი, ვისროლე,
დაეღეწა გვერდები,
წადი, მოინახულე,
მისი დარდით ვბერდები!

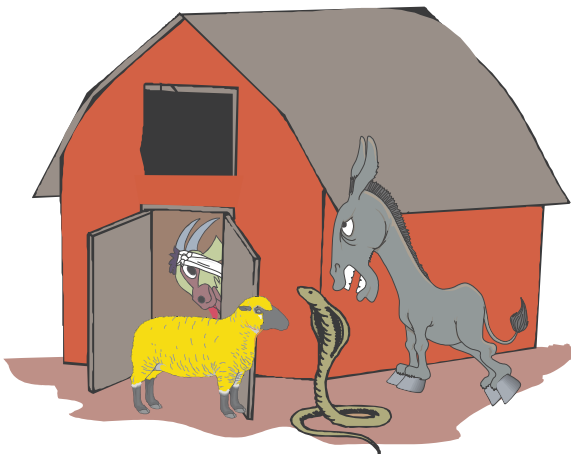

ვირუკელას შემოხვდა
 გველი სისინ-სისინით,
 – წამო, თხა ვინახულოთ,
 მოვისროლე რისინით.

გაეშურნენ, შეჩერდნენ,
 ცხვრის სადგომთან წუთით,
 თხა ვერ იცნეს, ეგონათ
 ვახერხილი ბურთი.

ცხვარმა უთხრა: მოხვედით,
 რომ მადლობა გვითხრათ?
 თხა ხომ მართლაც გმირია,
 რომ გიჭირდათ, მისვდა!

თქვა, რომ მგელი შენს შეჭმას
 აზირებდა ვირუკა,
 მან კი მგელი მოკლა და,
 ახლა არის გმირუკა.

წერო ტბიდან ამევა,
 გველს არიდა სპილუკა,
 ღმერთო ისე დაღლილს,
 თვალი ძლივსღა მილულა.

ცოტა ხანში ადგება,
 მოიშუშებს იარებს,
 თუ რამე გაგოჭირდათ,
 თქვენს მტრებს უმაღმაცებს!

იხივინა ვირუკამ,
 ჩაკისკისდა გველი,
 თითო-თითო წანარტყეს,
 კენესის დაბეგვილი.

...სასაცილო უველა ხდება,
 ვინც ტრახახით თავს იქებს,
 ხშირად წამორტყმის ღირსია,
 თუმცა ჭკუას ვერ იკრებს.

იქნებ, მწარე სიმართლე სჯობს,
 ლამაზ, შეთხზულ ამბავს,
 განსოვდეთ, რომ ტყუილებით
 შორს ვერაფრით წახვალთ.

ზოგჯერ ჭკუის სასწავლებლად
 საჭიროა დასჯაც,
 თუ გსურთ უველამ შეგიყვაროთ,
 ტყუილები არ თქვათ!

ანდაზა: ტყუილით თავმოწონებას, მსილება
 მოსდევს მწარეო.

კატა ცუცა და სხივი

სხივი დედიკოს გაექცა,
სურდა მიწაზე ჩასვლა,
ღრუბლებსა სთხოვა: მშობელთან,
გთხოვთ, არაფერი არ თქვათ!

– მეგობარს მსურს დავუხმარო,
ავად გამხდარა თურმე,
მას ჩემი სითბო სჭირდება,
ვერ უძლებს სიცხის ხურვებს.

ვიცი, გაუათბობ, ოფლს იღენს,
მალე ადგება ფეხზე,
მერე კი დედასთან მოვალ,
შემოვეხვევი ეელზე.

– მოსაღამოვდა, ვერ შეძლებ
ღროულად ქვევით ჩასვლას,
არ გირჩევთ მეგობრისათვის
ერთუფლესს გზების გავლას.

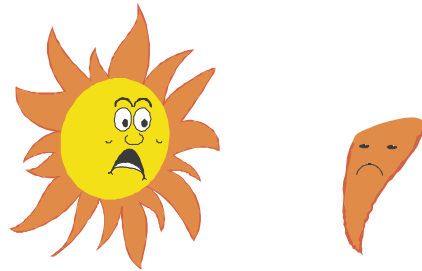
ვინ არის? – გვითხარ სასელი,
იქნებ, შევძლოთო შევლა,
– კატა ცუცაა, არ იცნობთ,
ვგრძნობ, უფრო ცუდად ხდება.

ღრუბლები ძლიერ დაიბნენ,
არ სურთ მზეს გული ატკინონ,
სხივიც მართალი არისო,
ამისთვის როგორ გაკილონ?

– წავიდეთ, დედას ვთხოვთ,
მიწაზე შენი გაშვება,
ბრძენია, უარს არ გეტყვის,
იქნებ მან შესძლოს დაშვება.

კარგო, უთხრა მზის სხივმა,
კრძალვით ეახლა დედას,
– ცუცა ავად მუავს, გამიშვი,
უჩემოდ უჭირს, ვხედავ!

– რა დროს მიწაზე ჩასვლან? –
გავიუებულხარ, – მკონი!
კატა რა მეგობარია? –
არ არის შენი ტოლი!

ის, თავის მიერთმევს, ცბიერი
ცხოველიაო, ამბობენ,
შენ მზის ნაწილი ბრძანდები,
სისუფლესს ნუ ავორებ!

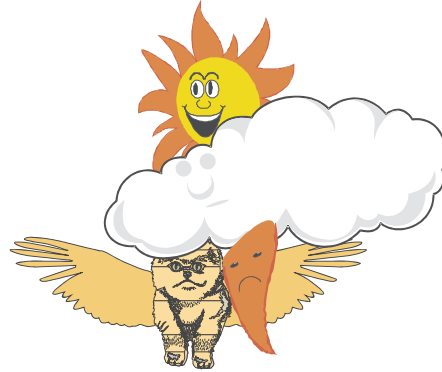
სხივმა ტირილი დაიწყო,
მიწას ეპკურა წვეთები,
ცუცას შუბლზე, რომ დაეცა,
წამოხტა თვალის ცუცებით.

მეგობარს უჭირს, რად ტირის,
ხომ არ გამხდარა ავად?
ფრთები, რომ მესხანს, ზეცაში,
რადაც წამებში ავალ!

ეს თქვა და ფრთები შეეხსნა,
იწყო ზეცაში ფრენა,
სწივს ჩაეხუტა, დაკოცნა,
მეც შენთან ვარ, ხედავ?

მზემ გაიკვირვა, რა ხდება? –
კატას შესწმია ფრთები,
ძლიერი გრძნობა ყოფილა –
მეგობრობაო, ვხდები!

...მეგობარს ლხინში და ჭირში
სულ უნდა ახლდე მუდამ,
ამ დიად გრძნობას, ყოველთვის,
ფაქიზად ჰურობა უნდა.

ანდაზა: მეგობარი თუ კარგია, ჭირში უნდა გედგეს კედლადო.

მოცეკვავე ბაჭია

ტან-ფანდურით მოხტუნაობს
თოვლში რუსი ბაჭია.

– რა გაცეკვებს საცოდავო,
ქურთუკიც არ გაცვია?!

– „დელი-დელა, დელი-დელა,“
გადაუხტა ცეკვით ძელა,
– შენღა დამჩნი ტუჩცმაცუნავ,
ჩაუცეკავე უკვე შეელას!

– ცეკვას, როცა დანათავრებ,
გაწვეუტინებ მერე ენას,
ხორცს შევირგებ, შენ ნაზ ქათიბს
შემოვიფენ მხრებზე ნელა!

იკვანწება ბაჭია,
ფეხებს უსვამს ძელა,
თუმცა თოვლი უხვად მოდის,
ირგულივ ძლიერ ბნელა.

„ჰოპ-ჰოპ,“ ბუქნებს არ იშურებს,
შიშს არ იმჩნევს ელამა,
„ჰან-ჰან,“ ცეკვით გადაღალა
კუდბუთქუნა ძელამა.

ის-ის იყო დანაბირა
კიჭუნების გაკვრა,
უცებ ფეხი გაუცურდა,
თავდაყირა დადგა.

ბაჭიამ კი დრო იხელთა,
ჰანჩური ჰკრა ძელას,
– აი ასე მოვივითო,
ღორმეცელებს უველას!

ცხვირი თოვლში ჩაურგია,
ფეხებს იქნებს სიმწრით,
რა ცუდ დღეშიც ჩავარდნილა,
ამას ალბათ მისვლით.

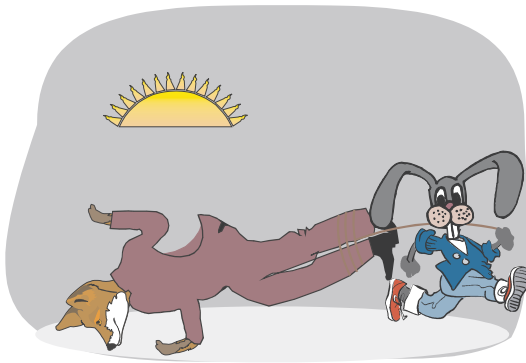
ბაჭიამ თქვა: რა აზრი აქვს
მარტოდმარტო ლხენას?
თოვლი თათებით მოთხარა,
შვება მისცა ძელას.

– მოდი, კიდევ ვიცეკვოთო,
ძელაკუდას სთხოვა,
– მანამდე კი მზე ამოვა,
მონადირეც მოვა.

ძელას თავბრუ დაეხვია,
იქვე თოვლზე მიეგდო,
შემდეგ ხვრინვა ამოუშვა,
ლამაზ სიზმრებს მიენდო.

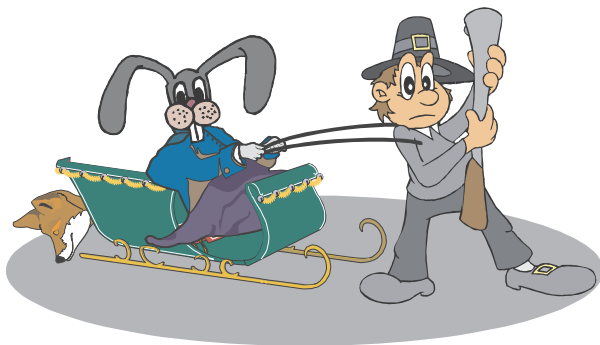
ბაჭიამ კი დრო ინელთა,
მელას ფეხები უკრა,
ხმელ ტოტებსე დააწვინა,
წავედითო! – მხნედ უთხრა.

მირბის ჩვენი ბაჭიკუნა,
მისრიალებს „მარხილი“,
მონადირეს შემოესმა
მხიარული ძახილი.

სახუქარი მოვიტანე,
სტაფილოში გიცვლი,
მშიმარაა ბაჭიანო,
ამას ნუღარ იტყვი!

მონადირემ განხარა,
უხვად გასცა სტაფილო,
– გთხოვ, ხვალ მგელი მომიყვანო,
ისე, რომ არ დაგკბინოს.

– მგელში კომბოსტოს მოგართმევ,
გულზე მედალს დაგკიდებ,

გულადია ბაჭია თქო,
კარხე, აბრას გავეკიდებ!

ქება თავში აუვარდა
ჩვენს მანჭია ბაჭიანს,
უთხრა: ლომსაც მოგართმევო,
თუ კი ცეკვას მაცლიან.

დაღამდა და კვლავ გაუდგა
ტამ-ფანდურით ტყეში გზას,
დაინახა რუსი მგელი
საცეკვაოდ არის მზად.

დაუძახა: მეც მოვედი,
დროა ცეკვა და ვიწყოთ,
მთავარია, რომ მუსიკას
ერთად ფეხი ავუწყოთ!

– მე ვაღსი მსურს, ბაჭიკუნა,
მსურს მოგხვიო თათები,
ცეკვა-ცეკვით შუა ტყეებდ
ერთად ვავემართებით!

თათები, რომ შემოხვია,
იწეეს ირგვლივ ტრიალი,
ცოტა ხანში ტყეში ისმის
ბაჭიკუნას ღრიალი...

აღბათ მიხვდით, რომ სინარბემ
ეს უტვინო დაღუპა,
თურმე იმასაც ამბობენ,
მგელს თათიდან გადაუსტა.

...ეველაფერს აქვს დასაწეისი,
ჭკონებია სასრულიც,
ბაჭიკუნა თუ გადაჩნა,
შორს იქნება წასული.

...შეიძლება ბევრჯერ შეგ რჩეთ
ცელქობა და ეშმაკობა,
ზოგჯერ ცხვირსაც წაიტეხავთ,
ასე არის ეს, ეტეობა!

„წელის ჭურჭელი წეაღზე ტედება“,
გაუფრთხილდით თავებს,
თორემ ბევრი სისულელით
თქვენვე ივალალებთ.

ანდაზა: ბევრის მომხვეჭელ კაცსაო, თავში ურტეამენ ქვანსაო.

ღიჭა, მინდვრის მბრძანებელი

მინდვრის ღიჭას მოსდომნია
ერთხელთურმე მეფობა...
ისიც კარგად იცოდა, რომ
მას არავინ ენდობა.

გაუღიმა ირგვლივ უვაჟილოთ,
ბაღასსა და ეკაღბარდებს,
– გთხოვთ, რომ მეფედ ამირჩიოთ,
მხოლოდ თავის დაკურნა გმართებთ!

– არ დაუშვებ ვინმემ გწყვიტოთ,
ან გაგთელონ ფეხით,
გწამდეთ მუდამ იამაყებთ
თქვენ ერთგული მეფით!

– ალბათ იცით, რომ ცნობელებს
მეფედ ლომი ჰყოლიათ,
ფრინველთ არწივი მართავს და
მეც ვივარგებ მკონია!

– კარგი, კარგი! – გადასმანეს
ჭინჭარმა და ბაღბამ,
უვაჟილებმაც თავი უკრეს,
ღიჭა მეფე გახდა!

გაფუფუნდა, გაიძაღა,
მთლად მოედო მინდორს,
სურვილი აქვს ავიწროვოს,
უკვლავ გვერდით მისდოს.

ლანძღა, შავი დღე აყარა
ვინც გაბედა რამის თქმა,
გამოანძო, გამოაძრო,
ლუკმა არვის აღირსა.

იას ეკალი უჩხვლიტა,
– ღიჭა, გრძნობ რომ მეტკინა?
უდიერი შენი ქცევა
იცო, როგორ მეწყინა?!

– რას ელოდით აბა ჩემგან,
უნდა მოგ სწოთ, რადგან,
თქვენს ადგილას უამრავ ფესვს
ღრმად მიწაში გავდგამ!

გვირილას კი მოამტვრია
ცალი გვერდი, უთხრა:
შენი სუნი მაწუხებს და
გაეთრია უნდა!

ცისფერთვალებს ზედ ეფარა,
დაუბნელა მზე,
– ძალე ისე გაუმრავლდები,
მწამს ვიქცევი ტყედ!

– უკვლავ უნდა გადაშენდეთ,
მე მეკუთვნის მიდამო,
არც გაბედოთ რომ ოდესმე
თქვენ რამეზე იდგათ!

შიშით ფერი დაეკარგათ,
დაელოდნენ სიკვდილს,
საიდანღაც გოჭუნების
„ღრუტ-ღრუტ, ღრუტი, ისმის...

ო, რა ადგილს მივაგენით?
ამოვივსებთ მუცლებს,
მარტო ღიჭა მივირთვათო,
ხორცხეჩონებს უღებს.

შეესივნენ მინდორს სწრაფად,
გადათხვლინეს ღიჭა,
უვალილებმა შეება იგრძნეს,
დარდი ლხენად იქცა.

მას შემდეგ კი, ამ მინდორში
ვერვინ ბედავს მეფობას,
აღბათ ჭკუა უსწავლიათ,
ასე არის ეტეობა!

... უხეიროს განდიდებით
თავს საფრთხეში იგდებთ,
კარგია თუ დაფიქრდებით,
მანეს არ დაივებთ.

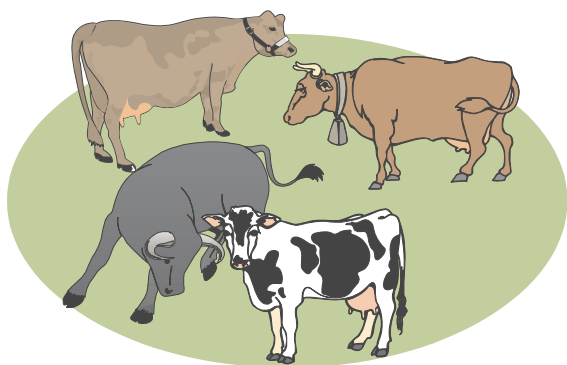
„ბევრის მდომი თურმე ოდით,
რაც აქვს, მასაც კარგავს,“
მოგ ონილი ეს ამბავი,
ამ ანდაზას მართავს.

ანდაზა: ბრიყვი მიუშვი ნებასა, თვით შეეყრება სნებასაო.

მთასვლელი მართა

სანახირის მოიყარა
დილას თავი ნახირმა,
– საბაღასოდ არ მსურს წასვლა! –
ჭრელი ძროხა ახირდა.

– გააფრინე ჩემო მართა? –
უთხრა ხარმა ნიკომ,
სახლში ჯდომით რძით ავივსებ
ამ დიდ ჯიქანს ვითომ?

– არა ნიკო, სასეირნოდ
მარტო მინდა წასვლა,
იცო, გულით როგორა მსურს
იმ მთის წვერზე ასვლა?

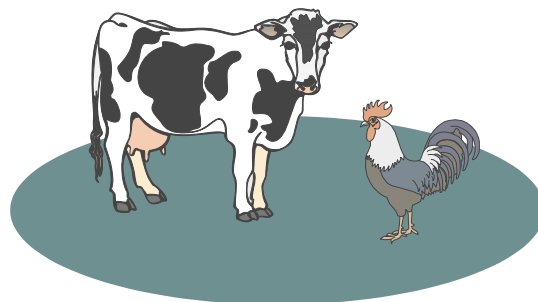
– მგელი შეგჭამს საცოდავო,
რად ატროკდი ასე?
ხედავ, სახედარ მიხუას
როგორ დაემსგავსე?!

– უი, მესიც დაგცემიათ
შენ და იმ შენს მიხოს,
სასეირნოდ მანაც წაუვალ,
მთა თავისთან მიხმობს.

თქვა და კუდი მოუქნია,
გაეცალა ნახირს,
ნიკო ბღავის: ტუტუცია,
სჯა-ბაასი არ ღირს!

მიდის ძროხა, მიზმუილებს,
მთაზე უნდა ასვლა,
მამლაუინწა წინ გადუხტა,
– გამარჯობა მართა!

– გაგიმარჯოს მამლაუინწა,
ეს შენა ხარ მართლა?
– ხო, ხო მე ვარ, ჩვენს ეზოში
ჩნუბი გაიმართა.

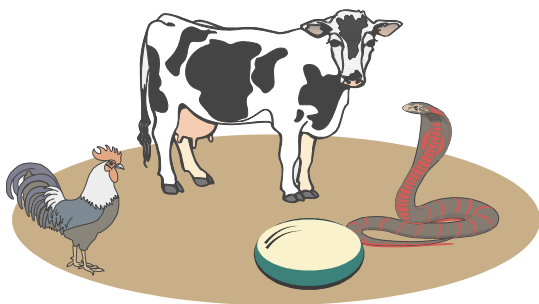
ბატებს ისვები უჩეჩავთ,
ინდაურებს დედლები,
მე კი აქეთ გამოფქანდი,
დიდ მთასვლელებს ვედრები.

– შენ ეიულიყო იმაზე და
მე ბანს გეტევი ბუებუეთ,
მთა სიმძვიდით ავიაროთ,
აიფოფრე ბუმბული!

უცვებ სისინი მოესმათ,
 აეჭიმათ გველი,
 – ძროხუნია გაჩენიდან
 შენს დანახვას ველი!

– რძე მიუვარს და მიწილადე
 რა იქნება ცოტა,
 სულის მოვითქვამ, თავს განებებ,
 მთელი გულით გლოცავ.

გვიძრის ფოთოლი გაფინე,
 ჩამოგისხამ, რა ვქნა?
 იქნებ, მერე დაგვემგზავრო,
 მთაზე გვინდა ასვლა.

– მაგას როგორ დაგამადლით,
 ვიტკებარუნო ჰირი,
 ახლა უკვე გზას გაუდგეთ,
 არაფერსე ვჩივი.

„სსს, ეილიყო, მუუ, მუ-მუთი“
 აიარეს მთა,
 ეს სურვილიც აისრულეს,
 აღარ უნდა თქმა.

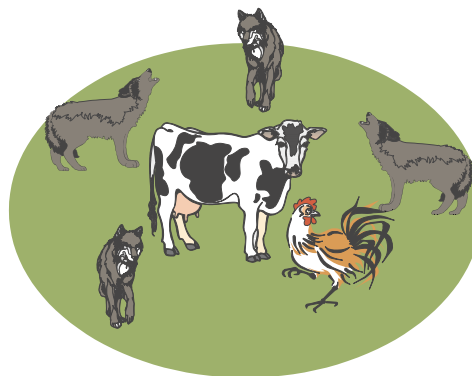
სილამაზით ვერ ძღებოდნენ
 მამლაეინწაც, მართაც,
 უცვებ მათკენ შურდულივით
 რაღაც გაემართა.

გველი წამით აიფოფრან,
 კბილით გესლა არწივი,
 მკვდარი მართას მოახვია,
 ჰაერია აქ ცივი!

ქვევით იწეეს დაშვება,
 შემოესმათ შემუილი,
 – მკვლებმა რკალში მოგვიქციეს,
 ნუ გგონიათ ტყუილი!

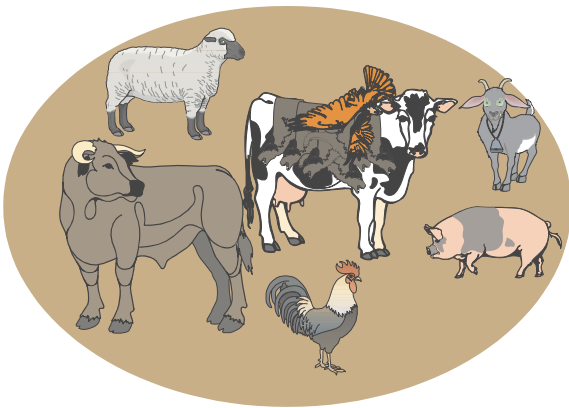
გველი სოროს ჩამვრა უცვებ,
 მართამ იწეო განკალი,
 შიშისაგან მთლად დამრგვალდა
 ეს გულადი მამალი.

ცოტა ხანში გველი ბრძანებს:
 დაუგესლეო უველა,
 მართას ტანზე გადაჰკიდა,
 – გზას გაუდგეთ, ბნელა!

რძე მიირთვას, რომ დანაყრდა,
გადუნადა მადლობა,
მთაზე ხშირად მობრძანდითო,
კარგიაო გართობა!

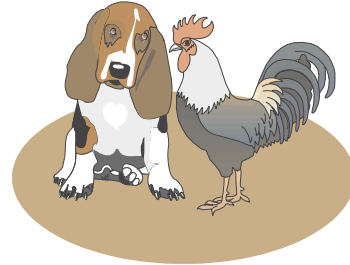
ესომი რომ შეაღწიეს,
ატყდა აურსაური,
– მართა დაბრუნებულაო,
ხომ არის სასწაული!

გზაში არწივი მოუკლავს,
მკლებს უჩეჩება თავები,
სათითაოდ ახდევინა
ჩვენს მტრებს დიდი ვალები.

მამლაყინწაც მოგვიყვანა
ლამაზი და აჟუია,
კარგია, რომ გაემგზავრო,
მტრის ტყავები გაურიან.

– ჩემო ნიკო, არასოდეს
არ დაგტოვებ, ვფიცავ,
ლამაზ ხბოებს გაგიჩენ და
ოჯანს აქ დაგიცავ.

მამლაყინწას ეცინება,
თავს ტყუილად უკრავს,
მართას მეც დავეხმარეო,
ურძას ჩუმიდ უთხრა.

...ეველას მოსდის ცხოვრებაში
ერთი დიდი შეცდომა,
ჭკვიანად მაშინ ჩავთვლიან,
თუ ასწორებ, ეტეობა.

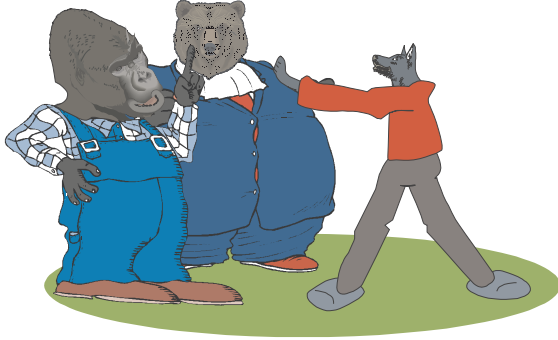
მთავარია ამის შემდეგ
ალარ შეცდე მეტჯერ,
შეიფერე, რომ ამჯერად
გაგიმართლდა, გენდნენ.

სიძარტლის თქმა საჭიროა,
ზოგჯერ ძალუაც უნდა,
ცხოვრება ხომ კვლავ გრძელდება,
დედამიწა ბრუნავს.

ანდაზა: ნდობამ საქმე გააკეთა, უნდობლობამ გააფუჭაო.

სწილოდქცეული ტურა

ტურას ერთხელ ამოეცსო
მოთმინების ფიალა,
დაიფიქრა: სწილო ვნდები,
ინდაური კი არა!

– კმარა, ჩემი დაცინვა,
ზანჩურების კვრა,
ვკრძნობ, რომ ღონე მემატება,
ბუმბერაზი ვარ!

გავიზრდები, გავსუქდები,
ფენებს ბოძად ვათრევ,
ცხვირი თქვენსეულა მექნება,
მრისხანებით ვაქნევ!

აქეთ-იქით მივფრი ვველას,
არ დავინდობ არავის,
მიწას ზანზარს ვაწეებინებ,
ტყეს მოძორდით მანამდის!

ცხოველები იცინიან,
ტურას მასხრად იგდებენ,
– ხეებს დათხრი ალბათ მალე,
ლუკმა-ლუკმად გვიგებებ!

– დიას! მალე გავმეფდები,
ტყეს დავიზერობ მთლიანად,
თუ გავბრუნდი, გადაგულანზავთ
ირგულივ ველებ-მთიანად!

არ დავტოვებ ძალაღ ხეებს,
არც ბუჩქსა და ვუავილს,
სუეველას დაგაწეებინებთ
კატებივით ჩხავილს!

საუსმეფე მივირთმევ
არწივებს და სვავეებს,
სადილად დათვებს დაგკუნეტავ,
მათ ძვლებს დავახვავებ!

ვანძმად ლომ-ვეფხვს ძვლებს დაუძტვრევ,
აფთრებს ვატან ჩაროხად,
მალე ნახავთ, სიძლიერით
ეს ტყე-ველი აოხრდა.

ვეელას ცოდვებს გავიხსენებ
კივილს, რომ დამარქვით,
მალე, ნატვრა მისრულდება,
ვეელას, მიწას დაგაყრით!

საიდანღაც მოცუნცულდა
ზაწაწინა თავვი,
ტურა შიშით გადირია,
ხეს მიატყა თავი.

ინარსარეს ცხოველებმა:
– მართლაც სწილო ხდები,
მასაც თაგვის ეშინია,
ორივე ხართ მხდლები!

– ბუმბერაზს თუ თაგვი აფრთხობს,
სულაც არ მსურს სწილო გაფხდეს,
იქნებ, მაიმუნობა სჯობს,
ხიდან ხეზე, რომ გადავხტე!

– მაიმუნად, კი ივარგებს,
რადგან არ გეაფს ბადალი,

ოცნებებით ცაში დაფრენ,
ვგრძნობ, გამხდარხარ აბდალი!

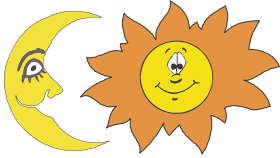
...ზოგი ისე იბადება,
ისე მიდის ეტეობა,
ვერ მიმხვდარა რა სურს ალბათ
და არავინ ენდობა.

ბავშვობიდან უნდა მიხვდეთ
ვინ ხართ, რა გსურთ, ძალიან?
თუ ცხოვრების მიზანი გაქვთ,
მაშინ, მართლაც ვარგისართ.

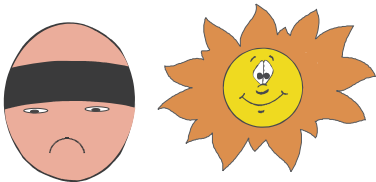
ანდაზა: რჯულის შემცველი კაცია, რქიანი ხდება ვაცია.

მზე და მთვარე

ადრე თურმე მზე და მთვარე
ორნივე დღისით ანათებდა,
მეგობრობას მათსას ოდით
ვადიძებნა ამყარებდა.

მაგრამ ერთხელ, ცბიერ მარსმა
მიუტანა მზეს ამბავი,
– მთვარე შენსე ჭორობსო,
რაც არისო დასანანი.

მზე განრისხდა, მთვარეს უთხრა:
– წადი, ბნელში იღე ბინა,
მერე, ვნახოთ რაღას იტყვი,
ვინ უოფილხარ, მართლაც ვინა?!

მთვარეს ცრემლები დასცვივდა,
– უშენოდ ხომ მარტო ვრჩები,
ბნელში რა უნდა ვაკეთო?
საცოდავი რამე ვხდები.

შეცოდება არ სჩვეოდა
მზეს, სამყაროს მანათობელს,
მასაც უჭირს განმორება,
ჰკარგავს თავის გამართობელს.

გაუჭირდა ძლიერ მთვარეს
სრული სახით წარმოჩენა,
სიბნელეში მცირე რკალად
მოუწია გამოჩენა.

დედამიწამ დაამშვიდა:
– ჩემი იყავ მეგ ზური,
ვიცი, ცილი რომ დაგწამეს,
ძლიერ მტკივა მეც გული.

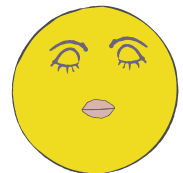
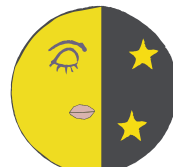

მთვარემ ცოტა მეტი სხივით
განათა ბნელი,
მერე, გული მოეცა და
მოეფლინა სრული.

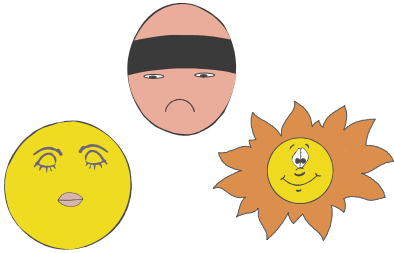
მეგ ზურს გზა რომ გაუნათა
და დაუფრთხო ქურდი,
თუმც მზეს არ ჰკავს, მაინც არის
გაბერილი ბურთი.

ხან სავეა, ხან ნამგალა,
იერს იცვლის მალიძალა,
დედამიწას ირგვლივ ურბენს,
– მეგობრობის ვალი მაქვს!

მარსი დღესაც შუაში დგას,
ცდილობს შუღლი აღვივოს,
ცხარე ცრემლით მეგობარი
დღენიადავ ატიროს.

არ ტოვებენ ვარსკვლავები,
სწივს მატებენ ნათებას,
მთვარე, მაინც მთვარე არის,
ვერვინ აღემატება.

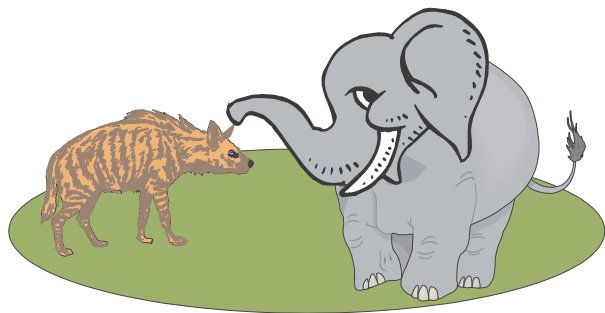
მზე, ნათელის დედოფალი,
მთვარე ღამის სწივია,
მარსი, ენას არ აჩერებს,
ანლა სწვისი ჯინი აქვს.

...მტერი ვერას დაგიშვებს,
რასაც შენს თავს უნამ,
ეს სიბრძნეა, ძველთაგანვე,
მათ ეს, ასე უთქვამთ.

ანდაზა: ენა მწარე, ჭკუით მდარეო.

ხორთუმა და სამართალი

ერთხელ ჩხუბი მოუვიდა
სწილოს ტყეში აფთართან,
ის კი, მეფის მრჩეველია,
ცხოველთ უოფას მართავდა.

– ლომს მოუუთხრობ უხამსობას,
სწილოვ, ვნახავ, რომ დაგსჯის,
ჭკვიანია ჩვენი მეფე,
მტყუან-მართალს ის განსჯის.

საცოდავო, ჩხუბი გსურდა
და იმიტომ მომდევდი? –
შენი მეფის მერიდება,
თორემ, თავში მოგდებდი!

აფთარი მეფეს ეახლა
მოახსენა ლომს:

– სწილო ისე გათავსედდა,
შენს მეფობას გამობს!

– რაო, რა თქვი? – როგორ ბედავს,
ეგ გრძელცხვირი ჩემს კიცხვას? –
საჭიროა, დღეს კრებაზე,
მთლად სიმართლედ, რომ ითქვას.

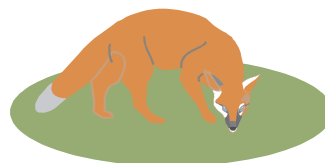

საუვირებმა ამცნეს ცხოველთ,
კრებაო ტყეში,
– მეფე ისე განავდა, რომ
სიმწრისაგან ხვნემის.

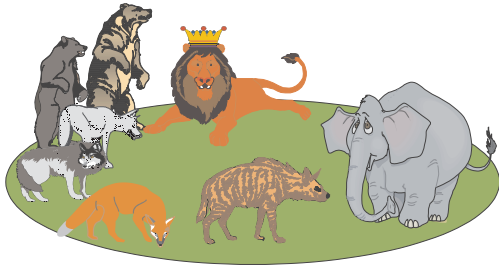
წინ დათვები ჩამომსდარან,
უკან მკლები, ტურები,
მალე სწილოც მომუნძულდა
ჩამოყრილი უურებით.

ხის ტოტებზე ფრინველები
ცმაკაცმეუკით ელიან,
არ აჩერებს ჭორიკანა
ენას, უღბლი მელია.

ჯიქებს ომის სუნი მოსდით,
იქნებ ერგოთ ლუკმა,
იქ დამსწრეთ კი მბრძანებელმა
რისხვით ასე უთხრა:

– დღეს აფთარმა მომანსენა
სწილოს თქმული სიტყვები,
თურმე ჩემი მომრევია,
მისი მონა ვიქნები!

– არ ავიდგეს ეგ კვირდები,
შე გრძელცხვირა მახინჯო,
სურვილი მაქვს, რომ ახლავუ
ნაკუწ-ნაკუწ დაგკლიჯო!

– რას კადრულობ მბრძანებულო? –
სჯობს იკითხო რაც მოხდა,
ეგ მრჩეველი უგნური და
მთლად უსრდელი გამოდგა!

– მივდიოდი მშვიდად ტეეში,
ხიდან ცხვირწინ დამიხტა,
არა დამიშავებია,
მაინც მტერი გამიხდა.

ერთი ფენი, რომ დამედგა,
გავსრისავდი იქვე,
მაგრამ თავი შევიკავუ,
უმაღ სიბრძნე ვინმე.

– ეველანფერი მითხრა რაც კი
სალანძლავი გახლავთ,
გადიდგულდა ალბათ მისთვის,
რომ აქ ყოფას მართავს.

– დამემუქრა მეფე ლომით,
წაგაცლისო მაგ თავს,

იქნებ, მითხრათ საქციელი,
მისი მართლაც რას ჰგავს?!

– დიდი ვარ და მოუქნელი,
ეს მეც კარგად ვიცი,
აფთარი, რომ უსრდელია,
არ სჭირდება ფიცი.

აფთარმა თქვა: დიანს, ეს ტეე
რჩეულების სახლია,
სწილო მახინჯი, რომ არის,
ეს ხომ მართლაც ნაღლია!

– ისიც არ მსურს, რომ ძლიერი
ჩემს მეფეზე სხვაც იყოს,
სწილო უნდა გადაშენდეს,
ანდა, წონა გამიყოს.

ლომი უსმენს მომჩივანს და
მოზასუნე ჰირებს,
სიბრძნისგან აკრატუნებს
ის ალესილ კბილებს.

ჯიქებმა თქვეს: ნეტა სწილო
აქციონო ლუკმად,
ოხ, იმდენი ჩიჩია აქვს,
დაუნაურდებით მუქთად!

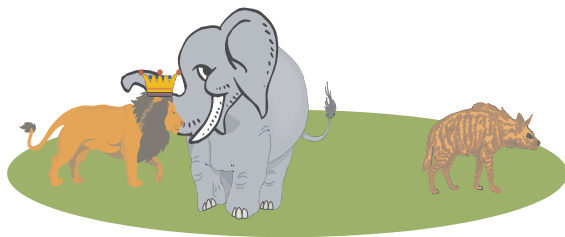
ლომი შუაში ჩაუდგა
აფთარსა და სწილოს,
ეველამ ერთხმად გაიფიქრა:
– შერიგებას ცდილობს.

სწილომ სორთუმი შეძარტა,
მოემსადა ბრძოლისთვის,
ლომმა აფთარს ჩასცხო თავში,
ჩადენილი ცოდვისთვის.

– მე დღეიდან ვბრძანებ: მრჩევლად
დაინიშნოს სწილო,
შენ კი ტუიდან გაგამეგვებ,
გინდაც ბევრი მკილო!

ლომს ფეხებში ჩავარდნია
ხვეწნით თურმე აფთარნი,
– შემიწყალე მბრძანებელო,
ვგრძნობ, რომ ხარო მართალი!

ლომმა სიტყვა არ გატეხა,
განამევა ტუიდან,
„სამართალმა ზური ჭამა“,
მოსაყოლად დირდა.

...თუმცა „ძალა აღმართს ხნავს“,
სინდისია მთავარი,
ხან მთაზე ხარ, ხან მის ძირში,
რთული გზებით მავალი.

სხვისთვის რასაც გაიმეტებ,
უოფა შენვე გაგემებს,

„რასაცა სთეს, იმას იმკი“
შენი ქცევა გალელვებს.

სხვის იმედით ავუიობა
არ ვიშველით იცოდეთ,
თუ ძალა არ გაგაჩნიათ,
თავს სხვისით ნუ იწონებთ.

„შენს თავს შენ, რომ დაუძავებ,
იმას მტერი ვერ გიხამს,“
ისიც იცით, რომ მუნის ხე
წითელ ვაშლებს ვერ იბამს.

მეფე ხარ თუ მუშახელი,
მთესველი თუ მხვნელი,
სიკეთე და სიძარტლეა
კაცის გადამრჩენი.

„გუბის ბაყაუს არ სცოდნია
ოკეანის ცხოვრება“,
ჩვენს ირგვლივ კი აფთრის მსგავსებს,
მართლაც არ ეცხოვრებათ.

ხე, რომ ხმება, ნაფოტები
ცვივა თურმე მიწაზე,
წარმატება დროებითი,
მუდმივად ნუ იწამეთ.

ხან ასეა, ხან ისეა,
მოგონილი ამბავი,
თქვენ განსაზღვრეთ იგავია,
თუ, ნამდვილი ზღაპარი.

ანდაზა: **ნუ ისურვებ იმასაო, რაც გაგაწინავს სილასაო.**

ფინჯანი და ლამბაქი

ვიტრინაში იპრანჭება
მოხატული ფინჯანი...
ლამბაქს უთხრა: აქ რა გინდა? –
გთხოვ აქედან მიბრძანდი!

– მეწყვილე ვარ ოდით შენი,
უჩემოდ არ ვარკიხნარ,
თუმც იკვეხნი ყოვლისშემძლე
და უველასე კარგი ხარ!

– არ ვუარყოფ, მშვენიერი
ფერიც გაქვს და ფორმაც,
ვიცი, ერთად გაგუვიდიან,
მეიღველი თუ მოვად.

– მე სხვაგვარად მიმაჩნია,
ზედმეტი ხარ ტვირთი,
შენნაირი რომ არა ვარ,
ამას ველარ მივხვდი?

– თუმცა გული ძლიერ მტკიავ
შენი მწარე სიტყვებით,
გსურს თუ არა, მაინც ვიცი,
მუდმივ ერთად ვიქნებით!

უცებ, მეიღველი გამოჩნდა,
მიანოდეს ფინჯანი,
მე ლამბაქი მჭირდებაო,
მისი ფასი მითხარით!

– ო, ძვირია, მაგრამ მომწონს,
შემიფუთეთ ფრთხილად,
ეგ კი ადგილზე შემოდეთ,
ვერ გაუიღით ძვირად!

ღარჩა მარტო, მოწყენილი
ეს დიდგულა ფინჯანი,
– მენატრები ლამბაქუნა,
ვგრძნობ, სიძარტლე მითხარი.

ცოტა ხანში კვლავ მობრძანდა
იმ ლამბაქის ჰატრონი,
– ეს ფინჯანი შემიფუთეთ,
არ მსურს იუვნენ მარტონი!

ლამბაქმა, რომ დაინახა
მოტანილი ფინჯანი,
– ჩვენ ცალ-ცალკე არ ვარკივართ,
გახსოვს? – მე, რომ გითხარი!

...აღბათ მიხვდით, მე ამ იგავს,
რატომ ვჩუქნი ჰატარებს,
უძევობოდ თურმე ყოფას,
მაგ მხრებით ვერ ატარებთ.

საკუთარ ნაკლს თუ მიხვდებით,
აღიარებთ შეცდომას,
მაშინ, შანსი კვლავ გეძლევათ,
რომ შეცვალოთ ეტობა!

უცოდველი ღმერთი არის,
ვეელას რადაც გვეძლებს,
მიტევება უნდა შევძლოთ,
რადგან ვეელას გვესება.

– უკაცრავად, მანბატიეთ,
მომიტევეთ შეცდომა,

ამ სიტყვების მოსმენისას
მწამს, რომ ვეელა გენდობა.

დროა, უკვე დავამთავროთ
ეს ზატარა ამბავი,
შინაარსს თუ ღრმად ჩაწვდებით,
მიხვდებით, ვარ მართალი.

ანდაზა: **არმკადრებელი ბრიყვია, მასზე კარგს არას იტყვიანო.**

ავუია სკამი

სკამმა უთხრა მავიდას:

– მითხარ ჩემგან რა გინდა?

რატომ ვდგავარ შენს გვერდით,
როცა მე ეს არ მინდა?!

– სკამო, ხომ არ გავიყდი,

რად მენდური ნეტავი?

ამ უაზრო წუწუნმა

ამატკია მე თავი!

– სიარული არ იცი,
რომ წახვიდე სხვა მხარეს,
ჩვენთან დგომას მითხარი
აბა, ვინდა გამაღებს?

– კაცმა შეგვემნა შენც და მეც,
მოგვცა ზომა, ადგილი,
შენთან დგომა მეც არ მსურს,
მაგრამ ხედავ, არ ვტირი?!

წადი, სადაც გენებოს,
არ დაგანევ კალთებს,
ისიც იცი, რომ შენი
მე არარა მმართვეს!

არა! – შენი ბრალია,
შენ მიმწარებ სულს,
ამიტომაც თავხედო,
შენთან დგომა მძულს!

– ჩემზე დიდი რატომ ხარ? –

ბრტყელი, მრავალფეხება,

სიმახინჯე შენი კი,

მე რატომღაც მენება.

როგორც მსურს, რომ განმე,

დაიშალო ფიცრებად,

მერე, შენი დაწვა და

ნაცრად ქცევა მინდება!

– „მწიფეს, როცა ესვრიან,

სძირად მკვანხე ვარდება“,

რასაც ჩემთვის იმეტებ,

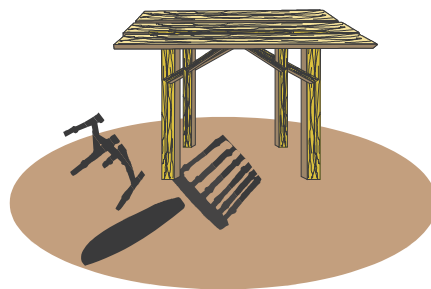
აღბათ შენთვის ახდება.

სკამმა ხოხვა-ხოხვაში

მოიჩეია ფეხები,

ცოტა ხანში იშალა,

ჩამოსცვივდა გვერდები.

ხატრონმა, რომ შენიშნა

სკამი იქცა ნაგვად,

წამოკრიფა, შეუნთო,

სულ ერთ წამში დაწვა.

უცებ, ქარმა დაჭბერა,
მიმოფანტა ნაცარი,
რაც კი მსურდა, რომ მეტყვა,
სულ ეს არის, რაც არის.

მეორე დღეს ჰატრონმა
შეიძინა ახალი,

ფორმით ძლიერ ლამაზი,
კეთილი და მაგარი.

...ასე არის, ბავშვებო,
ცოდვა მცოდველს სწობს,
სხვისთვის ცუდს თუ იმეტებთ,
საკუთარ თავს გმობთ.

ანდაზა: ავყიას თავში რა ურიაო?..

მეგობრობა

ვიწრო ბილიკს ქედმაღლურად
მიჭყვებოდან ჟირბუფი...
დაინახა დედა ღორი
ლაფში იწვა ეელამდის.

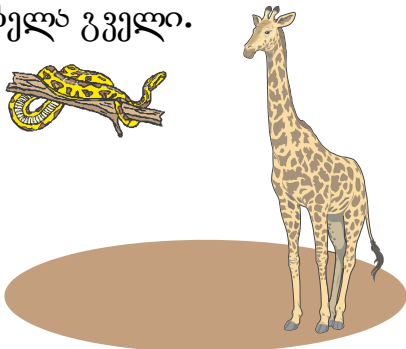

გამარჯობა მეგობარო!
გასაჭირში ჩავარდი?
მსურს, ახლავუ დაგეხმარო,
გთხოვ, ცოტა ხნით გამავრდი!

– ძლივს არ მივხვდი გრძელკისერავ,
თავი რად გაქვს ზატარა? –
გზას ეწიე, აღარა მსურს
ბრიფ ცხოველის ატანა!

– მანატრე, არ მინდოდა
შენი წყენა, მაგრამ,
თუ დაგჭირდა დახმარება,
მე უოველთვის მხად ვარ!

გზას გაუდგა გულმოკლეული,
გაიარა ველი,
ხედავს, ხეზე დაკიდულა
მანჩობელა გველი.

დაიგრძელა მან კისერი
გველი ხიდან ჩამოხსნა,
წყენა, როცა შეამჩნია,
შეეკითხა: რა მოხდა?

– რა მოხდა და ვისვენებდი,
დამაწუვიტე ნერვები,
ვერს ხედავ, საძაგელო,
რომ სიბრახით ვგრძელდები?!

– ბოდიშს გიხდი, არ ვიცოდი,
ვიფიქრე, რომ გიჭირდა,
მეგონა, რომ დახმარება,
შენც რაღაცად გიღირდა.

გადმოყარა ცრემლები,
კვლავ გაუდგა გზას,
დაინახა, კაცია ზის და
ვერავგრძელებს გზას.

თავი უმაღლ დაუნარა,
შემოიხსვა ზურგზე,
გამოიჩვენა, რომ დარწმობს
მეგვენახეუგრძენს.

ჯერ ბოდიში მოუნდა,
ნახად დასვა მიწაზე,
კაცმა უთხრა: სულელი ხარ,
მე ეს, ახლავიწამე.

გადაწყვიტა, რომ არაფის
არ სჭირდება შეველა,
დაინახა, რომ მანქმა
განსლართულა მელა.

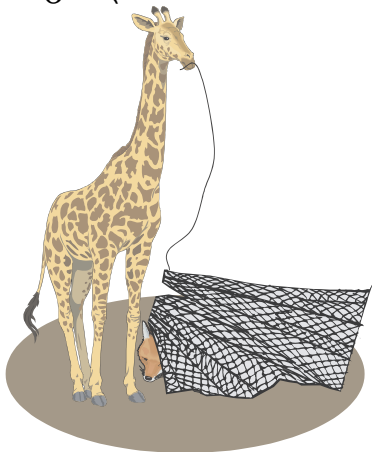
არ შეჩერდა, გაიარა,
მელა უხმობს: ძმაო,
იქნებ შესძლო დახმარება,
რა იქნება, რაო!

– ვცადე სხვების დახმარება,
უველამ ძლანძლა, მაგინა,
მე ჩემს ვ სასე მივაბიჯებ,
აბა, ჩემგან რა გინდა?

– არა, არა, გვედრები,
დამიხსენი მანისგან,
მერე გეტყვი, რომ ნამდვილად,
შენ მეგობრად ვარგისარ.

– მოვალ, მაგრამ ძლიერ ვძიძობ,
შენც არ დამლო ბრალი,
ღორმა, გველმა და თვით კაცმაც,
ამატკია თავი!

დაიგრძელა კისერი
მანის ძუა დაღრღნა,
ამის შემდეგ მელაკუდა
მეგობარი განდა.

მელამ უთხრა: ჟირაფუნავ,
წამო, ვნახოთ ღორი,
გალაფულს, რომ დავინახავთ,
გავიცინებთ მგონი!

მიდიან და დაინახეს
კაცი მოთქმით ტირის,
თურმე მწარედ მოხვედრიან
წვეილი ტლინკი ვირის.

ველარ დგება, შიძობს ძლიერ,
რომ შეჭამენ მკლები,
– გთხოვ, ჟირაფო დამეხმარე,
ვერა ხედავ? – ვკვდები!

წყენა აღარ განახსენდა,
შემოისვა ზურგზე,
ტირილის ხმა შემოესმათ,
გველი მოთქვამს თურმე.

– რა გჭირს გველო ამისთანა,
ვინ გატკინა გული?
– სახედარმა ფლოქვი მადგა,
გამიმწარა სული!

– კისერს გავწევ, მომეხვიე,
გადაგარჩენ, გწამდეს,
მეგობრობას აღარა გთხოვ,
მიგაცილებ წულამდე.

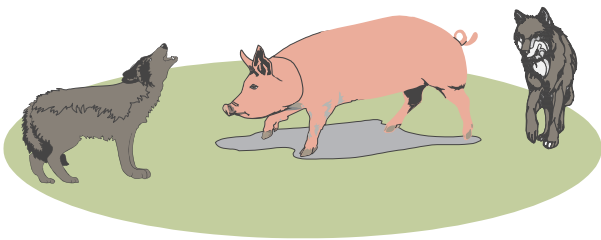

მიიჯანა, დაწვინა,
მოურჩინა იარა,
– მე ვუოფილვარ დამნაშავე,
ჟირაფუნა კი არა!

– გთხოვ, მეგობრად მეც მიწამო,
დაიუიწე წვენა,
რა კეთილი ბრძანებულხარ
გრძელკისერავ, ვხედავ!

გზა განაგრძეს, დანახეს
მგლებს ღორი ჰყავთ მძევლად,
ჟირაფს არც კი უფიქრია,
ფენით ქელა ვეელა.

ღორმა უთხრა: რაც ეოფილხარ,
შენი ქცევით მივხვდი,
მანატრე მეგობარო,
თავს მიწამდე გიხრი!

აღბათ ღირს, რომ ამის შემდეგ
ვეელამ ერთად ვიცხოვროთ,

წვენა აღარ გავისენოთ,
მეგობრულად ვიმროძოთ!

წამოვიდნენ: ჟირაფუნა,
კაცი, ღორი, მელა,
მათმა მტკიცე მეგობრობამ
გააკვირვა ვეელა.

ღრო მოვიდა, რომ ჩვენს საქმეს,
ჩვენც მივხედოთ ახლა,
ვეელა ჩვენი ჰერსონაჟი
ბედნიერი გახდა.

...თუ იხილავთ გაჭირვებულს,
დაეხმაროთ უნდა,
არ იხსენოთ გულისტკენა
მუჭისხელა თუნდაც.

არასოდეს უზანსუხოთ
მწვენელს მწარე სიტყვებით,
თორემ, სახე შეგეცვლებათ,
თქვენც მათგვარი იქნებით.

ბოროტს კეთილი მივავოთ,
დავიუიწოთ წვენა,
თუ გვსურს ბოლოს გავიხაროთ,
და მოგვეცეს ღხენა.

მწარეს ტკბილი მიაყოლეთ,
გაიმარჯვებთ მჯერს,
მთავარია კაცისათვის
ბევრ სიღვის თქენა.

კაცი ცხოველს სულაც არ ჰგავს,
აქვს აზრი და გონება,
ვინმეს რამე შეეჩებაო,
ასე ნუ გეგონებათ!

ასეც ხდება, ისეც ხდება,
მტერი ხშირად ძმად გიხდება,

მოკეთე კი იშვიათად,
თურმე მტრადაც გაგიხდება.

„მადლი ჰქენი, გზაზე დადე,
გამოივლი, წინ დაგხვდება“,
მიტევების გარეშე კი,
ეს სამყარო მთლად წახდება.

კომპრომისით მოიპოვებთ
სახელსა და დიდებას,
ეს ამბავი დავასრულეთ,
სხვა არაკი გვიხდება.

ანდაზა: კარგს იზამ, ცუდად ხედავენ, ცუდს თურმე, ზოგჯერ კარგადო.

ს ა რ ჩ ე ვ ი

მაჟარი გველი	3	თავუნების ქადილი	67
ბრიყვი გლეხი	6	კრახანა და ფუტკარი	68
ტილი და ბაღლინჯო	7	ომი სამწერეთში	69
ვირემშაკა სახედარი	8	ნაბოლარა იხვის ჭუჭული	71
ევავს მეფობა მოსდომნია	10	მაწეევარა კალია	73
ობობა და ბუხი	11	ურჩი ბელი	74
მომაკვდავი ტბა	12	კუ და მუნლუსო	77
ძლიერი არ მარცხდება	13	ვეფხვის სიზმარი	78
დიდგულა გორაკი	13	დასასჯელი დაისჯება	80
გომბემო და წურბელა	14	ზარაზიტი ჩიტუნა	82
ბუხი და ქინქლა	15	ქურდი დედალი	83
ტახუნას დაბადების დღე	16	მატეუარა ქურდი	84
კოსმონავტი ძელა	17	საილო და აქლემი	86
შტერი მორიელი	20	ჭორი	88
გველი და მაიმუნი	21	ხარბი ზღარბი	90
ნახუქარი მათრახი	22	განტევების ვაწი	91
ღარიბი ტყის ცხოვრება	25	მკვეხარა თევზი	93
ურდელი კურდელი და კუ	28	არამკითხე ჩიტი	94
ჭორის მსხვერპლი	30	ვირი, ვირად იბადება	95
ახალი ცხოვრება	32	კატის გაზრდილი ლომები	97
ჭევიტინა გოჭუნა	35	თეთრა და რუნა	99
რატომ ბრუნავს დედამიწა	38	ცხენი და კვიცი	101
ინდაური ეფას იწეებს	41	უმაღური ცხვარი	102
ტახი საჭმლის გამგებელი	44	ცბიერი კენკურუ	103
მფრინავი წრუწუნები	46	გლეხი და ბატონი	105
დასჯილი ვირი	48	გულადი კურდელი	108
დამღუპული სიკეთე	49	მონობა	110
ბოდიშს იხდის მარტორქა	51	ვეძანი და ზვიგენი	111
მუქთახორა კრახანები	53	შურიანი კრახანა	112
მენავვე კატა	54	ცილისწამება	113
გამდიდრებული გლეხი	56	სიკეთის ფასი	114
წრუწუნა და ვირთხა	60	შველას ითხოვს კალია	117
ჭიჭინა და ვეძანუნა	62	მგლის და ტურის საფიქრალი	119
შურისძიება	63	საილო და ჭიანჭველა	121
შრომის მადლი	65	მატეუარა ძელა	122

ელი-მელი	124	ჭორიკანა ჟირაფი	203
კოსმონავტი ჯაბა	127	ხარი და გველი	204
მგელი მგლობას		სულელი მეთევზე	206
არ მოიძლის	129	არწივი, ვარიკა და მტრედი	209
ეს სუვეელას საქმეა	132	ბუღბული და ყვავი	214
მეტეხარა მელა	134	წითელგულა ღმერთის ჩიტი	216
აჯაფსანდალი	136	კრუხი და ტარაკანი	218
მღვე კოჭუნას ოინები	138	სილამაზის კონკურსი	221
კვერცხი თუ ქათამი – რომელია		ხარბი ბატონი	223
მართალი?	141	ბრძენი გველი და	
გამარჯვებული გოგრა	143	სულელი ღომი	226
მოცეკვავე ინდაური	147	მოლაღატე სახედარი	231
ცბიერი ბატონი და		ვირად ქცეული ღომი	234
აღაღმართალი გლეხი	149	უასაბი მეფე	236
მევასძე გლეხი	152	ლურჯი არწივი	238
მხედარი გომბეძო	154	ბუხი და კოლო	241
დაბრუნებული ბუდე	156	ხარი, ვირი და თხუნელა	242
დავით გლეხი და თხუნელა	158	ნაადრევი თოვლი	244
უკაცრიელი კუნძულის მეფე	160	მტრედი და ბატონი	246
წინაპართა ცოდვები	162	ძალა აღმართს ხნავს	248
მეწოფე ყურძა	168	მდიდარი, ღარიბი და	
მსუნავი დათუხა	173	სიკვდილი	251
მესაკუთრე ტურა	175	ტრანსანა კიკინა	254
ჭორიკანა მელაკუდა	177	კატა ცუცა და სხივი	257
სულელი ბატკანი	180	მოცეკვავე ბაჭია	259
დამარცხებული ბოროტება	183	ღიჭა, მინდვრის მბრძანებელი ...	262
ლახარი მამლაყინწა	186	მთასვლელი მართა	264
უზატრონო ბავშვების		სწილოდქცეული ტურა	267
თავმესაფარი	188	მზე და მთვარე	269
ძაღლისა და კატის მეგობრობა ..	191	ხორთუმა და სამართალი	271
გამეგებული არწივი	194	ფინჯანი და ლამბაქი	274
კურდღელი და კოჭუნა	198	ავყია სკამი	276
ბოროტი მუნა	201	მეგობრობა	278

